

ดุซงึนินพนธนาถยดุรียางค้: 'อิรราชา' นว้ตกรรรมละครเพลงร่วมสมัยไทย

จารุณี หงส์จารุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานาถยศิลป์ไทย ภาควิชานาถยศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิตินเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DOCTORAL MUSIC THEATRE: 'THE WISDOM KING' THE INNOVATIVE THAI
CONTEMPORARY MUSICAL

Charunee Hongcharu

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Thai Theater and Dance

Department of Dance

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ดุष्ฎีนิพนธ์นาฏยดุริยางค์: 'ธีรราชา' นวัตกรรมละครเพลงร่วมสมัยไทย
โดย	จารุณี หงส์จารุ
สาขาวิชา	นาฏยศิลป์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุष्ฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.วิษุตา วุธาพิศย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ นักรบ)

จารุณี หงส์จารุ: ดุษฎีนิพนธ์นาฏยดุริยางค์: ‘ธีรราชา’ นวัตกรรมละครเพลงร่วมสมัยไทย
(DOCTORAL MUSIC THEATRE: ‘THE WISDOM KING’ THE INNOVATIVE THAI
CONTEMPORARY MUSICAL) อ.ที่ปรึกษาหลัก: ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์

การวิจัยเรื่อง *ดุษฎีนิพนธ์นาฏยดุริยางค์: ‘ธีรราชา’ นวัตกรรมละครเพลงร่วมสมัยไทย* เป็น
การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในศาสตร์ด้านดนตรีและการละคร มีวัตถุประสงค์เพื่อประพันธ์ดนตรีใน
ละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ตามรูปแบบเดอะมิวสิคัล และบรรยายเป็น
ความเรียงในลักษณะรายงานการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง ‘ธีรราชา’
เดอะมิวสิคัล ที่ประกอบด้วยบทเพลงทั้งสิ้น 40 บท ใช้หลักการในการประพันธ์ดังนี้ 1) การ
กำหนดตำแหน่งของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล 2) การกำหนดประเภท
ของบทเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล 3) การกำหนดรูปแบบและโครงสร้าง
ของเพลง 4) การประพันธ์ทำนองเพลงร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง 5) การเรียบเรียงเสียงประสาน
สำหรับการขับร้องประสานเสียง 6) การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ 7) การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทย
ในดนตรี 8) การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์ และ 9) การประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดีโอทัศน์
นอกจากนี้ยังพบแนวทางในการประพันธ์ดนตรีในรูปแบบใหม่ของละครเพลงร่วมสมัยไทย

ภาควิชา นาฏยศิลป์

สาขาวิชา นาฏยศิลป์ไทย

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก.....

5786839535: MAJOR THAI THEATER AND DANCE

KEYWORD: THAI CONTEMPORARY MUSICAL THEATRE, MUSIC FOR THEATRE

CHARUNEE HONGCHARU: DOCTORAL MUSIC THEATRE: 'THE WISDOM KING'
THE INNOVATIVE THAI CONTEMPORARY MUSICAL

ADVISOR: PROF.WEERACHAT PREMANANDA, D.MUS.

'The Wisdom King' the Innovative Thai Contemporary Musical is the creative research in musical theatre, intended to create the high standard contemporary Thai Musical that integrated Thai traditional idiom and Western context, used the Qualitative Research methods as the approach for the dissertation.

The well crafted creative music result has shown that *'The Wisdom King' the Innovative Thai Contemporary Musical* consists of the unique 40 pieces of music that comprised of the characterizing formattes and styles as : 1) Song spottings 2) Type of musical songs 3) Song form and song structure 4) Composing with the lyricist 5) Choral music 6) Thai and Western instrumental form 7) Thai characterizing music 8) Dance music 9) Music of screen animation on stage. Moreover, the newly invented song form of the Musical.

Department: Dance

Field of Study: Thai Theater and Dance Student's Signature.....

Academic Year: 2018 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการ ให้คำปรึกษาและสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ พร้อมทั้งเสนอข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาตลอดมา อันได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วีรชาติ เปรมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุฑฒิตย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ นักรบ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณอาจารย์ประสาร วงศ์วิโรจน์รักษ์ อาจารย์ถาวร ศรีผ่อง อาจารย์วิรัช สงเคราะห์ Professor Michael Wantofsky อาจารย์ประพล สุขสันต์สมภพและคุณสรารุช เลิศปัญญาณูช ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชัย หงส์จากรุ และนายแพทย์วิชัย หงส์จากรุ ตลอดจนถึงญาติมิตรทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา คณบดีคณะอักษรศาสตร์ อาจารย์ ดร.ปริดา มโนมัยพิบูลย์ หัวหน้าภาควิชาศิลปการละคร และคณาจารย์ เพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้ผู้วิจัยมีโอกาสศึกษาเพิ่มพูนและสืบค้นในสิ่งที่สนใจจนสำเร็จ

ขอขอบคุณพลเรือตรี วีระพันธ์ วอกลาง ศิลปินแห่งชาติ ผู้อำนวยการ คุณธิษณา เตือนดาวและทีมงานผู้ผลิตงาน ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ทีมนักดนตรี นักแสดง ผู้ช่วยงานดนตรีทุกคนและผู้อยู่เบื้องหลังทุกคน ขอขอบคุณธนาคารออมสินและบริษัท MindnMatters จำกัด ที่ให้โอกาสและอุปถัมภ์ให้ได้ทำงานชิ้นนี้ด้วย

ขอขอบคุณคุณอรุสา จิตต์ธรรมวานิช คุณศจิกา ทับทิม คุณภัทสรภวิศา จิวพัฒนกุล และคุณชัยทัต โสพระขรรค์ คณะผู้ช่วยที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ขอขอบคุณคุณนวนิยา อ่อนทอง ที่ได้ช่วยเหลือประสานงานทั้งในด้านเอกสารและทุกสิ่งตลอดหลักสูตรนี้

ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณบิดามารดา ผู้มอบโอกาสในการศึกษาและความรักในเสียงดนตรีให้แก่ผู้วิจัย ขอระลึกถึงพระคุณของอาจารย์มนตรี ตราโมท และ อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน ครูดนตรีไทยที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ ขณะที่ผู้วิจัยศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรักและสนใจในดุริยางคศิลป์ไทยและนาฏยศิลป์ไทยมาจนถึงปัจจุบัน

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณพระเจ้า ที่มอบดนตรีให้มนุษย์ใช้ในการถ่ายทอดสื่อสารความรู้สึก และสามารถสัมผัสถึงความสวยงามของเสียง

จารุณี หงส์จากรุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญตัวอย่างโน้ตเพลง.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย.....	4
1.5 สมมุติฐานการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้นและนิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 ดนตรีและละคร.....	8
2.1.1 สารสำคัญของละครเพลงตะวันตก	8
2.1.1.1 ประเภทของละครเพลงตะวันตก	9
2.1.1.2 ขนบของละครเพลง (Conventions of Musicals)	12
2.1.1.3 ละครเพลงร่วมสมัยไทย	13
2.1.1.4 ละครเพลงร่วมสมัยไทยที่ประพันธ์โดยสราวุธ เลิศปัญญาณูช	15
2.1.2 แนวทางในการวิเคราะห์บทเพลง ตามองค์ประกอบของละครเพลงร่วมสมัยไทย	20

2.1.2.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในมิวสิคัล (Song Spotting).....	21
2.1.2.2 การกำหนดประเภทของเพลงในมิวสิคัล (Types of Songs in Musicals)....	24
2.1.2.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างเพลงในมิวสิคัล	29
2.1.2.4 การประพันธ์ทำนองเพลงร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง.....	32
2.1.2.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง	37
2.1.2.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์และการสร้างสรรค์เสียงแบบบรอดเวย์	37
2.1.2.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี.....	41
2.1.2.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์.....	43
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทย	45
3.1 การสร้างสรรค์บทละครเพลง	45
3.2 กระบวนการทำงานในการสร้างสรรค์บทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล	46
3.2.1 โครงเรื่อง	46
3.2.2 ตัวละคร.....	48
3.2.3 การกำหนดตำแหน่งของเพลงและดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย	50
3.2.4 การกำหนดดุริยางคศิลป์.....	51
3.2.5 บทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะ มิวสิคัล และการวางตำแหน่งดนตรี และเพลง.....	51
3.2.5.1 บทละครองก์ที่ 1	53
3.2.5.2 บทละครองก์ที่ 2	97
3.3 ระบบการทำงานในการสร้างสรรค์ละครเพลง.....	140
3.3.1 ผู้กำกับการแสดง (Director).....	141
3.3.2 ผู้กำกับดนตรี (Music Director).....	141
3.3.3 ผู้กำกับลีลา (Choreographer / Movement Director).....	142
3.3.4 งานด้านทัศนศิลป์ในมิวสิคัล	143

3.4 สรุปการทำงานในการสร้างสรรค์บทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล	144
3.4.1 การทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์บทละคร	145
3.4.2 การทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง	145
3.4.3 การทำงานร่วมกับผู้กำกับการแสดง	145
3.4.4 การทำงานร่วมกับผู้กำกับลีลา.....	146
3.4.5 การทำงานร่วมกับวาทยากร.....	146
3.4.6 การทำงานร่วมกับผู้ออกแบบภาพวีดิทัศน์.....	146
บทที่ 4 กระบวนการสร้างสรรค์นาฏดุริยางคในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’.....	147
4.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะ มิวสิคัล.....	147
4.1.1 ‘เมื่อเปิดเรื่อง’	148
4.1.2 ‘เมื่อจบองก์ที่ 1’	148
4.1.3 ‘จุดสูงสุดของการแสดงในองก์ที่ 2 หรือ 11 o’clock’	148
4.2 การกำหนดประเภทของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	151
4.2.1 Ballad Song (เพลงบัลลาด).....	152
4.2.2 Up-tempo Song หรือ Rhythm Number (เพลงจังหวะเร็ว).....	153
4.2.3 Character Song (เพลงของตัวละคร).....	154
4.2.4 Comedy or Point (เพลงชวนหัว).....	155
4.2.5 Segue หรือ Bridge (ดนตรีเชื่อมฉาก).....	156
4.2.6 Underscore (ดนตรีคลอบทเจรจา).....	156
4.2.7 Reprise (การซ้ำทำนอง).....	156
4.2.8 Counterpoint (ทำนองสัมพันธ์).....	160
4.2.9 Production Number (เพลงหมู่).....	161
4.2.10 Musical Scene (เพลงรวมฉาก).....	162
4.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของเพลง.....	164

4.3.1	โครงสร้าง AABA	164
4.3.2	โครงสร้างแบบ Verse - Chorus	166
4.3.3	โครงสร้างแบบ Compound.....	167
4.3.4	โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมชั้น (Kanom Chan)	170
4.4	การประพันธ์ทำนองเพลง ร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง.....	173
4.4.1	ลักษณะทำนองเพลง (Melody).....	173
4.4.2	การประพันธ์ทำนองเพลง	173
4.4.3	การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องในละครไทย.....	174
4.5	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง.....	177
4.5.1	การขับร้องเพลงประสานเสียงหญิงล้วน	177
4.5.2	การขับร้องเพลงประสานเสียงชายล้วน	178
4.5.3	การขับร้องเพลงประสานเสียงแบบผสมชายหญิง.....	179
4.5.4	การขับร้องเพลงประสานเสียงแบบ Double Chorus	179
4.6	การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์	180
4.6.1	เครื่องสาย.....	180
4.6.2	เครื่องลมไม้.....	180
4.6.3	เครื่องลมทองเหลือง	180
4.6.4	เครื่องกระทบ.....	180
4.6.5	เครื่องคีย์บอร์ด	181
4.6.6	วงดนตรีไทย	181
4.7	การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี.....	182
4.8	การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์.....	183
4.8.1	เพลงประเภท Up-tempo	183
4.8.2	เพลงประเภทแจ๊ส (Jazz)	184

4.8.3 เพลงประเภทคอกประกอบงานเลี้ยง	184
4.8.4 เพลงประเภท Character Song	184
4.8.5 เพลงประเภท Comedy.....	184
4.9 การประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดีโอ.....	184
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	187
5.1 สรุปผลการวิจัย	187
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	190
5.3 ข้อเสนอแนะ	191
บรรณานุกรม	192
ภาคผนวก	195
ภาคผนวก ก สารบัญลำดับดนตรีและเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทยที่มีกล่าวในวิทยานิพนธ์ จาก เรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล	196
ภาคผนวก ข ภาพบรรยากาศการฝึกซ้อมและแสดง ละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะ มิวสิคัล.....	400
ภาคผนวก ค ปกแผ่นบันทึกภาพดิจิทัลการแสดง ละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิว สิคัล	403
ภาคผนวก ง รายนามนักแสดงและขับร้องละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล เรียงตามลำดับการปรากฏตัวของตัวละคร	404
ประวัติผู้เขียน	405

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางแสดง ระดับของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเทียบเสียงทางดนตรี.....	34
ตารางที่ 3.1 ตารางลำดับดนตรีและเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล	138
ตารางที่ 4.1 โครงสร้างเพลงแบบ Verse-Chorus เพลง <i>สยามยุคใหม่</i>	167
ตารางที่ 4.2 โครงสร้างเพลงแบบ Compound จากเพลง <i>ราชพลี</i>	168
ตารางที่ 4.3 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification เพลง <i>บารมีปกเกล้า</i>	171

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 กระบวนการสร้างสรรค์บทละครเพลง.....	45
ภาพที่ 3.2 ระบบการทำงานในการสร้างสรรค์ละครเพลง.....	140
ภาพที่ 4.1 โครงสร้างเพลงแบบ AABA.....	164
ภาพที่ 4.2 โครงสร้างเพลงแบบ ABAC.....	166
ภาพที่ 4.3 โครงสร้างเพลงแบบ AAA.....	166
ภาพที่ 4.4 โครงสร้างเพลงแบบ Verse - Chorus	167
ภาพที่ 4.5 โครงสร้างเพลงแบบ Compound	168
ภาพที่ 4.6 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมนชั้น.....	170
ภาพที่ 4.7 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมนชั้น สำหรับตัวละคร 4 ตัว	172
ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างการประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดีโอทัศน์ จากเพลง “ต้นแบบ”	185

สารบัญตัวอย่างโน้ตเพลง

	หน้า
ตัวอย่างที่ 2.1 บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย.....	41
ตัวอย่างที่ 2.2 บันไดเสียงเพนทาโทนิคญี่ปุ่น.....	42
ตัวอย่างที่ 4.1 เพลง “จะทำตามหัวใจตัวเอง” (Reprise).....	152
ตัวอย่างที่ 4.2 เพลง “เปิดใจ” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	153
ตัวอย่างที่ 4.3 เพลง “คนละพวก” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	154
ตัวอย่างที่ 4.4 เพลง “เป็นชายเชื่อชาติแล้ว” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	155
ตัวอย่างที่ 4.5 ทำนองเพลง “นิตนิตน้อยน้อย” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	155
ตัวอย่างที่ 4.6 ตัวอย่าง Underscore จากทำนองเพลง ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	156
ตัวอย่างที่ 4.7 เพลง “เกินกว่าที่คิด” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	157
ตัวอย่างที่ 4.8 เพลง “ไม่ใช่ที่คิด” (“เกินกว่าที่คิด Reprise”) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ..	157
ตัวอย่างที่ 4.9 เพลง “เปิดโปง” (“เกินกว่าที่คิด Reprise”) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล....	158
ตัวอย่างที่ 4.10 เพลง “นิตนิตน้อยน้อย” (จากช่วงกลางของเพลงราชพลี).....	159
ตัวอย่างที่ 4.11 เพลง “นิตนิตน้อยน้อย (Reprise)” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	159
ตัวอย่างที่ 4.12 เพลง “คลุมถุงชน” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	160
ตัวอย่างที่ 4.13 เพลง “ต้องแต่งงาน” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	160
ตัวอย่างที่ 4.14 เพลง “ค่านิยมห้าประการ” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	161
ตัวอย่างที่ 4.15 เพลง “สยามยุคใหม่” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	162
ตัวอย่างที่ 4.16 โครงสร้างเพลงแบบ AABA เพลง <i>คนเก่ง</i> จาก ธีรราชา เดอะมิวสิคัล.....	165
ตัวอย่างที่ 4.17 โครงสร้างเพลงแบบ AAA ในเพลง <i>เอ็กโป</i>	166
ตัวอย่างที่ 4.18 ลักษณะการกระโดดของทำนอง (Leap).....	173
ตัวอย่างที่ 4.19 เพลง “ผู้นำที่ดี” (เพลง <i>คนเก่ง Reprise</i>) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล.....	174
ตัวอย่างที่ 4.20 บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย.....	175

ตัวอย่างที่ 4.21 ทิศทางของระดับเสียงบนบรรทัดห้าเส้นในเพลง “เป็นชาติเชื้อชาติแก้ว”	176
ตัวอย่างที่ 4.22 ประโยคเพลงและการดำเนินของทำนองเพลง “เป็นชาติเชื้อชาติแก้ว”	176
ตัวอย่างที่ 4.23 ประโยคและวลีเพลงในเพลง “นี่แหละผู้ชาย”	177
ตัวอย่างที่ 4.24 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “เป็นสตรีโชคดี”	178
ตัวอย่างที่ 4.25 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “วิถีคนกรุง” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล	178

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ละครเพลง (Musical Theatre) เป็นการแสดงที่มีดนตรีและเพลงเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง มักผูกเป็นเรื่องราวหรืออาจมีเพียงแก่นเรื่อง (Theme) มีบทเจรจาในลักษณะการพูดหรือบทร้องกึ่งพูดหรืออาจเป็นเพลงก็ได้ มีการเคลื่อนไหวบนเวทีและอาจมีการเต้น การร้ายรำในการแสดง อาจมีการใช้เทคนิคแสงเสียงและเทคนิคอื่น ๆ ในการแสดง ละครเพลงมีความหมายครอบคลุมกว้างมาก ตั้งแต่อดีตไม่ว่าจะเป็นโขน ลิเก ละครใน ละครนอก ละครตีกตาบรรพ์ ละครร้อง ละครสังคีต จั้ว อุปรากร จุลอุปรากร วิพิธทัศนา มิวสิคัล ละครโนะ เป็นต้น

“มิวสิคัลเป็นละครเพลงรูปแบบหนึ่ง ประกอบด้วยดนตรี การเต้นหรือลีลา และบทเจรจาเพื่อสื่อสารเรื่องราว ซึ่งใช้เหตุการณ์ที่ไกลจากความเป็นจริงหรือเกินจริงโดยมีหลากหลายรูปแบบ ตัวละครในมิวสิคัลชวนหัวหรือ Musical Comedy อาจมีความเรียบง่ายไม่ซับซ้อน ในขณะที่ Musical Play มีความตึงเครียดในเรื่องราวมากกว่า” (Peithman and Offen, 2002: 4-5) โดยปกติมนุษย์จะไม่ใช้การร้องเพลงหรือการเต้นรำเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นมิวสิคัลจึงเป็นการแสดงที่ดูเกินจริงหรือไม่สมจริง แต่ผู้ชมสามารถติดตามและเข้าใจเรื่องราวได้เพราะการสื่อสารผ่านบทเพลงและดนตรีมีความลึกซึ้งในอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

มิวสิคัลสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นจำนวนมาก เห็นได้จากการแสดงมิวสิคัล Broadway ที่นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกาและมิวสิคัล West End ที่กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ทั้งสองแห่งนับเป็นแหล่งหรือศูนย์รวมการแสดงละครเพลงประเภทมิวสิคัล มิวสิคัลหลายเรื่องแสดงต่อเนื่องกันเป็นเวลากว่าสิบปี ซึ่งผู้ชมยังคงหลงใหลเข้าชมการแสดงเป็นจำนวนมาก เช่น มิวสิคัลเรื่อง The Phantom of the Opera และเรื่อง The Fantasticks เป็นต้น

ละครเพลงตะวันตกประเภทอุปรากร จุลอุปรากรและมิวสิคัลมีอิทธิพลต่อละครเพลงของไทย เริ่มตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นช่วงเวลาπουปรากรตะวันตกเฟื่องฟู เมื่อครั้งเสด็จประพาสยุโรป พระองค์ได้ทอดพระเนตรอุปรากรที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นหลายเรื่อง ส่วนพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์เป็นเวลา 10 ปี ตลอดระยะเวลานั้น พระองค์ทรงสนพระทัยการละคร ทรงทอดพระเนตรจุลอุปรากรและละครพูด และทรงแปลบทจุลอุปรากร ละครพูดของ Shakespears ทรงดัดแปลงประสมประสานกับ

นาฏศิลป์ไทยได้อย่างกลมกลืนงดงามทั้งด้านวรรณศิลป์และนาฏศิลป์ สำหรับนาฏศิลป์ไทยมีรากฐานจากละครรำ ซึ่งจัดเป็นละครเพลงประเภทหนึ่ง เนื่องจากมีดนตรีเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่อง ไม่ว่าจะสื่อผ่านการรำหรือการขับร้อง ต่างต้องใช้ดนตรีทั้งสิ้น ทำให้มีการสืบสานและสร้างสรรค์งานละครเพลงสืบต่อกันมา มีพัฒนาการของละครร้อง ละครสังคีต และละครเพลงโดยกลุ่มละครหลายกลุ่ม ซึ่งปัจจุบัน มีวีสิตลเป็นละครเวทีที่คนไทยให้ความสนใจและเป็นที่ยอมรับ โดยมีทั้งคณะละครเพลงมีวีสิตลจากต่างประเทศที่เดินทางมาแสดงในประเทศไทย และยังมีการแสดงมีวีสิตลที่มีการแปลเป็นภาษาไทย หรือ ประพันธ์บทละครและบทเพลงขึ้นใหม่ ในปัจจุบันเรียกว่าละครเพลงร่วมสมัยไทย

นาฏยดุริยางค์หรือดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย มีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสาร สื่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครและสร้างบรรยากาศตามท้องเรื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโดยการประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมีวีสิตล เพื่อเป็นตัวอย่างของการสร้างสรรค์นาฏยดุริยางค์สำหรับละครเพลงร่วมสมัยไทยในรูปแบบมีวีสิตลเป็นหลัก โดยได้ใช้แนวคิดจากรูปแบบทางดนตรีในมีวีสิตล บทบาทและวิถีทางดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย หลักการในการเลือกใช้โครงสร้างของเพลงเพื่อสื่อสารในละคร การประพันธ์ทำนองเพลง การใช้วงดนตรีไทยในละครเพลงร่วมสมัยไทย การเลือกใช้ประเภทของเพลงในละคร การวางตำแหน่งเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้ละครเพลงร่วมสมัยไทยมีการดำเนินเรื่องที่กระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่ต้องการการสื่อสารที่รวดเร็วและดึงดูดผู้ชมจำนวนมาก โดยมุ่งหวังให้ดนตรีทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย ซึ่งเป็นศิลปะการละครในรูปแบบตะวันตก โดยมีได้มีจุดประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงงานนาฏศิลป์ไทยดั้งเดิมแต่ประการใด ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะสืบสานสร้างสรรค์ให้เกิดความชัดเจนขึ้นเชิงวิชาการในแขนงที่เป็นละครเพลงที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเท่านั้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมีวีสิตล โดยใช้กระบวนแบบ (Style) ของมีวีสิตลเป็นหลัก

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.3.1 ขอบเขตของการประพันธ์

ผู้วิจัยจะประพันธ์เฉพาะดนตรีประกอบละครเพลง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล เท่านั้น มิได้รวมถึงการประพันธ์เนื้อร้อง หรือ องค์ประกอบอื่น ๆ ของละครเพลง

1.3.2 ขอบเขตของวงดนตรี

ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนของเครื่องดนตรี ตามความเหมาะสมของบทประพันธ์เป็นหลัก ซึ่งได้แก่

1.3.2.1 วงดุริยางค์ (Orchestra) ประกอบด้วย

1.3.2.1.1 เครื่องสาย ได้แก่

- Violin1 จำนวน 2 คัน
- Violin2 จำนวน 2 คัน
- Viola จำนวน 1 คัน
- Cello จำนวน 1 คัน
- Double Bass จำนวน 1 คัน

1.3.2.1.2 เครื่องลมไม้ ได้แก่

- Flute จำนวน 1 เครื่อง
- Oboe จำนวน 1 เครื่อง
- Clarinet จำนวน 1 เครื่อง

1.3.2.1.3 เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่

- French Horn จำนวน 2 เครื่อง
- Trumpet จำนวน 1 เครื่อง

1.3.2.1.4 เครื่องกระทบ ได้แก่

- Timpani จำนวน 2 ชิ้น
- Percussion และ กลองชุด

1.3.2.1.5 เครื่องคีย์บอร์ด จำนวน 2 เครื่อง

1.3.2.2 วงดนตรีไทย ประกอบด้วย

- ซับร้องไทย
- ระนาดเอก
- ซอด้วง ซออู้
- ชิม
- ซลู่
- โทน รำมะนา
- ฉิ่ง

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นลักษณะงานสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงโดยได้วิเคราะห์ตีความตามกลวิธีทางดุริยางคศิลป์และบรรยายเป็นความเรียงในลักษณะรายงานการวิจัย ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้จำแนกเป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.1 ขั้นเตรียมการ

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ ฯลฯ รวมถึงข้อมูลออนไลน์ที่เชื่อถือได้

1.4.2 ขั้นดำเนินการ

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการกับข้อมูลทั้งข้อมูลเอกสาร และการสร้างสรรค์บทประพันธ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.4.2.1 ข้อมูลเอกสาร

ผู้วิจัยได้จำแนก คัดกรอง และจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กันของข้อมูลตามลำดับ

1.4.2.2 ข้อมูลบุคคล

นอกเหนือจากการศึกษาข้อมูลเอกสารต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยมีรายนามดังนี้

- ถาวร ศรีผ่อง	อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ
โรงเรียนจิตรลดา
- ประพล สุขสันต์สมภาพ	อาจารย์พิเศษ ภาควิชาดนตรี
คณะมนุษยศาสตร์

	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประสาร วงศ์วิโรจน์รักษ์	ศิลปินอิสระและสมาชิกวงดนตรีไทย
“กอไผ่”
- สราวุธ เลิศปัญญาสุข	นักประพันธ์เพลงและศิลปินอิสระ.
- วิรัช สงเคราะห์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์
ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Wantofsky, Michael	Professor at Tisch School of the
Arts, New York University and
Berklee College of Music, personal
communication.

1.4.2.3 การสร้างสรรค์บทประพันธ์

การสร้างสรรค์บทประพันธ์ดนตรี ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีขั้นตอน ดังนี้

- ร่วมกับผู้ประพันธ์บทละคร ผู้ประพันธ์เนื้อเพลง ผู้อำนวยการแสดง และ ผู้กำกับ
การแสดง ปรึกษาหารือการสร้างบทละครเพลง
- กำหนดตำแหน่งเพลงในเรื่อง
- กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเพลง
- ประพันธ์ทำนองเพลง ร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง
- เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับขับร้องประสานเสียง
- เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์
- ประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์และภาพวิดิทัศน์

1.4.3 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยวิเคราะห์บทประพันธ์ในละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล เพื่ออธิบายถึงสาระสำคัญของบทประพันธ์ในเชิงดุริยางคศิลป์ โดยได้กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.4.3.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลง

1.4.3.2 การเลือกใช้ประเภทของเพลง

1.4.3.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างเพลง

- 1.4.3.4 การประพันธ์ทำนองเพลง ร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง
- 1.4.3.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง
- 1.4.3.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์
- 1.4.3.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี
- 1.4.3.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์และภาพยนตร์

1.4.4 ชี้นำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกแบบการนำเสนอข้อมูลใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1.4.4.1 ข้อมูลเอกสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอข้อมูลเอกสารในรูปแบบรายงานการวิจัย และ
สื่อสารสนเทศ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทย

บทที่ 4 ละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1.4.4.2 การแสดง

นอกเหนือจากการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบรายงานการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลงานการประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ไปแสดงบนเวทีเมืองไทยรัชดาลัยเธียเตอร์ ระหว่างวันที่ 18-22 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 5 รอบ และรอบสื่อมวลชน 1 รอบในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

1.4.4.3 แผ่นข้อมูลแบบบันทึกด้วยแสง (แผ่นดีวีดี)

มีการบันทึกการแสดงสดในรูปแบบแผ่นดีวีดี จำนวน 3,000 แผ่น จัดทำโดยธนาคารออมสิน

1.5 สมมุติฐานการวิจัย

การประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัลจะเสนอแนวทางในการประพันธ์ดนตรีในรูปแบบใหม่ของละครเพลงร่วมสมัยไทย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ได้เรียนรู้เทคนิคการประพันธ์นาฏดุริยางคในละครเพลงร่วมสมัยไทย
- 1.6.2 สามารถคิดสร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมการประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย
- 1.6.3 เพื่อเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจสำหรับผู้สนใจในการประพันธ์ดนตรีในละครเพลง

ต่อไป

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้นและนิยามศัพท์

นาฏดุริยางค์	คือ ดนตรีที่เกี่ยวกับการแสดงละคร
ละครเพลง	คือ การแสดงที่มีดนตรีและเพลงเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง อาจมีบทเจรจาในลักษณะการพูดหรือบทร้องกึ่งพูดหรืออาจเป็นเพลงก็ได้
ละครเพลงร่วมสมัยไทย	คือ การแสดงที่มีการผูกเรื่องราวโดยมีดนตรีและเพลงเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง ส่วนใหญ่มีบทเจรจาเป็นภาษาไทยมีการประสมวงดนตรีไทยและวงดุริยางค์บรรเลงประกอบเรื่อง มีฉาก แสง เสียง แต่งกายตามท้องเรื่อง มีรูปแบบเฉพาะที่ได้รับอิทธิพลจากรูปแบบละคร เพลงตะวันตกแบบ Broadway หรือ West End มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
มิวสิคัล หรือ มิวสิเคิล	คือ การแสดงที่มีการผูกเรื่องราวโดยมีดนตรีสมัยนิยมเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง มีเพลงและบทเจรจาภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย มีฉาก แสง เสียง แต่งกายตามท้องเรื่อง มีรูปแบบละครเพลงตะวันตกแบบ Broadway หรือ West End
บทละครเพลง (Book)	คือ บทในการแสดงละครเพลงตะวันตกประเภทมิวสิคัล ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นบนเวที (Stage Direction) เนื้อร้อง และบทเจรจา

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

2.1 ดนตรีและละคร

แม้ว่าละครเพลงกำเนิดมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่รูปแบบของมิวสิคัลที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้เพิ่งจะเริ่มผลิบานระหว่างปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ... การหลอมรวมดนตรี การเต้นรำและการละครเป็นหนึ่งเดียวกันเกิดเป็นการแสดงที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจ ละครกรีกทั้งสุขนานุกรมและโศกนาฏกรรมในศตวรรษที่ 5 ถึง 3 ก่อนคริสตกาล มีการรวมท่าเต้นที่ผ่านกระบวนการคิดประดิษฐ์และเพลงเข้าด้วยกัน ซึ่งมักจะสร้างสรรค์โดยนักเขียนบทละครเอง ในยุคกลางมีการผสมผสานเพลงกับ Physical Comedy ด้วยกันโดยนักแสดงเร่ร่อน ขณะที่ละครศาสนาในยุคกลางและละครที่แสดงจากเนื้อหาในพระคัมภีร์ไบเบิล มีลักษณะของการสวด (Chanting) และบทกวีที่มีท่วงทำนอง (Croton, 2015: 10)

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งและได้กำหนดเป็นประเด็นในการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. สาระสำคัญของละครเพลงตะวันตก
2. แนวทางในการวิเคราะห์บทเพลง

2.1.1 สาระสำคัญของละครเพลงตะวันตก

ละครเพลงมักดำเนินเรื่องในลักษณะจากตัวละครหนึ่งไปสู่อีกตัวหนึ่ง จากการร้องเดี่ยวไปสู่การร้อง 3 คน ไปสู่การเต้นรำ ไปสู่การแสดงหมู่ (Ensemble) มีความหลากหลาย บางครั้งจริงจัง บางครั้งตลก บางครั้งเป็นการบรรยายความรู้สึกของตัวละคร หรือบรรยายสถานการณ์ การสลับเปลี่ยนดังกล่าวนี้เองที่เป็นโครงสร้างสำคัญของละครเพลง ฉากเจรจานั้น สามารถแสดงออกได้ในรูปแบบของเพลงต่าง ๆ การเต้นบัลเลต์หรือระบำปลายเท้า (Ballet) หรือการเต้นโมเดิร์นแดนซ์ (Modern Dance) เช่นเดียวกับรูปแบบ

ละครอื่น ๆ จุดประสงค์ของละครเพลงก็เพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจตลอดการแสดง (Edwin Wilson, 1998: 303)

2.1.1.1 ประเภทของละครเพลงตะวันตก

1) Opera (อุปรากร)

เป็นรูปแบบของละครเพลงที่มีความเป็นสุดยอดของการแสดงตามแบบฉบับคลาสสิก ประกอบด้วยการขับร้องแบบคลาสสิก การเต้นรำแบบคลาสสิก (บัลเลต์) และการแสดง ลักษณะเฉพาะของอุปรากรเมื่อเทียบกับรูปแบบละครเพลงแบบอื่น ๆ การแสดงอุปรากรจะเป็นการแสดงที่ไม่ใช้เครื่องขยายเสียง และมักจะดำเนินเรื่องด้วยการขับร้องตลอดเรื่องโดยไม่มีบทสนทนา ในกระบวนแบบ (Style) เพลงคลาสสิกมากกว่ากระบวนแบบ สมัยนิยม ดังนั้น การประพันธ์และการผลิตละครเพลงประเภทนี้จึงไม่ได้ตามรูปแบบโครงสร้างเพลงสมัยนิยม (Woolford, 2013: 27)

ลักษณะของเพลงในอุปรากรมีการร้องเพลงแทนบทพูด เรียกว่า “บทร้องกึ่งพูด” (Recitative) ซึ่งเป็นการเจรจาแบบกึ่งร้องกึ่งพูด ส่วนเพลงขับร้องเดี่ยวหรือคู่เรียกว่า “บทร้องรำพัน” (Aria) ซึ่งเป็นบทร้องที่มีความไพเราะ มีคุณค่าทั้งทางด้านวรรณศิลป์ และดุริยางคศิลป์ นักแสดงต้องใช้เทคนิคขั้นสูงในการขับร้อง

2) Light Opera หรือ Operetta (จุลอุปรากร)

เป็นรูปแบบละครเพลงที่ใกล้เคียงอุปรากร แต่เบาสมองและไม่หนักเท่าอุปรากร มักเป็นเรื่องความรัก จินตนาการเพื่อฝัน ตลกขบขันหรือตลกแบบเสียดสีเหน็บแนม เป็นการแสดงที่ไม่ใช้เครื่องขยายเสียง มีบทเจรจาในฉาก ... จุลอุปรากรพัฒนามาจากอุปรากรชนหัวหรือโอเปราบูฟฟา (Opera Bouffe) ของฝรั่งเศส (Woolford, 2013: 27)

จุลอุปรากรประกอบด้วย ดนตรี เพลง การเต้นรำและบทสนทนา มีความร่าเริงขบขัน และนิยมจบอย่างมีความสุข ออฟเฟินบาค (Jacques Offenbach) คีตกวีชาวฝรั่งเศส ได้ประพันธ์จุลอุปรากรไว้กว่า 90 เรื่อง ระหว่างปี ค.ศ.1855-1880 โยฮัน สเตราส์ (Johann Strauss) นักประพันธ์ชาวออสเตรีย

ประพันธ์เรื่อง *Die Fledermaus* และในปี ค.ศ.1874 นักประพันธ์ชาวออสเตรียอีกคน คือ ฟรานซ์ เลฮาร์ (Franz Lehar) ประพันธ์อุปรากรที่มีชื่อเสียงคือ *Merry Widow* ในปีค.ศ.1905 นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกายังมีเรื่อง *Naughty Marietta* ของ วิคเตอร์ เฮอร์เบิร์ต (Victor Herbert) ประพันธ์ในปี ค.ศ.1910 เรื่อง *The Student Prince* ประพันธ์ในปี 1924 ของซิกมันด์ รอมเบิร์ก (Sigmund Romberg) เป็นต้น ในอังกฤษ เกิดจุลอุปรากรแนวเสียดสีของ วิลเลียม กิลเบิร์ต (William S. Gilbert) กับอาร์เทอร์ ซัลลิแวน (Arthur Sullivan) เรื่อง *มิกาโด (The Mikado)* ประพันธ์ในปี ค.ศ.1855 ซึ่งทั้งสองคนได้ประพันธ์จุลอุปรากรร่วมกันหลายเรื่อง จุลอุปรากรได้พัฒนาและเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางที่สุดระหว่างปลายปีคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 (จารุณี หงส์จารุ, 2562: 133)

3) Musical (มิวสิคัล) หรือ Musical Play (ละครบรอดเวย์) หรือละครเพลงอเมริกัน (American Musical) เป็นละครเพลงที่เริ่มในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 ประมาณทศวรรษที่ 1920 โดยพัฒนามาจากจุลอุปรากร (Operetta), โวเดอวิล (Vaudeville), เบอร์เลสก์ (Burlesque) และ มินสเตรล (Minstrel show)

โวเดอวิล (Vaudeville) เป็นการแสดงของศิลปินเดี่ยวที่มีทั้งการพูด การขับร้องและเต้นรำ ผสมกับการแสดงกายกรรมล้อเลียน กำเนิดในช่วงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 ในประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับในประเทศอังกฤษเรียก Music Hall เป็นการแสดงความหลากหลายบนเวที ซึ่งเป็นรายการบันเทิงเบาสมอง มีการแสดงละครแพนโทไมม์ การร้องเพลงเต้นรำ การแสดงตลก การแสดงละครสั้นล้อเลียนละครเวทีที่นิยมกันอยู่ มักจัดแสดงตามแหล่งผู้ใช้แรงงาน ซึ่งต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้มีการนำการแสดงประเภทนี้ไปแสดงในโรงละครนิวยอร์ก มีการร้องเพลงเต้นรำ การแสดงละครสั้นล้อเลียน การส่งของสลับมืออย่างต่อเนื่อง (Juggling) การแสดงของสัตว์ การแสดงกายกรรม และมายากล เป็นต้น เป็นการให้ความบันเทิงที่มีสีสันที่เต็มไปด้วยเสียงดนตรี เฮฮา สนุกสนาน

เบอร์เลสก์ (Burlesque) หรือการแสดงขบขันล้อเลียน เป็นการแสดงบนเวทีที่เกิดขึ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 มีเนื้อหาเบาสมอง ประกอบด้วยการแสดงละครสั้น ๆ ที่เต็มไปด้วยความหยาบโหลนหลาย ๆ ตอน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน การร้องเพลงเต้นโชว์ของหญิงสาวและการแสดงล้อเลียนรูปแบบของละครอื่น ๆ มีการล้อเลียนเรื่องเก่าบ้าง ส่วนมากจะเป็นละครตลกโปกฮา (Slapstick) และละครปิดท้ายคล้ายครีียด (Satyr Play) ซึ่งจะมีจุดสุดยอดที่ระบำเปลื้องผ้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545: 66-67)

มินสเตรล (Minstrel show) มีตั้งแต่ประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยเฉพาะช่วงหลังสงครามกลางเมือง มีการขับร้อง เต้นรำ ประูรสด้วยมุขตลกมากมาย โดยคนผิวขาวที่ทำหน้าหรือใส่หน้ากากดำ ในลักษณะถูกเหยียดผิว ประมาณ ค.ศ. 1895 การแสดงประเภทนี้ได้ลดความโดดเด่นลงไป จนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 จึงได้ถูกกลืนเข้าไปกับการแสดงขบขันล้อเลียน หรือ เบอร์เลสก์ ในที่สุด

ละครเพลงบรอดเวย์ ในระยะเริ่มต้นเป็นการแสดงละครเพลงเบาสมอง เรื่องราวชวนหัว สไตล์ของเพลงเป็นแบบสมัยนิยม (Pop music) ดังนั้น บทร้องในละครเพลงบรอดเวย์ เราเรียกว่า เพลงร้อง (Song) ซึ่งต่างจากอุปรากรและจุลอุปรากร ที่เป็นเพลงประเภทอาเรียหรือบทร้องรำพัน (Aria) และ บทร้องรำพันน้อย (Arietta) เรื่องราวในละครเพลงมักมีความใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าในจุลอุปรากร

4) Revue (วิพิธทัศนา หรือการแสดงรีวิว)

เป็นละครเพลงประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเป็นชุดเพลงที่มีการเต้นรำ และเรื่องแต่งล้อ (Skit) โดยมีประเด็นเดียวกัน (Point of view) หรืออาจมีหัวข้อหลักเป็นเรื่องเดียวกัน มักชวนหัวและมีรูปแบบที่โดดเด่นในการนำเสนอ ไม่ผูกเป็นเรื่อง ไม่มีการพัฒนาลักษณะตัวละครหรือบทละคร มีรูปแบบหลากหลายกว้างขวาง อาจมีความสมดุลงที่แตกต่างกันของสุนาฏกรรม บทเพลง และการเต้นรำ เช่น เรื่อง New Face, Oh Calcutta, Fosse ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นรูปแบบสำคัญรูปแบบหนึ่งของการแสดงบนเวทีเพื่อความบันเทิงในประเทศสหรัฐอเมริกา Revue มาจากภาษาฝรั่งเศส แปลว่า Review หรือทบทวน เป็นบททบทวนเหตุการณ์ร่วมสมัย การเฉลิมฉลอง Revue ครอบคลุมการแสดงบน

เวทีอย่างหลากหลายกว้างขวาง อาจเป็นการแสดงที่มีหลายองค์ มีเพลงมากมาย การแสดงตลกเดี่ยวหรือคู่ การแสดงเดี่ยวเครื่องดนตรี การแสดงของวงดนตรี และการแสดงประเภทมายากล อาจเป็นการแสดงประเภทเดี่ยวบนเวที เช่น การร้องเพลงทั้งรายการการแสดง หรือการเต้นรำทั้งรายการการแสดง อาจมีนักแสดงจำนวนมากหรือน้อยก็ได้ อาจมีฉากหรือเครื่องประกอบฉาก แสง เสียง เครื่องแต่งกายและเทคนิคพิเศษ หรืออาจไม่มีเลยก็ได้ แต่มีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่ริ้วทุกการแสดงจะต้องมี คือ ไม่มีโครงเรื่อง (Plot) หรือไม่มีเรื่องราวเพื่อผูกทั้งการแสดงเข้าด้วยกัน แต่อาจมีแก่นเรื่อง (Theme) เดียวกันก็ได้ (จารุณี หงส์จารุ, 2554: 26)

2.1.1.2 ขนบของละครเพลง (Conventions of Musicals)

1) ดนตรีบอกเล่าเรื่องราว (Music tells the story)

ความสำคัญของมิวสิคัลคือการนำตัวละครเข้าสู่บทเพลงและการเต้นรำที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกได้อย่างรื่นหู

2) ลดบทสนทนา (Condensed dialogue)

บทสนทนาในบทละครเพลงมักจะสั้นกว่าในบทละครพูดทั่วไป การลดบทสนทนานี้เป็นการกลั่นกรองเหตุการณ์และบทบาทของตัวละครซึ่งนำไปสู่ความกดดันที่เลี่ยงไม่ได้จนต้องขับร้องเป็นเพลงและเต้นรำ สิ่งที่สำคัญคือการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาในบทเพลงเหล่านั้น

3) ขยายเวลา (Expanded time)

การยอมรับการกระชับบทสนทนาในฉาก ทำให้เข้าใจได้ว่าเวลาสามารถอยู่นิ่งหรืออาจยืดออกไป เพื่อตัวละครจะสำรวจค้นหาความรู้สึกของตนเองผ่านบทเพลงและการเต้นรำ

4) ความรักใคร่ นวนิยายแห่งจินตนาการ (Romance)

เนื้อหาหลักสำคัญของมิวสิคัลโดยมากแล้ว จะเป็นเรื่องราวของความรัก บทเพลงมีหน้าที่นำส่งความรู้สึกที่สมหวัง ซึ่งเป็นขนบปฏิบัติของมิวสิคัลมา ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน

5) สุขนาฏกรรม หรือ ความตลกขบขัน (Comedy)

Comedy เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมิวสิคัลมาแต่เริ่มแรกเช่นเดียวกับ Romance แม้ว่าในเวลาต่อมา เนื้อหาในมิวสิคัลจะมีความตึงเครียดมากขึ้น ในส่วนที่เป็น Comedy ก็ยังคงปรากฏอยู่ไม่มากนัก

6) ความซับซ้อน (Complexity)

มิวสิคัลในยุคแรกนั้น ผู้ประพันธ์มักหลีกเลี่ยงการวางความซับซ้อนในตัวละคร แต่ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ผู้ประพันธ์บทละครเพลงได้เริ่มเพิ่มความซับซ้อนให้กับตัวละครมากขึ้น ในปัจจุบัน มิวสิคัลจึงมีความหลากหลาย ในขณะที่ตัวละครมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการตอบสนองทางอารมณ์ยังมีความสำคัญเหนือความซับซ้อนทางความคิดและจิตใจของตัวละคร ซึ่งยังคงเดิมในมิวสิคัลครั้งแรกเริ่ม

แบบแผนดังกล่าวทั้ง 6 สิ่งนี้ มิได้เป็นกฎเหล็กตายตัว แต่เป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปซึ่งความเข้าใจในแบบแผนเหล่านี้จะทำให้ผู้กำกับการแสดงทำงานได้ง่ายขึ้น (Deer, 2014: 4-5)

2.1.1.3 ละครเพลงร่วมสมัยไทย

ละครเพลงร่วมสมัยไทย มีกลุ่มละครที่มีการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทยอยู่เป็นประจำ ดังนี้

1) เมืองไทยรัชดาลัยเธียเตอร์

ในปีพ.ศ. 2550 ได้มีการสร้างเมืองไทยรัชดาลัย เธียเตอร์ เพื่อใช้ในแสดงมิวสิคัล ละครเวที คอนเสิร์ต การแสดง การประชุมและกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ โดยเวทีของโรงละคร เมืองไทยรัชดาลัย เป็นแบบกรอบโพซิเนียม รองรับผู้ชมที่ความจุ 1,512 ที่นั่ง การแสดงที่เกิดขึ้นที่นี่มีทั้งการนำมิวสิคัลจากต่างประเทศมาแสดงและกรแสดงที่สร้างสรรค์ใหม่โดยคนไทย ในส่วนของนาฏย

ดุริยางค์นั้น ได้มีการประสมวงดนตรีไทยและวงดุริยางค์เข้าด้วยกันในละครเพลงเรื่องแม่น้ำคสีแผ่นดิน และทวิภพ โดยใช้ระนาด ซอ ขลุ่ย ปี่และเครื่องจังหวะ กลองและฉิ่ง นับเป็นเรื่องแรก ๆ ที่มีการประสมวงดนตรีไทยกับวงที่มีเครื่องดนตรีสากลเพื่อใช้ในการแสดงละคร

2) โรงละครกรุงเทพเมโทรโพลิส หรือ โรงละครเอ็มเจียเตอร์

เป็นโรงละครขนาดกลาง 781 ที่นั่ง แม้ว่าเป็นโรงละครที่มีได้สร้างขึ้นเพื่อแสดงละครเพลง แต่เนื่องจากเป็นโรงละครที่ไม่ใหญ่และไม่เล็กเกินไป ทำให้มีละครเวทีหลายเรื่องจากหลากหลายกลุ่มมาเช่าใช้พื้นที่โรงละครแห่งนี้ โดยบริษัทสหมณูผลและกับริมบ็อกซ์เป็นผู้จัดการบริหารโรงละครแห่งนี้ร่วมกัน

3) กลุ่มอื่น ๆ

นอกจากผู้สร้างสรรค์ละครจากโรงละครโรงใหญ่เช่นเมืองไทยรัชดาลัยเจียเตอร์ โรงละครขนาดกลาง เช่น โรงละครเอ็มเจียเตอร์แล้ว ยังมีคณะละครต่าง ๆ อีกหลากหลายที่ได้สร้างสรรค์งานละครเพลงมีวสิคัล เช่น คณะละครสองแปดและกรมศิลปากร ได้มีการแปลและแสดงมีวสิคัลต่างประเทศ เรื่อง *Man of La Mancha* หรือ เรื่องสุฝุ่นอันยิ่งใหญ่ ในปีพ.ศ. 2530 ณ โรงละครแห่งชาติ กำกับการแสดงโดย ยุทธนา มุกดาสนิท บริษัทริมบ็อกซ์ ได้สร้างสรรค์ละครเพลงที่เป็นของตนเอง วงฟองน้ำ ได้เคยจัดละครเพลงเรื่อง *ซูชุก* และ *เด็กกับเสือ (Life of Pi)* เป็นต้น ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างสรรค์ละครเพลงหลายเรื่องด้วยกัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประพันธ์เรื่องราวและดนตรีขึ้นมาใหม่ และหลังปีพ.ศ. 2538 ได้มีการสร้างสรรค์งานละครเพลงหลายครั้ง ทั้งเรื่องที่ได้ลิขสิทธิ์จากต่างประเทศ เช่น *อาม่าห์ลกับอาคันตุกะยามวิกาล (Amahl and the Night Visitors)* ซึ่งเป็นอุปรากรโทรทัศน์เรื่องแรกของโลก เรื่อง *ตาดูหุซิม* เป็นละครเพลงประเภทพิพิธทัศน์ และเรื่อง *สยามมิสชัน เดอะมีวสิคัล* เป็นละครเพลงร่วมสมัยไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่นิยมแปลงานมีวสิคัลต่างประเทศมาแสดงรวมถึงสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เช่น ละครเพลงเรื่อง *ไกลกังวล เดอะมีวสิคัล* เป็นต้น มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อีกหลายแห่งรวมทั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการสร้างสรรค์งานละครเพลงและอุปรากรเช่นกัน บริษัทเจเอสแอล มหาชน จำกัด ได้สร้างสรรค์ละครเพลงจากผลงานเพลงของวงดนตรีสุนทราภรณ์ในรูปแบบ Jukebox Musical คือละครเพลงที่เกิดจากการเรียงร้อยบทเพลงที่ได้ประพันธ์เป็นที่รู้จักมาก่อนให้เกิดเป็นเรื่องราวในละคร ซึ่งมีการแสดงเป็นประจำทุกปี

2.1.1.4 ละครเพลงร่วมสมัยไทยที่ประพันธ์โดยสรารุช เลิศปัญญาบุษ

ละครเพลงที่แสดงที่เมืองไทยรัชดาลัยเธียเตอร์ ส่วนใหญ่กำกับการแสดงโดยถกลเกียรติ วีรวรรณ และประพันธ์ดนตรีโดย สรารุช เลิศปัญญาบุษ ซึ่งทั้งสอง ได้ร่วมงานกันตั้งแต่ก่อนที่จะสร้างโรงละครเมืองไทยรัชดาลัยเธียเตอร์หลายปี

ผู้วิจัยได้มีโอกาสพูดคุยสัมภาษณ์และศึกษาจากรายการที่คณะทำงานของสรารุช เลิศปัญญาบุษ ได้ให้ไปร่วมเสวนา ในรายการ *The Musical Theatre ปรากฏการณ์ละครเพลงในประเทศไทย* ใน “BACC Music – Bangkok Music Forum ครั้งที่ 10”. (หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพ, 2560) ดังนี้

“เพลงที่ดี ต้องเป็นเพลงที่ฟังเข้าใจง่าย แต่ซ่อนความยากไว้ข้างใน หมายความว่าคนฟังฟังแล้วรู้สึก ง่าย แต่คนเล่นรู้สึกว่ายาก...”

...ละครของไทยมีความเป็น Musical Play มานานแล้ว เห็นได้จากโซนลีก ลำตัด ต่างมีการ ร้องเพลงเป็นรากฐานในการแสดง ... เพลงในละครเวที ทุกอย่างอยู่ที่บทคือต้องตีความ ไม่ใช่อยู่ที่ตัวเรา” (*Thisis CatRadio*, 2560)

สำหรับการทำงานสร้างสรรค์ในละครมิวสิคัล สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการทำงานเป็นทีม ทีมที่สรารุช เลิศปัญญาบุษทำงานด้วยกันหลายเรื่อง คือ

พิมพ์มาดา พัฒนอลงกรณ์ ประพันธ์บทละคร

วิเชียร ดันติพิมพ์พันธ์ ประพันธ์เนื้อร้อง

สรารุช เลิศปัญญาบุษ ประพันธ์ทำนอง

ขั้นตอนการทำงานนั้น เริ่มจากคุยกันว่าจะทำอะไรอะไร สนใจสิ่งใด มีแรงบันดาลใจอย่างไร เป็นการพูดคุยกันระหว่างผู้เขียนบท ผู้เขียนทำนอง และ ผู้เขียนเนื้อร้อง ดูว่าต้องการสื่อสารอะไร เป็นการระดมสมอง คือ บทมาเช่นนี้ เพลงไปได้หรือไม่ การโต้ตอบมากหรือน้อยเกินไปในบท ส่วนผู้เขียนบท จะมาพร้อมเรื่องย่อ แล้วเริ่มทำโครงแต่ละฉาก การลำดับเรื่องแต่ละฉากใน 2 องก์ เมื่อทุก ฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน ผู้เขียนบทจึงเริ่มใส่บทเจรจา ซึ่งฝ่ายดนตรีจะเริ่มประพันธ์ดนตรีในช่วงนี้

เพลงมาจากความเข้าใจลักษณะนิสัยของตัวละคร ในการสร้างสรรค์บทละครมิวสิคัล สิ่งที่สำคัญคือ โครงเรื่องของมิวสิคัลจะต้องชัด แก่นของเรื่องต้องชัด และลักษณะนิสัยตัวละครต้องชัดด้วย

การอ่านบทรวมกันมีความสำคัญอย่างมากสำหรับกลุ่มนักประพันธ์นี้ เพื่อให้เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครในเรื่อง ที่สำคัญคือ การประพันธ์เพลงสำหรับมิวสิคัลต้องเอาอารมณ์ของเรื่อง มาแต่ง ไม่ใช่แต่งตามใจชอบ ในเพลงต้องมีอารมณ์อยู่ในทำนองเพลง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเขียนเนื้ออย่างหนึ่ง คือ การใช้คำหนัก คำเบา คือ ครุสทุ หรือ Articulations

หลังจากที่การประพันธ์บทละครเพลงเสร็จแล้วในระดับหนึ่ง ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องได้ประพันธ์เนื้อร้องเข้ากับทำนองเพลงแล้ว หน้าที่ต่อมาในด้านดนตรีในมิวสิคัล จึงตกอยู่กับ Musical Director ซึ่งจะเป็นคนกลางระหว่างผู้ประพันธ์บทละคร ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง นักแสดง และนักดนตรี ซึ่งจะไม่เพียงรับผิดชอบเกี่ยวกับเครื่องดนตรี แต่รวมไปถึงการประสานให้เกิดการฝึกซ้อม การจัดการเกี่ยวกับโน้ตเพลง การเรียบเรียงเสียงประสาน (Musical Arranger) ซึ่งผู้ประพันธ์ทำนองเพลงอาจเรียบเรียงเสียงประสานมาในระดับหนึ่ง แต่ต้องสรรหาผู้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ (Orchestrator) หรือ เรียบเรียงเสียงประสานใหม่ด้วย Musical Director อาจเป็นคนละคนกับ Conductor หรือ ผู้อำนวยการเพลง / วาทยากร ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมการฝึกซ้อม ควบคุมวงดนตรี และนักแสดงบนเวทีให้บรรเลงและขับร้องไปด้วยกัน โดยส่วนใหญ่ ผู้อำนวยการเพลงจะอยู่ใน Orchestra Pit กับนักดนตรี แต่มีหลายเรื่องที่นักดนตรีและผู้ผู้อำนวยการเพลงไปอยู่หลังเวที บางเรื่องอยู่ชั้นลอยบนเวที เป็นต้น นอกจากนี้ผู้กำกับดนตรียังต้องหานักดนตรีไทยมาร่วมบรรเลงกับวงดุริยางค์ ถ้าเรื่องนั้น ต้องใช้เครื่องดนตรีไทย ผู้กำกับดนตรียังต้องประสานกับผู้ฝึกนักร้องและขับร้องประสานเสียง

สำหรับเครื่องดนตรีพิเศษที่ใช้ในแต่ละเรื่อง ขึ้นอยู่กับว่าเรื่องนั้น ๆ มีบรรยากาศหรือกลิ่นอายของชาติใด โลกในละครอยู่ที่ใด เช่น เรื่องฟ้าจรดทราย มีบรรยากาศแบบแขก เรื่องหงส์เหนือมังกร มีบรรยากาศจีน ส่วนเรื่องเลือดชาติ

ยา มีความยากที่สุด เนื่องจากเป็นเรื่องในจินตนาการ แฟนตาซี โลกของการเมือง เพราะการเมืองรุนแรงมาก ทำให้กำหนดโลกไม่เหมือนกัน

- ประพันธ์ดนตรีประกอบละครเวที วิมานเมือง (2540)

เป็นเรื่องแรกที่สราวุธ เลิศปัญญาณัฐ ได้ประพันธ์ดนตรีประกอบละคร เพลง หลังจากที่ได้ไปชมละครเพลงที่ต่างประเทศหลายเรื่องพร้อมผู้กำกับ การแสดงถกเถียงวิจิตรวิกรม ในปี พ.ศ.2538

- ประพันธ์ดนตรีประกอบละครเวที บัลลังก์เมฆ เดอะมิวสิคัล (2544)

เพลง “วอนฟ้า” เป็นเพลงที่คุณนายคมขวัญ หรือ คุณแม่ของปานรุ้ง ร้องถึงปานรุ้งด้วยความห่วงใย ทำให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก ใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย (Pentatonic) “ซึ่งถ้าเราจะทำละครเพลงที่เป็นไทย ต้องเป็นกลิ่นไทยที่คุ้นเคย” ต้องการให้ทำนองเพลงจำและให้เข้าถึงผู้ชมคนไทย อยากให้ผู้ชมออกจากโรงละครแล้วยังจำทำนองเพลงได้ มีโครงสร้างเพลงแบบ AABA

- เรื่อง ทวิภพ เดอะมิวสิคัล (2549)

เพลง “ลมเอ๋ย” เป็นเพลงที่คุณหลวงพ่แม่เมณีครั้งแรกแล้วหลงรัก เป็นเพลงที่คิดถึง เพื่อ ใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย เป็นเพลง Ballad

เพลง “คนละภพ” เป็นตัวอย่างของการประสมวงดนตรีไทย โดยใช้ขลุ่ย ระนาด ฉิ่ง ฉาบ เพลงนี้เป็นเพลงที่ขอแต่งงานเพราะรู้ว่ากำลังจะจากกัน

- เรื่อง ฟ้าจรดทราย เดอะมิวสิคัล (2550) (24 พฤษภาคม - 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2550)

เพลงในเรื่องฟ้าจรดทราย มีกลิ่นอายความเป็นแขกอาหรับอยู่ตาม ท้องเรื่อง โดยมีการใช้เครื่องดนตรีพิเศษนอกเหนือจากวงดุริยางค์

- เรื่อง ข้างหลังภาพ เดอะมิวสิคัล (2551) (21 สิงหาคม - 26 ตุลาคม พ.ศ. 2551) และ เรื่อง Waterfall (2558)

เรื่องข้างหลังภาพ มีฉากที่โดดเด่นมากคือน้ำตก ซึ่งทำให้ทีมงานต่างประเทศเกิดความสนใจอย่างมาก ได้มีโครงการนำเรื่องข้างหลังภาพ เดอะมิวสิคัล ไปปรับเป็นมิวสิคัลเรื่อง “Waterfall” มีการแสดงเป็นภาษาอังกฤษและนำไปแสดงที่สหรัฐอเมริกา ที่โรงละคร เดอะ พาชชาติน่าเพลย์เฮ้าส์ ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม - 28 มิถุนายน 2558 จากบทวิจารณ์ต่างประเทศ ระบุว่าไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากจุดเด่นของเรื่องมีเพียงน้ำตกบ้าง ได้สันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ได้มีการปรับบทให้เปลี่ยนไปมาก ตัวละครนำฝ่ายหญิง คุณหญิงกิริติ ได้เปลี่ยนเป็นตัวละครฝรั่ง ชื่อ Kathleen ส่วนตัวละครนำฝ่ายชาย นพพร ในเรื่องยังเป็นคนไทยอยู่ อย่างไรก็ตาม ทำให้เห็นว่าการสร้างสรรค์ละครเพลงมิวสิคัลในประเทศไทยได้มีการพัฒนาและก้าวไปนอกประเทศในระดับหนึ่งแล้ว

เรื่อง แม่นาคพระโขนง เดอะมิวสิคัล (2552) (20 พฤษภาคม - 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2552)

เพลง “ฉันจะรอเธอ” ผู้ประพันธ์ใช้ทำนองที่มีการกระโดดขึ้นลงอย่างมาก เพราะตัวละคร มีความสับสน และการบรรเลงนำเข้าสู่เพลงมีความหลอน เพื่อให้ผู้ชมทราบว่าแม่นาคได้ตายไปแล้ว

- เรื่อง สี่แผ่นดิน เดอะมิวสิคัล (2554) (30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 - 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555)

เพลง “ในหลวงของแผ่นดิน” เป็นเพลงที่มีทำนองเพลงที่เป็นเพลงหลักของเรื่อง มีทำนองเพลงที่ไพเราะจดจำง่าย เนื้อหาชัดเจน ผู้ประพันธ์ทำนองตั้งใจอย่างมากเพื่อให้ทำนองเพลงที่คิดออกมาไพเราะที่สุด เนื่องจากได้ศึกษาทำนองเพลงพระราชนิพนธ์และได้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพในเพลงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ลุ่มลึกและไพเราะ เพลงนี้ขับร้องโดยแม่พลอย ตัวละครนำในเรื่องและได้มีการนำมา Reprise หลายครั้งในเรื่อง

- เรื่อง เลือดขัตติยา เดอะมิวสิคัล (2556-2557)

เพลง “ดอกหญ้าแห่งยโสธร” เป็นเพลงที่เรียกได้ว่าประพันธ์เนื้อร้องยากมากเพลงหนึ่ง เพราะมีตัวโน้ตในทำนองเพลงต่อเนื่องกันหลายตัว

เพลง “ปาฏิหาริย์” ใช้ทำนองหลักจากเพลง “คู่ไม่ควร” ในฉบับโทรทัศน์ แต่นำทำนองเพลง มาทำให้เป็น “Retrograde Melody คือ การเคลื่อนย้อนของทำนองเพลง หมายถึง เทคนิคการไลโน้ต จากโน้ตตัวสุดท้าย ย้อนกลับไปยังโน้ตตัวแรกของทำนองหรือวลี หรือ ตอนของบทเพลง ” (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561: 169)

มิวสิคัลเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง โลกในละครเป็นโลกที่สมมติขึ้น เป็นเรื่องที่ยากเรื่องหนึ่งในการเขียนบทและเพลง ในเรื่องมีหลายรัฐ แต่ละรัฐไม่เหมือนกัน เมืองเขมรัฐ เป็นเมืองภูเขา รบกัน เป็นเมืองทหาร ส่วนเมืองยโสธร มีแม่น้ำไหลผ่านกลางประเทศ ผู้คนมีความสุข มีชีวิตชีวา การกำหนดโลกในละคร จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องให้ชัดเจน และให้ทุกฝ่ายที่ร่วมกันสร้างสรรค์งานได้เห็นภาพเดียวกัน โดยกำหนดให้เป็นรูปธรรมให้มากที่สุด

- ประพันธ์ดนตรีประกอบละครเวที ลอดลายมังกร เดอะมิวสิคัล (2549)
- ประพันธ์ดนตรีเรื่อง วันสละโสดกับโจทก์เก่า ๆ (2558)

ตัวละครมีจำนวนมากในเรื่องนี้ ดังนั้นในการเขียนบทละครเพลงในเรื่องนี้จึงใช้ความสัมพันธ์ของตัวละครแต่ละตัวไม่ได้ แต่ใช้ลักษณะนิสัยของตัวละครเลย โดยกำหนดให้ตัวละครแต่ละตัวฟังดนตรีในสไตล์ที่ไม่เหมือนกันด้วย เช่น กิตตินันท์ ชินสำราญมาร่วมแสดงด้วย ผู้ประพันธ์ได้เรียบเรียงเพลงให้กิตตินันท์ร้องในสไตล์อุปกร ดั้งนั้นในเรื่องนี้จึงมีสไตล์เพลงที่หลากหลายตามลักษณะของตัวละครแต่ละตัว

มิวสิคัลเรื่องนี้มีความตั้งใจให้มีความเป็นมิวสิคัลสมัยใหม่ ในลักษณะที่มีกลิ่นอายไทย แต่ขณะเดียวกันก็ต้องการดึงความสนใจจากกลุ่มคนดูวัยรุ่น ทีมงานจึงได้เริ่มไปดูการแสดงมิวสิคัลของญี่ปุ่นและที่อื่น ๆ ในเอเชีย เรื่องนี้มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง เนื่องจากได้เริ่มทำงานกับคณะทำงานจากต่างประเทศ การฝึกซ้อมต้องมี เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะมาร่วมซ้อมด้วย

2-3 คน เพื่อว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องของ จังหวะเพลง เช่น การยืดห้อง เพลงออกไป หรือ ตัดห้องเพลงออก สามารถทำได้เลย

การประพันธ์บทในละครเพลงมีลิขสิทธิ์ต้องใช้เวลอย่างต่ำ 8 เดือนถึง 2 ปีในแต่ละเรื่อง เช่น เรื่อง สีแผ่นดิน ใช้เวลาถึง 2 ปีในการปรับแก้บทละคร เรื่อง ข้างหลังภาพ หลังจากทำเสร็จแล้ว และ นำมาอ่านบทด้วยกัน พบว่าต้องร้องกั 2 ทั้งองค์ และประพันธ์ใหม่ เป็นต้น

ในละครเพลงมีลิขสิทธิ์ของเวทีเมืองไทยรัชดาลัยเจียเตอร์ การประพันธ์ คนตรีของสรวุฒ เลิศปัญญาบุช มาจากบท ทั้งโครงสร้างเพลงมาจากเนื้อหาของ บทโดยตรง และ Theme Song มาจากความสัมพันธ์ของตัวละครมาก่อน ส่วน ในการประพันธ์เนื้อร้องนั้น วิเชียร ต้นติพิมลพันธ์ กล่าวไว้ว่าหลักการในการ ประพันธ์เนื้อร้องของเขา คือ ให้คิดถึง “ไม้หลัก ปักดินเลน” ไม้หลัก คือ แก่น ของเรื่องหรือชื่อเรื่อง ส่วนดินเลน คือ การเล่าเรื่อง ทั้งสองต้องไปด้วยกัน ไม่เช่นนั้นเพลงจะล้ม

ความสมจริงในละครเพลง อาจมีความแตกต่างจากละครประเภทอื่น ๆ เนื่องจากในชีวิตประจำวัน มนุษย์ไม่ได้สื่อสารกันด้วยการขับร้องเพลงหรือ เต้นรำ ดังนั้น ผู้ชมการแสดงละคร เพลงเชื่อในเรื่องราวบนเวทีได้ เพราะนักแสดง สื่อสารและแสดงความรู้สึกผ่านบทเพลง อาจไม่ต้อง สมจริง เพราะไม่ใช่ สารสำคัญของละครเพลง เช่น ในบทเศร้า ตัวละครมักไม่ร้องไห้บนเวที เพราะ การขับร้องไปและร้องให้ไปนั้น จะทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง ดังนั้น คนตรีจึงเป็นปัจจัย สำคัญในการสื่อสารความรู้สึกเศร้าของตัวละครนั้น ๆ (Thisis CatRadio, 2560)

2.1.2 แนวทางการวิเคราะห์บทเพลง ตามองค์ประกอบของละครเพลงร่วมสมัยไทย

ดนตรีเป็นองค์ประกอบสำคัญในนาฏยศิลป์ไทยตั้งแต่เริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบัน กล่าวคือ ในช่วงแรกที่มีการฟ้อนรำเป็นหลัก การบรรเลงดนตรีและการขับร้องมีส่วนสำคัญต่อการรำรำ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดสุนทรียทางโสตประสาท ความบันเทิง และโน้มน้าวอารมณ์ของผู้ชมให้คล้อยตาม

ต่อมาศิลปะการแสดงในประเทศไทยได้แตกแขนง มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลง โดยมีการผูกการแสดง การฟ้อนรำ และการขับร้องเข้าด้วยกันเป็นเรื่องราว เฉกเช่นละครเพลงตะวันตก แม้การแสดงละครของไทยนั้นจะมีการร่ายรำการฟ้อนเป็นแกนหลัก แต่เมื่อความต้องการที่จะเล่าเรื่องราว ประกอบกับความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเริ่มมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น พัฒนาการของดนตรีและการขับร้องในการแสดงหรือนาฏดุริยางค์เพื่อจะได้สื่อสารแบบวัจนภาษา จึงมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในเวลาต่อมา

2.1.2.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในมิวสิคัล (Song Spotting)

เมื่อบทละครมีการกำหนดตัวละครหลักและตัวละครอื่น ๆ ในฉากอย่างชัดเจนแล้วว่า จะเกิดอะไรขึ้น ในฉากนั้นบ้าง จึงจะเริ่มต้นกำหนดตำแหน่งของเพลงได้ ผู้ประพันธ์เพลงส่วนใหญ่มักจะเริ่มเขียนเพลงด้วยการคาดคะเนตำแหน่งที่เพลงนั้น ๆ น่าจะถูกวางก่อนที่บทละครจะเสร็จหรือละเอียดมากพอ โอกาสที่จะต้องแต่งใหม่หรือต้องตัดเพลงออกจึงมีสูงมาก อย่างไรก็ตามการแต่งเพลงในระยะเริ่มต้นการพัฒนาบทก็มีผลดีคือช่วยให้ทีมงานสร้างสรรค์ทุกฝ่ายได้ “สัมผัส” ถึงเสียงของตัวละครและเสียงเพลงในการแสดงเรื่องนั้นที่ตรงกัน หากผู้ประพันธ์ทำเพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่ดี แต่ต้องแน่ใจว่าเพลงนั้น ๆ อาจจะไม่ได้อยู่ในเรื่องในวันที่บทละครเสร็จสมบูรณ์

การกำหนดตำแหน่งเพลงสามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่เป็นประโยชน์อย่างมาก คือ การดูภาพรวมของการดำเนินเรื่องอย่างละเอียดจนกว่าจะสามารถบอกได้ว่าจุดไหนที่สำคัญต่อความรู้สึกของตัวละครและตรงจุดใดที่เป็นจุดสำคัญที่เนื้อเรื่องมีความเข้มข้น หากคิดเป็นกราฟทุกจุดที่การดำเนินเรื่องมีความสำคัญและเร้าอารมณ์สูงคือจุดที่ควรจะมีเพลงที่ถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น เว้นเสียแต่ว่าตรงจุดดังกล่าวจะเกิดผลมากกว่าถ้าไม่มีเพลง

เมื่อเพลงหลักได้ถูกกำหนดไว้แล้ว เราสามารถเริ่มเลือกตำแหน่งเพลงอื่น ๆ ได้ การวางตำแหน่งเพลงเปรียบเสมือนการนำเทียนไปปักที่ขนมเค้ก ไม่เพียงจำนวนที่ต้องนับ แต่ตำแหน่งของเทียนก็สำคัญเช่นกัน

จากหนังสือเรื่อง Writing Musical Theatre. โดย Allen Cohen และ Steven L. Rosenhaus ได้กล่าวถึงการกำหนดตำแหน่งของเพลงในมิวสิคัล ดังนี้

นักประพันธ์ใช้คำว่า “Song Spotting” หรือ “Routining” เพื่อแสดงถึงกระบวนการของการวางตำแหน่งเพลงต่าง ๆ ในเรื่องราวของมิวสิคัล ซึ่งเกี่ยวข้องไม่เพียงแต่จุดไหนในเรื่องควรต้องมีเพลง แต่ยังหมายรวมถึงในแต่ละ

เพลงควรกล่าวถึงอะไรบ้าง อารมณ์ความรู้สึกหรือรูปแบบของเพลงควรเป็นเช่นไร ตัวละครตัวไหนควรขับร้องเพลงนี้ และ ควรจะเป็นการร้องเพลง การเต้นรำ หรือทั้งสองอย่าง การกำหนดตำแหน่งเพลงเป็นเรื่องสำคัญของบทละครเพลง

ขั้นตอนแรกในการกำหนดตำแหน่งเพลงคือนักประพันธ์เพลงต้องพิจารณาว่าจุดใดในเรื่องที่ควรเป็นเพลง ...แต่นักประพันธ์เพลงที่ดีจะวางเพลงไว้ตรงจุดสูงสุดของอารมณ์ในเรื่อง ถ้าเรื่องราวที่เหมาะสมลงตัวทั้งหมด มักจะมีอย่างต่ำ 4-5 จุดดังกล่าวในเรื่องราว โดยปกติเพลงที่เป็นหลักในเรื่องหรือเพลงสำคัญของเรื่องจะอยู่ตรงจุดที่เป็นเส้นเรื่องหลัก นอกจากนี้ ยังมีจุดสำคัญอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องมีเพลง คือ 1. เมื่อเปิดเรื่อง 2. เมื่อจบองก์ที่ 1 และ 3. จุดสูงสุดของการแสดงในองก์ที่ 2 ถึงแม้ว่าเพลงจบองก์ที่ 1 และเพลงตรงจุดสูงสุดของเรื่องในองก์ที่ 2 มักใช้การซ้ำทำนอง (Reprise) ของเพลงที่มีก่อนหน้ามากกว่าใช้เพลงใหม่ บางครั้งเพลงตรงจุดสูงสุดของเรื่องจะวางตรงตำแหน่ง เพลง “11 o’clock” ที่เรียกเช่นนี้เนื่องจากการแสดงมิวสิคัลบรอดเวย์มักเริ่มที่เวลา 20.30 น. จุดสูงสุดของเรื่องที่คลี่คลายเรื่องราวทั้งหมดมักเกิดขึ้นประมาณก่อนเวลา 23.00 น. ซึ่งมักเป็นเพลงที่ผู้ชมจะจดจำได้มากที่สุดในการแสดง ตัวอย่างเพลง Luck be a Lady Tonight จากเรื่อง Guys and Dolls เพลง I’ve Grown Accustomed to Her Face จากเรื่อง My Fair Lady เพลง I’m Going Back จากเรื่อง Bells are Ringing และเพลง Cabaret จากเรื่อง Cabaret เมื่อได้กำหนดเพลงหลักนี้แล้ว เพลงอื่น ๆ จะตามมา (Cohen & Rosenhaus, 2007: 69-70)

ประเด็นที่ 2 คือ จำเป็นต้องมีเพลงกี่เพลงในเรื่อง ขณะที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวสำหรับเรื่องนี้ มิวสิคัลส่วนใหญ่มี 14-15 เพลงในเรื่อง ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเรื่องและความยาวของแต่ละเพลง เช่น เรื่อง Pacific Overtures มีเพียง 11 เพลง แต่ทุกเพลงมีความยาวที่ไม่ปกติ

ประเด็นที่ 3 คือ ในแต่ละเพลงควรมีระยะเวลาห่างกันเท่าใด โดยทั่วไป Book Musical เพลงและฉากมักสลับกัน แต่มีการแสดงหลายเรื่องที่วางตำแหน่งเพลงติดกัน 2-3 เพลง และมีหลายการแสดงที่บางฉากไม่มีเพลงเลย

แม้ว่าไม่มีกฎตายตัวแต่มีหลักการทั่วไปที่ใช้กัน คือ ไม่ว่าเพลงจะถูกกำหนดไว้ตรงจุดใด สมดุลระหว่างดนตรีและบทเจรจา มักเป็นครั้งต่อครั้งช่วงเวลาระหว่างแต่ละเพลงจะไม่เว้นชว่่นานเกินไป อาจมีความห่างอย่างมากไม่เกิน 10 นาที หรือเทียบเท่า หนึ่งฉากใหญ่กับหนึ่งฉากย่อย

เพลงแต่ละเพลงมักถูกแยกจากกันโดย *Episodic material* เช่น *Recitative, Interludes, Short Reprises* หรือแม้แต่บทเจรจาลั้น ๆ แม้เมื่อดนตรีเป็นความต่อเนื่องอย่างแท้จริง ผู้ชมจำต้องมีเพลงเพื่อแยกเพลงออกจากกัน ไม่เช่นนั้นการแสดงจะดูราวเป็นคอนเสิร์ตหรือ *Revue* อย่างที่ *Rock Opera* และ *Poperetta* เป็น แม้แต่เรื่อง *Cats* มี *episodic material* ที่กระจายไปตลอดเรื่อง เช่น ตอนที่มิคนตริ้นำเข้า ฟังดูน่าครั้นคร้ามที่หวั่นเกรงการมาเยือนของ *Macavity* ในหลายจุดก่อนที่เพลงจะเริ่มเข้ามาในองก์ที่ 2 หรือการกล่าวถึง *Jellicle Cats* มาตลอดทั้งเรื่อง

ประเด็นสุดท้ายที่สำคัญในการจัดโน้ตเพลงตามลำดับเวลา คือ การใช้ความแตกต่างหรือความหลากหลาย (*Contrast or Variety*) โน้ตเพลงไม่จำเป็นแต่เพียงความหลากหลาย แต่ความแตกต่างตรงข้ามจากเพลงหนึ่งไปสู่อีกเพลงหนึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ความแตกต่างรวมถึงจำนวนตัวละครที่ร้องเพลง เพศของตัวละคร ประเภทของเพลง เช่น *Ballad, comedy song* และอื่น ๆ อารมณ์และบรรยากาศของเพลง เช่น มีความสุข โกรธ เศร้า และอื่น ๆ

รูปแบบของเพลง อัตราจังหวะ ความเร็วของเพลง บันไดเสียง โหมด การประสานเสียง (แบบ *Major* หรือ *Minor*) และจำนวนการเต้นหรือการเคลื่อนไหวที่ถูกออกแบบไว้ เช่น นักประพันธ์เพลงมักจะหลีกเลี่ยงไม่ให้ *Ballad* เพลงคู่ หรือเพลงเต้นรำใหญ่ ๆ วางหลายเพลงต่อเนื่องกัน ปัจจุบันการแสดงมีแนวโน้มยึดหยุ่นมากขึ้นในหลักการต่าง ๆ นี้ แต่นักประพันธ์ที่ดีจะตระหนักถึงความต้องการเพื่อให้เกิดความแตกต่างตรงข้าม ตัวอย่างเช่น ถ้าการแสดงมีเพลง *Ballad* 2 เพลงต่อเนื่องกัน จะต้องไม่ใช่เป็นเพลงที่ขับร้องเดี่ยวโดยนักร้องชายทั้งสองเพลง เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ (Cohen & Rosenhaus, 2007: 71-72)

2.1.2.2 การกำหนดประเภทของเพลงในมิวสิคัล (Types of Songs in Musicals)

สามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ที่ดนตรีมีผลต่อเรื่องและแบ่งตามวิธีการหรือ เทคนิคในการเล่าเรื่อง อย่างไรก็ตาม บางเพลงอาจมีบทบาทหน้าที่หลายอย่าง จึงสามารถจัดให้อยู่ในหลายประเภทได้ ประเภทของนาฏยดุริยางค์ ในละครเพลงร่วมสมัยไทย แบ่งได้ดังนี้

- 1) Ballad (เพลงบัลลาด)
- 2) Up-tempo (เพลงจังหวะเร็ว)
- 3) Character Song (เพลงของตัวละคร)
- 4) Comedy (เพลงตลกชวนหัว)
- 5) Lead-in (การส่งเข้าเพลง)
- 6) Reprise (การซ้ำทำนอง)
- 7) Counterpoint (ทำนองสัมพันธ์)
- 8) Segue (ดนตรีเชื่อมฉาก)
- 9) Underscore (ดนตรีคลอบทเงรจา)
- 10) Production Number (เพลงหมู่)
- 11) Musical Scene (เพลงรวมฉาก)

1) Ballad Song (เพลงบัลลาด) บัลลาดเป็นเพลงร้องสมัยนิยมของอังกฤษและอเมริกา มีเนื้อร้องซาบซึ้งกินใจ จังหวะค่อนข้างช้า (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561) บัลลาดเล่าความในใจ เน้นทำนอง มีเนื้อหาที่พรรณนาความรู้สึก มักเป็นเพลงที่เกี่ยวกับความรัก แต่บางครั้งอาจเป็นเพลงเศร้ารำพัน เพลงกล่อมเด็ก หรือเพลงที่สร้างกำลังใจ

บัลลาดเป็นเพลงที่โดดเด่นในด้านทำนองเพลง คือทำนองจดจำง่าย เหมาะกับตัวละครที่ต้องแสดงอารมณ์อย่างมากของตัวเองหรือตัวละครสองตัวรำพึงความรู้สึกของตนเอง บัลลาดยังแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

Ballad หรือ Show Ballad เป็นเพลงที่สะท้อนความรู้สึกข้างในใจของตัวละครนำ มักเป็นการร้องเดี่ยว ขับร้องด้วยทำนองที่จดจำง่าย และมักจะมีการนำทำนองนี้กลับมาในเรื่องอีก (Reprise)

Dramatic Ballad เป็นเพลงที่ตัวละครมีความรู้สึกหรืออยู่ในสถานการณ์ที่ได้เรียนรู้อะไรบ้างอย่าง ที่มีผลต่อชีวิตของตัวละครอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของตัวละคร อาจเป็นการตัดสินใจหรือการเรียนรู้ที่ทำให้ชีวิตของตัวละครต่างไปจากเดิม

การประพันธ์เพลงประเภท Ballad มีสาระสำคัญ คือ เนื่องจากเพลง Ballad เป็นเพลงที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกได้อย่างเด่นชัด ดังนั้น ในการประพันธ์เพลงบัลลาดต้องคำนึงถึงว่าหน้าที่หลักของเพลงในละครเวทีคือการสื่อสารความเป็นมนุษย์ ซึ่งคนแต่ละคนมีวิธีที่ต่างกันในการถ่ายทอดความรู้สึก แม้จะเป็นความรู้สึกอย่างเดียวกัน แต่เมื่อเปลี่ยนผู้สื่อสารหรือผู้รับสาร การสื่อสารย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีผลกระทบต่อการสื่อสารอย่างมาก ในฐานะผู้ประพันธ์เพลงในละครเพลง ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเรื่องดนตรี ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงซึ่งเป็นหลักในการประพันธ์เพลง Ballad มี 3 ประการ คือ

1. ตัวละครที่จะขับร้องมีลักษณะนิสัย มีทัศนคติ และการแสดงออกอย่างไร เกิดมาในสังคมแบบใด
2. ตัวละครมีความรู้สึกอย่างไร และต้องการสื่อสารอะไร
3. ตัวละครกำลังสื่อสารกับใคร เป็นการสื่อสารกับตัวเอง การสื่อสารกับตัวละครอื่นในเรื่องหรือสื่อสารกับผู้ชม การสื่อสารนี้เป็นการแสดงออกที่ตรงไปตรงมาหรือไม่

Cohen และ Rosenhaus ได้กล่าวถึง การประพันธ์เพลง Ballad ดังนี้

แก่นของเพลง Ballad คือ การแสดงออกของอารมณ์อย่างโดดเด่น

ขั้นแรก คือ ตัดสินใจว่าตัวละครตัวไหนหรือกลุ่มไหนที่จะขับร้องเพลงนี้

ขั้นที่ 2 คือ ต้องสื่ออารมณ์ความรู้สึกของเพลงนี้ได้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 3 ค้นหาภาษาที่จะสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกของเพลงนี้ให้ได้

จากนั้นเลือก โครงสร้างของเพลงว่าเป็น AABA หรือ ABAC หรืออื่น ๆ

(Cohen & Rosenhaus, 2007: 205)

2) Up-tempo Song หรือ Rhythm Number (เพลงจังหวะเร็ว) เป็นเพลงที่เน้นจังหวะ คือมีจังหวะคงที่ มีพลังขับเคลื่อน เร้าอารมณ์ให้รู้สึกมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกที่ดี สนุกสนาน หรือเป็นอารมณ์ที่ฉุนเฉียว เพลงประเภทนี้มักกระตุ้นให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวทั้งต่ออารมณ์และร่างกาย

บางครั้งเรียกเพลง Up-tempo ว่า Rhythm Song, Rhythm Tunes, Up-tunes หรือ Jump tunes. ตัวอย่างเพลง Up-tempo คือ เพลง The Rain in Spain ในจังหวะแทงโก้ เพลง Get Me to the Church on Time จากเรื่อง My Fair Lady เพลง Company จากเรื่อง Company ... Up-tempo อาจไม่ใช่เป็นเพลงจังหวะเร็วเสมอไป แต่มีการเน้น (Accent) ของจังหวะ (Frankel, 2000: 92-3)

3) Character Song (เพลงของตัวละคร) คือเพลงที่เผยมุดเด่นของตัวละครตัวนั้น เพลงประเภทนี้ ส่วนใหญ่มักจะมีคำหรือมีนัยยะว่า “ฉันอยาก” “ฉันต้องการ” หรือ “ฉันเป็น” อยู่ในเพลง โดยตัวละครมักจะพูดถึงสิ่งที่ต้องการในอนาคตหรือสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน ว่าทำให้เขาารู้สึกอย่างไรกับตัวเอง และโลกภายนอก

4) Comedy or Point (เพลงตลกขบขัน) หน้าที่หลักของเพลงประเภทนี้ คือ สร้างเสียงหัวเราะและความบันเทิง เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกสนุกผ่อนคลาย เพลงประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีทำนองเพลงที่มีช่วงเสียงกว้าง เช่น เพลง Master of the house ในเรื่อง Les Miserables

เพลง Comedy อาจอยู่ในอัตราความเร็วที่เร็ว หรือ ช้า หรือ เน้นทำนอง หรือเน้นจังหวะก็ได้ ดนตรีไม่ค่อยได้มีส่วนสำคัญเท่ากับทำอย่างไรให้ผู้ชมขำ นักประพันธ์เพลงที่มีประสบการณ์ต่างรู้ว่าการประพันธ์เพลงประเภทนี้เป็นสิ่งที่ยากที่สุดสิ่งหนึ่งในการประพันธ์เพลงสำหรับละคร ตัวอย่างเพลง Comedy จากเรื่อง Kiss Me, Kate ในเพลง Brush Up Your Shakespeare และเพลง A Hymn to Him จากเรื่อง My Fair Lady (Cohen & Rosenhaus, 2007: 94)

5) Segue หรือ Bridge (ดนตรีเชื่อมฉาก) อ่านว่า เส็ก-เวย์ Segue คือ ดนตรีบรรเลงที่ใช้เชื่อมจากฉากหนึ่งไปสู่อีกฉากหนึ่ง หรือ จากเวลาหนึ่งไปสู่อีกเวลาหนึ่ง ละครเพลงจะต้องดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งละครเพลงร่วมสมัยมีการดำเนินเรื่องที่เร็วขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งในปัจจุบันการเปลี่ยนฉากเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าอดีตมาก บางครั้งเพียงแสงไฟดับลงชั่วครู่ก็สามารถเปลี่ยนฉากได้ในพริบตา ทำให้ปัจจุบัน Segue บางบทสั้นมาก อย่างไรก็ตาม การมีดนตรีบรรเลงระหว่างการเปลี่ยนฉากอย่างรวดเร็ว ยังคงมีความสำคัญในการเชื่อมโยงและเตรียมบรรยากาศในฉากต่อไป ซึ่งเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของ Segue คือ การที่ผู้ชมจะได้ยินทำนองเพลงนั้น ๆ แล้วรู้ทันทีที่กำลังเข้าสู่งานอะไรหรือเหตุการณ์ใด ทำให้มีการเคลื่อนไปข้างหน้าของการเล่าเรื่อง คือทำให้ดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็วขึ้น

Segue มักมาจากทำนองเพลงที่อยู่ในเรื่องอยู่แล้ว อาจนำมาทั้งหมดหรือนำมาแต่รูปแบบ สำนวน หรือ สไตล์ของเพลงก็ได้ สามารถช่วยในการเล่าเรื่องได้คมชัดผ่านวิธีนี้

การประพันธ์ Segue มักเกิดขึ้นช่วงท้ายของการซ้อมใกล้วันแสดง บางครั้งเกิดขึ้นช่วงซ้อมใหญ่ เพราะหลายครั้งที่ผู้ประพันธ์ต้องรอให้นักแสดงได้ซ้อมกับฉากจริงหรือเครื่องแต่งกายจริง เพราะช่วงเวลาเปลี่ยนฉากอาจมีความสั้นยาวแตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้ประพันธ์ดนตรีอาจต้องประพันธ์ในเวลาอันสั้นหรือบางเรื่องอาจต้องมี Segue เพิ่มหรือลดในบางจุด หลังจากมีการซ้อมไล่จากต้นจนจบ (Run Through) ไปแล้วหลายครั้งก็เป็นได้

6) Underscore (ดนตรีคลอบทเจรจา) คือ ดนตรีที่บรรเลงคลอระหว่างที่มีการแสดง ขณะที่มีการพูด หรือ ขณะที่ฉากกำลังดำเนินเรื่องอยู่ ซึ่งต่างจากดนตรีประกอบฉากปกติ (Incidental Music) หรือเสียงบรรยากาศที่คลอ (Ambience) ตรงที่ Underscore จะช่วยให้การกระทำ ความต้องการและความรู้สึกของตัวละครชัดเจนยิ่งขึ้น Underscore ที่ดีจะทำให้ผู้ชมเข้าใจเข้าถึงบทสนทนานั้นดียิ่งขึ้น และ ทำให้ฉากนั้น ๆ มีความหมายและชัดเจนขึ้น

หน้าที่อีกอย่างหนึ่งของ Underscore คือทำให้จุดเชื่อมระหว่างบทสนทนาและบทร้องนั้นเป็นไปอย่างรื่นหู ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกติดขัดหรือรู้สึกถึงรอยต่อระหว่างการพูดสลับไปเป็นการร้องหรือการร้องสลับมาเป็นมาพูดของตัวละคร ในบางครั้งการแต่ง Underscore อาจนำทำนองของเพลงที่ตัวละครร้องมาเรียบเรียงใหม่ให้เข้ากับบทสนทนานั้นก็เป็นไปได้

หากเปรียบเทียบกับ Segue แล้ว Underscore เป็นงานที่ต้องอาศัยความพยายามมากกว่า บางเรื่องอาจมีคิว Underscore กว่าร้อยคิว เนื่องจาก Underscore มีความละเอียดมากในแง่ที่ดนตรีจะมีพัฒนาการไปตามบทสนทนาและการแสดง

7) Reprise (การซ้ำทำนอง) อ่านว่า รี-พริส เป็นเพลงที่ทวนกลับมา ซึ่งไม่ใช่เป็นการร้องซ้ำ โดยมักมีการเปลี่ยนเนื้อร้อง แต่ทำนองเพลงไม่เปลี่ยน และ อาจขับร้องโดยนักแสดงคนเดิมหรือเปลี่ยนคนก็ได้ อาจเป็นการพูดถึงอะไรบางอย่างที่เพลงใหม่ไม่สามารถสื่อได้ดีเท่า บางครั้งอาจเป็นการกลับมาทั้งเพลง เพื่อสื่อความคิดหรืออาจกลับมาซ้ำเพียงบางส่วนหรือเป็นเพียงวลีเพลงเท่านั้นก็ได้ เป็นการเพิ่มความเข้มข้นของตัวละครอย่างแหลมคม ทำให้พัฒนาเค้าโครงเรื่องอย่างมากในเวลาอันสั้นและเป็นวิธีที่นิยมมากในละครเพลงตะวันตกทุกเรื่อง

Reprise สามารถใช้กับสิ่งเชื่อมโยงบางอย่างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการก้าวข้ามเวลาหรือสถานที่ เมื่อใดที่มีการจบของเวลา การใช้ Reprise เป็นสัญญาณบอกการเปลี่ยนแปลงและเป็นการนับเวลาด้วย อย่าใช้ Reprise เพียงเพื่อให้ผู้ชมจดจำทำนองเพลงโดยเด็ดขาด

ลักษณะของ Reprise

1. มีการเปลี่ยนเนื้อเพลงบ้างหรือไม่ก็ไม่เปลี่ยนเลย แต่มี 2 สิ่งที่ยังคงไว้ คือ ชื่อเพลง และ ทำนองเพลง
2. ทำนองเพลงต้องเป็นที่จดจำได้ เพราะด้วยการที่ผู้ชมจำทำนองได้ เมื่อเกิดการนำทำนองเพลงกลับมาใช้อีกในเรื่อง จะทำให้เกิดพลังในทางการละคร ดังนั้น ทำนองเพลงจึงควรจะเรียบง่ายไม่ซับซ้อน
3. Reprise อาจขับร้องด้วยตัวละครตัวเดิม หรือด้วยตัวละครตัวอื่นที่แตกต่างจากครั้งแรกก็ได้
4. Reprise เป็นการพาดพิงหรืออ้างอิงถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในเรื่องให้เห็นจุดเชื่อมโยง อาจเชื่อมโยงให้เห็นลำดับเหตุการณ์ได้ชัดเจน

ยังมี Reprise อีกประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นตอนต้นและตอนจบของเรื่อง เรียกว่า Book-end Reprise เช่น เพลง Try to remember เป็นเพลงเปิดและปิดในเรื่อง The Fantasticks เป็นต้น การใช้เพลงประเภท Book-end Reprise ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง เพราะอาจกลายเป็นการเสียเวลาของเรื่องเหมือนเป็นการตะแ็บ ๆ แทนที่จะเป็นการเพิ่มเติมผลักให้เกิดการเคลื่อนไหวของเรื่อง ทำนองเพลงสามารถนำมาซ้ำทำนองใน Underscore โดยไม่มีเนื้อร้องได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อเชื่อมโยงเรื่อง

8) Counterpoint (ทำนองสัมพันธ์) Counterpoint คือ ลักษณะการประพันธ์เพลงที่มีแนวทำนองหลักตั้งแต่ 2 แนวขึ้นไปดำเนินไปพร้อม ๆ กัน หรือเหลื่อมซ้อนกัน โดยแต่ละแนวมีความสำคัญทัดเทียมกันและเป็นอิสระจากกัน แต่กลมกลืนกันในเชิงเสียงประสาน ซึ่งในทางละครอาจใช้ทำนองสัญลักษณ์ (Leitmotiv) คือทำนองสั้น ๆ ที่ได้ยินหลายครั้งในเรื่อง เป็นสัญลักษณ์แทนของตัวละคร วัตถุ อารมณ์ เหตุการณ์ หรือ สถานที่ ทำนองเหล่านี้จะกลับมาด้วยการใช้ซ้ำหรือปรับเล็กน้อยเมื่ออ้างอิงถึงสิ่งต่าง ๆ ซ้ำกัน (ราชบัณฑิตยสภา, 2561) อาจเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นความเห็นหรือความคิดของตัวละครที่อาจจะต่างเวลา ต่างวาระ ต่างสถานที่กันให้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันได้ในเพลง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของละครเพลงประเภทนี้

9) Production Number (เพลงหมู่) คือ เพลงที่ต้องใช้คนจำนวนมาก หรือเป็นเพลงคอรัส มักใช้ในการแนะนำสถานที่ เวลา สภาพสังคม และ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อเรื่องหรือเหตุการณ์ที่มีคนจำนวนมาก ส่วนใหญ่ละครเพลงจะใช้เพลงหมู่ในการเปิดหรือปิดองค์ เพลงประเภทนี้ยังสามารถแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในโครงเรื่องหรือในสถานที่นั้น ๆ

10) Musical Scene (เพลงรวมฉาก) เป็นลำดับหรือชุดการแสดงที่ไม่ได้ประกอบด้วยเพลงเพียงหนึ่งเพลง แต่อาจประกอบด้วย Underscore และอาจ มี Reprise เพลงรวมฉากมีประโยชน์เมื่อมีคนหลายคน หรือสิ่งที่มีอิทธิพลขัดแย้งกันอย่างมากบนเวทีในเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นฉากการแสดงที่มีทั้งเพลงบัลลาด เพลงเน้นจังหวะ เพลงชวนหัว อยู่ในเพลงรวมฉากนี้ Musical Scene มักมีตัวละครตัวหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาบางอย่าง หรือเผชิญกับความขัดแย้ง ในฉากอาจมีตัวละครหลายตัวดำเนินกรกระทำอยู่ มักประกอบด้วยดนตรีที่ต่อเนื่องกันโดยไม่มีกรหยุดสำหรับการพูด หรือ อาจมีเพียงพูดสั้นประโยคสองประโยค

2.1.2.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างเพลงในมิวสิคัล (Song Forms)

ศิลปะทุกประเภทมีรูปแบบ (Form) และเพลงก็เช่นเดียวกัน รูปแบบกำหนดเสียงและภาษาทางดนตรีของเพลง ในการประพันธ์เพลง ลักษณะหลากหลายของการตั้งชื่อเกี่ยวข้องกับรูปแบบที่แตกต่างกัน รูปแบบที่ต่างกันอย่างมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนแบบ (style) ของเพลง รูปแบบเหล่านี้อธิบายผ่านตัวอักษรภาษาอังกฤษซึ่งใช้ระบุถึงการซ้ำของทำนองเพลง (Woolford, 2013: 248)

การเลือกใช้โครงสร้างของเพลงเพื่อการสื่อสารเรื่องราว ต้องเข้าใจเรื่องโครงสร้างของเพลงเป็นสำคัญ โครงสร้างของเพลงมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องผ่านเพลงให้เหมาะสมตามบทละครเพลง โครงสร้างที่ใช้และพบมากในละครเพลงร่วมสมัยของตะวันตกมี 3 แบบ คือ

1) โครงสร้างแบบ AABA

โครงสร้างเพลงแบบ AABA มักใช้ในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดของตัวละคร จึงเป็นโครงสร้างเพลงที่ได้รับความนิยม ทั้งในละครเพลงร่วมสมัยและเพลงสมัยนิยมทั่วไปในปัจจุบัน

รูปแบบพื้นฐานที่สุดของเพลงสมัยนิยม (Pop song) คือ AABA หมายถึง ทำนอง A มาก่อน ตามด้วยการซ้ำของทำนอง A แล้วตามด้วยทำนองใหม่เรียกว่า ทำนอง B จากนั้น ซ้ำทำนอง A อีกครั้งหนึ่ง เพลงในรูปแบบ AABA พบบ่อยมากในเพลงทั่วไป

รูปแบบเพลงในลักษณะ 32-bar form หรือ รูปแบบเพลง 32 ห้อง มาจากทุกท่อนมีจำนวนห้องเพลง 8 ห้อง ท่อน A มี 8 ห้อง และท่อน B รู้จักกันว่าเป็นท่อนสะพาน (Bridge) หรือ Middle eight

รูปแบบเพลงในลักษณะนี้มีความแตกต่างกันไปเช่น ABAB ในเพลง Fly Me to the Moon และรูปแบบ ABAC ซึ่งท่อน C เป็นทำนองเพลงที่ 3 ในเพลง เช่น เพลง The Shadow of Your Smile และเพลง Moon River

ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในทำนองของท่อนใดท่อนหนึ่ง อาจเขียนเป็นสัญลักษณ์ A' หรือ B' เช่น เพลง Old Man River และ The Way We Were ทั้งสองเพลงมีรูปแบบ AA'BA''

ท่อนใหม่ที่เกิดขึ้นในตอนท้ายก่อนจบเพลงมักเรียกว่า Coda เช่น ในเพลง Over the Rainbow ซึ่ง Coda เริ่มในประโยคที่ว่า "If happy little bluebirds..." (Woolford, 2013: 248-9)

2) **โครงสร้างแบบ Verse - Chorus** โครงสร้างเพลงแบบ Verse - Chorus หรือแบบท่อนส่ง-ร้องรับ มักใช้ในการบรรยาย หรือเล่าเรื่อง และเหมาะกับฉากที่มีตัวละครหลายตัว มีลักษณะดังนี้

Verse 1	ข้อที่ 1 อาจเป็นการเกริ่นนำ หรือ บางเพลงอาจเริ่มด้วย Chorus ก่อน
Chorus	ร้องรับ ทำนองต่างจากข้อ 1 เป็นการสรุปสิ่งที่พูดถึงหรือสรุปความคิด
Verse 2	ข้อที่ 2 ทำนองเพลงเหมือนกับข้อที่ 1 แต่มีการเปลี่ยนเนื้อเพลง
Chorus	ร้องรับ กลับมาใหม่เหมือนเดิมทั้งทำนองเพลงและเนื้อร้อง หรือ เนื้อร้องเหมือนเดิมเฉพาะบรรทัดสุดท้ายหรือบรรทัดแรก
Verse 3	ข้อที่ 3 ทำนองเพลงเดียวกับข้อที่ 1 แต่มีการเปลี่ยนเนื้อร้อง
Chorus	ร้องรับ ทำนองเพลงและเนื้อร้องเหมือนเดิม เนื้อร้องอาจเหมือนเฉพาะบรรทัดสุดท้ายหรือบรรทัดแรก อาจมีการเพิ่มข้อต่อไปด้วยโครงสร้างเดียวกัน

บางที่เรียกโครงสร้างแบบนี้ โดยเฉพาะท่อน Chorus ว่า ท่อน Hook

ท่อน Hook นี้ อาจเป็นแนวคิดทางดนตรี หรือ เป็นแนวคิดทางเนื้อร้อง สิ่งที่ดีที่สุดควรเป็นแนวคิดจากทั้งสองทาง และควรเป็นแนวคิดที่โดดเด่นและเป็นที่จดจำได้ ท่อน Hook อาจปรากฏในท่อนใดท่อนหนึ่งของเพลง แต่เริ่มต้นและจบของท่อนคอรัสเป็นตำแหน่งที่พบบ่อยที่สุด และอาจนำกลับมาซ้ำอีก เมื่อท่อน Hook เป็นทั้งแนวคิดจากดนตรีและเนื้อร้องด้วยกัน มักเรียกชื่อเพลงตามท่อนนี้ เช่น เพลง *People will Say We're in Love* จากเรื่อง *Oklahoma!* เพลง *This is the Moment* จากเรื่อง *Jekyll and Hyde* สำหรับ Musical Hook จะเป็นการซ้ำในส่วนของท่านองหลายครั้ง แต่เนื้อร้องเปลี่ยนไปในทุกครั้งที่มีการซ้ำของท่านอง เช่น เพลง *Love Changes Everything* หรือ *Mack the Knife* ไม่ใช่ทุกเพลงจะมีท่อน Hook และในมิวสิคัล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง musical ที่มีดนตรีดำเนินตลอดทั้งเรื่อง จะเห็นว่าไม่ใช่ทุกเพลงจะมีท่อน Hook ที่แรง เช่น เพลง *Dog Eats Dog* จากเรื่อง *Les Miserables* อาจฟังดูไม่แข็งแรงทั้งท่านองและเนื้อร้อง แต่เกิดผลในเรื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้ชมไม่รู้ลึกเปื้อนหน่วยตลอดทั้งเรื่อง (Woolford, 2013: 258-259)

3) **โครงสร้างแบบ Compound** เพลงที่มีโครงสร้างแบบ Compound หรือ ลูกผสม จะมีความซับซ้อนมากขึ้น เป็นการผสมผสานโครงสร้างแบบ Verse-Chorus หรือ Verse-Refrain และ AABA เข้าด้วยกัน หมายความว่า ใช้รูปแบบ AABA ในโครงสร้างใหญ่ แต่นำรูปแบบ Verse-Chorus มาผสมผสาน เช่น

Verse1 - Chorus – Verse 2 - Chorus - Bridge – Verse 3 – Chorus

ในข้อ 3 มักได้รับการยกเว้น เป็น

Verse1 - Chorus – Verse 2 - Chorus – Bridge – Chorus

บางครั้ง เราอาจเรียกโครงสร้าง แบบนี้ว่า โครงสร้าง “AABA Hybrid” หรือเรียกว่า “Compound-AABA” โครงสร้างเพลงในลักษณะนี้ มักใช้กับเพลงประเภท Musical Scene หรือ เพลงรวมฉาก เขียนให้เห็นภาพชัดเจน ดังนี้

Verse 1-Chorus = A

Verse 2-Chorus = A

Bridge = B

Verse 3-Chorus = A

2.1.2.4 การประพันธ์ทำนองเพลงร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง

1) ทำนองเพลง (Melody)

มนุษย์สามารถร้องเพลงได้ที่ละ 1 ตัวโน้ต ส่งผลให้ตัวละครในมิวสิคัลสามารถขับร้องได้เพียง 1 ตัวโน้ตในเวลาเดียวกัน นั่นคือถ้ามีอะไรที่เกี่ยวข้องกับเพลง ทำนองเพลงจะเป็นส่วนสำคัญมากที่สุด ทำนองเพลงเกิดจากชุดของตัวโน้ตที่มีความต่างกันเป็นช่วงคู่เสียง และมีจังหวะที่ตัวโน้ตมีทำนองเพลงประกอบด้วยแนวคิดในด้านดนตรีและได้พัฒนาผ่านวลีเพลง ก่อให้เกิดเป็นโครงสร้างของเพลงนั้น ๆ นักประพันธ์ทุกคนมีกระบวนการแบบของการเขียนทำนองเพลงที่เป็นของตนเอง และนักประพันธ์ดนตรีในมิวสิคัลมักมีกระบวนการทางทำนองเพลงตามเรื่องราวที่ต้องประพันธ์ เช่น Sondheim ได้เลือกใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคทางญี่ปุ่นสำหรับทำนองเพลงหลายทำนองในเรื่อง *Pacific Overtures* (Woolford, 2013: 294)

ในมิวสิกัล ทำนองเพลงต้องจดจำได้ง่าย เพื่อสามารถนำมาใช้ในภายหลังในฉากอื่น ๆ ได้ ในลักษณะ Leitmotif แม้คำนี้จะใช้ในอุปรากรเท่านั้น ในมิวสิกัล อาจจะใช้ว่า Reprise แต่มีความหมายไม่เหมือนกัน ซึ่ง Reprise คือการซ้ำทำนอง แต่ Leitmotif คือ ทำนองสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวละคร เหตุการณ์ หรือ ความคิดก็ได้ อย่างไรก็ตาม ทำนองเพลงที่จดจำง่ายนับว่าสำคัญมากในการเล่าเรื่องราวในมิวสิกัล

นอกจากทำนองเพลงที่ต้องจดจำได้ง่ายแล้ว จังหวะที่ใช้ก็เช่นเดียวกัน อาจมีเอกลักษณ์หรือ สิ่งที่ทำให้จดจำได้ โดยเฉพาะเพลงประเภท Up-tempo หรือ เพลงเน้นจังหวะ

***Rhythm (จังหวะ)** เคลื่อนผ่านเวลาเช่นเดียวกับทำนองเพลง โดยที่*
ทำนองเพลงเกี่ยวข้องกับระดับเสียง จังหวะเกี่ยวข้องกับความยาวของแต่ละ
เสียง ในทางดนตรี ทุกตัวโน้ตถูกกำหนดให้มีค่าของตัวโน้ตต่อจังหวะเคาะปกติ
ดนตรีถูกบันทึกโดยใช้หน่วยเป็นห้องเพลง หรือ bars ในระบบอังกฤษ หรือ
measures ในระบบอเมริกัน ส่วนใหญ่แล้วในแต่ละห้องเพลงมีความยาวเท่ากัน
และประกอบด้วยจังหวะเคาะที่ห่างเท่ากัน มักอยู่ในจังหวะ 3 หรือ 4
เครื่องหมายกำหนดจังหวะจะถูกกำหนดขึ้นไว้ตรงเริ่มต้นบทเพลง (Woolford,
2013: 297)

เพลงสมัยนิยมเป็นเพลงที่จดจำได้ง่าย จังหวะกระชับ และเพลงไม่ซับซ้อน เท่ากับบทร้องรำพัน (Aria) ในอุปรากร การขับร้องไม่ต้องใช้เทคนิคขั้นสูงเท่าในอุปรากร ซึ่งในมิวสิกัลเรียกเพลงเหล่านี้ว่า Song

2) เนื้อร้องสำหรับละครเวที

ศิลปะทางวรรณกรรมในบทเพลงของละครเพลงเป็นสิ่งที่ยากไม่ได้ เนื่องจากเนื้อร้อง เป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารเรื่องราว ความรู้สึกของตัวละครและทำให้ผู้ชมติดตามเรื่องราวได้ด้วย ความเข้าใจ

“นาฏยดุริยางค์ไทยที่มีมาแต่สมัยโบราณนั้น มาจากการใช้ทำนองซ้ำเหมือนอุปรากรจีน แต่มีการเปลี่ยนเนื้อร้องในทำนองนั้น ๆ ไปตามท้องเรื่อง ในปัจจุบัน เพลงละครร่วมสมัยไทยได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น จากเพลงไทยเดิมที่เป็นวงดนตรีไทยล้วนมาเป็นการใช้วงดนตรีสากลตั้งแต่ช่วงท้ายของละครร้อง โดยพรานบุรุษ หรือ จวงจันทร์ จันทร์คณา เป็นผู้ปฏิรูประบบเพลงไทย

โดยการตัดลูกเอื้อนและใช้วงดนตรีสากลในการบรรเลงประกอบ” (ถาวร ศรีผ่อง, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2562) ในปัจจุบัน เพลงไทยสากลเป็นที่แพร่หลายมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปจากทำนองไทยเดิมจนได้มีการใช้ทำนองสากลมากขึ้น การใส่เนื้อเพลงไทยในทำนองสากลหรือการใส่ทำนองสากลไปในเนื้อร้องภาษาไทยไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์มีระดับเสียงอยู่ และทำนองเพลงก็มีระดับเสียงอยู่เช่นกัน การที่จะทำให้ระดับเสียงในภาษาไทยสอดคล้องกับทำนองเพลงหรือ การทำให้ทำนองเพลงสอดคล้องกับเสียงในภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้าไม่สัมพันธ์กันอาจจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจสิ่งที่ขับร้องและอาจเปลี่ยนความหมายของเพลงไปได้

3) องค์ประกอบเนื้อร้องกับดนตรี

การเขียนเนื้อร้องภาษาไทยในละครเพลงต่างจากการเขียนเนื้อร้องภาษาอังกฤษตรงที่ภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ มีการเน้นของเสียงสูงต่ำมากกว่าในภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นเรื่องของจังหวะ และการเน้นจังหวะก็มีผลต่อการสื่อสารในภาษาไทยน้อยกว่าในภาษาอังกฤษ ถ้าพูดภาษาไทยให้มีจังหวะที่เปลี่ยนไปจะเข้าใจสิ่งที่พูดได้มากกว่าการเปลี่ยนเสียงสูงต่ำในแต่ละคำ อย่างไรก็ตาม จากที่ผู้วิจัยได้สอบถามการแปลเพลงของหลักสูตรแปลล่ามของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ประพันธ์เพลงร่วมกับประคิด ชุมสาย ณ อยุธยา หลายบทเพลง รวมถึงการทำงานร่วมกับผู้เขียนเนื้อร้องในละครเพลงเรื่องนี้ คือสิริกุล นรินทร์ และธัชญา เตือนดาวทำให้พบว่าการประพันธ์เนื้อร้องภาษาไทยให้เข้ากับทำนองนั้น ผู้ประพันธ์เนื้อร้องเข้าใจและสามารถแยกความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยได้ จะทำให้การประพันธ์เป็นไปได้ง่ายมากขึ้น

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดง ระดับของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเทียบเสียงทางดนตรี

เสียง	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
อักษรสูง		ข่า	ข้า		ข่า
อักษรต่ำ	คา		ค่า	ค๊า	
ทิศทางของระดับเสียง	กลาง	ต่ำ	เอื้อนต่ำ	สูง	เอื้อนสูง

ในภาษาไทยนั้น บางพยางค์มี 2 ระดับเสียงเพราะเป็นเสียงเอื้อน การเอื้อนต่ำหมายถึง พยางค์นั้นเริ่มจากระดับเสียงสูงและตามด้วยระดับเสียงที่ต่ำกว่าในพยางค์เดียว หรืออาจเริ่มด้วยระดับเสียงต่ำ ถ้าพยางค์ก่อนหน้ามีระดับเสียงสูงกว่าพยางค์ถัดมา อาจใช้พยางค์ที่มีเสียง

วรรณยุกต์โทได้ เพราะเอื้อนจากสูงลงต่ำ แต่ถ้าเริ่มประโยคเพลงด้วยพยางค์ที่มีระดับเสียงต่ำ แต่เนื้อร้องนั้นมีเสียงโท จำเป็นต้องเพิ่มโน้ตสูงหน้าคำนั้น เช่น เพลงสรรเสริญพระบารมี เริ่มด้วยคำว่า “ข้าฯ” มี ระดับเสียงต่ำ จึงต้องขับร้องโดยเพิ่มระดับเสียงตัวแรกเข้าไปด้วยระดับเสียงสูงกว่าและตามด้วยเสียงต่ำในโน้ตหลักของทำนอง เพื่อให้คำแรกที่ได้ยินไม่ใช่ “ข้า” แต่เป็น “ข้าฯ” จึงจะทำให้ฟังได้คำที่ชัดเจนและถูกต้อง เป็นต้น

นักประพันธ์เนื้อร้องหลายคนมีความถนัดที่จะใช้วิธีจำทำนองเพลงก่อน แล้วคิดประเด็นเนื้อความที่จะเขียนไว้ จากนั้นจึงเริ่มประพันธ์เนื้อร้องออกมาทั้งประโยคให้สอดคล้องกับทำนองเพลงนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกวิธีหนึ่งซึ่งเป็นหลักการเบื้องต้นในการประพันธ์เนื้อร้องหรือแปลเนื้อร้อง โดยหาคำสำคัญ (Keyword) ของประโยคที่จะประพันธ์นั้น แล้วประพันธ์ส่วนที่เหลือของประโยคตามมา

นอกจากการลงเสียงให้ถูกต้องสอดคล้องกับทำนองเพลงแล้ว การสัมผัสคำในเนื้อเพลงเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน เพราะการมีสัมผัสในเนื้อร้อง ทำให้เพลงเป็นที่จดจำได้ง่ายขึ้น เนื้อเพลงที่ดีควรทำให้ผู้ขับร้องสามารถร้องเข้าปากได้ หมายความว่า ขณะขับร้องผู้ขับร้องจะรู้สึกติดขัดหรือขับร้องลำบากในบางจุดหรือถ้ามีจุดที่ร้องยากแสดงว่าร้องไม่เข้าปาก ในบางกรณีอาจเกี่ยวข้องกับจังหวะของทำนองเพลงด้วย สุดท้าย เนื้อเพลงที่ดีจำเป็นต้องสามารถสื่อความหมายและความรู้สึกของเพลงให้ตรงตามบริบทในท้องเรื่อง ไม่ว่าจะป็นระดับของภาษา การใช้สรรพนามที่เหมาะสมตามตัวละครในเรื่องและอารมณ์ที่ตัวละครรู้สึกในขณะนั้น

4) การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องในละครไทย

เพลงสำหรับการแสดงละครเพลงร่วมสมัยไทย โดยมากมักประพันธ์โดยผู้ประพันธ์ดนตรี และ ผู้ประพันธ์เนื้อร้องด้วยกัน ทำนองเพลงหรือเนื้อร้องส่วนใดจะมาก่อนขึ้นอยู่กับตกลงกัน และ ความถนัดของการทำงานร่วมกัน วิธีการประพันธ์เพลงคล้ายการวางโครงเรื่อง คำทุกคำต้องมีความหมาย ร้องได้โดยง่าย เข้าใจง่าย ตรงกับลักษณะนิสัยของตัวละคร ควรเริ่มเพลงด้วยการเกริ่นให้ผู้ชม ทราบว่าเพลงนั้น ๆ เกี่ยวกับอะไรและตึงความสนใจของผู้ชมไว้ตอนกลางของเพลง อาจขยายความคิดหรือเหตุการณ์ให้ชัดเจนขึ้นและจบลงด้วยบทสรุป การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้อง มี 3 วิธีด้วยกัน คือ

วิธีที่ 1 การประพันธ์ทำนองเพลงก่อนการประพันธ์เนื้อร้อง

การประพันธ์ทำนองเพลงขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวละคร โอกาสที่ใช้ในเรื่อง ความรู้สึกหรือ อารมณ์ของตัวละครในขณะนั้น และยังต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมเชื้อชาติของตัวละคร หรือ สถานที่ และ เวลาที่เรื่องราวเกิดขึ้นอีกด้วยในบางครั้ง เช่น ถ้าตัวละครตัวนั้นมีลักษณะนิสัยที่ ตลกหรือมีพฤติกรรมแปลก ๆ อาจใช้ลักษณะทำนองที่เป็น Chromatic Scale หรือ “บันไดเสียงที่ ประกอบด้วยโน้ต 12 ตัว โดยแต่ละตัวห่างกันเป็นระยะครึ่งเสียง” (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561) เป็นต้น

วิธีที่ 2 การประพันธ์ทำนองเพลงจากเนื้อร้องที่มีอยู่แล้ว

หลายครั้งที่เนื้อร้องถูกกำหนดมาก่อนแล้ว อาจอยู่ในรูปแบบร้อยกรอง หรือบท กวีหรือบท พระราชนิพนธ์ที่ไม่สามารถแก้ไขเนื้อความหรือคำใด ๆ ได้ ดังนั้น วิธีของผู้วิจัยที่ใช้ในการ ประพันธ์ ทำนองจากเนื้อร้องที่มีอยู่แล้ว มีวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

1) **หาทิศทางของเสียงในเนื้อร้อง** การหาทิศทางของเสียงในแต่ละพยางค์ ที่จะนำมาใส่ทำนอง เป็นไปตามหลักการที่ได้กล่าวมา ดังตัวอย่างตารางข้างต้น คือ ให้ตระหนักถึง ทิศทางของเสียงในทุกพยางค์ที่จะนำมาใส่ทำนองเพลง

2) **กำหนดระดับเสียงตามทิศทางนั้น** การกำหนดระดับเสียงตามทิศทาง ของเสียงในแต่ละพยางค์ เป็นการกำหนดทิศทางของระดับเสียงในทำนองที่จะสร้างขึ้นนั้น เมื่อหา ทิศทางของเสียงในบทกวีหรือบทร้อยกรองนั้นได้แล้ว การใส่ระดับเสียงหรือโน้ตทางดนตรีให้ไปใน ทิศทางเดียวกันกับเสียงในแต่ละพยางค์นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในหนึ่งพยางค์อาจประกอบด้วย โน้ตหลายตัวก็ได้ แต่ต้องไปในทิศทางที่เนื้อร้องกำหนด

3) **หาความสอดคล้องของทำนองเพลง** หลักในการประพันธ์ทำนองเพลง คือการกำหนดทิศทางของระดับเสียงให้สอดคล้องกันทั้งประโยคราวกับมีการถามตอบหรือการเจรจา ของทำนองเพลงอยู่ เมื่อทิศทางของทำนองกำลังขึ้น ก็ควรหาทางลงสลับกันไป

วิธีที่ 3 การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องแบบผสมผสาน

การประพันธ์ไปพร้อมกัน หรือ การกำหนดทำนองให้เข้ากับเนื้อร้องที่มีคำสำคัญ ในต้นเพลง จากนั้นประพันธ์ทำนองต่อไป โดยให้สอดคล้องกับคำสำคัญนั้น แล้วประพันธ์เนื้อร้องตาม ไปภายหลัง

กล่าวโดยสรุป คือจะเห็นว่าการสร้างสรรค์ละครเพลงไทยในรูปแบบของละครเพลง ตะวันตก มีสิ่งที่จะต้องตระหนักหลายอย่าง ทั้งการสร้างสรรค์ทำนองเพลง การสร้างสรรค์เนื้อร้อง ใน

โครงสร้างของเพลงที่มีวัฒนธรรมตะวันตก ให้ผู้ชมฟังรู้เรื่องราวข้อร้องอะไรรออยู่เพื่อให้ผู้ชมสามารถติดตามเรื่องได้อย่างไม่สะดุด

2.1.2.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง

การขับร้องประสานเสียง การขับร้องด้วยกลุ่มนักร้องที่ขับร้องร่วมกัน โดยส่วนใหญ่ในบทเพลงจะมีมากกว่า 2 แนวเสียงขึ้นไป โดยมักใช้นักร้องมากกว่า 1 คนต่อ 1 แนวเสียง คณะนักร้องประสานเสียงแบ่งได้ตามลักษณะเสียงของนักร้อง คณะนักร้องประสานเสียงมีหลายประเภท ที่พบมากในปัจจุบัน คือ คณะนักร้องผสมเสียงชายหญิง ซึ่งนิยมแบ่งแนวเสียงเป็น 4 แนวเสียง SATB ได้แก่ Soprano (โซปราโน) Alto (อัลโต) Tenor (เทเนอร์) และ Bass (เบส) นอกจากนี้ยังมีคณะนักร้องชายล้วน ซึ่งถ้าเป็นคณะนักร้องชายล้วน 3 แนวเสียง มักจะประกอบด้วย TBB คือแนวเสียง Tenor Baritone (บาริโตน หรือ อาจใช้คำว่า Bass 1 ก็ได้) และ Bass หรือ คณะนักร้องชายล้วน 4 แนวเสียง มักประกอบด้วย TTBB คือ แนวเสียง Tenor 1 Tenor 2 Bass 1 และ Bass 2

คณะนักร้องหญิงล้วน มักประกอบด้วย 3 แนวเสียง แบบ SSA คือ Soprano 1 Soprano 2 และ Alto อย่างไรก็ตาม จะมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละคณะ แต่โดยพื้นฐานและส่วนใหญ่มักเป็นในลักษณะดังกล่าว

2.1.2.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์และการสร้างสรรค์เสียงแบบบรอดเวย์

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในมิวสิคัลมี 3 ประเภท คือ

1. แบบ *Broadway Sound* มาจากการแสดงประเภท *Vaudeville* แบบเก่าและจากวงโยธวาทิตทหาร ซึ่งนักเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์เรียกการประสมวงในลักษณะนี้ว่า *Broadway Sound* เห็นได้จากมิวสิคัลเรื่อง *Hello Dolly!*

2. แบบ *Academic School* การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในลักษณะนี้มาจากพื้นฐานดนตรีคลาสสิกในจุลอุปรากร (*Classical Operetta*) เช่น เรื่อง *Candide*

3. แบบ *Interpretive Style ...* ซึ่งผู้เรียบเรียงได้เรียบเรียงจากการตีความบทและเนื้อร้อง เห็นได้จากเพลง “*Lonely Room*” ในเรื่อง *Oklahoma*

ซึ่งเป็นตัวอย่างในการ *Set the mood* และ *Character* เหมือนเป็นผลงานชิ้นหนึ่งของการออกแบบในละคร เช่นเดียวกับการออกแบบฉากและการออกแบบแสง (Winer, 1990: 2-5.)

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในมิวสิคัลเป็นส่วนที่ได้รับความสนใจค่อนข้างน้อยจากประสบการณ์ของผู้วิจัย พบว่าที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์เปรียบเสมือนการระบายสีบนภาพที่ได้รับการวางโครงไว้เรียบร้อยแล้ว และเป็นส่วนท้าย ๆ ของการทำงานก่อนการแสดง ดังนั้น มักเกิดขึ้นในช่วงท้ายที่ทุกคนทุกส่วนกำลังทำงานในส่วนของตนและให้ความสำคัญกับงานในช่วงท้าย ดังนั้น การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์จึงไม่ค่อยเป็นที่สนใจเท่าใดนัก แต่การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ที่ดี จะสามารถทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการแสดงมิวสิคัลได้ในอีกระดับหนึ่ง

Don Walker ได้บันทึกไว้ว่าการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

1. *Arranging* การเรียบเรียงเสียงประสาน คือ การ *Fitting a song to a dance pattern*, การประพันธ์ *Introductions, Interludes, modulations, codas* และส่วนอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการเต้นรำ; การเลือกบันไดเสียงสำหรับการขับร้องและประเภทของการคลอประกอบการขับร้อง (*accompaniment*)

2. การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ คือการแปลการเรียบเรียงเหล่านี้ให้อยู่ในลักษณะของเสียง โดยการบันทึกลงบนแผ่นกระดาษหรือสังคีตเลขา (*Score*)

3. *Extraction* คือ สำเนาของแนวเสียงแต่ละแนวของเครื่องดนตรีที่หลากหลายในวงดุริยางค์จากสังคีตเลขา

ในดนตรีคลาสสิก การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญของบทเพลง นักประพันธ์ที่เป็นนักเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ที่มีชื่อเสียง Berlioz's *Treatise on Orchestration* ได้กลายเป็นต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อนักประพันธ์ดนตรีสำหรับมิวสิคัลในเวลาต่อมา

แม้ว่า Jerome Kern มีความสามารถ และ Irving Berlin ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบันทึกโน้ตเพลง แต่นักประพันธ์ใช้วิธีส่งทำนองเพลงและเขียนคำอธิบายประกอบในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เกิดเสียงแบบบรอดเวย์จากผู้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ประพันธ์ดนตรีและผู้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ เช่น Jerome Kern กับ Robert Russell Bennett ในเรื่อง

Show Boat, Music in the Air และ Roberta Rodgers และ Hammerstein ร่วมกับผู้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ Robert Russell Bennett ในเรื่อง Oklahoma!, South Pacific, The King and I และ The Sound of Music ส่วน Stephen Sondheim ร่วมงานกับ Jonathan Tunick ในเรื่อง Company, Follies, A Little Night Music, Sweeney Todd, Into the Woods และ Passion

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. Story (เรื่องราว หรือ มีการดำเนินเรื่อง) ประเภทนี้เป็นการใช้ดนตรีและเนื้อร้องแทนบทเจรจา ซึ่งพบมากที่สุดละครเพลงมิวสิคัล ซึ่ง Don Walker (c1984) ได้กล่าวว่า “หน้าที่หลักของดนตรีในเพลงละครคือเสริมคำพูดหรือเนื้อร้อง สร้างอารมณ์ความรู้สึกที่เหมาะสมของตัวละครและความคิด และทำให้ผู้ชมได้ยินเนื้อร้องชัดเจนขึ้น”...การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ประเภทนี้ยังหมายรวมถึงดนตรีคลอ บทเจรจา (Underscore) จุดประสงค์ คือ เพื่อเพิ่มสีสันของอารมณ์และเป็นการเน้นย้ำ แต่ปัจจัยสำคัญครอบคลุมเรื่องของบทเจรจา

2. Dance (นาฏศิลป์) การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์สำหรับนาฏศิลป์ ดนตรีต้องสามารถเล่าเรื่องราวที่สื่อผ่านการออกแบบท่าหรืออาจเป็นเพลงที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีแบบแผนหรือมีการออกแบบ Don Walker ได้กล่าวว่าหน้าที่ของดนตรีคือการขีดตำแหน่งจังหวะเพื่อให้นักแสดงสามารถแสดงตามแนวทางที่ได้วางไว้ และดนตรียังเป็นการสร้างบรรยากาศ ที่อาจมีหรือไม่มี การออกแบบฉากและแสงประกอบก็ได้ และในการเต้นที่มีเส้นเรื่อง ดนตรีช่วย และสามารถพรรณนาโครงเรื่องแบบไม่มีคำพูดได้ โดยการใช้ทำนองสัญลักษณ์อย่างเหมาะสมและโดยการใช้ตัวละครหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับแก่นเรื่อง

3. Variety (การแสดงที่หลากหลาย หรือ วิพิธทัศนา) ประเภทนี้มีความหลากหลายของการแสดงอย่างมาก (เช่น การแสดงมายากล กายกรรม การโยนรับสิ่งของหลายชิ้นในมือ เป็นต้น) ซึ่งอาจเป็นการบรรเลงคลอประกอบการขับร้อง อาจเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเต้น หรือ อาจเป็นเพียงดนตรีที่บรรเลงคลอประกอบอย่างไม่เป็นที่สังเกตในฉาก ลักษณะเฉพาะของการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ประเภทนี้คือไม่มีการดำเนินเรื่อง แต่หน้าที่หลักคือสร้าง

ความบันเทิง ที่สำคัญคือมีความใกล้เคียงกับประเภทการแสดงดนตรีหรือคอนเสิร์ต

4. Concert (คอนเสิร์ต) การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์สำหรับการแสดงนี้ ทำหน้าที่สร้างความบันเทิงโดยใช้ดนตรีเป็นหลัก ไม่มีการขับร้อง ไม่มีบทเจรจา ไม่มีการเต้นรำ นับว่าใกล้เคียงกับดนตรีบริสุทธิ์ (Pure) สิ่งที่เป็นจุดเด่นของการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ประเภทนี้ คือ โหมโรง และอื่น ๆ ซึ่งหมายรวมถึงดนตรีคั่นองก์ (Entr'acte) ดนตรีเปลี่ยนฉาก และดนตรีประกอบการโค้งหน้าม่านเมื่อจบการแสดง (Suskin: 2009, 251-2)

2.1.2.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี

การสร้างสรรค้ให้เกิดเสียงที่มีกลิ่นอายความเป็นไทย ทำได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1) การใช้เครื่องดนตรีไทยประสมในบทเพลง การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ ประสมวงดนตรีไทย จัดแนวบรรเลงสำหรับแนวร้องและแนว เครื่องดนตรี แบ่งเป็นแนวทำนอง แนวประกอบและแนวเสียงประสาน โดยพิจารณาตามความเหมาะสม บทบาทของตัวละคร และเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด

“การประสมวงดนตรีไทยกับวงดุริยางค์ ในการแสดงละครเพลงไทย เริ่มเกิดขึ้นไม่กี่ปีมานี้” (วิรัช สงเคราะห์, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2562) เราอาจพบเห็นการแสดงดนตรีไทย ประสมวงดุริยางค์ในการแสดงคอนเสิร์ต แต่สำหรับการใช้ในละครไทยนั้น มีความลำบากในการประสมวง 2 ประเภทนี้ เนื่องจากเงินทุนในการว่าจ้างนักดนตรีหรืออาจเกิดจากความจำกัดด้านเวลา เพราะต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อมนักดนตรีจำนวนมากขึ้น แม้แต่ในการแสดงละครเพลงของเมืองไทยรัชดาวัลย์เธียเตอร์เองในเรื่อง แม่นาค สี่แผ่นดิน และทวิภพ ก็มักจะมีนักดนตรีในการแสดงแต่ละครั้งไม่เกิน 15 คน รวมนักดนตรีไทยอีก 2 คนแล้ว มี Violin, Flute, Oboe, Clarinet, Saxophone, Horn, Trumpet และ Trombone อย่างละ 1 เครื่อง มี Keyboard เครื่องสำหรับเล่น Low และ Hi Strings มี Timpani หรือ Percussion และมีกลองชุด กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบส นักเปียโน นักดนตรีไทย 2 คน สำหรับละคร เพลงเรื่อง “โหมโรง” เป็นละครเพลงที่มีการจัดวงดนตรีไทยเต็มชุด เนื่องจากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเล่น ดนตรีไทยอยู่แล้ว

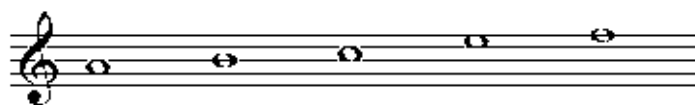
2) การใช้ Pentatonic Scale Pentatonic Scale หรือ บันไดเสียงเพนทาโทนิค เป็นบันไดเสียงที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัวใน 1 ช่วงทบมีโครงสร้างหลายแบบ ที่พบมากที่สุด คือ แบบที่ประกอบด้วยหนึ่งเสียงเต็มและ หนึ่งเสียงครึ่ง บันไดเสียงชนิดนี้พบมากในดนตรีพื้นบ้านของยุโรป ดนตรีตะวันออก รวมทั้งดนตรีไทย

ตัวอย่างที่ 2.1 บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย

นอกจากนี้ Pentatonic Scale ยังสามารถใช้ได้ในหลายชาติ ขึ้นอยู่กับว่าดนตรีพื้นบ้านของ ชาตินั้น ใช้ Pentatonic Scale แบบใด เช่น ตัวอย่าง Pentatonic Scale เพลงพื้นบ้านญี่ปุ่นแบบหนึ่ง มีเสียงดังนี้

ตัวอย่างที่ 2.2 บันไดเสียงเพนทาโทนิคญี่ปุ่น

ดังนั้น การใช้ Pentatonic Scale ของดนตรีพื้นบ้านไทย ทำให้เพลงมีกลิ่นอายความเป็นไทย

3) การใช้จังหวะหน้าทับ เอกลักษณ์ของดนตรีไทยคือมีจังหวะที่เป็นหลักในเพลงเรียกว่า “หน้าทับ”

จากหนังสือ สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา ให้คำอธิบายเกี่ยวกับความหมาย “หน้าทับ” ไว้ดังนี้

หน้าทับ คือเสียงตีเครื่องดนตรีที่ชิงด้วยหนัง เช่น ตะโพน กลองแขก ที่เลียนเสียงมาจากทับ (โพน) หน้าทับมีบัญญัติเป็นแบบแผนสำหรับตีประจำทำนองเพลงต่าง ๆ ใช้บอกสัดส่วนและประโยคของเพลงนั้น ๆ ส่วนเสียงตีเครื่องหนังซึ่งไม่ได้เลียนเสียงจากทับ เช่น กลองทัด กลองมะริกัน จะเรียกว่า ไม้กลอง ซึ่งเป็นวิธีการตีกลองทัดตามแบบแผนที่บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน

หน้าทับแบ่งออกเป็น

1. หน้าทับสามัญใช้กับเพลงต่าง ๆ มี 2 อย่าง คือ

1.1 หน้าทับสองไม้มีทำนองจังหวะหน้าทับค่อนข้างสั้นเพื่อสะดวกและเหมาะสมกับทำนองเพลง ที่มีประโยคสั้น ๆ มีทำนองพลิกแพลง หรือมีกำหนดความยาวไม่แน่นอน

1.2 หน้าทับปรบไกซึ่งมีทำนองจังหวะหน้าทับค่อนข้างยาว คือทุกอัตรามีความยาวเป็น 2 เท่าของ หน้าทับสองไม้ ใช้กับเพลงที่มีทำนองดำเนินประโยควรรคตอนเป็นระเบียบ

2. หน้าทับภาษาใช้กับเพลงภาษาต่าง ๆ เช่น หน้าทับเขมร หน้าทับแขก หน้าทับสดาบ

3. หน้าทับเฉพาะประเภทใช้กำหนดว่าต้องบรรเลงเฉพาะประเภทเพลงนั้น ๆ เช่น หน้าทับตระ หน้าทับสมิงทอง หน้าทับลงสร

4. หน้าทับเฉพาะเพลงใช้บรรเลงเฉพาะกับเพลงนั้น ๆ เท่านั้น เช่น หน้าทับเพลงสาธุการ

ผู้บรรเลงหน้าทับต้องตีกำกับจังหวะให้ถูกต้องกับประโยคเพลงและต้องตีให้กลมกลืนกับ ทำนองเพลงร้องหรือดนตรี ในการขับร้องและบรรเลงดนตรี

ผู้ขับร้องและผู้บรรเลงต้องยึดหน้าทับเป็นสำคัญ ถ้าขับร้องหรือบรรเลงไม่ตรงกับหน้าทับถือว่าเพลงนั้นผิด เพราะขาดหรือเกิน หน้าทับจึงเป็นเสมือนผู้กำกับสำคัญของการขับร้องและบรรเลงดนตรี (ราชบัณฑิตยสภา, 2545, 167)

นอกจากนี้ การใช้รูปแบบจังหวะกลองประเภทอื่น ๆ ในดนตรีพื้นเมืองของไทย เช่น กลองชาตรี กลองตุ๊ก กลองพื้นเมืองภาคเหนือ กลองพื้นเมืองอีสาน ฯลฯ เข้ากับเครื่องดนตรีตะวันตกก็สามารถทำให้เพลงนั้น ๆ มีกลิ่นอายความเป็นไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ได้

2.1.2.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ในมิวสิคัลมีความหลากหลายทั้งรูปแบบหรือสไตล์ ซึ่งดนตรีมีส่วนอย่างมากในการสร้างสรรค์ให้เข้ากัน โดยส่วนใหญ่จะมีการประพันธ์รูปแบบของดนตรีและรูปแบบของนาฏศิลป์มีความใกล้เคียงกันมาก รูปแบบระบำปลายเท้า หรือ Balletic Style ในดนตรีของ Bernstein สำหรับเรื่อง West Side Story ซึ่งสัมพันธ์กับการออกแบบลีลาของ Jerome Robbins รูปแบบ Hip Hop และ Rap ในเรื่อง The Heights สัมพันธ์กับการออกแบบลีลาของ Andy Blankenbuehler ในลักษณะ Street Dance จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สร้างสรรค์งานทั้งสองประเภทคือทั้งดุริยางค์และนาฏศิลป์ จำเป็นต้องเข้าใจรูปแบบทางกายภาพและการเคลื่อนไหวของตัวละครแต่ละตัว ตัวอย่าง ในละครเพลงเรื่อง West Side Story นั้น Tony มีความนิ่งมากกว่าเมื่อเทียบกับตัวละคร Sharks และ Jets ทำให้เห็นว่า Tony มีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าและไม่ชอบที่จะเข้าไป

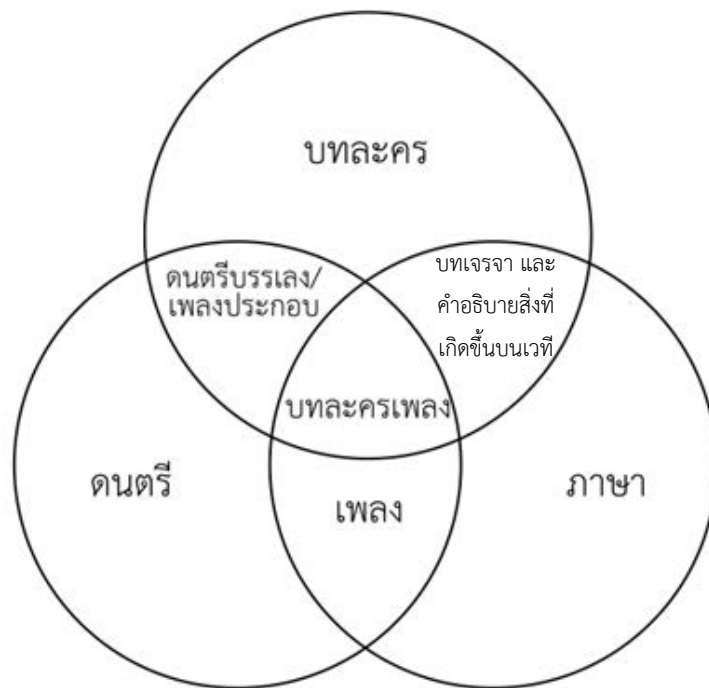
กลุ่มเหล่านั้น เราจะได้เห็น Tony ตื่นจนถึงฉากในโรงยิม และที่สำคัญเมื่อ
เขาตื่นใกล้จะพร้อมจะมาเรียซึ่งเป็นนางเอก (Woolfor, 2013: 188)

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทย

3.1 การสร้างสรรค์บทละครเพลง

บทละครเพลง (Book) จะมืองค์ประกอบเพิ่มเติมจากบทละครทั่วไป (Script) ที่มีเพียงบทเจรจา (Dialogue) และคำอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นบนเวที (Stage Direction) เนื่องจากบทละครเพลงเกิดจากการพัฒนาบทละคร (Script) ด้วยการนำดนตรีมาเป็นเครื่องมือสำคัญประกอบกับภาษาในการบอกเล่าเรื่องราว ถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละคร โนม่น้าวอารมณ์ของผู้ชมให้เป็นไปตามอารมณ์ต่าง ๆ บทละครเพลงจึงมีส่วนที่เพิ่มขึ้นจากบทละครสองประการ สิ่งแรกคือ เพลง ซึ่งหมายถึงดนตรีประกอบและคำร้อง (Lyrics) อีกสิ่งหนึ่งคือ ดนตรีบรรเลงประกอบ ที่เข้ามามีส่วนช่วยในการเชื่อมโยง หรือทำหน้าที่บอกถึงสถานที่ เวลา หรือสถานการณ์ในเรื่อง

BOOK: บทละครเพลง

ภาพที่ 3.1 กระบวนการสร้างสรรค์บทละครเพลง

ที่มา : ผู้วิจัย

จากภาพข้างต้น เห็นได้ว่า บทละครเพลง (Book) ประกอบด้วยบทละคร ดนตรี และภาษา การประสมประสานของบทละครและดนตรี ทำให้เกิดดนตรีบรรเลงประกอบละคร ดนตรีประสมประสานกับภาษา ทำให้เกิดเพลง ในส่วนของภาษากับบทละคร คือ บทเจรจาและคำอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นบนเวที (Stage Direction) ดังนั้นบทละครเพลงจึงประกอบด้วย เพลง ดนตรีประกอบ และบทเจรจา

การสร้างสรรคบทละครเพลง มักจะเริ่มจากการที่ผู้ประพันธ์บทละคร ทำโครงเรื่องและบทเจรจาจนเสร็จแล้ว ผู้ประพันธ์เพลงจึงเริ่มกำหนดตำแหน่งของเพลง และประพันธ์ทำนอง ก่อนที่ผู้ประพันธ์เนื้อร้องจะเขียนเนื้อร้องขึ้นจากโครงเรื่องและบทเจรจา การสร้างสรรคบทละครเพลงจึงต้องอาศัยเวลาในการพัฒนา เนื่องจากเป็นการทำงานร่วมกันสามฝ่าย ทั้งผู้ประพันธ์บทละคร ผู้ประพันธ์ดนตรี และ ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ที่ใช้เครื่องมือที่แตกต่างประกอบกันเพื่อจุดมุ่งหมายเดียว จุดมุ่งหมายของบทละครเพลงคือการเล่าเรื่องด้วยดนตรีและภาษาที่มีเรื่องดำเนินไปข้างหน้า ประกอบกับสามารถถ่ายทอดอารมณ์และความคิดของตัวละครได้อย่างดี

3.2 กระบวนการทำงานในการสร้างสรรคบทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

การทำงานร่วมกัน (Collaboration) เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตละครเพลงร่วมสมัย เพราะต้องอาศัยการสื่อสาร ปรีกษาหารือกันหลายฝ่าย ทั้งฝ่ายคิดสร้างสรรค์ด้านบทละครเพลง ซึ่งประกอบด้วยผู้ประพันธ์บทละครเพลง ผู้ประพันธ์ดนตรี ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ทั้งสามคนต้องคิดงานบทละครเพลงร่วมกัน หรือบางเรื่องอาจมีผู้อำนวยการแสดงและผู้กำกับการแสดงมาร่วมด้วย

3.2.1 โครงเรื่อง จุดเริ่มต้นแรกคือการพัฒนาโครงเรื่องให้แข็งแรง สอดคล้องกับสารที่ทีมสร้างสรรคบทละครเพลงต้องการจะสื่อสาร ในเรื่อง ธีรราชา เดอะมิวสิคัล จุดมุ่งหมายประการแรกคือส่งเสริมความเข้าใจและความรักชาติ ผ่านการมองพระอัจฉริยภาพและพระราชวิถินิจัยของรัชกาลที่ 6 เมื่อพัฒนาโครงเรื่องเรียบร้อยแล้ว ทีมงานจะเขียนโครงเรื่องย่อออกมาเพื่อเป็นตั้งกระดูกล้างในการพัฒนางานต่อไป โดยโครงเรื่องจะต้องกล่าวครอบคลุมถึงสถานที่ เวลา และสถานการณ์ในขณะที่เรื่องเกิดขึ้น ตัวละครหลักทุกตัวในเรื่องว่าเป็นใครและมีส่วนสำคัญอย่างไรต่อเรื่อง โครงเรื่องที่ทีมงานสร้างสรรคใช้ในการพัฒนางานขึ้นนี้คือ

‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล พาผู้ชมย้อนกลับไปในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ในปี พ.ศ. 2468 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงประเทศ ผู้คนเริ่มทำอาชีพติดต่อด้านค้าขาย มีกิจการร้านรวงเปิดให้บริการแก่คนทั่วไป และปรับตัวให้เข้ากับการศึกษาสมัยใหม่ ประชาชนต่างตื่นตัวกับการถ่ายทอดความคิดเห็นผ่านหน้าหนังสือพิมพ์อย่างเสรี มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอนุรักษนิยมและหัวก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

ตัวละครนำ คือ “หลวงชัยพิเทศ” หรือ “ชัย” ข้าราชการรุ่นใหม่ที่มีความสามารถรอบด้านแห่งคลังออมสิน นอกจากนี้ยังเป็นนักเขียนบทความวิจารณ์การเมืองในหนังสือพิมพ์ที่ทุกคนติดตาม “คุณพระบริภัณฑ์รักษา” เจ้านายของชัยเลือกส่งตัวชัยไปร่วมการแสดงละครพระราชนิพนธ์ “เวนิสวานิช” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน “สยามรัฐพิพิธภัณฑ” งานเอ็กซ์โปใหญ่ของประเทศ ชัยทราบดีว่างานนี้จะทำให้ผู้ใหญ่เห็นความสามารถ และคาดการณ์ว่าจะได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นแทนคุณพระบริภัณฑ์รักษาที่กำลังจะไปประจำที่ยุโรป แต่ทุกอย่างกลับไม่เป็นดั่งใจ ทั้งเรื่องงานเอ็กซ์โปที่นำพามาซึ่งความขัดแย้งกับ “เทิด” หรือ “ร้อยเอกหลวงเทิดบดินทร” นายทหารรักษาวัง เรื่องในครอบครัวที่พ่อแม่จะจัดคลุมถุงชนให้ชัยแต่งงานกับ “ประยงค์” กุลสตรีจากครอบครัวข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเรื่องบทความที่เขียนแล้วถูกโต้กลับโดยผู้เขียนนามปากกา “นิรนาม” จากความขัดแย้งเรื่องบทความที่ชัยและนิรนามผลิตกันนำเสนอบทความในมุมมองของตน ชัยเริ่มได้เรียนรู้ว่าทั้งคู่มีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของประเทศไม่ต่างกัน เพียงแต่มองเห็นปัญหาคนละประการ จากคู่แข่งจึงเริ่มจะกลายเป็นสหาย เมื่อชัยมีบุคคลไม่ระบุชื่อมาให้สินบนและข่มขู่ให้ชัยเขียนบทความสนับสนุนการหาผลประโยชน์ของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งชัยปฏิเสธและตอกกลับด้วยการเขียนบทความเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวงจนโดนถูกลอบทำร้าย ชัยจึงพยายามสืบหาว่าใครคือ นิรนาม เพื่อจะเตือนว่ากำลังตกอยู่ในอันตราย เนื่องจากบทความที่ทั้งคู่เขียนไปขัดผลประโยชน์ของผู้มีอิทธิพล จนได้ค้นพบว่าแท้จริง นิรนามคือประยงค์ คู่หมั้นที่เขาเองก็เริ่มแปรเปลี่ยนจากการยื่นกรานไม่แต่งงานมาเป็นการเริ่มต้นความรักของสองนักคิดหัวใหม่ผู้รักในเสรีภาพ

อย่างไรก็ดี ความขัดแย้งระหว่างชัยกับเทิดได้พัฒนาไปสู่ความเกลียดชังด้วยวิถีของทั้งสอง จนกระทั่งแผนการลอบจับคนร้ายในระหว่างการฝึกซ้อมการแสดงของเจ้าพระยาเสนาภักดีต้องพังทลายลง เพราะหลวงเทิดบดินทรไม่ได้บอกข้อมูลสำคัญให้หลวงชัยพิเทศทราบ เกิดเป็นการมีปากเสียงกันอย่างรุนแรง เมื่อประยงค์เข้าไปห้าม ก็กลับกลายเป็นร่วมวิวาทไปด้วย ในที่สุดเจ้าพระยาเสนาภักดีจึงต้องเข้าปราชญ์และสอนทั้งสามคนเรื่องการเปิดใจโดยยกพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นแบบอย่าง ว่าแม้พระองค์ทรงต้องรับศึกสองด้าน ทั้งจากขุนนางยุคเก่าที่เสียประโยชน์

จากการผลัดแผ่นดินและจากคนรุ่นใหม่ที่ตั้งใจจะล้มล้างระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชถึงขั้นจะลอบปลงพระชนม์ แต่เพราะการเปิดใจให้กับความต่าง และ ใช้ปัญญาแทนกำลังในการแก้ปัญหา พระองค์จึงทรงนำพาสยามรอดพ้นวิกฤตการณ์มาได้โดยการเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าการเอาชนะฝ่ายตรงกันข้าม

เมื่อทั้งสามได้ทบทวน จึงเรียนรู้ที่จะเปิดใจและเข้าใจว่าแม้อีกฝ่ายหนึ่งจะมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน แต่สิ่งที่ทุกคนต้องการคือความตั้งใจดีต่อประเทศชาติ หากเรายอมรับในความแตกต่างด้วยปัญญาและการเปิดใจอย่างที่ว่าพระมหาธีรราชเจ้าได้ทรงยืนหยัดท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงของโลกและได้นำพาสยามเติบโต จากการทรงมีพระราชดำริริเริ่มคลังออมสิน นาฏยศิลป์ วรรณศิลป์ ก่อตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นรากฐานในประเทศให้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่มาจวบจนปัจจุบัน ประเทศจึงจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างที่ทั้งสามมุ่งหวังให้เกิดขึ้น

3.2.2 ตัวละคร ก่อนที่ผู้ประพันธ์เพลงจะเริ่มต้นการประพันธ์ ขั้นตอนแรกซึ่งมีความสำคัญที่สุดคือ การที่ทีมงานสร้างสรรค์บทละครเพลง จะต้องตัดสินใจร่วมกันว่าตัวละครแต่ละตัวเป็นอย่างไร มีความคิด ความเชื่อ ทศนคติอย่างไร เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการประพันธ์ทำนองในแต่ละเพลง

ในการทำงานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประพันธ์เพลงจากคุณสมบัติของตัวละครในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1) หลวงชัยพิเทศ

อายุ 23 ปี ข้าราชการคลังออมสิน และนักเขียนงานในหนังสือพิมพ์ เป็นหนุ่มไฟแรง หัวก้าวหน้า ครอบครัวยุติธรรม ร่ำรวย มีความมั่นใจในตัวเองสูง ทะเยอทะยาน เชื่อว่าสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้

2) ประยงค์

ลูกผู้ดีเก่า อายุ 18 ปี พ่อเป็นทนายเจ้าคุณ รับราชการให้กับสันเกลารัชกาลที่ 6 ประยงค์เป็นสาวยุคใหม่ มีการศึกษา ฉลาดเฉลียว หัวก้าวหน้าต่อต้านชนบ่เก่า มีความเชื่อเรื่องสตรีนิยม (Feminist)

3) ร้อยเอกหลวงเทิบดินทร

ทหารรักษาวังหนุ่ม อายุ 24 ปี จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และรักชาติมาก หน้าตาหล่อเหลา มีเสน่ห์ อยู่ในตระกูลเก่าแก่เป็นทหารรับใช้ชาติมาหลายชั่วคน ชาตินิยม

4) เจ้าพระยาเสนาภักดี

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทำงานคลังออมสิน รักแผ่นดิน จงรักภักดีต่อพระเจ้าอยู่หัว ลุ่มลึก มองการณ์ไกล เป็นคนซื่อสัตย์ เห็นประโยชน์แผ่นดินเป็นสำคัญ มีความสุขุม ไม่ใช่อารมณ์ในการแก้ปัญหา

5) พระบริภัณฑ์รักษา

นายของชัยอายุ 30 กว่าปี เป็นผู้รับผิดชอบดูแลคลังออมสิน เชี่ยวชาญด้านการเงิน และการธนาคาร เป็นคนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ฉลาด สุขุม บริหารจัดการเก่ง และมีคุณธรรม เป็นตัวอย่างของข้าราชการที่ดี

6) นายทองคำ

คหบดีค้าไม้ พ่อหม้าย อายุประมาณ 50 ปี มาจากชาวบ้านที่ทำธุรกิจจนร่ำรวย พยายามเกาะขุนนาง หรือตระกูลผู้ดีเพื่อยกระดับตนเอง สร้างบารมีให้คนเคารพนับถือ เป็นคนเอะอะมะเทิ่ง กะล่อน ฉลาด แกมโกง โลกมาก

7) นางสาวกำไล

ลูกสาวคนเดียวของนายทองคำ อายุไล่เลี่ยกับประยงค์ เป็นคนซื่อ ๆ จิตใจดี มีความฝันที่จะใช้ชีวิตที่ดี พร้อมทั้งเงินทองและยศศักดิ์ หมายปองหลวงเทิบดินทร

8) แม่ของประยงค์

อายุ 35-40 ปี เกิดในตระกูลผู้ดีเก่าแก่มาหลายสมัย เป็นหญิงไทยทุกระเบียด แต่หัวสมัยใหม่ อยากให้ลูกสาวและครอบครัวอยู่ดีกินดี รักษาหน้าตาทางสังคม จึงอยากให้ลูกสาวแต่งงานกับชัย เพราะครอบครัวร่ำรวยและมีอนาคตไกล

9) พระยาปริษาราชกิจ

พ่อของประยงค์ อายุ 40-45 ปี ผู้ดีเก่า อยู่ในตระกูลที่รับราชการมาหลายสมัย ท่านเจ้าคุณฯ รับราชการอยู่กระทรวงธรรมการ เกรงเมียนิด ๆ อยากให้ลูกแต่งงานกับหลวงชัยพิเศษซึ่งเป็นข้าราชการอนาคตไกล มีอนาคตและร่ำรวยมาก

10) เจ้าสัวซัง

อายุ 50 ปี พ่อของหลวงชัยพิเทศ เป็นลูกหลานจีนเกิดในสยาม บรรพบุรุษมาตั้งรกรากตั้งแต่แผ่นดินรัชกาลที่ 3 แล้วทำการค้าขาย ค่อย ๆ สร้างเนื้อสร้างตัวจนร่ำรวย พอใจที่ลูกชายได้รับราชการรับใช้เบื้องพระยุคลบาท อยากให้ลูกได้มีครอบครัว มีหน้าที่การงานที่ดี เป็นคนอารมณ์ดี เปิดเผย

11) คุณนายหยก

อายุ 40 ปี แม่ของหลวงชัยพิเทศ พบกับพ่อของชัยที่เมืองไทยช่วยกันทำมาค้าขายจนสร้างตัวได้ร่ำรวยเป็นผู้หญิงที่ดูแลสามี และลูกเป็นอย่างดีทำงานหนักเป็นคนอารมณ์ดี ฉลาดจิตใจดี

12) นางผิน

บ่าวคนสนิทของประยงค์อายุ 20 กว่า ๆ แก่กว่าประยงค์เล็กน้อย เป็นลูกสาวแม่นมของประยงค์ จึงมีฐานะสูงกว่าบ่าวอื่นในบ้าน ผินถูกเลี้ยงโตมาด้วยกันกับประยงค์ จึงมีความสนิทสนมผูกพันกัน คล้ายเป็นพี่น้องมากกว่าบ่าวกับนาย ติดตามประยงค์ตลอดจึงทำให้พออ่านออกเขียนได้ แต่ชอบงานบ้านงานเรือนมากกว่าเพราะมีความเชื่อแบบสตรีไทยยุคเก๋ว่าสตรีต้องพึ่งพาบุรุษ และใจหายใจคว่ำทุกครั้งที่ประยงค์ทำอะไรแผลง ๆ เช่น เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์หรือหนีออกไปเที่ยว

3.2.3 การกำหนดตำแหน่งของเพลงและดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย

เมื่อบทละครเสร็จแล้ว มีการกำหนดตัวละครหลักและตัวละครอื่น ๆ ในฉากอย่างชัดเจนแล้วว่าจะเกิดอะไรขึ้นในฉากนั้นบ้าง ผู้ประพันธ์ดนตรีจึงจะได้เริ่มต้นกำหนดตำแหน่งของเพลงและดนตรีได้ โดยปกติผู้ประพันธ์ดนตรีมักเริ่มประพันธ์ดนตรีด้วยการคาดคะเนตำแหน่งที่เพลงนั้น ๆ น่าจะถูกวางก่อนที่บทละครจะเสร็จ หรือบทละครมีความละเอียดมากพอ แต่โอกาสที่จะต้องประพันธ์ใหม่หรือต้องตัดเพลงนั้นออกมีสูงมาก อย่างไรก็ตามการประพันธ์เพลงในระยะเริ่มต้นการพัฒนาบทนั้น มีผลดีอย่างบ้างคือช่วยให้ทีมงานสร้างสรรค์ทุกฝ่ายได้เห็นภาพหรือ “สัมผัส” ถึงเสียงของตัวละครและเสียงเพลงในการแสดงเรื่องนั้น หากผู้ประพันธ์ทำเพื่อจุดประสงค์เพื่อให้ทีมงานได้เห็นภาพนับเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องเข้าใจว่าเพลงนั้น ๆ อาจไม่ได้อยู่ในเรื่องในวันที่บทละครเสร็จสมบูรณ์

การกำหนดตำแหน่งเพลงสามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่เป็นประโยชน์อย่างมาก คือ การดูภาพรวมของการดำเนินเรื่องอย่างละเอียดจนกว่าจะสามารถบอกได้ว่าจุดไหนที่สำคัญต่อความรู้สึกของตัวละครและตรงจุดใดที่เป็นจุดสำคัญที่เนื้อเรื่องมีความเข้มข้น หากคิดเป็นกราฟทุกจุดที่การดำเนินเรื่องมีความสำคัญและเร้าอารมณ์สูงคือจุดที่ควรจะมีเพลงที่ถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้น เว้นเสียแต่ว่าตรงจุดดังกล่าวจะเกิดผลมากกว่าถ้าไม่มีเพลง (Cohen & Rosenhaus, 2007: 91)

3.2.4 การกำหนดดุริยางคศิลป์ หลังจากกำหนดตำแหน่งของเพลงเรียบร้อยแล้ว สิ่งถัดไปที่ผู้ประพันธ์เพลงทำงานคือ การกำหนดบันไดเสียง Meter รูปแบบของเพลง หน้าที่ของเพลง การคำนึงว่าเพลงที่ประพันธ์เป็นเพลงที่จะมีลีลาหรือไม่ มีตัวละครร้องหรือไม่ หากเป็นเพลงที่มีคำร้อง ก็จะต้องส่งต่อให้ผู้ประพันธ์คำร้องทำงานต่อไป หลังจากนั้นจะมีการเรียบเรียงดุริยบท เพื่อให้นักแสดงและนักดนตรี

อีกประการที่ผู้ประพันธ์เพลงตัดสินใจคือ เพลงใดที่จะมีคอรัส การใช้นักแสดงหลายคนในฉากจะช่วยทำให้พลังในการสื่อสารนั้นมากขึ้น สามารถสร้างแรงกดดันให้ตัวละครตัดสินใจได้ เป็นตัวแทนของคนในสังคม เหมาะสำหรับการฉากที่พูดถึงสังคมโดยรวม เช่น ฉากแรก ที่ใช้เพลงสยามยุคใหม่ ในการบอกเล่าสภาพสังคมในช่วงนั้น อย่างไรก็ตามหน้าที่ของคอรัสสามารถเปลี่ยนไปได้ตามความต้องการของผู้กำกับการแสดงเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่าเรื่อง ตัวละคร หรือสร้างความตระการตาให้กับการแสดง

3.2.5 บทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะ มิวสิคัล และการวางตำแหน่งดนตรีและเพลง

บทละคร	ปรีดา มโนมัยพิบูลย์
ประพันธ์ทำนอง	จารุณี หงส์จารุ
คำร้อง	สิริกุล นรินทร์ และ ธิษณา เตือนดาว
ลำดับเพลง	1. โหมโรง 2. รับอรุณ 3. สยามยุคใหม่ 4. ออมสิน 5. เป็นสตรีโชคดี 6. ค่านิยม 5 ประการ

7. Segue 1
8. ต้องแต่งงาน
9. เพลงบรรเลงในงานเลี้ยง
10. เป็นชายเชื้อชาติแกล้ว
11. ราชพลี
12. เอ็กโป
13. เกินกว่าที่คิด
14. Segue 3
15. ความรัก (ไทยเดิม)
16. วิถีคนกรุง
17. นี่แหละผู้ชาย
18. Segue 4
19. ไม่ใช่ที่คิด (เกินกว่าที่คิด Reprise)
20. Entr'acte
21. คลุมถุงชน (ต้องแต่งงานและค่านิยม Reprise)
22. จะทำตามหัวใจตัวเอง
23. Segue 5
24. คนเก่ง
25. Segue 6
26. คนละพวก
27. ความรัก
28. Underscore โกลาหล
29. จะทำตามหัวใจตัวเอง Reprise
30. Segue 7
31. ผู้นำที่ดี (คนเก่ง Reprise)
32. เปิดโปง (เกินกว่าที่คิด Reprise)
33. Segue 8
34. บารมีปกเกล้า
35. นิดนิตน้อยน้อย (Reprise)
36. คนละพวก Reprise
37. ต้นแบบ
38. เปิดใจ
39. อีรราชา
40. Curtain Call – เพลงสยามยุคใหม่

3.2.5.1 บทละครองก์ที่ 1

① ฉาก 1 Overture

- เพลงบรรเลงเปิดเรื่อง
- รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ในความมืด ได้ยินเสียงคลื่นจากเรือแจวกระทบฝั่งเบา ๆ สงบเย็น
- พาดหัวข่าว “สยาม พุทธศักราช 2468”

ฉาก 1.1

- ไฟค่อย ๆ สว่างขึ้น เห็นแสงทองยามอรุณรุ่งสะท้อนแม่น้ำเจ้าพระยาระยิบระยับ
- ชัย ข้าราชการคลังออมสิน กำลังเดินทางไปทำงานโดยเรือแจวรับจ้าง

② เพลง 1 รับอรุณ

ชัย	ขอบฟ้าวันใหม่	สดใสงามตา
	ตัวฉันมุ่งหน้า	ด้วยใจใฝ่ฝัน
	จากเล็กจนใหญ่	ได้แสงตะวัน
	ส่องให้ใจมัน	และมีศรัทธา
	ชีวิตพร้อมพร้อม	ดั่งหวังทุกอย่าง
	แต่ไม่เคยอ้าง	ในโชคชะตา
	ฝึกฝนตนเอง	เก่งด้วยปัญญา
	เลือกใช้ชีวิต	ตอบแทนแผ่นดิน
- เรือถึงสุลกสถาน แสงตะวันยามเช้าส่องสว่างอบอุ่น

ชัย	ข้าราชการ	คลังออมสินภูมิใจ
	วางรากฐานให้	เศรษฐกิจไทยมั่นคง
	เลิกงานเมื่อไร	ยังได้เขียนเรื่องส่ง
	โรงพิมพ์เจ้าใหญ่	ได้อ่านกันทั่วเมือง

สยามยุคใหม่	จะต้องยิ่งใหญ่
ไม่แพ้ชาติใด	ก้าวไกลเลื่องลือ
จะขอเป็นหนึ่งใน	ฝากลายไว้ชื่อ
ให้โลกระปือ	นี่คือตัวฉัน
ให้โลกระปือ	ชื่อฉันคนนี่

- เห็นตัวหนังสือพาดหัวข่าว (จากบทความที่ชัยเขียนลงหนังสือพิมพ์)
- “ปัญญาชนสยาม หมั่นแสดงความคิดเห็น เพื่อสยามศิวิไลซ์ ทัดเทียมชาติตะวันตก” ลงชื่อ อันโตนิโย

③ เพลง 2 สยามยุคใหม่

หม่อมวล	สยามยุคใหม่ ศิวิไลซ์พัฒนา รวดเร็วเดินหน้าช่างตื่น ตาตื่นใจ เปลี่ยนแปลงไม่หยุดผุดโอกาสมากมาย เปิดทางหลากหลาย จะเป็นใครก็ไม่กีดกัน (ซ้ำ)
นพ	ต่างชนชั้นก็ไม่เป็นไร
Gentleman 1, 2	การศึกษาพาเรามั่นใจ
หญิงทันสมัย 1, 2	ได้ร่ำเรียนไม่ว่าหญิงชาย
ชายเชื้อแขก, คหบดี,	สุขสบาย ได้อยู่ร่มเย็น
ชายเชื้อจีน 1	
หม่อมวล	ต่างชนชั้นก็ไม่เป็นไร การศึกษาพาเรามั่นใจ ได้ร่ำเรียนไม่ว่าหญิงชาย สุขสบาย ได้อยู่ร่มเย็น
หม่อมวล	สยามยุคใหม่ ศิวิไลซ์พัฒนา รวดเร็วเดินหน้าช่างตื่น ตาตื่นใจ ในหลวงท่านโปรดเปิดโอกาสมากมาย แตกต่างหลากหลาย ต่างความคิดก็ไม่กีดกัน

- ชัยเข้ามาจากทำน้ำ คูดี มีสงาราคี ทุกคนให้ความสนใจไปที่ชัย หม่อมวลเข้าไปทักทาย

คหบดี	นั่นอย่างไร คุณหลวงชัยพิเทศ
คนขายหนังสือพิมพ์	เจ้าของนามปากกา อันโตนิโย
ชาย 2	(จับไม้จับมือ) ผมชอบบทความของคุณหลวงมาก
ชายเชื้อจีน 2	คนสยามยุคใหม่มันต้องอย่างคุณหลวงนี่!

ชัย	ขอบคุณครับ
<p>- ได้ยินเสียงผินดังเข้ามาก่อน ประยงค์เข้ามาที่อีกด้านหนึ่งของเวที</p>	
ผิน	คุณหนู รอผินด้วยสิคะ
ประยงค์	สยามยุคใหม่ ศิวีไลซ์พัฒนา รวดเร็วเดินทางข้างต้นตา ตื่นใจ สตรีสามารถได้โอกาสก้าวไกล ด้วยงานหลากหลาย หมดสมัยเป็นนางก้นครัว
<p>- เด็กนักเรียนหญิงสองคนในเครื่องแบบนักเรียน ลงจากรถราง เดินผ่านไป ประยงค์มองตาม อย่างชื่นชม</p>	
ประยงค์	ฟังพาดัวไม่ต้องฟังใคร การศึกษาพาเรามั่นใจ ได้ร่ำเรียนไม่ว่าหญิงชาย ช่างสุขใจในแผ่นดินนี้ ได้ร่ำเรียน ไม่ว่าหญิงชาย ช่างสุขใจในแผ่นดินนี้
<p>- ชัยกำลังจะเดินตรงไปยังศาลกสถาน ระหว่างนั้นเจอขวัญและนพ เพื่อนจากที่ทำงาน</p>	
นพ	ชัย แก่เห็นหนังสือพิมพ์ฉบับวันนี้แล้วหรือยัง
ชัย	ทำไม่รู้
ขวัญ	บทความของแกถูก “นิรนาม” จวกเสียดับเที่ยว
ชัย	ใครกัน นิรนาม
<p>- ชัยวิ่งกลับไปเพื่อซื้อหนังสือพิมพ์ ระหว่างนั้นก็เห็นหนุ่มลชอุบซิบกัน</p> <p>- แผงหนังสือเลื่อนเข้ามาในฉากที่มุมหนึ่ง ทุกคนกลับไปเดินกันซึกไขว่ตามปกติ</p> <p>- ประยงค์วิ่งตรงไปยังแผงหนังสือพิมพ์ที่กำลังเคลื่อนเข้ามา ผินรีบร้องห้าม</p>	
ผิน	อย่าวิ่งคะคุณหนู ไม่งามนะคะ
ประยงค์	สยามยุคใหม่ ศิวีไลซ์พัฒนา รวดเร็วเดินทางข้างต้นตา

<p>ผิน</p>	<p>ตื่นใจ... สตรีนั้นอาจได้โอกาสก้าวไกล แต่ออกเรือนไป จะอย่างไรก็ต้องเข้าครัว</p>
<p>ประยงค์</p>	<p>สตรีสามารถได้โอกาสก้าวไกล ด้วยงานหลากหลาย หมดสมัยเป็นนางก้นครัว ฟังพาตัวเองไม่ต้องฟังใคร การศึกษาพาเรามั่นใจ ได้รู้เรียนไม่ว่าหญิงชาย ช่างสุขใจ ในแผ่นดินนี้</p>
<p>ฉาก 1.2 แผงหนังสือพิมพ์</p>	
<p>หม่อมวล</p>	<p>สยามยุคใหม่ ศิวีไลซ์พัฒนา รวดเร็วเดินทาง ช่างตื่นตาตื่นใจ ในหลวงท่านโปรดเปิดโอกาสมากมาย แตกต่างหลากหลาย ต่างความคิดก็ไม่กีดกัน</p>
<p>- ชัยเดินมาที่แผงขายหนังสือพิมพ์อย่างรวดเร็ว จังหวะเดียวกันกับประยงค์และผินที่รีบมาที่แผงเช่นกัน ผิน หลวงชัย</p> <p>- ชัยเห็นหนังสือพิมพ์ที่ต้องการเหลืออยู่แค่เล่มเดียว จึงรีบคว้า เป็นจังหวะเดียวกับที่ประยงค์หยิบหนังสือพอดี ทั้งคู่ชะงัก</p> <p>- ชัยดึงหนังสือพิมพ์ให้สูงขึ้นจนหลุดมือประยงค์ ประยงค์รีบเอื้อมมือจะคว้าแต่เพราะสูงไปเลยไม่ถนัด กลายเป็นว่าประยงค์ เขย่งเท้าและพลาดล้มใส่ชัย หนังสือพิมพ์ตกลงพื้น ชัยประคองประยงค์ไว้</p>	
<p>- ผินเห็นร้องตกใจ</p>	
<p>ผิน</p>	<p>อกอีแป้นแตก!</p>
<p>- ประยงค์รีบผล่อออกจากชัย</p> <p>- ชัยอาศัยจังหวะนั้นรีบก้มหยิบหนังสือพิมพ์ ดึงหน้าที่ต้องการออกมา ส่งที่เหลือให้ประยงค์</p>	
<p>ชัย</p>	<p>แบ่งกันนะคุณ ผมขอหน้าเดียวพอ</p>

- ชัยส่งเงินให้คนขายแล้วผลออกไปอย่างรวดเร็ว
- ประยงค์ดูหนังสือพิมพ์ในมือ ได้เห็นว่าหน้าที่ต้องการถูกชัยเอาไปเสียแล้ว ประยงค์จึงด้วยความโกรธ
- ไฟปิด
- เสียงกิจกรรมฝากเงินถอนเงินดังเข้ามา เปลี่ยนฉาก

ฉาก 1.3 ศุลกสถาน

- ฉากเปลี่ยนอย่างรวดเร็วเป็นด้านในสำนักงานคลังออมสิน เห็นกิจกรรมฝากเงินถอนเงินประชาชนเดินเข้ามาฝากเงิน ถอนเงินกัน เจ้าพนักงานนั่งทำงานเปิดให้คนทั่วไปมาทำธุรกรรม
- คู่หนุ่มสาวเดินเข้ามาฝากเงิน

④ เพลง 3 ออมสิน

พนักงานคลังออมสิน	เชิญฝากเงินที่คลังออมสินช่วยแผ่นดินรุ่งเรืองก้าวไกล คือหน่วยงานที่เราภูมิใจ พร้อมรับใช้คนไทยทุกคน
ชาย 1	ได้ฝากเงินเราก็อุ่นใจ
หญิง 1	ดีกว่าเอาไปลงที่ห่วย!
ชาย 2	ถ้าไปฝั่ง ปลวกกินคงชวย!
หญิง 2	เราร่ำรวยเก็บดอกเบี้ยยกิน
หนุ่มมวล	มาฝากเงินที่คลังออมสิน ช่วยแผ่นดินรุ่งเรืองก้าวไกล องค์ในหลวงห้วงเราชาวไทย ทรงตั้งไว้ให้เราทุกคน

- ชัยอยู่ที่โต๊ะทำงานด้านหลัง ชัยเปิดหนังสือพิมพ์ยื่นอ่านบทความของนิรนามหนังสือพิมพ์อย่างหุ่ดหิด ขวัญยืนชะโงกอ่าน อยู่ด้วย นพกำลังทำงานเดินผ่านมาหยุดฟัง
- ชัยปิดหนังสือฉบับ

ชัย (อ่านบทความอย่างรวดเร็ว) “กรณีทางรถไฟสายใต้ นั้น อันโตนิโย วิเคราะห์ให้เห็นผลกำไร ในด้านต่าง ๆ ชัดเจน เสียที่ลืมนบอกว่าผลกำไรนั้นเสียงที่จะถูกพวก

นพ	อังกฤษจับจอง” เฮอะ ไอนี้มันหาว่าฉันเห็นแต่กำไร เอ่อ ความเห็นเขาก็เข้าท่านะ (ช้ยตาเขียว) ดูซิ มีอะไรอีก
ช้ย	“ในฐานะสื่อ ควรแจกแจงให้เห็นทั้งข้อดีข้อเสียอย่างถึ ถ้วน ...หรือหากรู้อยู่แล้ว แต่ แกล้งทำมีดบอดเสีย ก็ จะเรียกได้ว่า จงใจช่วยอังกฤษ วางยาเราเสีย มากกว่า” (ชะงัก หันไปพูดกับชวัญและนพ) มันหาว่า ฉันจงใจช่วยฝรั่งวางยา
ชวัญ	มันก็ได้ไม่ได้เลยร้ายเท่าไหร่นะเพื่อน
นพ	อย่างน้อยเขาก็สุขภาพ
ช้ย	ฉันจะต้องรู้ให้ได้ ว่าใครคือนิรนาม

- ประตู่ใหญ่เปิด ทุกคนหันไปสนใจการมาถึงของเจ้าพระยาเสนาภักดี
- เจ้าพระยาเสนาภักดี ข้าราชการระดับสูง เข้ามาในคลังออมสิน ผู้คนพากันเคารพ
นบนอบ

หม่อมวล	เจ้าพระยาเสนาภักดี!
เจ้าพระยาเสนาภักดี	ใช่แค่เพียงเงินประชาชนทั่วไป กรมและกองทั้งหลาย ยังได้ฝากกัน เอื้อประโยชน์ทุกหน่วยงานและทุกบ้าน ชาติมันคงด้วยเซฟวิ้งแบงค์ของไทย
หม่อมวล	ใช่แค่เพียงเงินประชาชนทั่วไป กรมและกองทั้งหลาย ยังได้ฝากกัน เอื้อประโยชน์ทุกหน่วยงานและทุกบ้าน ชาติมันคงด้วยเซฟวิ้งแบงค์ของไทย

- พระบริภัณฑ์รักษา นายของช้ย เข้ามาต้อนรับ

ชวัญ	กราบใต้เท้าขอรับ (รับค้อมตัวลงไหว้อย่างฝากเนื้อฝากตัว)
------	---

พระบริภัณฑ์รักษา	คลังออมสินจัดเตรียมเอกสารรับฝากเงิน ของสภาเผยแผ่ พาศิษย์ ไว้พร้อมแล้วขอรับ
เจ้าพระยาเสนาภักดี	คนไหนนะ ที่คุณพระจะส่งตัวให้ไปช่วยงานฉันที่สภาเผย แผ่พาศิษย์
พระบริภัณฑ์รักษา	หลวงชัยพิเทศขอรับ

- ทุกคนแหวกออกเป็นทางให้เจ้าพระยาเสนาภักดีเห็นชัย ชัยดีใจมากแต่เก็บอาการไว้
เจ้าพระยาเสนาภักดีมองชัย เห็นความ มุ่งมั่น เอาการเอางาน

เจ้าพระยาเสนาภักดี	หน่วยก้านดี
ชัย	งานอะไรหรือขอรับ

- พระบริภัณฑ์ฯ หันมามองดูชัย ขวัญกับนพริบเอามือปิดปากชัย แต่ไม่ทันแล้ว ทุกคนหันมา
มองชัย บรรยายกาศเสียบกริบ
- เจ้าพระยาเสนาฯ ยิ้ม

เจ้าพระยาเสนาฯ	สภาเผยแผ่พาศิษย์กำลังจะจัดงานเอ็กโปใหญ่ ชื่อ สยามรัฐพิพิธภัณฑ ผู้คน จากทั่วโลกจักได้มาเลือกชมและ สั่งสินค้า กำหนดจัดงานไว้ถึงร้อยวัน งาน ใหญ่ขนาดทุ่ง ศาลาแดง
หม่อมวล	ทุ่งศาลาแดง!
เจ้าพระยาเสนาฯ	ฉันหวังว่าเธอจะทำให้ดี สมกับโอกาสที่ได้รับ
ชัย	กระผมจะไม่ทำให้ได้เท่าผิดหวังขอรับ

- ไฟดับ เปลี่ยนฉาก

ฉาก 2 บ้านประยงค์

- บ้านทรงไทยโบราณ เห็นบ่าวไพร่ในบ้าน พวกบ่าวแก่ ๆ บางคนยังห่มผ้าแถบ ส่วนบ่าวรุ่นเด็ก ๆ เริ่มนุ่งซิ่นตามสมัยนิยม บ้างก็ร้อยมาลัย รีมะปราง ปอกชิง สลักชิง แซ่อิ่มผลไม้ อบรำผ้าใส่หีบ

⑤ เพลง 4 เป็นสตรีโชคดี - ค่านิยม 5 ประการ

หม่อมวล

เป็นสตรี ไม่มีวุ่นวาย อยู่เรือนเรื่องงาน ก็ล้วนสบายง่ายตาย เพลิดเพลิน รั้าใจ ทำทนาย เจ้านายไม่มา ก็ทำไม่ต้องจ้ำจี้จ้ำไช สุขใจจริงที่ได้ทำงาน สุขใจจริงฉันทชอบทำงาน สุขใจจริงที่ได้ทำงาน สุขใจจริงฉันทชอบทำงาน ได้ทำเมื่อไหร่ พวกเราขึ้นบานเป็นสตรีโชคดีไม่มีวุ่นวาย อยู่เรือนเรื่องงาน ก็ล้วนสบายง่ายตาย เพลิดเพลิน รั้าใจ ทำทนาย เจ้านายไม่มา ก็ทำไม่ต้องจ้ำจี้จ้ำไช สุขใจจริงที่ได้ทำงาน สุขใจจริงฉันทชอบทำงาน สุขใจจริงที่ได้ทำงาน สุขใจจริงฉันทชอบทำงานได้ทำเมื่อไหร่ พวกเราขึ้นบาน

- บ่าวรุ่นใหญ่เดินเข้า

หม่อมวล

เป็นสตรีโชคดีไม่ต้องวุ่นวาย อยู่เรือนเรื่องงานนั้นล้วนเป็นเรื่องสบาย ง่ายตาย แค่ว่าทุกวันทั้งวัน ซ้ำไปซ้ำมา ไม่ใช่ปัญหา เพลิดเพลิน รั้าใจทำทนาย ไม่เคยเหนื่อยล้า

- คุณหญิงเฝ้าแม่ของประยงค์ ตรวจสอบความเรียบร้อยของงานที่บ่าวทำ

คุณหญิงเอื้อน	ปกกมะปราง รื้อต้องงาม ๆ
หม่อมวล	ปกกมะปราง รื้อต้องงาม ๆ
คุณหญิงเอื้อน	อบรำเทียน ปิดฝาให้ไว
หม่อมวล	อบรำเทียน ปิดฝาให้ไว
คุณหญิงเอื้อน	ทุกรายละเอียด ต้องเอาใจใส่ หวังเพียงขอให้ บ้านเราชื่นบาน

- ประยงค์เข้ามาอย่างหัวเสีย วางหนังสือพิมพ์ในมืออย่างแรง คุณหญิงเอื้อนหันขวับมามอง ประยงค์ชะงัก

- บ่าวไพร่พยายามมาเอาอกเอาใจ เอามะปรางและมิดพร้อมอ่างมาขัดใส่มือ คุณหญิงยิ้ม พยักหน้า

⑥ คุณหญิงเอื้อน	กุลสตรีท่องจำไว้	ให้ชื่นใจ ทุกๆ หัวข้อ
	ขอแค่ทำตามอย่าให้เคือง	มีห้าเรื่องต้องทำง่าย ๆ
	ข้อหนึ่งคือต้องงามพริ้ง	หญิงต้องงามหอมสวยสะอาด
	ต้องผุดผาดตลอดร่างกาย	มือเท้าคอไหลหลังต้องงาม
	ส่วนข้อสองงามจริต	น่าใกล้ชิดและต้องไว้ท่า
	กิริยาเรียบร้อยนุ่มนวล	ยวนยั่วแยมยิ้มให้พองามแค่หัวใจระรัว
	ข้อสามงามจากข้างใน	ฝึกฝนใจไม่ให้หมองมัว
	ต้องรู้ตัวเฝ้ามหาความดี	เลือกทางชีวิตให้งามด้วยศีลและธรรม
	สี่ต้องงามด้วยฝีมือ	ให้เลื่องลือบอกกันทั้งเมือง
	เรื่องบ้านเรือนสะอาด	เรียบร้อยน่าอยู่
	รสชาติอาหารเลิศล้ำ	ดูดี น่ากิน
	สุดท้ายคือข้อสำคัญ	ห้านั่นเราต้องทำให้ได้
	อาจรู้ทันมันใจเกินไป	หญิงเราแสนงามแสนดีเท่าใดเจียบไว้แหละงาม

- คุณหญิงเดินนำบ่าวยกหีบผ้าที่อบรำแล้วกลับเข้าไปในเรือน

- ประยงค์ถอนหายใจอย่างหงุดหงิด

บ่าวรุ่นใหญ่ 1 ถอนหายใจแรงไปไม่งามนะ เจ้าคะ คุณหนู
ต้องค่อย ๆ หายใจแบบนี้เจ้าคะ (ทำท่าค่อย ๆ
หายใจออก)

- ผินพรวดพราดเข้ามาพร้อมหนังสือพิมพ์ตั้งใหญ่

ผิน ผินไปหามาหนังสือพิมพ์มาทั้งแผงเลยคะคุณหนู ต้องไปถึงท่า
ช้างโน่น

- บ่าวรุ่นใหญ่ 1 หันไปคุ

บ่าวรุ่นใหญ่ 1 ข้อ 2
บ่าว 2 งามจريت

- ผินหน้าเสีย หันไปกระซิบกระซาบกับประยงค์

ผิน ฉบับนี้เขาลงเรื่องของคุณหนูใช้ไหมคะ

- ประยงค์อ่านหนังสือพิมพ์ ยิ้มอย่างภูมิใจ

ประยงค์ นี้อย่างไรละพี่ผิน นามปากกาฉัน “นิรนาม”

ผิน สมน้ำหน้าหลวงชัย มาแย่งหนังสือพิมพ์คุณหนู โดน
คุณหนูตอกกลับซะหน้าหงาย

ประยงค์ ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกพี่ผิน นี่คือการแสดงความเห็นกัน
อย่างปัญญาชนต่างหาก

- ระหว่างนั้น คุณหญิงเียนกลับออกมาพอดี ผินพยายามซ่อนกองหนังสือพิมพ์แต่ไม่
ทัน คุณหญิงมองผินและขมวดคิ้ว

คุณหญิง ผิน!
 ผิน เจ้าค่ะคุณหญิง

- ผินหน้าสลด ถอยออกห่างจากกองหนังสือพิมพ์
- คุณหญิงเห็นกองหนังสือพิมพ์

คุณหญิงเอื้อน อีกแล้วหรือลูก แม่บอกแล้วเรื่องการเมือง
 มันเป็นเรื่องของ

ประยงค์/คุณหญิงเอื้อน ผู้ชาย!

ประยงค์ แต่มันควรจะเป็นเรื่องของเราทุกคนนะคะ

คุณหญิง เรื่องการบ้านการเรือนต่างหากเป็นเรื่องของผู้หญิง

ประยงค์ แต่ลูกอยากเป็นมากกว่าผู้หญิงทั่วไป

- คุณหญิงเอื้อนพยายามใจเย็น

คุณหญิงเอื้อน ลูกของแม่เป็นมากกว่าผู้หญิงทั่วไปอยู่แล้ว
 ลูกเป็นกุลสตรีที่เพียบพร้อม (กับบ่าว) ไข่ม้อย

บ่าว ไซ้ เจ้าค่ะ

- คุณหญิงเอื้อนหันมาพยักเพยิดกับผินและบ่าวไพร่

คุณหญิงเอื้อน ข้อหนึ่งคือลูกงามพริ้ง

ประยงค์ ลูกเปื้อจจริงต้องสวยสะอาด

ต้องผุดผาดตลอดร่างกาย เพียงเพื่อให้ผู้ชายต้องการ

คุณหญิงเอื้อน ส่วนข้อสองงามจริต น่าใกล้ชิดลูกมีคุณค่า

ประยงค์ กิริยาเรียบร้อย นุ่มนวลวนยั่ว

เพื่อให้ผู้ชายดูตัว แสนปวดหัวจริง

คุณหญิงเขื่อน	ข้อสามงามจากข้างใน แม่มั่นใจลูกงามได้จริง
ประยงค์	จะหญิงชายต้องเป็นคนดี เลือกทางชีวิตให้งาม ด้วยศีลและธรรม
คุณหญิงเขื่อน	สี่ต้องงามด้วยฝีมือ
ประยงค์	ที่เลื่องลือบอกกันทั้งเมือง เรื่องผลงานบทความที่เขียนน่าอ่าน ไม่ใช่อาหารเลิศล้ำดูดี น่ากิน
คุณหญิงเขื่อน	สุดท้ายคือแม่หวังใจ
ประยงค์	ทำนั้นคงไม่ต้องหวังใจ ลูกคิดเป็นรู้ทันมันใจ หญิงเราต้องตามต้องงามเพื่อชาย ไม่คิดอยากงาม

คุณหญิงเขื่อน ลูกรัก แม่รู้ว่าลูกเป็นคนฉลาด แต่ความฉลาดที่แท้จริง คือ
การแกล้งใจให้เป็นนะลูก ตอนนี้ลูกอาจจะยังไม่เข้าใจ แต่
พอแต่งงานออกเรือนไป ลูกจะเข้าใจคำแม่เอง

ประยงค์ แต่ลูกไม่...

- ท่านเจ้าคุณฯ คุณพ่อของประยงค์เข้ามาพอดี

ท่านเจ้าคุณฯ คุณหญิง บอกลูกไปหรือยัง

ประยงค์ บอกเรื่องอะไรหรือเจ้าคะ

เจ้าคุณพ่อ คุณหญิงเขื่อน ข่าวดีของลูกไงล่ะจ๊ะ

ท่านเจ้าคุณฯ (ภูมิใจ) ลูกพ่อกำลังจะได้แต่งงาน

ผิน ออกอีแป้นจะแตก!

- ผินและบ่าวไพร่พากันอุทานร้องกันเสียงหลง เปลี่ยนฉาก

ฉาก 3 บ้านหลวงชัยพิเทศ

⑦ เพลง Segue 1

- ฉากบ้านของชัย เห็นเป็นตึกแถวใหญ่โตในย่านเวียงนครเกษม มีผู้คนพลุกพล่าน เจ้าสัวซัง และคุณนายหยก พ่อแม่ของชัย กำลังดูแลคนงานชาวจีน คนงานขนเครื่องกระเบื้องลายครามเข้าร้าน และรับเงินจ่ายเงินให้ลูกค้าย่านร้าน ร้านของชัยเป็นร้าน ที่มีลูกค้าเยอะและดูร่ำรวยกว่าเพื่อนๆในบริเวณนั้น
- เจ้าสัวพูดคุยทักทายกับคุณพระที่มาซื้อเครื่องกระเบื้อง แล้วจึงหันไปสั่งคนงาน

เจ้าสัว	(โหวกเหวกกับคนงาน) เฮ้ย ฮกลกซิวซุนั้น แยกไว้ทางโน้น ไม่ขาย ฉันจะเอาไปกำนัลว่าที่พ่อตาแม่ยายของลูกชายฉัน
คุณนาย	เอาเครื่องถ้วยลายมังกรห้าเล็บไม้ดีกว่าหรือพี่ ต้องของหายากมันถึงจะมีค่า เจ้าสัว ถูกของแม่หยก
คุณนาย	ท่านเป็นถึงขุนน้ำขุนนาง ต้องให้สมศักดิ์ศรี
เจ้าสัว	แม่หยกต้องจัดสินสอดทองหมั้น อย่าให้น้อยหน้าใครนา
คุณนาย	โอ๊ย ฉันเตรียมไว้หมดแล้ว วันยกขันหมากไปสู้ออ ฉันจะปูละพานเงินสะพานทองไปถึง หน้าบ้านท่าน เอาให้ลือลั่นกันทั้งพระนคร

- ชัยเดินเข้ามา ท่าทางตื่นเต๋นยินดี

คุณนาย	เจ้าชัย
เจ้าสัว	เอ็งกลับมาพอดี
ชัย	พ่อ แม่ ฉันรีบกลับมาเพราะ
เจ้าสัว/ชัย	(พร้อมกัน) พ่อ/ฉันมีเรื่องสำคัญ
ชัย	เรื่องอะไร

⑧ เพลง 5 ต้องแต่งงาน

เจ้าสัว	เรื่องแต่งงาน ต้องแต่งงาน คือความใฝ่ฝัน ลูกชายจะได้แต่งงาน เตรียมตัวไว้ รอไม่นาน บ้านของเราจะได้มี
---------	--

	งานมงคลสมใจ
คุณนาย	ตระกูลเรา ทำการค้า เก้าแก่นักหนา ร่ำรวยไม่น้อยหน้าใคร ไม่เดือดร้อน ในสิ่งใด เพียงแค่เจ้าลูกชายยังไม่มีเมียเสียที ลูกคนนี้ช่างดีพร้อมในทุกสิ่งสรรพ
เจ้าสัว	ทั้งการงานก็ได้เป็นถึงคุณหลวง
คุณนาย	ยังไม่เคยมีคู่ครองออกหน้าออกตา
เจ้าสัว/คุณนาย	นี่แหละหนา ถึงเวลาที่ควรจะต้องแต่งงาน!

- สาว ๆ আহมวยที่ฟังอยู่แถวนั้นตาลุกวาว พวกมันแอบมองซัยแล้วก็เงินกันเอง
- ซัยงง

ซัย	แต่งงาน? กับใคร
เจ้าสัว	เป็นลูกสาว ตระกูลดี กุลสตรีที่งามเพียบพร้อมกว่าใคร...
ซัย	แต่ฉันมีภารกิจใหญ่ต้องทำให้สำเร็จเสียก่อน คุณพระเลือกฉันให้ไปช่วยงานเอ็กโปของในหลวง ถ้าฉันทำงานนี้ให้ดี ฉันอาจจะได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นแทน คุณพระเร็ว ๆ นี้
คุณนาย	นี่ลูกเอ๊ย รู้บ้างไหม ชายที่จะเป็นใหญ่ต้องมีเมียดีหนุนนำ
เจ้าสัว/คุณนาย	จำไว้ว่าถ้าอยากได้ดี ต้องรีบแต่งงาน!
ซัย	แต่ฉันยังไม่อยากแต่งงานนี้
เจ้าสัว	ตอนนี้ดีดี เอ็งจะได้รับมีลูกชายสืบวงศ์ตระกูล
ซัย	ฉันต้องรับใช้เบื้องพระยุคลบาท
เจ้าสัว	ในหลวงท่านที่กำลังจะมีรัชทายาทถ้าเอ็งจะตามอย่าง พระองค์ท่าน เอ็งก็ ต้องรีบ แต่งเมีย
ซัย	แต่ฉันไม่...
เจ้าสัว	ไม่ปฏิเสธ
ซัย	ฉันไม่แต่ง!

๑ - เริ่มฉากด้วยเพลงบรรยากาศงานเลี้ยงใหญ่ เห็นวงเครื่องสายมโหรีหลวงและเครื่องดนตรีฝรั่ง

- เห็นผู้คนในงานทั้งไทยและฝรั่ง ดูหลากหลาย จับกันเป็นกลุ่ม ๆ บ้างดูเป็นคนร่ำรวย มีการศึกษา บ้างดูเหมือนเพิ่งมาจากหัว เมือง บางคนต่างแต่งกายงดงามตามแบบพระราชนิยม บางคนแต่งกายอย่างยุคแผ่นดินก่อน บางคนใส่เครื่องเพชรเครื่อง ทองอย่างเต็มที่ ผู้คนในงานพูดคุยกันในกลุ่มของตนเอง บรรยากาศในงานสวยงามน่าตื่นตาตื่นใจ

- เทิด ข้าราชการหนุ่มเนื้อหอม ปรากฏตัวบนเวทีอย่างสง่าผ่าเผย สาว ๆ มองตามกันเป็นแถว ทุกคนปรบมือกันเกรียวกราว

๑๐ เพลง 6 เป็นชายเชื้อชาติแก้ว

เทิด	เป็นชายเชื้อชาติแก้ว	เพ็ญขวัญ
	แขนมอบถวายทรงธรรม์	เทิดหล้า
	รับใช้เพื่อป้องกัน	วรบาท พระเอย
	เพื่อพระคงคู่ฟ้า	ครอบเกล้าเราสราญ

เทิดและหมู่มวล	เป็นชายเชื้อชาติแก้ว	เพ็ญขวัญ
	แขนมอบถวายทรงธรรม์	เทอดหล้า
	รับใช้เพื่อป้องกัน	วรบาท พระเอย
	เพื่อพระคงคู่ฟ้า	ครอบเกล้าเราสราญ

แซมซ้อย	หลวงเทิดบดินทร รูปก็งาม นามก็เพราะ
จำเรียง	เป็นถึงลูกพระน้ำพระยา สืบเชื้อสายไปถึงกรุงเก่า
โสภี	(เคลิ้ม) สุขุม ลุ่มลึก กล้าหาญ รักชาติ

เทิด	Mon ame au Dieu, Mon bras au roi, Mon coeur aux dames, L'honneur a moi.
------	---

My soul to God. My arm to the King.

My heart to the ladies... The honor ... Honor...

- สาว ๆ กรัดกรัด พยายามทำให้ตนเองอยู่ในสายตาเทิด

แข่งข้อย/จำเรียง To me./ To me.

เทิด (ไม่สนใจสาว ๆ ร้องต่อ) ...to me.

- เสียงปรบมือดังสนั่น เทิดลงมาจากเวที ผู้คนไปรุมล้อมเทิด

ฝรั่ง	Great performance
เทิด	Thank you.
จำเรียง	คุณหลวงร้องเพลงพร้อออ-เพราะคะ
โสภี	สนใจจะรับเชิญไปร้องในงานแซยิดเจ้าคุณตาอึ้งใหม่คะ
เทิด	เอ๋..
ข้าราชการจัดงาน	ท่านเจ้าคุณเสนาภักดีมาถึงแล้วขอรับ

- เสียงปรบมือต้อนรับเจ้าพระยาเสนาภักดีขึ้นบนเวทีเพื่อกล่าวเปิดงาน

ข้าราชการจัดงาน	เชิญทางนี้เลยขอรับ ได้เท่า
เจ้าพระยาเสนาฯ	ขอขอบใจทุกท่านที่มาร่วมตัวกันตามคำเชิญในวันนี้ ทุกท่านคงจะพอทราบถึงงานใหญ่ที่กำลังจะมาถึง นั่นก็คือการแสดงสินค้าครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมาในประเทศของเรา ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากพระราชปรารภของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์พาณิชย์ในช่วงหลังสงคราม และ ส่งเสริมเกียรติภูมิของชาติเราให้ทัดเทียมนานาชาติ ดั่งเช่นที่ อังกฤษและฝรั่งเศส ได้เคยทำสำเร็จมาแล้ว...

- ทุกคนตั้งใจฟังด้วยความตื่นตัว

เจ้าพระยาเสนาฯ ...ในงาน นอกจากจะมีการจัดแสดงสินค้าจากทั่วประเทศ แล้ว ยังจะมีการจัดแสดงละครเรื่อง เวนิสวานิช อันเป็นพระราชนิพนธ์แปล ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยข้าราชการจากกรมกองต่าง ๆ ที่จะถูกเรียกตัวให้มา ชักซ้อมกันหลังจากนี้ ก็ขอให้เตรียมตัวไว้ด้วย งานนี้ยัง ต้องมีการเตรียมการด้านอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งล้วนต้องอาศัย ความร่วมมือจากทุกท่าน ก็ขอให้ถือวันนี้ เป็นโอกาสอัน ดีที่จะได้ทำความรู้จักกัน เอาไว้

⑪ เพลง 7 เพลงราชพลี

เจ้าพระยาเสนาฯ เมื่องานใหญ่ใกล้มา ต้องมุ่งหน้ารวมใจ ใช้ความ
สามัคคี ทำหน้าที่ของตน ขอทุกคนช่วยกัน แม้นอยู่
ต่างกรมกอง ต้องไม่แบ่งชนชั้น ให้เป็นเหมือน
ฟันเฟือง ที่หมุนไปพร้อมกัน มุ่งทำงานเพื่อแผ่นดิน

- ผู้คนในงานพากันตื่นตัวกับสิ่งที่ได้ทราบจากเจ้าพระยาเสนาฯ ากดี

หมู่มวลชน	จะทุ่มเทด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แต่ใน หลวงด้วยความภักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ
กลุ่มขุนนาง	เราต้องจัดใหญ่โต ให้ทั่วโลกตื่นตา
กลุ่มพ่อค้า	ต้องถวายเป็นเงินตรา จะเท่าไรเท่ากัน เราไม่เคยเสียดาย
กลุ่มหญิงสาวทันสมัย	ต้องเติมแต่งให้งาม เพื่อเป็นหน้าเป็นตา
กลุ่มข้าราชการ	เราจะทุ่มเวลาและเรี่ยวแรงลงไป
กลุ่มทหาร	ร่วมแรงใจเพื่องานนี้

หม่อมวล จะพุ่มเพด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แต่ใน
หลวงด้วยความภักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ

- ที่มุ่มหนึ่ง ทองคำและกำไล พ่อลูกชาวหัวเมืองที่เนื้อตัวเต็มเพียบไปด้วยทองเส้นโต ๆ เดิน
เข้ามาในงาน ทองคำและกำไล ตื่นเต้นกับความสวยงามโอ่อ่าของสถานที่ ทองคำยี้ดออกอย่างภูมิใจใน
ตนเอง

ทองคำ	หรรษาโอ้อ่า โห! ช่างน่าอยู่
กำไล	เช็ดถูปิดกวาด คงต้องทำทั้งวัน
ทองคำ	ได้ผู้ใหญ่ส่ง เจาะจงตัวฉัน เพราะฉันมั่งมี เพราะฉัน คุ้นเคย เรียกใช้ได้เลย นายทองคำ ท่านผู้ใหญ่รักใคร่ชอบไหว้วาน สิ่งที่สั่งสำเร็จเสร็จ อย่างใจ จัดได้หมด ไม้สัก ไม้มะค่า ช้างป่า ม้า อัฐดิน หินทราย นิต ๆ หน่อย ๆ ขอแค่นิตหน่อย น้อย ๆ บ่อย ๆ ขอ แค่ค่าน้ำชา ฝนแค่เปาะแปะยังแฉะทั่วฟ้า คิดจะร่ำรวย ไม่ต้องขวยอายุ เม็ดเงินมากมายอยู่รอบตัว
กำไล	หล่อไปหมด พวกหนุ่มในบางกอก หนุ่มบ้านนอกไม่มี ใครเข้าตา บุญเหลือเกิน โชคดีที่ได้มา ฉันอาจคว่ำสัก คนสนใจ
ทองคำ/กำไล	นิต ๆ หน่อย ๆ ขอแค่นิตหน่อย น้อย ๆ บ่อย ๆ
ทองคำ	ขอแค่ค่าน้ำชา
กำไล	หล่อไปหมด พวกหนุ่มในบางกอก หนุ่มบ้านนอกไม่มี ใครเข้าตา
ทองคำ	คิดจะร่ำรวย ไม่ต้องขวยอายุ เม็ดเงินมากมายอยู่ รอบตัว
กำไล	ฉันอาจคว่ำสักคนสนใจ

- ทองคำเห็นเทิดซึ่งถูกสาว ๆ รุมล้อม ทองคำลากกำไลตรงไปหาทันที

ทองคำ

อยู่นี่เอง คุณหลวงเทิดบดินทร

- เทิดรู้สึกโล่งอกที่มีคนลากออกจากบรรดาสาว ๆ แต่ก็ชะงักเมื่อหันมาเจอกับชายแก่ ท่าทางประหลาด พร้อมเครื่องทองเต็มตัว

ทองคำ (กับกำไล)

เห็นไหม พอบอกเอ็งแล้วนั่งกำไล ดวงสมพงษ์กัน
จริง ๆ ได้มาเจอกันอย่างนี้

เทิด

ครับ?

ทองคำ

ผมชื่อทองคำ เป็นคหบดี เรื่องขนส่งหรือค้าขาย ไม่มี
ใครไม่รู้จักผม

- ทองคำจับไม้จับมือ ขอบอกชอบใจ เทิดยังงง ๆ ที่ทองคำทำตัวสนิทสนม

เทิด

(รักษามารยาท) ขอขอบคุณครับ ผมขอตัว

- ทองคำเซ็นกำไลมาขวางเทิดไว้

ทองคำ

นี่ลูกสาวผม

กำไล

กำไลเจ้าคะ คุณหลวง คุณหลวงขับร้องเพลงได้
ไพเราะมาก ภาษาเยอรมันใช้ใหม่เจ้าคะ

เทิด

อังกฤษกับฝรั่งเศสครับ

กำไล

คุณหลวงคงจะเหนื่อย รับน้ำใหม่เจ้าคะ เดี่ยวกำไลไป
ตักน้ำมาให้

เทิด

ไม่รวบกววนดีกว่าครับ เอ้อ คุณกำไล

กำไล

(เงินม้วน) คุณกำไล..

เทิด

ผมขอตัวก่อนนะครับ

กำไล

เดี๋ยวสิเจ้าคะ คุณหลวง

- เทิดป्लीกตัวจากกำไลและทองคำออกมาได้ มาอยู่ท่ามกลางกลุ่มเพื่อนนายทหารและฝรั่ง เทิดมองไปในงาน เห็นผู้คน หลากหลาย

หนุ่มมวล	จะทุ่มเทด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แต่ในหลวงด้วยความรักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ
ชัย	ให้งานใหญ่ครั้งนี้ได้พิสูจน์ตัวฉัน ทั้งความคิดความอ่าน และแผนงานมากมาย ที่ได้สั่ง สมมา ขอเป็นผู้สร้างสรรค์ สมดังปรารถนา พาสยามรุดหน้า ไม่แพ้ชาติใด ๆ ด้วยรักดีในแผ่นดิน
หนุ่มมวล	จะทุ่มเทด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แต่ในหลวงด้วยความรักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ

- เพื่อน ๆ เทิดหันไปเห็นชัย

เพื่อนเทิด 1	นั่นหลวงชัยพิเทศนี่
เพื่อนเทิด 2	คนที่เขียนบทความนะรี
เพื่อนเทิด 1	นามปากกาอันโตนิโยไง
ฝรั่ง	Antonio? Excuse me.

- ฝรั่งเดินแหวกวงสนทนาของหนุ่ม ๆ ตรงเข้าไปคุยกับชัย
- บรรดาหนุ่ม ๆ ต่างทิ้งเทิด แล้วพากันไปรุมล้อมชัย เปิดโอกาสให้พวกสาว ๆ แห่เข้ามาห้อมล้อมเทิด
- เทิดเห็นชัย ซึ่งยืนคุยกับบรรดาสุภาพบุรุษดูเป็นการเป็นงาน เทิดรู้สึกหมั่นไส้ชัยมาก ไม่ชอบหน้าโดยทันที

เพื่อนเทิด 1	คุณหลวงทำงานอยู่กรมไหนนะ ไม่ค่อยได้เจอกันเลย
ชัย	ผมอยู่คลังออมสิน ดูแลเรื่องการจัดการซื้อใบกู้รัฐบาล

กับการระดมเงินออม

เพื่อนเทิด 2 งานหนักมากหรือ ไม่ยกเจอที่สโมสร

ชัย เวลาว่าง ผมก็มัวแต่วุ่นกับการเขียนบทความนะ

เทิด (ซัด) ที่นั่นไม่ใช่ใคร ๆ จะเข้าร่วมเป็นเมมเบอร์ได้ง่ายๆ...

- ชัยรู้สึกได้ทันทีว่าเทิดตั้งตนเป็นอริ
- เพื่อน ๆ พยายามแก้สถานการณ์ให้บรรยากาศดีขึ้น

เพื่อนเทิด 2 เอ้อ นี่หลวงชัยพิเทศ (ผายมือมาทางเทิด) ส่วนท่านนี้มาจากกรมทหารรักษาวัง ว.ป.ร.

เพื่อนเทิด 1 เป็นบุรุษผู้ปอบปูล่าที่สุดในวงสังคมตอนนี้ ร้อยเอก..

ชัย (ต่อ) ...หลวงเทิดบดีนทร

เทิด คุณรู้จักผมด้วย อย่างนี้สงสัยผมต้องระวังตัวหน่อยแล้ว คนมีปากกานี้น่ากลัวกว่า ทหารถือปืนอย่างพวกเราเสียอีก

ชัย ปากกาก็ถูกใช้เพื่อประโยชน์ของชาติไม่ต่างจากปืนนะครับ มิใช่ว่าจะต้องจับปืนถึงเท่านั้นจึงจะนับว่าจงรักภักดีนะครับ

เทิด สำหรับบางคน ความจงรักภักดี อาจถูกใช้เป็นหนทางให้ได้บางสิ่งมา ก็เท่านั้น

- บรรยากาศตึงเครียด

เพื่อนเทิด 3 (แก้สถานการณ์) เทิด ท่านพูดอังกฤษอยู่นั่นแหละ ไปต้อนรับท่านเถิด

- เทิดหันมามองชัย ก่อนจะเดินไป ชัยจ้องตาม ไม่ยอมแพ้

เพื่อนเทิด 2	โดนตั้งป้อมเสียตั้งแต่วันแรกแบบนี้ ออกตัวไม่สวย
ชัย	เท่าไรเลยนะคุณหลวง จุดสตาร์ทไม่สำคัญเท่าเส้นชัยนะครับ
<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนเทิด 2 หัวเราะจนแก้วกับชัย - เทิดเสร็จจากการต้อนรับแขกผู้ใหญ่ เทิดมองชัย มองหม่อมวล 	
เทิด	ช่างน่าอายเกินทน เมื่อเห็นคนเหล่านี้ แคปากพูดก็ดี แต่ที่แท้ในใจหวังประโยชน์มากมาย ฉันทึ่แหละที่ยอมทุ่มเทหมดใจกาย แม้จะต้องวางวาย ถวายองค์ราชัน ฉันทมอบเป็นราชพลี
หม่อมวล	จะทุ่มเทด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แด่ในหลวงด้วยความภักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ
ชัย	โอกาสนี้ที่ฉันทเฝ้ารอ

ฉาก 5 เปิดสองสถานที่พร้อมกัน

- ที่ทุ่งศาลาแดง มีต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น เห็นชาวบ้านกำลังก่อสร้างโครงของร้านสำหรับออกร้าน
แสดงสินค้า และโครงของเวทีละคร เห็นพาดหัวข่าว

“ทุ่งศาลาแดงจะถูกเนรมิตให้เป็นตลาดแลกเปลี่ยนสินค้ายิ่งใหญ่” ลงชื่อ นิรินาม
“ราษฎรจะได้ชมละครอย่างตะวันตก ใช้ชายรับบทชาย หญิงรับบทหญิง” ลงชื่อ อันโตนิโย

- หม่อมวลซึ่งเป็นเสมียนและพนักงานคลังออมสินเดินส่งเอกสารไปมา ทุกคนงานยุ่ง
- หม่อมวลทั้งที่ทุ่งศาลาแดงและที่คลังออมสินร้องไปพร้อมกัน

⑫ เพลง 8 เอ็กโป

หมู่มวลชน มาร่วมแรงร่วมใจ ในความสามัคคี ทำหน้าที่ตนเอง
 เร่งมือให้ว่องไว เราไม่แบ่งแยกกัน ช่วยกันทุก ๆ ฝ่าย
 ดุจฟันเฟืองน้อยใหญ่ เคลื่อนไปพร้อมหน้ากัน
 มาร่วมแรงร่วมใจ ในความสามัคคี ทำหน้าที่ตนเอง
 เร่งมือให้ว่องไว เราไม่แบ่งแยกกัน ช่วยกันทุก ๆ ฝ่าย
 ดุจฟันเฟืองน้อยใหญ่ เคลื่อนไปพร้อมหน้ากัน

- ชัยกำลังทำรายการเงินฝากเงินถอน นพและขวัญทำงานของตัวเองเช่นกัน

ชัย นพ ขอฉันดูเอกสารเรื่องการออกกราฟท์หน่อย
 นพ ได้สิ

- เสมียนนำเอกสารจากนพไปให้ชัย

ขวัญ (หัวเราะ) เงินสะพัดทีเดียวละ
 ชัย แล้วแกทำเอกสารการรับฝากเงินเรียบร้อยแล้วหรือยัง
 ขวัญ (หน้าเสีย) ยังเลย
 ชัย (ตำหนิ) ซ้ำจริง

- ขวัญเคือง

นพ กันช่วยแกเอง

- เสมียนนำเอกสารจากขวัญไปให้นพ

หมู่มวลชน มาร่วมแรงร่วมใจ ในความสามัคคี ทำหน้าที่ตนเอง
 เร่งมือให้ว่องไว เราไม่แบ่งแยกกัน ช่วยกันทุก ๆ ฝ่าย
 ดุจฟันเฟืองน้อยใหญ่ เคลื่อนไปพร้อมหน้ากัน

โชคดีซ้ำซ้อน ได้แสดงฝีมือแก่ชาวสยาม
 ตลอดมา ทุกสิ่งที่ฉันทำ ล้วนนำให้ได้พบแต่สิ่งดี ๆ
 ได้ตั้งหวัง สมตั้งใจทุกที หนทางในวันนี้ช่างดูสดใส
 เกินกว่าที่คิด เร็วกว่าที่ฝัน ถึงวันที่ฉัน ก้าวหน้าสมใจ
 ตำแหน่งใหญ่โต อยู่แค่ไม่กี่ไกล
 โอกาสที่ฉันจะนำพาชาติไป สู่ความรุ่งเรือง

⑭ - เปลี่ยนฉาก

ฉาก 6 ที่ซุ้มละคร (โรงละครในบริเวณบ้านเจ้าพระยาเสนาภักดี)

ผิน (เสียงจากนอกฉาก) คุณหนู อย่าวิ่ง รอผินด้วยสิคะ

- ไฟขึ้น (เฉพาะตรงจุดที่ประยงค์และผินเข้ามา)
- ประยงค์เดินเข้ามาภายในโรงละคร พยายามระงับท่าทางตื่นเต้น ผินเดินตามเข้ามาอย่างไม่แน่ใจ
- บรรยากาศเงียบสนิท

ผิน	ไม่เห็นมีใคร...เราข้ามฟากกลับบ้านกันเถิดคะคุณหนู
ประยงค์โธ่	พี่ผิน ก็เรามาถึงก่อนเวลานี้จะ อีกประเดี๋ยว ก็คงมีคนเข้ามาซุ้มละครกันแล้ว
ผิน	แต่...
ประยงค์	พี่ผินไม่ตื่นเต้นหรือที่จะได้ชมการซุ้มละครเวนิสวาณิช ที่ ในหลวงพระราชานิพนธ์แปลไว้ นี่พี่จะได้เห็นก่อนใครทั้ง พระนครเลยนะ

- เห็นเงาพวกบ่าวเดินเข้ามาในฉาก ต่างช่วยกันขนของเข้ามาจัดในฉากอย่างว่องไว

คนขานซ้อม (ขาน) การซ้อมจะเริ่ม ณ บัดนี้ ฉากบัสนานियोเลือกกล่องเสียงทนายเพื่อแต่งงานกับนางปอร์เซีย

- ม่านเวทีเปิดออก
- กลางเวที ซัยและเท็ด (ทั้งสองในชุดตัวละครปอร์เซียและบัสนานियो ตามลำดับ) กำลังซ้อมละครในฉากเกี่ยวพาราสิ

⑮ เพลง 10 ความรัก (ไทยเต็ม)

ซักร้องไทย	ความรัก	เริ่มสมัครขั้นต้น ณ หนไหน
	เริ่มเพาะเหมาะกลางหว่างหัวใจ	หรือเริ่มในสมองตรงองจติ
	แรกจะเกิดเป็นไฉนใครรู้บ้าง	อย่าอำพรางตอบสำนวนให้ควรที่
	ใครถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงรติ	ผู้ใดมีคำตอบขอใจเอ๋ย...

ผิน อ้อ ก็เหมือนละครนอกนะสิคะ ผู้ชายแสดงทั้งตัวพระตัวนาง
เอ๊ะ คุณหนูคะ ฟ่อนางเอกลั่นหน้าตาคุณ ะ

- ประยงค์จำซัยได้ แอบขำที่เห็นซัยต้องเล่นบทนางปอร์เซีย
- เจ้าพระยาเสนาภักดีเข้ามาปรบมือ คนอื่น ๆ ปรบมือเช่นกัน
- เท็ดและซัยปล่อยมือแล้วผละจากกัน เดินหันหนีไปคนละทางทันที
- เจ้าพระยาเสนาภักดีเดินเข้ามาที่กลางเวทีระหว่างซัยและเท็ด

คนคุมซ้อม	ดีมาก
เจ้าพระยาเสนาภักดี	เป็นอะไรไปเล่า คู่พระนางบัสนานियोและนางปอร์เซียเมื่อครู่หายไปไหน เสียแล้ว
ซัย	กระผมต้องรับบทนางปอร์เซียจริง ๆ หรือขอรับ ได้เท่าเคยบอกกระผมว่า เพียงแต่ซ้อมแทนให้ชั่วคราวเท่านั้น จนกว่าจะหาผู้แสดงหญิงที่เหมาะสมได้

- เจ้าพระยาเสนาภักดีหันไปพยักหน้าเรียกประยงค์ให้เดินเข้ามา ประยงค์เข้ามาใกล้ น้อมตัวลงไหว้เจ้าพระยาเสนาภักดีอย่าง งดงาม ผินเดินตามหลังมาด้วย

เจ้าพระยาเสนาภักดี นี่แม่ประยงค์ บุตรสาวเจ้าคุณปรีชาราชากิจ ฉันขอให้แม่ประยงค์มารับบท เป็นนางปอร์เซีย ส่วนหลวงชัยขอให้รับบทเป็นอันโตนิโอเพื่อนรักของบัส- สานิโอแทน (กับประยงค์) นี่หลวงชัยพิเทศและร้อยเอกหลวงเทิดบดินทร รู้จักกันไว้สิหลาน

- ประยงค์ประนมมือไหว้ชัยและเทิด
 - ชัยชะงักมองหน้าอย่างคุ่น ๆ ส่วนเทิดยกมือรับไหว้จ้องมองใบหน้าของประยงค์อย่างไม่วางตาเหมือนตกอยู่ใน ภวังค์
 - ชัยโพล่งขึ้นอย่างเพ็งนิกได้

ชัย คุณนั่นเอง เราพบกันที่แผงหนังสือพิมพ์เมื่อสัปดาห์ก่อน
 ไงครับ

- ประยงค์ทำหน้านิ่งเฉย

เจ้าพระยาเสนาภักดี รู้จักกันมาก่อนสิหลาน
 ประยงค์ ไม่รู้จักเจ้าคะเจ้าคุณลุง
 ชัย ก็สัปดาห์ที่แล้ว คุณยัง... (ทำท่าตอนประยงค์ล้มใส่)
 ประยงค์ (สวน) คุณหลวงคงจำคนผิดกระมังคะ
 ชัย ไม่ผิดแน่

- ชัยมองอย่างจับผิด

เทิด (ซัด) หยุตรบกวณคุณสุภาพสตรีเถิดคุณหลวง เธอบอกว่า เธอไม่รู้จักคุณ ก็แปลว่าคุณไม่เคยอยู่ในสายตาของเธอ (กับประยงค์) น้องประยงค์จำพี่ได้ไหมจ๊ะ

ประยงค์ จำไม่ได้ค่ะ

เทิด นี่พี่เทิดอย่างไรเล่า เจ้าคุณพ่อของพี่กับเจ้าคุณพ่อของ น้องคุ้นเคยกันดี

- ทองคำและกำไลเดินเข้ามาในโรงละคร นำหน้าช่างไม้ที่ทำฉากมาจัดฉากไปด้วย ทองคำเดินท่องบทออกมาอย่างคล่องแคล่ว

ทองคำ (ท่องได้รวดเร็ว จนดูโอเวอร์) ถ้าหากถึงเวลากำหนดใช้ ท่านมิได้ใช้เงินกูไป นั่นให้ต้องตามหนังสือคู่มือปล้นตัว ดิฉันจะขอสิ่งอื่นแทน

กำไล โอโห พ่อจำได้อย่างไรจ๊ะ บทยาวขนาดนี้

เจ้าพระยาเสนาภักดี ความจำเป็นเลิศนะพ่อทองคำ

ทองคำ (กับเจ้าพระยาเสนาฯ) นิด ๆ หน่อย ๆ ขอรับได้เท่า มากกว่านี้กระผมก็จำ ได้นะขอรับ (พูดบทต่อ) ขอมังสังข์ หนักหนึ่งปอนด์ถ้าว้นแล้วเอาตามแต่ที่ควร อย่าหวงแหน

เจ้าพระยาเสนาภักดี (ซัด) เรื่องฉากละครเป็นอย่างไบบ้างพ่อทองคำเสร็จทัน วันนี้หรือไม่

- ทองคำนิ่งไป ก่อนรีบตอบอย่างตั้งใจ

ทองคำ วางใจเถิดขอรับ เรื่องนิด ๆ หน่อย ๆ เท่านั้น กระผมไม่มีพลาด

เจ้าพระยาเสนาภักดี ฉันทก็ไว้ใจพ่อทองคำที่สุดแล้ว

เจ้าพระยาเสนาภักดี ส่วนเรื่องดูแลเงินทองของแผ่นดิน มิให้พ่อค้าไขล็อกมา
เอาเปรียบได้นั้น ฉันเห็นว่าจะต้องหาผู้ดูแลการรับจ่ายให้
สภาเผยแพร่พาณิชย์ อันที่จริง ที่ฉันขอตัวข้าราชการคลัง
อมสินมาช่วยงานแต่แรก มิใช่หวังเพียงแต่ จะให้เล่น
ละครเท่านั้น

ชัย (ดีใจ) กระผมยินดีขอรับ หากความรู้ความสามารถของ
กระผมจะเป็น ประโยชน์ต่อกิจการของชาติได้

- เจ้าพระยาเสนาภักดียิ้มพยักหน้าให้ เดินออกไป
- ชัยยิ้มอย่างภูมิใจและมีความหวัง

เทิด คุณหลวงทั้งรับราชการ เล่นละคร แล้วยังเขียนบทความ
ลงหนังสือพิมพ์ ทำ หลายสิ่งเช่นนี้ เห็นทีจะสร้างฐานะ
เป็นที่นับหน้าถือตาได้ในเร็ววันเป็นแน่

ชัย ผมคิดว่าปัญญาชนควรเปิดหูตาให้กว้าง จึงจะทำงานได้ดี

เทิด ผมกลับมองว่า หากทำหลายสิ่งเกินไปโดยไม่ประมาณตน
อาจเกิดผลเสียกับบ้านเมือง เสียมากกว่า ผลดีคงตกอยู่
กับเจ้าตัวเท่านั้น

- เทิดและชัยมองกันอย่างไม่ยอมแพ้ เปลี่ยนฉาก

ฉาก 7 Montage

- เพลงเปลี่ยนขึ้นเป็นจังหวะเร็วและสนุก
- ภาพโปรเจกเตอร์ทางด้านหลังขึ้นเป็นภาพตัวหนังสือเหมือนพาดหัวข่าว

พาดหัวข่าว ซึ่งเป็นข้อความจากบทความหนังสือพิมพ์ที่อันโตนิโอและนิรนามเขียน

“ดุสิตธานีสัมฤทธิ์ผล สยามมีหวังได้ปาลีเมนต์ ชาติจจะทัดเทียมฝรั่ง” อันโตนิโอ

“Human Rights ทุกคนมีสิทธิมีเสียง ไม่เกี่ยงชาติตระกูล ตามความเหมาะสม แต่อย่า
ก้าวร้าว” นิรนาม “ซิสเต็มจะดีได้ หากเรากล้าเปลี่ยนแปลง ยอมทั้งสิ่งเก่า เร่งสร้างสิ่งใหม่

ชาติเราต้องรุดพัฒนา” อันโตนิโย “ชาติจะรุดหน้าได้ เมื่อเราไม่ประมาท ระวังกรณีอย่างยูเครน โกงสยามกัมมาจลจนทรุดหนัก” นิรนาม “ประเทศพัฒนาไม่ได้ หากเนื้อในถูกกัดเซาะ” นิรนาม

“งานใหญ่ของชาติ เบื้องหลังอาจไม่โปร่งใส ชาวสยามทุกคนควรจับตามอง” อันโตนิโย

⑩ เพลง 11 วิธีคนกรุง

ฉาก 7.1 สโมสรวังสราญรมย์

- บรรยากาศเห็นพวกสุภาพบุรุษผู้ตีปัญญาชนจิบวิสกี้กัน

หม่อมวล (ซ้ำ 2 รอบ)	สโมสรสุภาพบุรุษ ช่างรื่นรมย์ แห่หลังสังคมนคนรุ่นใหม่ ได้สนทนาปราศรัย กัน ตามประสาปัญญาชนไทย ได้หย่อนใจ อย่างผู้ตีทั่วไป
เพื่อนเทิด 1	เมื่อเช้า กันได้อ่านบทความเรื่องดุสิตธานีของอันโตนิโย เสียบบมาก
เพื่อนเทิด 2	คนสยามยุคใหม่มันต้องอย่างนี้ ต้องกล้าออกความเห็น
เพื่อนเทิด 3	แล้วได้อ่านบทความของนิรนามหรือยัง ที่เขียนตอบโต้เขานะ
เพื่อนเทิด 2	นั่นก็ได้กลับโต้เถียงคมไม่แพ้กันนะ ให้ความเห็นไว้เสียแจ่มแจ้งทีเดียว

- เทิดเข้ามาทันได้ฟังพอดี

เทิด	พระราชดำริของพระองค์ท่านคือความถูกต้องความเห็นของใครก็ไม่สำคัญ
------	--

- ชัยเดินเข้ามาพร้อมกับขวัญและนพ ทุกคนหันมามองเป็นตาเดียว

ฉาก 7.2 ร้านก๋วยเตี๋ยวราชวงศ์

- กลางคืน ผู้คนเดินกันขวักไขว่ทั้งชายหญิง

หม่อมวล (ซ้ำ 2 รอบ) ชมละครปริดาลัยให้สุขสันต์ จากนั้นแวะ
ร้านบะหมี่ราชวงศ์ที่นิยม ตามวิสัยผู้ดีรุ่นใหม่
ได้ถกกัน ร่วมวิจารณ์ข่าวสาร

- ชัย ขวัญ นพ เข้านั่งในร้าน

ชัย ขอเหมือนเดิมเลยแปะ บะหมี่อ้อควินสามชาม!

- เทิดเดินเข้ามาพอดีพร้อมเพื่อนสองสามคน เห็นชัยก็ชะงัก มองอย่างไม่ไว้ใจ ขวัญ อี ก แล้ว เจ้าเดิม

- ชัยไม่ยอมแพ้ มองกลับ แถมยังยิ้มพยักหน้าให้

นพ อย่าไปยุ่งกับเขาเลย

- เทิดทำท่าจะเดินไปไม่สนใจ แต่ได้ยินเสียงผู้คนที่นั่งโต๊ะข้าง ๆ ชัยชวนชัยคุย

- เทิดหยุดฟัง

ชาย 1 เมื่อวานบทความเด็ดอีกแล้วนะคุณหลวง

ชาย 2 แต่ที่นิรนามเขาค้าน ก็มีประเด็นนะ

ชัย ถ้ามีวแต่ระแวง แล้วเมื่อไหร่ชาติจะพัฒนาละครับ

ชาย 2 ถ้ามจริง ๆ ทั้งนิรนามทั้งคุณหลวงเขียนไปอย่างนั้น
ไม่กลัวอันตรายถึงตัวบ้างรี

ชัย	หน้าที่ของสื่อ ก็ต้องแจกแจงความจริงให้ประชาชนทราบสิครับ
ชาย 2	คุณหลวงนี่ยอดจริง
ชาย 1	ผมชอบใจเรื่องกราฟท์คุณหลวง ไอ้ธรรมเนียมที่ว่าฝรั่งกู้เงินไม่ต้องเสียนายหน้า แต่คน ไทยต้องเสีย ทั้งที่เป็นแบงก์ไทยแท้ ๆ คิดแล้วมันยังเจ็บใจไม่หาย
ชัย	ตอนนี้เราก็มีทางเลือกกันแล้ว ไม่ต้องยอมโดนหักนายหน้าเหมือนแต่ก่อน
หม่อมวล	จริง
เทิด	(เหยียดชัย) ทั้งที่เป็นโครงการพระราชดำริแท้ ๆ กลับเอามาเขียนอวดอ้างประหนึ่งเป็น ผลงานตัวเอง
- ชัยลุกขึ้นมองหน้าเทิด	
ชัย	ผมเขียนเพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจ อย่างที่อังกฤษ ราษฎรเขาก็เอาเงินมาฝากเซฟวิ่งแบงค์กัน
หม่อมวล	จริง
เทิด	โครงการยอมต้อยอยู่แล้วครับ เสียก็ตรงข้าราชการที่ดูแลไม่รู้จะไว้ใจได้สักแค่ไหน

- เทิดมองอย่างไม่ยอมแพ้
- ฉากเปลี่ยนเป็นด้านในสำนักงานคลังออมสิน เห็นกิจกรรมฝากเงินถอนเงิน

ฉาก 7.3 คลังออมสิน อาคารสุกสถาน

- พวกชาวบ้านเดินเข้ามาฝากเงิน ถอนเงินกัน เจ้าพนักงานนั่งทำงานเปิดให้คนทั่วไปมาทำธุรกรรม

หม่อมวล (ซ้ำ 2 รอบ) เงินออกเงยเมื่อเราฝากคลังออมสิน เราแสนยินดีได้เก็บออมทั่วกัน เพื่อชาติเรามีรากฐานมั่นคงยืนนาน คู่บ้านเมืองให้รุ่งเรืองสืบไป

- เทิดเต็นเข้ามาจะมาฝากเงิน

หญิง 1 อ้าว คุณหลวงเทิด มาเปิดบัญชีเหมือนกันหรือ
เทิด มิได้ครับ ผมมีบัญชีอยู่แล้ว ได้เปิดไว้ตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการ วันนี้มาฝากเพิ่มครับ
หญิง2 ฝากเงินไว้ที่นี่ ปลอดภัยไม่กินใช้ไหมคุณ หีบเขาคงหนานะ

- ชัยเดินเข้ามาในฉาก

เทิด ได้ข่าวเรื่องยู่งเส็งที่คดโกงสยามกัมมาจลกันไหมครับ
ชัย ทำไมเหวอครับ
เทิด อย่าเพิ่งร้อนตัวสิคุณหลวง ผมเพียงหมายถึงคนประเภทรู้หน้าไม่รู้ใจ
ชัย ข้าราชการคลังออมสินต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มิใช่จะเป็นกันง่าย ๆ แล้วเราก็ระดม เงินออมไปเพื่อพัฒนาบ้านเมือง เงินคุณหลวงก็จะทำประโยชน์เพื่อประเทศชาติได้ มากกว่าตัวคุณหลวงเองซะอีก
เทิด คุณกำลังดูหมิ่นเจ้าหน้าที่ทหาร
ชัย หมายถึงยามเฝ้าประตูวังนะหรือครับ

- เสียงนับเหรียญในธนาคารเจียบกริบ

เทิด หน่วยงานของผมเป็นหน่วยทหารพิเศษ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีขึ้น โดยขึ้นตรงกับพระองค์เป็นหลักคัดเลือกแต่เฉพาะลูกผู้ดีที่สายตระกูลรับ

ชัย ใช้พระราชวงศ์ ด้วยความซื่อสัตย์จงรักภักดี มิใช่ใครที่มา
แอบอ้างว่าเป็น ชาวสยามแต่ เนื้อในเป็นอื่น
หน่วยงานศักดิ์นา ผมเห็นว่าสมควรจะต้องทบทวนการมี
อยู่ของหน่วยราชการนี้

- ทุกคนหันมามองชัยอย่างตกใจ
- หมุ่มมวลอกออกไป ชัยและเทิดออกไป
- คุณพระเดินเข้ามาเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด ครุ่นคิด
- คุณพระพูดคุยกับเจ้าพระยาเสนาภักดี

⑰ - เปลี่ยนฉากเป็นที่ซ้อมละคร

ฉาก 8 ที่ซ้อมละคร (บ้านเจ้าพระยาเสนาภักดี)

- เห็นเทิดและชัยยืนอยู่ซ้อมบทอยู่บนเวที เจ้าพระยาเสนาภักดียืนดูอยู่ด้านหน้า ประยงค์ยืน
รอเข้าฉากอยู่ข้างเวทีมี ผินอยู่ข้าง ๆ นายทองคำและกำไลนั่งดู
- เทิดและชัยดูโกรธเคืองไม่ชอบหน้ากันอย่างมาก แม้จะพูดคุยของคนที่เป็นเพื่อนรักกัน แต่
ดูเหมือนคนจะหาเรื่อง ทะเลาะกันมากกว่า

ผู้กำกับ	เล่นเป็นเพื่อนรักกัน ลองดูนะขอรับ
เทิด	อันโตนีโอใจดีไว้เถิดท่าน อันไอ้ยิวจัญไรผู้ใจพาล ฉันให้ ท่านเลือดเนื้อเพื่อพอใจ ทั้ง กระตุกด้วยหนอ ขอแต่อย่า ให้เพื่อนยาต้องเจ็บเพราะฉันได้
ชัย	ฉันนี่เหมือนแกโรคที่อยู่ในกลางฝูงใหญ่ ควรตายวายชีวัน ผลไม้เน่าในเสียก่อนห้าม คง ต้องหล่นก่อนแท้ตามวิสัยไม่ ปล่อยฉันเถอะเพื่อนยาอย่าจาบัลย์ ตัวเพื่อนนั้นรุ่มอย่าง อื่นมี บัสนานีโอ เพื่อนจงคงชีวา ไว้เพื่อทำศพข้าให้ควรที่ และแต่งกล่าวอาลัยด้วย ไมตรี เหมือนอนุสาวรีย์เพื่อน ร่วมใจ

- เทิดและชัยมองหน้ากันว่าจะกินเลือดกินเนื้อ เล่นละครต่อไม่ได้

ผิน (กับประยงค์) ดูเหมือนศัตรูคู่อาฆาตเสียมากกว่าเพื่อนรัก
นะคะคุณหนู เจ้าพระยาเสนาภักดี หยุดพักการซ้อมสักครู่
เถิด

- เทิดและชัยแยกกันทันที กำไลเข้าประกบเทิดทันที

ทองคำ (เสียงดัง) เล่นได้ดีจริงคุณหลวงเทิด ฉากนี้สนุกจริง ฉันทึก
ว่าคุณหลวงจะตะบันหน้า หลวงชัยเสียแล้ว

- เทิดหันไปหาเจ้าพระยาเสนาภักดี

เทิด กระผมกราบขออภัย กระผมเล่นละครเป็นเพื่อนรักกับคน
ที่เอาแต่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ได้จริง ๆ ขอรับ
ชัย คุณคิดว่า ทั้งแผ่นดินมีคุณจงรักภักดีอยู่ผู้เดียวกระนั้นหรือ

- คนคุมงานกระแอม ชัยไหว้ขอโทษเจ้าพระยาเสนาภักดี
- ชัยเดินแยกไปนั่งที่ม้านั่ง แล้วหยิบปากกาขึ้นมาจดบทความที่นึกขึ้นได้อย่างตั้งใจ
- เทิดเดินเข้ามาหาประยงค์

เทิด น้องประยงค์ ขอโทษนะครับ ต้องมารอซ้อมเสียนานเลย
ประยงค์ ไม่เป็นไรหรอกค่ะ ฉันทรอได้
เทิด ปกติพี่ไม่ทำกิริยาเช่นนั้นกับใครหรอกนะครับ พี่เป็น
สุภาพบุรุษ แต่วันนี้พี่ทนหลวงชัย ไม่ไหวจริง ๆ ทำเป็น
อวดเก่ง เขียนบทความวิจารณ์นั้นนี่ สมควรแล้วที่ลูกนาย
นิรนาม ตอกหน้าหงาย

ประยงค์ (สนใจ) คุณหลวงอ่านบทความของนิรนามด้วยหรือคะคุณ
 หลวงมีความเห็น อย่างไรกับบทความคะ
 เทิด ก็เห็นด้วยสิครับ (ประยงค์สนใจฟัง) เราต้องม
 การปรับปรุงประเทศตามที่ในหลวงทรง มีพระราชดำริไว้
 ประยงค์ แล้วคุณหลวงคิดเห็นอย่างไรบ้างคะกับเรื่องรับวัฒนธรรม
 ต่างชาติ
 เทิด พระองค์ท่านทรงไตร่ตรองมาดีแล้วทุกสิ่ง หน้าที่ของเรา
 คือสนองพระราชาไชบาย ใครก็มีควรวិพากษ์วิจารณ์อวดรู้
 ประยงค์ แต่คุณหลวงเห็นด้วยกับบทวิพากษ์วิจารณ์ของนิรนาม
 หรือมิใช่คะ
 เทิด พี่ว่าจะหลวงชัยหรือนิรนามก็ดีแต่ใช้หนังสือพิมพ์เล่นทำ
 สงครามน้ำหมึกกัน ทั้ง ที่ในฐานะราษฎร หน้าที่ของเรา
 คือจงรักภักดี และทำทุกอย่างเพื่อสนอง พระบรมราช
 โองการ

- ประยงค์มองเทิดด้วยสีหน้าผิดหวัง
- กำไลตรงเข้ามาหาเทิด

กำไล คุณหลวงเทิดเจ้าขา พักรับน้ำให้ใจเย็น ๆ ก่อนดีกว่านะ
 เจ้าคะ ทางนี้เจ้าคะ

- กำไลลากเทิดไป

⑱ เพลง 12 นี้แหละผู้ชาย

ประยงค์ (ร้อง) นี้แหละผู้ชาย นี้แหละผู้ชาย เหมือนกันทุกราย
 ไม่ว่าจะหน้าไหน ทำตัวเหนียว เก่งกว่าใคร และชอบใช้แต่
 กำลัง ไม่ยอมรับฟังทั้งนั้น นี้แหละผู้ชาย นี้แหละผู้ชาย

แสนจะวุ่นวาย ด้วยความดีที่อื่น
 เอาแต่คิดจะกัดกัน ชอบแข่งขันไม่เคยเว้น ฉันไม่เห็น
 ใครจะดี นี่หรือที่เขาว่า หญิงต้องพึ่งพาทาย ส่วนฉันจะ
 อย่างไร ก็คงไม่ต้องการ นี่แหละผู้ชาย นี่แหละผู้ชาย
 ฉันสุดแสนหน่าย ไม่คิดใฝ่ฝัน
 ผากชีวิต อย่าได้หวัง อยู่ลำพังก็เพียงพอ ไม่ต้องขอ
 ใครดูแล ไม่ต้องง้อชายคนไหน

- ประยงค์และผินออกจากฉากไป เจ้าพระยาเสนาภักดีเดินสวนมา ตรงไปที่ชัย

เจ้าพระยาเสนาภักดี	หลวงชัย
ชัย	ขอรับใต้เท้า
เจ้าพระยาเสนาภักดี	เธออาจจะคิดว่าบทความที่เธอเขียนจะนำพาชาติ ให้ เจริญก้าวหน้า แต่มันก็อาจนำพาตัวเธอเองไปสู่อันตราย ได้เช่นกัน
ชัย	แต่นั้นคือความจริงมิใช่หรือขอรับ
เจ้าพระยาเสนาภักดี	บางครั้งความจริงมันก็ฆ่าคนได้นะ ฉันก็แค่เตือนไว้เท่านั้น

- เจ้าพระยาเสนาภักดีเดินจากไป
- ชัยมองตามอย่างสงสัย
- นพเข้ามาถือเอกสารมาด้วย นพมองหาชัย

ชัย	นพ
นพ	อ้อ ชัย เอานี่ (ส่งเอกสารให้) เอกสารเงินฝากเงินถอนที่แก สั่ง แกจะเขียนบทความ เรื่องนี้หรือ
ชัย	(รับเอกสาร) ขอบใจมาก นพ

ฉันขอยืนหยัดมุ่งหน้า ยอมแตกหักทลายทำไม่คิดหวั่น
กลัวฉันจะเปิดโปง คนชั่วทั้งหลาย พวกบ่อนทำลาย
ให้ต้องรับกรรม ต้องเสียดังเคโหน แต่ฉันพร้อมทำ
ทุ่มเทสุดความสามารถที่ฉันมี ปกป้องบ้านเมือง

- จบองค์ 1 -

3.2.5.2 บทละครองก์ที่ 2

๒๐ ฉาก 10 บ้านประยงค์

- บ้านแบบไทย นอกชานกว้างขวาง

- เจ้าสัวและคุณนายหยก พ่อแม่ของช้อยนั่งรออยู่ที่นอกชาน มีของกำนัลบนพานกระเบื้องวางเรียงรายอยู่ใกล้ตัว บ่าวคลานเข้ามาเป็นขบวน นำน้ำร้อนน้ำชาและของว่างมาเสิร์ฟ ทนายหน้าหอของพ่อประยงค์เข้ามาบอกอย่างสุภาพ

ทนายหน้าหอ

เจ้าคุณและคุณหญิงกำลังจะออกมาขอรับ

- ทนายหน้าหอถอยออกไป

- พระยาปริชาราชกิจกับคุณหญิงเยือนเข้ามา

พระยาปริชาราช

เจ้าสัวซัง คุณนายหยก เชิญตามสบาย

เจ้าสัว

ท่านเจ้าคุณ คุณหญิงเยือน ผมกับแม่หยกมีของเล็กน้อยมากำนัลใน โอกาสจะได้ต้องเป็นทองแผ่นเดียวกัน นั่นเครื่องกระเบื้องสมัยราชวงศ์หมิง โนนลูกพลับสด ๆ จากเมืองจีนแล้วยังมีรังนกอย่างดีจากทางใต้

๒๑ เพลง 14 คลุมถุงชน

เจ้าสัว

ช่างงามแท้! แม่ดูซี ประณีตอย่างนี้ ไม่มีให้เห็นทั่วไป
คุณนาย นี่ก็สวย! น่าปลื้มใจ มีว่าที่ลูกสะใภ้ดีและมีฝีมือ
พระยาปริชาราช ต้องขอบใจ เป็นนักหนา ที่จริงไม่เห็น
ต้องนำมาให้มากมาย ว่าที่เขย รวยเหลือหลาย

คุณหญิง

(aside) น่าปลื้มใจที่ได้เขยดีมีเงินเหลือเพื่อ

คุณนาย

งานแต่งงาน ต้องจัดใหญ่โต สมศักดิ์ศรี

(aside) ที่ได้ต้อง กับตระกูล ของเจ้าคุณ

เจ้าสัว	(aside) มีพ่อตา เป็นขุนนางคอยหนุนเจ้าชัย
ทุกคน	ช่างสุขใจ ที่ลูกเราทั้งสองจะได้แต่งงาน
เจ้าสัว	ลูกชายเรา เป็นคนดี (aside) อาจมีบางที ว่างามและดี มากไป
คุณหญิง	ลูกสาวเรา ก็ดีพร้อม (aside) แม้บางทีจะดีไปหน่อย
คุณนาย	ช่างเหมาะสม ยิ่งกว่าใคร แสนปลื้มใจที่เด็กสองคนจะ ครองคู่กัน
พระยาปริชาฯ	เหมาะสมกันกว่าใคร ทุกคน
คุณหญิง	ลูกของฉัน งามหมดจด เธอมีครบทั้งห้าประการ กิริยาเรียบร้อยนุ่มนวลงดงาม ในใจ ใฝ่ทำความดี และมีฝีมือ
คุณนาย	ลูกคนนี้ ช่างดีพร้อมในทุกสิ่งสรรพ
เจ้าสัว	ทั้งการงาน ก็ได้เป็นถึงคุณหลวง...
พระยาปริชาฯ	(aside) ลูกของเรา ช่างแสนดี แต่ที่ทำไม่ค่อยจะได้ เธอรู้ทันมันใจเกินไป
คุณหญิง	(aside) ไม่เคยต้องยอมต้องตามผู้ชาย เจียบไว้ไม่เป็น
คุณนาย	ลูกคนนี้ ช่างดีพร้อมในทุกสิ่งสรรพ
คุณนาย/เจ้าสัว	ทั้งการงาน ก็ได้เป็นถึงคุณหลวง... ลาลาลา
เจ้าสัว	นี่แหละหนา ช่างเหมาะสม
คุณหญิง	นี่แหละหนา ช่างเหมาะสม
คุณนาย	เป็นความชื่นชม ลูกเราจะดีคู่กัน
พระยาปริชาฯ	น่าชื่นชมที่ได้คู่กัน
เจ้าสัว	สืบต่อไป
คุณหญิง	สองตระกูล
คุณนาย	ชั่วลูกหลาน
พระยาปริชาฯ	นานเท่านาน
เจ้าสัว	ฉะนั้นจึงสำคัญที่เรา...
คุณนาย	ต้องเลือกให้เอง

คุณหญิง	สิ่งนี้เป็น...
พระยาปริชาฯ	เรื่องสำคัญ
คุณหญิง	ฉะนั้นเราต้องเลือกให้เอง
พระยาปริชาฯ	ปล่อยให้ตัวเองก็คงไม่ดี ต้องคลุมถุงชน นี่แหละวิธีเลือกคู่แต่งงาน
คุณหญิง	ต้องคลุมถุงชน นี่แหละวิธีเลือกคู่แต่งงาน
เจ้าสัว/คุณนาย	...คลุมถุงชน นี่แหละวิธีเลือกคู่แต่งงาน

- ชัยเข้ามา

เจ้าสัว	มาถึงพอดี ...ท่านเจ้าคุณ คุณหญิง นี้อย่างไร ลูกชายผม เจ้าชัย
คุณนาย	(แก้) หลวงชัยพิเทศ

- พระยาปริชาฯ กับคุณหญิงเอื้อนมองชัย แล้วมองหน้ากันอย่างสนใจ ชัยกราบทำความเคารพ คุณหญิงเอื้อน ไหว้พระเถอะคุณหลวง

พระยาปริชาฯ	เห็นใกล้ ๆ ยิ่งเห็นว่าหน่วยก้านดีจริง ไม่ต้องห่วงนะเจ้าสัว ลูกเจ้าสัวก็เหมือนเป็นลูกฉันนั่นแหละ พ่อหนุ่มนี้เห็นทีจะ อนาคตไกล เป็นแน่ (กระซิบถามคุณหญิง) เอ้า! แล้วนี่ลูก สาวเราไปอยู่ไหนซะละ
คุณหญิงเอื้อน	ขอตัวสักครู่ละ เจ้าสัว คุณนาย

- คุณหญิงเอื้อนลุกไปทางด้านนอก

คุณหญิงเอื้อน	(ออกไปตาม) ผิน คุณประยงค์ไปอยู่ที่ไหน ทำไมป่านนี้ยังไม่ออกมาอีก
---------------	---

ประยงค์ ไม่มีแผนแล้วจะให้ฉันร่วมมือกับคุณอย่างไร
 ชัย เราจะบอกพวกท่านไปตรง ๆ เลย ว่าเราไม่ยอมแต่ง
 ประยงค์ ใจ

②๓ เพลง 15 จะทำตามหัวใจตัวเอง

ชัย โลกกำลังก้าวนำไปสู่ความศิวิไลซ์มากมาย ไม่อาจ
 ยอมฝืนในใจให้ถูกคลุมถุงชน
 ประยงค์ เราไม่ใช่นก ที่ไม่อาจพัน ต้องจ่านนโดนกักไว้
 ไม่มีสิทธิ์คิด เลือกได้อย่างใจ ต้องให้ใครมาคอยชี้แนะ
 ทางเดิน
 ชัย เกินจะยอมรับ ต้องจับมือกัน ให้เรานั้นทำตามหัวใจ
 เราเอง
 ประยงค์ หลิงมีความรู้ไม่ต้องมีใครมาเลี้ยงดูคุ้มครอง
 เพราะสิ่งที่ใจปอง คือต้องการเสรี
 ชัย อย่าให้เหมือนนก ที่ไม่อาจหนีหลุดจากกรงที่กั้นไว้
 ประยงค์ เรามีสิทธิ์คิด เลือกได้อย่างใจ ไม่ให้ใครมาคอยชี้แนะ
 ทางเดิน เกินจะยอมรับ ต้องจับมือกัน ให้เรานั้นทำ
 ตามหัวใจตัวเอง
 ชัย ไม่อาจยอมฝืนในใจให้ถูกคลุมถุงชน
 ชัย/ประยงค์ จะทำตามหัวใจตัวเอง

ประยงค์ คุยกับคุณนี่ก็สนุกดีเหมือนกันนะ
 ชัย ผมชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 ประยงค์ ถ้าเป็นเช่นนั้น ทำไมคุณไม่ออกจากราชการแล้วมาเขียน
 บทความอย่างเดียวนะ
 ชัย ถ้าผมเขียนแต่บทความ ผมจะมั่นใจได้อย่างไร ว่าสิ่งที่ผม
 เขียนจะถูกนำมาใช้จริง ผมรับราชการที่คลังออมสิน

ประยงค์ บ้านเมืองจะเข้าสู่ยุคสมัย free will แต่ผู้ชายอย่างคุณ
 ยังคงคิดว่าตัวเองยิ่งใหญ่เหนือผู้หญิงเนียนะ
 ชัย เย็นไว้ก่อนคุณ ผมยังไม่ได้ว่าอะไรคุณเลยนะ แค่บอกว่า...
 ประยงค์ คุณควรหยุดนำอคติของคุณมากีดกันผู้หญิง ทุกวันนี้
 ผู้หญิงเรามีการศึกษาไม่แพ้ผู้ชาย พึ่งพาตัวเองได้ สมควร
 จะมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกชีวิตของตนเอง
 ชัย (สนุกกับการยั่วประยงค์) นั่นผมไม่เถียง แต่ผู้หญิงอย่าง
 คุณก็เป็นเพียงส่วนน้อย คุณจะสู้กับธรรมเนียมที่ปลูกฝัง
 กันมาเป็นร้อยปีได้หรือ มั่นยากอยู่นะ
 ประยงค์ แล้วถ้าเป็นคุณ คุณจะยอมจำนน เพียงเพราะการต่อสู้
 ยากหรือ ทั้ง ๆ ที่คุณรู้อยู่แก่ใจว่าคุณกำลังต่อสู้เพื่อความ
 ถูกต้อง

- ชัยอึ้ง นึกถึงเรื่องที่ตนเองกำลังประสบ

ประยงค์ ถ้าทุกคนยอมแพ้ง่าย ๆ เช่นนั้น ประเทศเราคงย่ำอยู่กับที่
 ไม่มีวันก้าวหน้า
 ชัย (ตัดสินใจได้) ขอบคุณนะ คุณประยงค์
 ประยงค์ (งง) คุณว่าอะไรนะ
 ชัย เอาเป็นว่าเราจะไม่ยอมให้มาบังคับ สัญญาณะ

- ชัยส่งมือให้ ทำท่าจะเชคแฮนด์ ประยงค์เมิน ไม่เชคแฮนด์กับชัย แต่หยิบดอกไม้ที่วางอยู่
 แลวนั้นส่งให้ชัยแทน

ชัย นี้อะไร
 ประยงค์ คำสัญญาจากฉันไง
 ชัย ดอกไม้ร่วงที่เก็บมาจากพื้นนะหรือ อีกประเดี๋ยวก็เหี่ยว
 แห้งหมดแล้ว ผมควรจะเชื่อถือ สัญญาของคุณไหมนี่

ประยงค์ ถึงดอกไม้ร่วงโรยไป แต่คำสัญญาก็ยังอยู่ มันเป็นศรัทธา
ของสตรี บุรุษอย่างคุณไม่ เข้าใจหรอก

- ประยงค์เดินไป ชัยมองตาม อดสูดกลิ่นหอมของดอกไม้ในมือไม่ได้

ฉาก 12 คลังออมสิน

- ชัยนำเอกสารมาส่งให้คุณพระบริษัทรักษาในห้องทำงาน เห็นคุณพระกำลังง่วนอยู่กับงานตรงหน้า ชัย รายงานเรื่องการออกตราฟัทของเดือนนี้ขอรับ

คุณพระ ขอบใจ งานที่ไปช่วยท่านเจ้าคุณเสนาฯ เป็นอย่างไรบ้าง
ชัย ยังไม่คืบหน้าขอรับ ท่านเจ้าคุณเคยเกริ่นเรื่องจะให้ดูแล
บัญชีการเงินของสภาฯ กระผมยังรอท่านมอบหมาย
หน้าที่อยู่

- คุณพระละลายตาจากงานมองชัย คิดว่าชัยไม่เหมาะสมจะไปรับตำแหน่งที่สภาฯ

คุณพระ ฉันทหมายถึงเรื่องละคร
ชัย ถ้าเรื่องนั้นก็ซ่อมไปได้พอสมควรแล้วขอรับ
คุณพระ หน้าที่หมายถึงกิจที่จะต้องทำด้วยความ
รับผิดชอบ ไม่ว่าจะหน้าที่อะไรล้วนสำคัญ ทั้งสิ้น
ชัย หากได้รับโอกาส กระผมปฎิญาณว่าจะรับผิดชอบทำ
หน้าที่ให้ดีที่สุด เพื่อ ประโยชน์ของชาติบ้านเมืองขอรับ
คุณพระ เช่นนั้น ฉันทหวังใจว่าผู้ชมและตัวเธอเองจะได้รับข้อคิดอัน
เป็นประโยชน์จาก ละครที่เธอได้รับมอบหมาย

- คุณพระกลับไปง่วนกับงานตรงหน้าต่อ ชัยตัดสินใจพูด

ชัย คุณพระขอรับ กระผมว่างานนี้มีนอกมีในขอรับ

คุณพระ	จ้ะ
ชัย	กระผมมั่นใจว่าในสภามีการฉ้อราษฎร์บังหลวง
คุณพระ	ถึงอย่างนั้นเที่ยวหรือ
ชัย	มีข้าราชการที่มีได้ปฏิบัติชอบต่อหน้าที่ตน ทั้งยังเป็นขุนนางระดับสูงที่ไม่มีใคร กล้าแตะต้อง (ตัดสินใจบอก) ท่านเจ้าคุณเสนาภักดีขอรับ
คุณพระ	เหตุใดเธอจึงคิดดังนั้น
ชัย	ท่านเจ้าคุณว่าจ้างนายทองคำมารับใช้ใกล้ชิดทั้งที่ไม่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซ้ำยังทำการลับ ๆ ล่อ ๆ ยามวิกาล คนทั่วไป คงไม่แม้แต่จะคิดสงสัยคนใหญ่คนโตเช่นนั้น หรือหากมีใครคิดออกก็คงระแวงภัยว่าเป็นการไม่ฉลาดที่จะเปิดปากพูด แต่กระผม เห็นว่าเมื่อเรารู้แจ้งแก่ใจก็ควรจัดการแก้ไขเสียให้ดี ไม่ละเว้นด้วยเห็นแก่อำนาจที่บัง ตา

- คุณพระมองดูชัยอย่างพิลึก ไฟเปลี่ยนจับเฉพาะคุณพระในขณะที่ชัยยังคงนั่งอยู่ในท่าเดิม

๒๔) เพลง 16 คนแก่ง

คุณพระ	คำพูดนี้คั่นจริง ยิ่งมองจ้องตาก็เคยคั่นกว่า สะท้อนให้เห็นใบหน้าอ่อนเยาว์เมื่อครั้งยังหนุ่มฉกรรจ์ ฉันทิเคยมั่นใจไม่เห็นหัวใครไม่เคยไหวหวั่น จวบวันที่ฉันทิสะดุดจุดตัวลื่นล้มไม่อาจโทษใคร คนแก่งคนมั่นใจอาจมีมากมายวายไม่ถึงฝั่ง ถ้อยคำนายสอนนายสั่ง ยังดังก้องซัดกระทั้งวันนี้ เธอไม่ใช่ศูนย์กลางต้องมองรอบด้านไต่ตรองถ้วนถี่ รีบร้อนไม่คิดให้ดีอาจทำชีวิตตนผิดพลาดไป
--------	--

- คุณพระร้องเตือนชัย ไฟเปลี่ยน

คุณพระ	ต้องฟังให้รู้ ต้องดูให้เห็น หยุดร่อให้เป็น และเข้าใจ โลกไม่ได้หมุน รอบตัวของใคร อย่าปล่อยให้ใจ โตนบดบัง
ชัย	(เถียง) ผมมั่นใจว่ามองไม่ผิดแน่
คุณพระ	คนเก่งคนถือดีอาจมีเส้นแบ่งที่ดูไม่ออก ต่อให้ใครสอน ใครบอกก็มองไม่เห็นไม่เชื่อไม่ฟัง คนเก่งคนมั่นใจอาจ มีมากมายที่ต้องพลาดพลั้ง รีบไปไม่คิดระวังเมื่อมอง กลับหลังก็ไม่เหลือใคร
คุณพระ	หากมั่นใจไม่ทราบเรื่องดี ก็มีควรด่วนสรุป มีสิ่ง เธอยังไม่รู้อีกมาก และยังไม่ถึงเวลา ที่สมควรรู้ ระหว่างนี้ ทำหน้าที่ของตนให้ดีเสียก่อนเถิด
ชัย	ผมหวังว่าท่านจะไม่ปล่อยให้เรื่องนี้ผ่านเลยไป

- คุณพระเดินจากไป ทิ้งให้ชัยขบคิดหนักอย่างไม่พอใจที่คุณพระไม่ได้เข้าใจในสิ่งที่ตน
ต้องการมาเตือน

②5- เปลี่ยนฉาก

ฉาก 13 ที่ซ้อมละคร

- ข้าราชการคนอื่น ๆ กำลังซักซ้อม คนงานก่อสร้างทำฉากกันเป็นกลุ่มๆ
- เท็ดรีบเดินไปหาผืนที่เข้ามาล่ามั้ง

เท็ด

ผืน คุณประยงค์ละ คุณประยงค์อยู่ที่ไหน

- ผืนตกใจกับท่าทางของเท็ด

กำไล กำไลนำชุดสำหรับแสดงของคุณหลวงมาให้ลองเจ้าค่ะ
เรารับไปลองกันเดี๋ยวนี้เลยนะ เจ้าค่ะ

เทิด เอ้อ เดี่ยวทางฝ่ายเสื้อผ้าเขามาจัดการเอง ไม่ต้องลำบาก
คุณหรอกครับ

กำไล (ภูมิใจ) กำไลนี้ล่ะเจ้าค่ะ ฝ่ายเสื้อผ้าประจำตัวคุณหลวง
เทิด

เทิด หา!!

- ประยงค์แอบขำ เลียงเดินไปหาผิน เทิดทำท่าจะตามไปแต่โดนกำไลลากไปอีกทาง

กำไล พ่อทองคำกว้างขวาง ผากฝั่งกำไลให้ฝึกงานกับฝ่ายเสื้อผ้า
ต่อไปจะได้ดูแลเสื้อผ้าเสื้อ ผ่อนให้คุณหลวงได้คล่องแคล่ว
อย่างไรล่ะเจ้าค่ะ ไปกันเลยนะเจ้าค่ะ กำไลจะได้ดู... เอ๊ย
จะได้เห็นว่ามันพอดีหรือไม่เจ้าค่ะ

- เทิดพยายามหนี

เทิด แต่ผมยังมีธุระคุยกับคุณประยงค์

กำไล กำไลอยากจะรีบรายงานท่านเจ้าคุณฯ นะเจ้าค่ะ ว่าชุด
ของคุณหลวงเทิดเรียบร้อยดีแล้ว หรือยัง (ทำเสียงนำ
สงสาร) ไม่อย่างนั้น กำไลคงถูกตำหนิว่าไม่มีปัญญาทำ
อะไรให้ เรียบร้อย ..นะเจ้าค่ะ ใช้เวลาไม่นานเลยเจ้าค่ะ
เสร็จแล้วคุณหลวงจะได้รับมาซั่มต่อ อยากรู้ล่ะเจ้าค่ะ

- เทิดตัดรำคาญ มองประยงค์ที่หันไปทางอื่นแล้ว จึงเดินตามกำไลออกไป
- ผินขำที่เทิดโดนลากออกไป หันไปทางประยงค์

- เทิดเดินออกไปจากฉากอย่างเศร้าๆ
- กำไลซึ่งหลบอยู่อีกเสาทหนึ่งออกมา ท่าทางเจ็บซ้ำใจ ออกหักยิ่งกว่าเทิด
- กำไลร้องเพลงกับตัวเอง

กำไล	แต่ถ้าแม่สายใจไม่สมัคร	เหมือนฆ่ารักเสียแต่เกิดยอมอาสัจ
	ได้แต่ชวนเพื่อนยามาพร้อมกัน	ร้องรำพันสงสารรักหนักหนาเอย

- เปลี่ยนฉาก

๒๘ ฉาก 14

ฉาก 14.1 นอกบ้านเจ้าพระยาเสนาภักดี

- ชดและพรรคพวกยืนรออีกมูม เดินมุ่งมาทางซ้าย และหยุดซ้ายไว้ ซ้ายง ๆ ว่าทั้งหมดเป็นใคร

เพลงบรรเลง หมาหมู่

ซ้าย	ขอทางด้วยครับ
ชาย 1	เราเคยให้คุณไปแล้ว
ชด	แต่คุณไม่ยอมรับเองนี่ หลวงชัยพิเทศ
ซ้าย	(เห็นหน้าพวกชด) พวกแก!

- หนึ่งในชายแปลกหน้าข้างหมัดฮุกเข้าที่ลิ้นปีของซ้ายอย่างจิ้ง ซัยทรุด เทิดจะเข้าไปช่วย แต่ตัดสินใจหยุดรอฟัง

ชด	มึงกล้าลองดีกับนายใหญ่กูหรือ
----	------------------------------

- ชายกลุ่มนั้นรุมล้อมซ้าย ซัยพยายามป้องกันตัว แต่สู้ไม่ได้ ล้มลงแน่นิ่งกับพื้น

ชาย 1(บอส)

หมดฤทธิรียังละมิง

- ชาย 2 (เพชร) ดึงหัวชัยขึ้นมาให้เผชิญหน้ากับชด

ชด

(เอาปืนขึ้นมาที่ชัย) มิงบอกกูมาว่าใครคือนิรนาม

ชัย

กูไม่รู้

ชด

มิงไม่รู้หรือ

- ชดไม่เชื่อและซ้อมชัยหนักขึ้น

เสียงเทิด

เฮ้ย หยุด

ชด

ฉิบหายแล้ว ไปเร็ว

- พวกชดรีบหนีออกไป
- เทิดเข้ามาประคองชัย

เทิด

หลวงชัย นี่มันเกิดอะไรขึ้น

- ชัยผลึกเทิดออก
- เทิดลุกขึ้น โกรธ

ชัย

ไม่ใช่เรื่องของคุณ อย่ายุ่งดีกว่า

เทิด

ผมเพิ่งจะช่วยคุณไว้นะ

ชัย

(ลุกขึ้น) กลับไปเฝ้าประตูวังตามหน้าที่คุณเถอะ

เทิด

คุณนี่มันอวดดีไม่เข้าเรื่อง

- ชัยรีบไปที่สำนักพิมพ์

- ผินที่ถือบทความของนิรนามเข้ามาจะส่งก็ตกใจรีบวิ่งหนีเช่นกัน

ผิน

ว้าย! ช่วยด้วย ๆ ไฟไหม้ๆ

- ผินแตกตื่นรีบวิ่งออกไป ชัยรีบวิ่งออกมา จนเข้ากับผินก่อนจะออกไป ผินทำ
กระดาษบทความตก
- ผินตกใจ รีบหนีไป

ชัย

ผิน!

- ชัยเห็นกระดาษที่ตกอยู่ หยิบขึ้นมา

ชัย

บทความนี้.. นิรนาม

- เมื่อผู้คนวิ่งกันวุ่นวาย คนของชดก็รีบวิ่งเข้าไปค้นเอกสารของนิรนามภายในโรงพิมพ์
จนเจอเอกสารออกมาหาชด ชดจึงส่ง สัญญาณให้ทุกคนรีบหนี
- เท็ดวิ่งมาดักพวกชดได้ที่ซอยเปลี่ยวข้างโรงพิมพ์ และเกิดการต่อสู้กัน
- ในขณะที่ชดกำลังจะพลาดท่า พวกเสือป่าก็เข้ามา

เสือป่า1

เฮ้ย!

- ชดจึงได้จังหวะผลักเท็ด และวิ่งหนีไปกับพวก
- เสือป่าพยายามจะวิ่งตามชด แต่เท็ดเข้าใจผิดว่าเสือป่าเป็นพวกเดียวกับชด จึงเข้าไป
ขัดขวางและต่อสู้กัน
- เสือป่าที่เหลือตามมาสมทบและจับเท็ดไว้

- เสือป่ากลุ่มแรกเดินกลับมา เมื่อรู้ว่าตามพวกชดไม่ทันแล้ว

เสือป่า1

ปิดโธ่เว้ย เอาตัวไป

ชัย	เพียงเราปล่อยใจให้โบกบินไป รักจะคอยนำทางหัวใจ เราเอง
ประยงค์	ขอให้ตัวฉันได้หยัดยืนเคียงกันแม้เป็นเช่นไรไม่อาจ ยอมเสียคุณไป ให้ต้องจากพรากกัน
ชัย	ไม่มีวันรู้สิ่งที่เจอนั้น จะเลวร้ายสักเท่าไร
ประยงค์	ถ้าเราช่วยกันโดยไม่หวั่นไหว เราอาจฝ่าฟันได้ทุก อันตราย เพียงเราปล่อยใจให้โบกบิน ไป รักจะคอยนำ ทางหัวใจเราเอง
ชัย	ไม่อาจยอมเสียคุณไป ให้ต้องจากพรากกัน
ชัย/ประยงค์	ให้ความรักนำทางหัวใจ

- ชัยจับมือประยงค์ไว้

ชัย	(ตัดสินใจ) ผมจะจัดการเรื่องนี้เอง
ประยงค์	คุณจะทำอะไร
ชัย	ผมยังบอกคุณไม่ได้ แต่พรุ่งนี้ทุกอย่างจะเรียบร้อย
ประยงค์	สัญญาได้ไหมว่าคุณจะไม่ไปเสี่ยงอันตรายอะไร
ชัย	ผมจะกลับมาหาคุณ ผมสัญญา

- ชัยเด็ดดอกไม้จากต้นไม้ส่งให้ประยงค์

ชัย	ด้วยชีวิตของผม...
-----	-------------------

- ชัยประคองมือของประยงค์ขึ้นมาจูบ ก่อนจะวิ่งออกไป

- ประยงค์รับดอกไม้จากชัยมาไว้นบนอก

ผิน	รีบไปกันเถอะค่ะคุณหนู
-----	-----------------------

๓๐ - ประยงค์ออกไป เปลี่ยนฉาก

ฉาก 16 บ้านเจ้าพระยาเสนาภักดี

- เทิดถูกพาตัวเข้ามาคุกเข่าลง
- เจ้าพระยาเสนาภักดีเข้ามา

<p>เทิด</p> <p>เจ้าคุณ!..</p> <p>- เทิดหยุดทันที</p> <p>- เหล่าทหารเสือป่าล้อมเทิดไว้</p>	<p>เจ้าคุณ!..</p>
<p>เทิด</p> <p>เจ้าพระยาเสนาฯ</p> <p>เทิด</p>	<p>ทำไม..</p> <p>เธอเองนะหรือ คนที่ทำให้แผนการวันนี้พังไม่เป็นท่า</p> <p>(เจ็บใจ ผิดหวัง) ไม่นึกเลยว่าจะเป็นการ ละครทั้งโรงที่</p> <p>ท่านอุปถัมภ์ ยังไม่มีใครเล่น ละครตบตาได้แนบเนียนเท่า</p> <p>ท่าน</p>
<p>เจ้าพระยาเสนาฯ</p> <p>- เทิดอึ้ง</p>	<p>ฉันเล่นละครตบตาจริงอย่างที่เธอบอกว่า ... แต่ทั้งหมดคือแผน</p> <p>จับตัวการที่อยู่เบื้องหลัง การฉ้อราษฎร์บังหลวงของ</p> <p>ข้าราชการระดับสูงหลายคนด้วยกัน พวกมันอาจจะถึงขั้น</p> <p>จะลอบฆ่าผู้ที่ขวางผลประโยชน์</p>
<p>เทิด</p> <p>เสือป่า</p> <p>เทิด</p> <p>เจ้าพระยาเสนาฯ</p>	<p>ผู้ขวางผลประโยชน์ ใครขอรับ</p> <p>อันโตนิโย และ นิรนาม</p> <p>หลวงชัย</p> <p>กับแม่ประยงค์</p>

เจ้าพระยาเสนาฯ วันนี้ พอสายของเราแจ้งข่าวมาว่าพวกมันเผาโรงพิมพ์ เรา จึงรีบส่งเสื่อป่าเข้าไปจัดการ เกือบจะรวบตัวพวกมันได้แล้ว ถ้าเธอไม่เข้ามาขวางเสียก่อน

เทิด กระผม...

เจ้าพระยาเสนาฯ หลักฐานของนิรนามที่โรงพิมพ์หายไป พวกมันคงต้องการ สร้างสถานการณ์เพื่อเข้าไป เอาเอกสาร และตอนนี้พวก มันก็รู้แล้วว่านิรนามคือแม่ประยงค์ มันคงจะลงมือพຸ່งนี้ ซึ่งเราต้องล่อจับตัวการใหญ่ให้ได้ แต่แผนนี้เสี่ยงอันตราย มาก งานนี้ต้องอาศัยพวก เธอช่วย วานเธอเร่งไปบอก หลวงชัย ส่วนทางแม่ประยงค์ฉันจัดการเอง

- เปลี่ยนฉาก

ฉาก 17 คลังออมสิน วันต่อมา

- ชัยอึ้ง

คุณพระ ฉันเรียกเธอสองคนมา เพื่อแจ้งว่าทางกรมพระคลังมหา สมบัติเลือกให้หลวงไกรมานพ เป็นผู้ดูแลที่นี้แทนฉัน

คุณพระ (กับนพ) ฉันเชื่อว่าเธอจะสามารถสร้างศรัทธาความ เชื่อมั่นแก่ผู้ได้ปกครอง ในกรม กองของเรา ขอให้ทำ หน้าที่ให้ดี ให้สมความไว้วางใจ

นพ เป็นพระคุณขอรับ

คุณพระ ส่วนหลวงชัย ความเก่งกล้าสามารถและปัญญาของเธอจะ ช่วยหลวงไกรมานพ พัฒนากองของเราให้เจริญ รุดหน้าได้เป็นอย่างดี

ชัย (โพล่ง) กระผมขอถาม เหตุใดจึงเป็นหลวงนพขอรับ

- คุณพระมองชัยนึ่ง

ชัย

หากเป็นหลวงเทพจากสาขากระโน้น กระทบจะไม่มีข้อ
กั๊งขาใด ๆ

- นพอึ้ง โกรธแต่ระงับไว้ได้

นพ

กระทบขอตัว

- คุณพระพยักหน้าให้พออกปีก่อน นพทำความเคารพ

- นพออกไป

๓๑) เพลง 20 ผู้นำที่ดี

คุณพระ

คนเก่งคนมั่นใจ หากตัดสินใครว่าดูดีอย่า
เชิดชูตนสูงยิ่งกว่า กตคนอื่นซาให้ต่ำลง วันที่อยู่เหนือ
ใคร เติบโตยิ่งใหญ่ได้ยศสูงส่ง ก็คงไม่พ้นคนหน้าคน
ซังผิดพลังเขาจ้องซ้ำเติม

ชัย

(พูด) กระทบไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมหรือขอรับ

คุณพระ

คนที่เป็นผู้นำต้องสร้างเสริมใจให้คนเชื่อมั่น
ร่วมมือและพร้อมใจกันร่วมแรงสร้างสรรค์ฟันฝ่า
ปัญหา ไซ้เด่นเพียงแค่นมุงเพียงผลงานเพื่อ
ความก้าวหน้า ส่วนรวมนั้นสำคัญกว่าการมุงไซ้ขอว่า
เพื่อเกียรติของใคร

คุณพระ

เปิดใจให้รู้ เปิดตาให้เห็น ถ่อมตัวให้เป็น จงเข้าใจ

ชัย

ผมมีความรู้ กล้าออกความเห็น ผมทำงานเป็น ผม
มั่นใจ ไตร่ตรองอีกครั้ง ยังไม่สายไป ให้โอกาสผม

คุณพระ	<p>คู่สักที่</p> <p>เธอก็มีข้อดีมากมายที่ใครต่างก็ชื่นชม แต่อาจต้อง เพาะต้องบ่ม รอวันเหมาะสมคงอีกไม่ไกล วันที่เธอรับ ฟังไม่มีที่รู้ขัดบังเอาไว้ อุตตาที่ลดลงได้จะช่วยส่งเสริม เธอให้ได้ดี</p>
ชัย	<p>กระผมพอเข้าใจละ ผลประโยชน์ที่บทความของ กระผมไปขัดขวางเห็นจะไม่ใช่น้อย ๆ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ไฟรอป ๆ เฟดลง พร้อมกับฉากเลื่อนออกไปพร้อมตัวคุณพระ - เหลือแต่ไฟโพกัสลงที่ชัยคนเดียว 	

③② เพลง 21 เปิดโปง (เกินกว่าที่คิด Reprise)

ชัย ฉันไม่เคยคิดว่าสิ่งที่ฝัน ต้องจบลงพลันในชั่วพริบตา
พุ่มเทแคไหนกลับต้องไร้ค่า หมดสิ้นศรัทธา ไร้ซึ่งความ
ชอบธรรม ฉันจะเปิดโปงคนชั่วทั้งหลาย พวกบ่อนทำลายให้
ต้องรับกรรม ต้องเสียดชีวิตแคไหนก็ตาม แลกได้เพื่อความ
รักดีในหัวใจ ไม่มีข้อแม้

③③ - เปลี่ยนฉาก

ฉาก 18 ที่ซุ้มละคร

ฉาก 18.1 ด้านหน้าเวที

- ไฟเฟดขึ้น เห็นบรรยากาศของโรงละครระหว่างเตรียมตัวซ้อมใหญ่
- ที่ด้านหน้าเวที เห็นเจ้าคุณปรีชาฯชกจ คุณหญิงเอื้อน เจ้าสัว คุณนาย อยู่บริเวณคนดู

- นายทองคำและกำไลเดินเข้ามายืนรอต้อนรับหน้าเวที กำไลรอปรบมือชื่นชมเทิด ในมือถือ พวงมาลัยที่ร้อยมาสุคติมือ

กำไล	พ่อว่าคุณหลวงเทิดจะชอบพวงมาลัยที่ฉันร้อยมาใหม่จะ
นายทองคำ	ต้องชอบอยู่แล้ว เอ็งเป็นลูกพ่อ เราทั้งกว้างขวางและ
	ร่ำรวยมหาศาล ใครบ้างจะไม่ ชอบ
กำไล	ฉันน่าจะอยากได้หลวงเทิดมาเป็น ผ...

- กำไลหลุดปาก

กำไล	เป็นเพื่อนคู่คิดนะจ๊ะ แต่คุณหลวงเธอมีใจให้แม่ประยงค์
	เห็นที่ฉันจะไม่มีหวัง นายทองคำ เอ็งไม่หมดหวังหรือ
	เชื่อมือพ่อเถิด นายของพ่อก็ยิ่งใหญ่ไม่แพ้ผู้ใด ใครมันจะ
	ไม่อยากจะเกี่ยวดอง

- นายทองคำหัวเราะกระหึ่มในความสำเร็จ
- นายทองคำเจียบเสียงลงได้เมื่อเจ้าพระยาเสนาภักดีเข้ามานั่งประจำที่หน้าเวที

18.2 ด้านข้างเวที (บารมีปกเกล้า)

- เติดยืนระแวดระวังอยู่ไม่ไกลจากเวที มองไปรอบ ๆ

③๔ เพลง 22 บารมีปกเกล้า

เทิด	(ร้อง) แม้ฉันต้องเสียง สักเท่าไรไม่หวั่น เพื่อบ้านเมือง
	ตัวฉันพร้อมพลี แผนการทุกอย่าง ให้พระบารมี โปรด
	หนุนนำดังที่ตั้งใจ

18.3 ด้านหลังเวทีโรงละคร (บารมีปกเกล้า)

- ประยงค์อยู่ในชุดทนายความของนางปอร์เซีย

ประยงค์	(ร้อง) ชีวิตวันนี้ อาจไม่มีต่อไป ต้องเสี่ยงภัยเพื่อล่อคนร้าย แต่ใจศรัทธาจะไม่ยอมท้อไหว ให้พระบารมคุ้มครอง
---------	---

18.4 ด้านข้างเวที (บารมีปกเกล้า)

- ชัยหลบซ่อนอยู่ที่หลังด้านข้างเวที

ชัย	(ร้อง) แม้ฉันต้องเสี่ยง ก็พร้อมทำทุกอย่าง ปกป้องเธอ ผู้เป็นหัวใจ ไม่ยอมแพ้พ่าย ให้พระบารมีโปรด คุ้มครองให้รอดปลอดภัย
-----	--

ชัย/เทิด/ประยงค์	(ร้องท่อนของตัวเองพร้อมกัน)
------------------	------------------------------

ฉาก 18.5 บนเวที

คนขานบท	การซ้อมจะเริ่ม ณ บัดนี้ ฉากนางปอร์เซียปลอมตัวเป็นทนายว่าความในศาล
---------	---

- ม่านเปิด ประยงค์ออกไปแสดงละคร

- ระหว่างนั้น ชัยแอบตามประยงค์อย่างระแວดระวัง มั่นใจว่าคนร้ายต้องซ่อนอยู่ที่หลังเวที

ประยงค์	อันความกรุณาปราณี	จะมีใครบังคับก็หาไม่
---------	-------------------	----------------------

คุณพระฯ หลวงชัย วางปืนเสีย

- เสือป่า 2 คุ่มตัวชดกลับเข้ามา
- ชัยงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เสือป่า 2 หลวงชัย หลวงเทิด วางอาวุธลงบัดเดี๋ยวนี้

- ชัยง มองรอบ ๆ เห็นปืนชี้มาที่ตนเอง ชัยวางปืนลงกับพื้น
- เทิดวางปืนลงอย่างไม่เต็มใจ
- ชดถูกพาดัวมาคุกเข่าหน้าเจ้าพระยาเสนาภักดี
- ชดตัวสั่น ร้องให้ กราบเท้าเจ้าพระยาเสนาภักดี

เจ้าพระยาเสนาฯ ทำไมเอ็งถึงทำเช่นนี้

ชด กระผม ไม่มีทางเลือก ดิดหนี่สินรุงรัง นายบ่อนมันจะมา
เอาชีวิตจึงต้องทำ

เจ้าพระยาเสนาฯ คนทุกคนมีทางเลือก เลือกที่จะไม่ทำชั่ว เอ็งเลือกทางนี้ก็
ต้องรับผลของกรรมที่เอ็งทำ

- เสือป่าคนหนึ่งเข้าขวางทองคำที่กำลังจะหนีไป ทองคำจำต้องทำเป็นปกติ
- ชดนิ่ง ไม่สบตา

คุณพระ (กับชด) ไหนบอกมาซิ ใครจ้างแกมา

เจ้าพระยาเสนาฯ ชด เอ็งมีสิทธิ์เลือก หากสารภาพ คงได้ลดหย่อนโทษ หาก
ยังนิ่งเงียบ โทษหนักถึงชีวิต ข้า ก็ช่วยเอ็งไม่ได้

ชด นายทองคำขอรับ

ทองคำ ฎุไม่รู้เรื่องด้วย ใครจ้างมึงมาใส่ความฎุไซ้ไหม

ชด ผมไม่ได้โกหก (หยิบถุงเงินขึ้นมา) นี่ไง คุณยังเพ็งให้เงินผม
วันนี้ ผมสาบานได้

ทองคำ เจ้าคุณขอรับ กระผมถูกหาความ ถ้าท่านผู้ใหญ่ของ
 กระผมทราบเข้า คงจะไม่ พอใจเป็นแน่
 เทิด ปากแข็งนักนะ
 ทองคำ มาปรักปรำกันไม่ได้ดอกนะคุณหลวง หลักฐานอยู่ที่ไหน

- กำไลร้องไห้

กำไล จริงที่เขาว่าไข่มุขพ่อ..
 ทองคำ มึงเป็นบ้ารึอื่กำไล มากล่าวหากูอีกคน
 กำไล ฉันจำถุงเงินของพ่อได้ ฉันเป็นคนจัดให้พ่อเองเมื่อเช้า
 ทองคำ หุบปาก

- ทองคำตบหน้าลูก กำไลล้มลง ร้องไห้ กอดขาพ่อไว้

กำไล ฉันรู้ว่าพ่อทำเพื่อฉัน แต่อย่างนี้ฉันไม่ต้องการ

- ทองคำอึ้ง กำไลกราบเท้าพ่อ

กำไล ฉันกราบละพ่อ สารภาพไปเถิด จะได้ผ่อนหนักเป็นเบา
 ฉันจะคอยส่งข้าวส่งน้ำ ดูแลพ่อเอง
 เจ้าพระยาเสนาฯ ทำอย่างที่คุณแก้วเถิดทองคำ เลิกหวังเถิดว่า
 อำนาจบาตรใหญ่ที่ไหนจะช่วยแก่ได้ ไม่มีผู้ใหญ่ที่ไหนเขา
 ยอมเข้าปึงกับแกหรอก

- ทองคำนิ่ง

เจ้าพระยาเสนาฯ ให้การสารภาพเสียเถิด หากคำให้การของแกเป็น
ประโยชน์กับ ทาการ แกจะได้พ้นโทษโดยไว ออกมา
คุ้มครองลูกสาวแกได้

- ทองคำยี่นึ่ง มองกำไล น้ำตาไหล

③๕ เพลง 23 นิด ๆ หน่อย ๆ

นายทองคำ นิด ๆ หน่อย ๆ คุกแค่นิดหน่อย
ที่เดียวอย่าบอ่ย ขอให้ติดไม่นาน ท่านผู้ใหญ่ปล่อย
ลอยแพตัวฉัน เมื่อฉันเลือกเอง ก็ต้องรับไป แล้วจะ
โทษใครนายทองคำ!
ท่านผู้ใหญ่หนุ่ให้มาเสียนาน เริ่มจะกร่างไม่หวั่นใคร
หน้าไหน ได้ประโยชน์ล่อตาและล่อใจ จนสุดท้ายเกือบ
ต้องฆ่าแกง นิด ๆ หน่อย ๆ คิดว่านิดหน่อย
พอทำบอ่ย ๆ เริ่มใหญ่โตลูกกลม ฝนแค่เปาะแปะแฉะ
เป็นแม่น้ำคิดจะร่ำารวย โลกก็ต้องช่วยหวังให้ใคร
ช่วยคงไม่มี

- นายทองคำเดินมาหาเสื่อป่าแล้วยื่นมือให้จับ

นายทองคำ ผมจะให้การทุกอย่าง แต่นั่งกำไล ลูกผม มันไม่รู้เรื่องอะไร
ทั้งนั้น

- กำไลลุกขึ้น กอดนายทองคำ

กำไล พ่อ...
นายทองคำ คุณแลตัวเองให้ดีนะลูก

- ทหารเสือป่าคุมนายทองคำออกไป กำไลตามออกไปด้วย เสือป่า 1 เก็บปืนของชด

เสือป่า 1	คุณเกือบทำแผนเราล่มเสียแล้ว
เทิด	อวดดีไม่เข้าท่า
ชัย	(งง) แผนอะไร
คุณพระ	แผนล่อมจับนายทองคำ ท่านเจ้าคุณฯ ทราบเรื่องมา ตลอดว่านายทองคำทำการทุจริต และบทความของเธอ และประยงค์ก็ไปขวางทาง

- ชัยยกมือขึ้นไหว้เจ้าพระยาเสนาภักดี

ชัย	กระผมต้องกราบขอภัยที่กระทำการอู้อาจกับใต้เท้า แต่กระผมไม่เข้าใจ เหตุใด กระผมไม่ทราบแผนการวันนี้ อยู่ผู้เดียว
เจ้าพระยาเสนาฯ	(กับเทิด) เธอไม่ได้บอกหลวงชัยถึงแผนการวันนี้ดอกรี

- เทิดนิ่ง ชัยโกรธ

36) เพลง 24 คนละพวก reprise

ชัย	คิดได้อย่างไรที่คุณไม่ยอมบอกผม แผนการเกือบล่ม วันนี้
เทิด	เพราะคนอย่างคุณ ทั้งอวดเก่งและอวดดี ขึ้นมายุงมี แต่พัง
ชัย	ปิดบังเข้าไปให้ผู้หญิงมาเสี่ยงตาย ทำไมช่างเห็น แก่ตัว
ประยงค์	อย่ามัวเถียงกัน อย่านั่นก็ปลอดภัย จับคนร้ายได้ คราวนี้
เทิด	นี่เรื่องบ้านเมือง ไม่ใช่เรื่องของสตรี น้องไม่เกี่ยวไม่

	เข้าใจ
ประยงค์	(โกรธ) พูดได้อย่างไร ฉันก็เพิ่งจะเสียวภัย ไม่น้อยหน้าไปกว่าคุณ
ชัย	คุณประยงค์เธอเข้าใจดี ถึงได้หนุนฝั่งผมนี้ไง
ประยงค์	ฉันเป็นกลางไม่เข้าข้างใคร เลิกได้ไหม อภัยต่อกัน
ชัย	ไม่ง่ายอย่างนั้น เพราะบุรุษมีศักดิ์ศรี ที่ไม่อาจให้ใครหยาม เพราะคนแบบนี้ ชอบดูถูกใครก็ตาม ว่าด้อยกว่าด้อยกว่าตน
เทิด	ก็เพราะเห็นคนชอบเหยอเลื่อนชนชั้น อยากเป็นผู้ตีหน้าทอน ทำตัวว่าเก่ง ก็เพียงแค่มิปากกา สร้างปัญหามาเท่าไร
ชัย	เห็นมีแต่ปิ่น คิดว่าใหญ่สักแค่ไหน ได้แค่แบ่งไปวันวัน
ชัย/เทิด	ชาติไม่เจริญ เพราะมีคนไม่สร้างสรรค์ แสนขยาดคนแบบนี้
ประยงค์	พอทั้งสองคน ช่างใจแคบกันสิ้นดี นี่แหละผู้ชายที่ฉันไม่ต้องการ
เจ้าพระยาเสนาฯ	(ขัดขึ้นเรียบๆ) ถ้าพวกเธอเอาแต่ทะเลาะกันเช่นนี้ ละครคงต้องเลิกกันไป

- เทิดและชัยเจียบ แต่ในใจยังไม่จบ

18.6 บนเวที (เจ้าพระยาสั่งสอน)

③7 เพลง 25 ต้นแบบ

เจ้าพระยาเสนาฯ สิ่งที่เคยพูดกัน ว่าจงรักภักดีทั้งชีวิตยอมพร้อมพลี
บัดนี้เป็นเช่นไร

(กับเทิด) เป็นทหารขึ้นตรง แต่ยังมีหัวใจให้ฮึด
นำหัวใจ ตัดสินใคร ด้วยความชิงชัง

(กับชัย) มีความรู้มากมาย แต่ไม่เคยรับฟัง ยึดแต่ตน
เป็นที่ตั้ง จึงต้องพลั้งพลาดไป

(กับประยงค์) เธอมุ่งหวังเสรี แต่มั่นคงยิ่งไกล เธอ
ปิดบังกันหัวใจ โดยไม่ยอมรับความเป็นจริง

- เทิด ชัย ประยงค์ อึ้ง

เจ้าพระยาเสนา เปิดใจเรียนรู้ศรัทธา แบบอย่างแห่งองค์ราชา เพื่อจะ
เห็นเข้าใจ ความยิ่งใหญ่แท้จริง

เจ้าพระยาและหม่อมวล เปี่ยมด้วยเมตตา ถ่อมตน อุดหนุนเผชิญทุกสิ่ง ความสุข
พร้อมยอมทิ้ง พลีให้ได้ เพื่อบ้านเมืองชนชาวไทย
ผู้ยิ่งใหญ่ ที่แท้จริง องค์ราชา

(ภาพสกรีนข้างหลังคือภาพจริงจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในรัชสมัย)

(บนสกรีน ขึ้นภาพรัชกาลที่ 6 ขึ้นครองราชย์ และขึ้นพระราชหัตถเลขา)

(ส่วนที่ให้คนอ่านเป็นเสียง ร.6 และมีดนตรีเลี้ยง)

(ภาพรัชกาลที่ 5 → ภาพรัชกาลที่ 6)

“... พระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่สวรรคตแล้ว

แต่ฉันรู้สึกว่าคุณผู้จงรักภักดีจะระลึกถึงพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ต่อไป

และคงจะให้ความรักและภักดีต่อฉันผู้สืบราชสมบัติต่อจากพระองค์บ้าง ...”

...การที่จะปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทนั้นคงจะยาก แต่ฉันก็จะพยายามอย่างมาก

ที่สุด จะทำงานเพื่อประชาชนซึ่งบัดนี้เป็นหน้าที่ของฉันแล้ว”)

หม่อมวล (ชาย) บ้านเมืองในยุคสมัย รุ่นใหม่อยากล้มกระดาน
รุ่นเก่าหวงกีดกัน อำนาจเป็นของตน ราชการะหนัก
หนา แต่องค์กรราชสำนัก ตรากฎหมายให้คนต้องเข้า
เรียน อ่านเขียนเป็น มีปัญญา

(ภาพจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ท่านเสริมส่ง เตรียมสังคมด้วยปัญญา

Scrim ขึ้น (เข้าสู่สถานการณ์การสร้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ชัย เทิด ประยงค์ เข้า
ไปในสถานการณ์

ขุนนาง 1	พวกราชกร ยิ่งฉลาดมากเท่าไร ชาติคงวุ่นวายหนักหนา
หม่อมวล กลุ่ม 1	ถ้าได้เรียนสูง ขึ้นกบฏกันขึ้นมา เดี๋ยวจะควบคุมไม่ไหว
ขุนนาง 2	อย่างไรต้องมี มหาวิทยาลัย ให้คนไทยได้ศึกษา
หม่อมวล กลุ่ม 2	ชาติจะรุ่งเรือง บ้านเมืองย่อมพัฒนา หากประชามีความรู้
ขุนนาง 1	คอยดูแล้วกัน ถ้ายังตั้งขึ้นเมื่อไร หากว่าผมตาย ไม่ต้องมาเผา

(ทั้งสองฝ่ายปะทะกัน จนเกือบจะเกิดความวุ่นวาย เสียงในหลวงแทรกเข้ามา)

(ขึ้นพระราชดำรัส)

"...เดินเถิดอย่าคอยเวลาเลย อย่งไรเสียเราก็ต้องการมหาวิทยาลัย ตั้งเสียเดี๋ยวนี้
ทีเดียว จะได้เป็นตลาดวิชาของเมืองไทยไม่ เป็นแต่เพียงที่เพาะข้าราชการไว้ใช้..."

(ภาพผู้คนเก็บและอ่านบัตรสนเท่ห์ ที่ถูกปล่อยลงมาจากเฮลิคอปเตอร์ด้านบน)

หม่อมวล

กลุ่มผู้คนมากมาย ไม่ยอมรับพระองค์ ยังคงค้าน
ไม่ต้องการ สิ่งที่ทรงคิดทำ ต่างรวมหัวสร้างข่าว
ป่าวประกาศคุกคาม ข้าปองร้ายต่อพระองค์
หนักเหลือเกินที่ทรงเผชิญ

- และขึ้นพระราชหัตถเลขาบนสกรีน

(“ฉันได้รับบัตรสนเห่ห้พิลึก... มีคนเข้าใจผิดและตีโทษฉันอยู่น้อย จนถึงยกขึ้นเป็นข้อ
ติเตียนว่า “เป็นคนเลวทรามไม่ควรอยู่ บนพื้นโลก”)

หม่อมวลที่ไม่เห็นด้วย

ถูกคนกล่าวหาว่าท่าน ท่านมีอำนาจมากไป
ทำให้ขวางถ่วงความศิวิไลซ์บ้านเมือง

- กบฏที่ถูกจับถูกปล่อยไม่ทรงเคืองแค้น อดทน นำพาชาติพ้นพาลภัย ให้สยามก้าวไปอย่าง
มั่นคง ในหลวงทรงพระปรีชา ชาติจึงก้าวไกลด้วยพระราโชบาย

(Introduce ภาพและ Sound Effect ภาวะและบรรยากาศสงคราม)

(บนสกรีน และพระราชดำรัส

“...ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ดูโดยถี่ถ้วนแล้วรู้สึกว่าการที่กรุงสยามจะเฟิกเฉยละเลยอยู่อีกต่อไป
นั้น หาได้ไม่ แลเมื่อคำนึงถึง ผลประโยชน์แห่งสยามแลสันติภาพแห่งโลกแล้ว ก็ไม่มีหนทางอย่างอื่นที่
จะเลือกได้ นอกจากต้องประกาศสงครามต่อประเทศ เยอรมนี แลออสเตรเลีย ฮังการี”)

ภาพทหารไทยร่วมสวนสนามที่กรุงปารีสที่ Screen ชาวบ้านมารับทหาร รวมกลุ่มกัน
ร่วมกันโบกธงชาติไทย MEDIA เปลี่ยนเป็นถนน

หม่อมวล (ชาวบ้าน)

สงครามร่วมศึกในมหาสงคราม
ชาติสยามได้ผงาด ไม่แพ้ชาตินานา ชัยชนะยิ่งใหญ่
นำให้เรารอดหน้า ท่านส่งคนเจรจา แก่สัญญาที่ไม่เป็น

ธรรม ส่งทหารร่วมศึกในมหาสงคราม ชาติสยามได้
ผดาด ไม่แพ้ชาตินานา ชัยชนะยิ่งใหญ่ นำให้เรา
รุดหน้า ท่านส่งคนเจรจา แก่สัญญาที่ไม่เป็นธรรม

- ชัย ประยงค์ เทิด เดินนำขึ้นมาด้านหน้า Scrim

- Scrim ลง เห็นภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ “ตั้งคลังออมสิน กู้วิกฤติชาติ” “ใช้ละครสร้าง
ชาติ ปลุกจิตสำนึกชาตินิยม” “สร้างดุสิตธานี นำร่องประชาธิปไตย” “ตั้งลูกเสือและกองเสือป่า หนุน
ทหาร” “แก้สนธิสัญญา สยามไม่ถูกเอาเปรียบอีกต่อไป”

หม่อมวล

สิ่งดีที่ทรงสร้างสรรค์ ประทานเพื่อผองชาวไทย ได้
หล่อหลอมจิตใจไทยทั้งชาติร่มเย็น แบบอย่างแห่ง
ความเมตตา เปี่ยมด้วยปัญญาชัดเจน เป็น
เครื่องหมายแห่งปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ ในหลวง ธีรราชา
ผู้ยิ่งใหญ่ ในหลวง ธีรราชา

- ไฟค่อย ๆ เฟดลง เหลือแต่ไฟไฟที่ช่วยคนเดียว

๓๘ เพลง 26 เปิดใจ

ชัย

เพิ่งเข้าใจว่าความยิ่งใหญ่ที่แท้ ไซ้แค่เพียงอยู่สูงได้ยืน
เด่นเหนือใคร ให้คนเชิดชู อยู่ในแสงจ้า ปล่อยอึดตา
ของตนเข้าบดบัง เพิ่งได้รู้ตัว ไยจึงพลาดหวัง
(มองเทิด) และยังไม่ดีพอให้คนศรัทธา

เทิด

น่าเสียดายที่แม้รับใช้ใกล้ชิด แต่ไม่เคยจะคิดทำตาม
อย่างท่านเป็น
(มองชัย) ได้แต่เห็นผิด กีดกันผู้อื่น และยืนกรานไม่ฟัง
ไม่เปิดใจ อาจจะเป็นต่าง อย่างไม่รู้สุดท้าย มีเป้าหมาย

ร่วมกันก็เพื่อแผ่นดิน

(ชัยสมตาประยงค์)

ประยงค์

ที่ผ่านมาตัวฉันอยากจะมีเสรี แต่ยังคงยหริภคินีความ
จริงเรื่อยไป ปล่อยให้สิ่งที่คิด ปิดกั้นในหัวใจ แต่วันนี้
รู้ดีข้างใน ใจฉันต้องการให้ใครดูแล

- Scrim ขึ้น

ฉาก 19 Finalé

๓๙ เพลง 27 อีรราชชา

ชัย/เทิด/ประยงค์จากที่เคยมองแค่ในมุมที่เห็น กลับชัดเจนเมื่อเริ่มได้

มองต่างมุมไป

ความคิดหลายหลาก ทำให้เข้าใจ ความขัดแย้ง

คลี่คลายด้วยใจเรา เพียงเราเมตตา และยอมรับเขาเรา

จะพบปัญญาจุดแสงส่องทาง

หม่อมวล

เปรียบพระองค์เป็นเหมือนตะวันส่องฉาย

แผ่แสงทองประกายยิ่งใหญ่ให้ผองชน

ผ่านความทุกข์ทน ถูกคนก้าวก่าย

แต่ทรงทนเผชิญและยอมพลี

- Screen - รัชกาลที่ 6 เพื่อให้บ้านเมืองได้มีวันนี้

เราทั้งผองเปรมปรีดีในพระเมตตา

ตัวหนังสือฉายขึ้นเป็นเหมือนข่าวจากหนังสือพิมพ์

- “๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๘ เวลา ๑ นาฬิกา ๔๕ นาที พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต”
- “งานสยามรัฐพิพิธภัณฑ์ถูกยกเลิกไป”
- “ทุ่งศาลาแดงกลายเป็นสวนสาธารณะและสมบัติของประชาชน ดังพระราชปณิธาน”
(ทุกคนตกใจเสียใจ แต่ก็ยังมีความหวังแม้ ร.6 ลีน)

หม่อมวล

อาจจะมีบางคราผ่านเวลามีดมน และดูเหมือนว่า
หนทางไม่ง่ายดาย แต่ความดีที่ทรงสร้างเอาไว้
มากมาย จะส่องทางให้เราต่อไป ไม่มีเสื่อมคลายชั่ว
กาลนาน และจากนี้...

หม่อมวล

จะขอตามรอยเท้าที่ทรงก้าวนำ สืบสานความศรัทธา
ด้วยใจที่ซื่อตรง ได้เรียนรู้ว่า ใจที่สูงส่ง จะทอแสงดำรง
จากภายใน ส่องเพื่อผู้อื่น สว่างสดใส และจะไม่มีวัน
ดับแสงสิ้นลง องค์ผู้ยิ่งใหญ่ ให้เราเรียนรู้ และเดินตาม
องค์ธีรราชา

④ - Curtain Call

- จบการแสดง -

หมายเหตุ : แถบสีเทา หมายถึง ช่วงที่เป็นเพลง และ ดนตรี

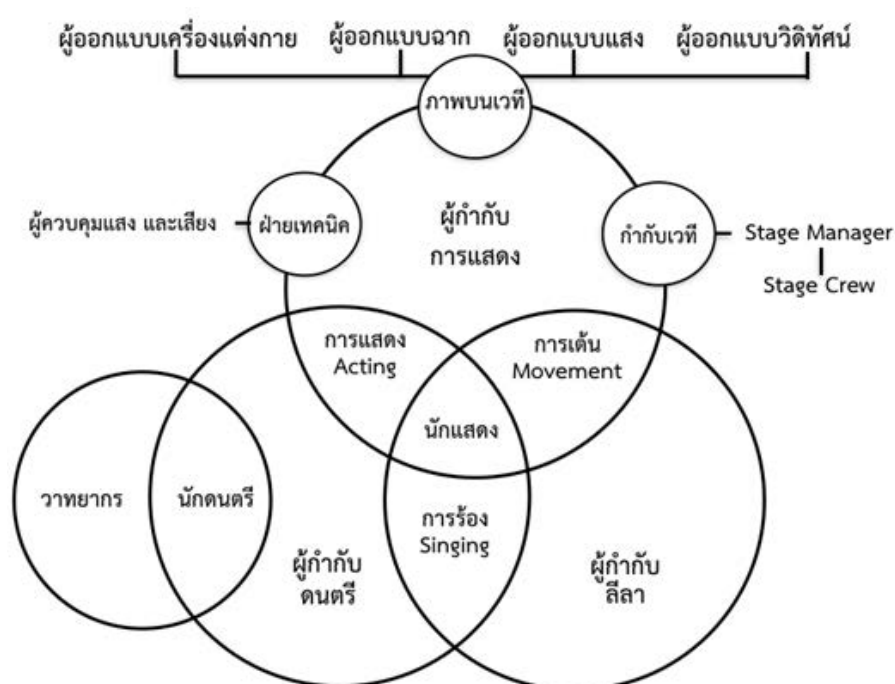
ตารางที่ 3.1 ตารางลำดับดนตรีและเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

ที่	ชื่อเพลง	ฉาก	ตัวละคร	Key	Meter	Form	Song Style	ลีลาทำนอง	คำร้อง	เรียบเรียง	พิมพ์เพื่อร้อง	ดูริยบท	ฝึกซ้อม	หมายเหตุ
	องก์ 1													
1	โหมโรง	0	-	Bb	4/4,3/4	Medley	Overture	-	ไม่มี			17 พ.ค.		
2	เพลงรับอรุณ	1	ชัย	Bb	3/4	AABA	Ballad	-				13 พ.ค.		
3	เพลงสยามยุคใหม่	1	ชัย ประยงค์ ผิน หม่อมวล	Bb	4/4	Verse-Chorus	Up-tempo	มี 24 ก.พ				10 พ.ค.		
4	เพลงอมสิน	1	เจ้าพระยาฯ หม่อมวล	F	4/4	AABB	Up-tempo	มี 11 เม.ย			18 เม.ย	16 พ.ค.		
5	เพลงเป็นสตรีโซคดี	2	คุณหญิง หม่อมวลหญิง	Bb-C	2/4,4/4	AABA	Up-tempo	มี 7 มี.ค		12 เม.ย ไทย	10 เม.ย	29 เม.ย.-15พ.ค.	10 เม.ย	22 มี.ค
6	เพลงคำนิยม	2	คุณหญิง ประยงค์	C	2/4	AABCCC	Ballad				10 เม.ย	15 พ.ค.		
7	Segue 1	2-3.	-	Bb	2/4	AA	Segue		ไม่มี			13 พ.ค.		
8	เพลงต้องแต่งงาน	3	เจ้าสัว คุณนาย	F	4/4	AABA	Duet					13 พ.ค.	16 มี.ค	
9	บรรเลงในงานเลี้ยง เพลงทองย่อน	4	วงดนตรีไทย บรรเลงเปียโน และวงเครื่องสาย ต.ต.	Eb	2/4		ไทยประยุกต์		ไม่มี			13 พ.ค.		
10	เพลงเป็นชายเชื้อชาติ แก้ว	4	เทิด หม่อมวลชาย	Bb	4/4	Through composed	Charm	มี ม.ค	ร.6		6 เม.ย	6 พ.ค.		
11	เพลงราชพิธี	4	เจ้าพระยาฯ ทองคำ กำไล เทิด ชัย หม่อมวล	Eb	4/4	Verse-Chorus	Musical Scene	มี 2-18 มี.ค		3 มี.ค	19 มี.ค	16 พ.ค	19 มี.ค หม่อมวล	21 มีนาคม ตัวหลัก
12	เพลงเอ็กโป	5-6	หม่อมวล	Eb	2/4	AA	Up-tempo	มี 5 เม.ย	6 เม.ย	6 เม.ย	6 เม.ย 5 พ.ค	9 พ.ค	6 เม.ย	แก่น้อย 12 เม.ย.
13	เพลงเกินกว่าที่คิด	6	ชัย	F	6/8	AABA	Ballad				10 เม.ย	14 พ.ค.	17 มี.ค	
14	Segue 3 to Theatre		-	F	6/8		Segue		ไม่มี			13 พ.ค.		
15	เพลงความรัก (ไทยเดิม)	7	บรรเลงดนตรีไทย และขับร้องไทย	Bb	4/4		ไทยเดิม			ร.6			12 เม.ย	
16	เพลงวิถีคนกรุง	8	หม่อมวลชาย	C	4/4	AAA		มี 1 เม.ย	4 เม.ย	5 เม.ย	6 เม.ย	5 พ.ค	6,11 เม.ย	
17	เพลงนี้แหละผู้ชาย	9	ประยงค์	Eb	4/4	AABA	Charm				14 เม.ย	15 พ.ค	14 มี.ค	
18	Segue 4 : Transition to Chai's house		-	F	6/8				ไม่มี					
19	เพลงไม่ใช่ที่คิด (เกินกว่าที่คิด Reprise)	10	ชัย	Dm-F	6/8	AABA	Ballad			17 มี.ค	25 มี.ค	9 พ.ค	28 มี.ค	

ที่	ชื่อเพลง	ฉาก	ตัวละคร	Key	Meter	Form	Song Style	ลีลา	ทำนอง	คำร้อง	เรียบเรียง	พิมพ์เพื่อร้อง	ดูரியบท	ฝึกซ้อม	หมายเหตุ
	องก์ 2														
20	En'tracte		-	F	6/8,4/4					ไม่มี					
21	เพลงคลุ้มฉุน (ต้องแต่งงาน & คำนิยม Reprise)	11	เจ้าสัว คุณนาย พระยา คุณหญิง	Bb-Eb	4/4	Counterpoint	Comedy	มี					24 เม.ย		
22	เพลงจะทำตามหัวใจตัวเอง	12	ชัย ประยงค์	Ab	3/4,4/4	AABA	Ballad						28 มี.ค		แสดง 1 เม.ย
23	Segue 5-ไม่ใช่ที่คิด : Transition to office.	13	-	Ab	3/4,4/4					ไม่มี			14 พ.ค		
24	เพลงคนเก่ง	14	คุณพระบริภัณฑ์ รักษา ชัย	Eb	4/4	AABA	Ballad		29 ก.พ				7 เม.ย	24 เม.ย	7 เม.ย
25	Segue 6 : Transition to Theatre 2		-	Eb	4/4					ไม่มี					
26	เพลงคนละพวก	15	เทิด ประยงค์ ชัย	Cm	4/4	ABACAB	Up-tempo		3 เม.ย				5 เม.ย	4 พ.ค	5 เม.ย
27	เพลงความรัก	15	ประยงค์ ชัย เทิด กำไล	Ab	3/4,4/4		ไทยสากล	มี		ร.6					
28	Underscore : โกลาหล	16-17	-	Cm	4/4			มี		ไม่มี					
29	เพลงจะทำตามหัวใจตัวเอง (Reprise)	17	ชัย ประยงค์	Ab	3/4,4/4	AABA	Ballad						5 เม.ย		5 เม.ย
30	Segue 7 : Transition from Free will		-	Cm	4/4					ไม่มี					
31	เพลงหัวหน้าที่ดี (เพลงคนเก่ง Reprise)	19	คุณพระบริภัณฑ์ ชัย	Eb	4/4	AABA	Ballad						21 เม.ย		21 เม.ย
32	เพลงเปิดโปง (เพลงเกินกว่าที่คิด Reprise)	19	ชัย	Dm-F	6/8	AA							5 เม.ย	14 พ.ค	5 เม.ย
33	Segue 8 : Transition from Free will		-	Cm	4/4					ไม่มี					
34	เพลงบารมีปกเกล้า	20.2	ชัย ประยงค์ เทิด หม่อมวล	Am-C	2/2	Counterpoint	Trio & Chorus			11 เม.ย	12 เม.ย		12 เม.ย	6 พ.ค	12 เม.ย
35	เพลงนิตินิดหน้อยหน้อย	20.5	ทองคำ	Dm-F	4/4	ABA			2 มี.ค	11 เม.ย	12 เม.ย		12 เม.ย	3 พ.ค	12 เม.ย
36	เพลงคนละพวก (Reprise)	20.5	ชัย เทิด ประยงค์	Cm	4/4	ABACA-BAB	Up-tempo	มี					18 เม.ย	4 พ.ค	18 เม.ย
37	เพลงต้นแบบ	21	เจ้าพระยา หม่อมวล	Bb	4/4	AABB-BC-AB	Musical Scene	มี		24 เม.ย			27 เม.ย	4 พ.ค	27 เม.ย
38	เพลงเปิดใจ	22	ชัย ประยงค์ เทิด	Eb	4/4	AABA	Eleven o'clock			26 เม.ย			27 เม.ย	5 พ.ค	27 เม.ย
39	เพลงธีรราชา (เพลงเปิดใจ Reprise)	22	ทุกคน และ หม่อมวล	Eb-F	4/4	ACBA	Finale	มี	11 เม.ย	26 เม.ย			27 เม.ย	5 พ.ค	27 เม.ย
40	40. Curtain call		-	Bb	4/4					ไม่มี					บรรเลง สยามยุคใหม่

3.3 ระบบการทำงานในการสร้างสรรค์ละครเพลง

ระบบการทำงานในละครเพลงต่างจากละครพูดตรงที่ละครพูดมักจะมีผู้กำกับการแสดงเพียงผู้เดียวที่กำหนดทิศทางของเรื่อง การแสดง และภาพบนเวที แต่ละครเพลงนั้นจะมีผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับดนตรี และผู้กำกับลีลา เป็นสามฝ่ายหลัก การทำงานจะต้องเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน เพราะทุกฝ่ายในละครเวทีนั้นเกี่ยวข้องกันทั้งหมด นักแสดงจะต้องทั้ง ร้อง เดิน และแสดง ประกอบกับภาพ แสง และเสียงที่จะต้องดำเนินไปตามทั้งที่ดนตรีและบทละครกำหนดไว้

ภาพที่ 3.2 ระบบการทำงานในการสร้างสรรค์ละครเพลง

ที่มา : ผู้วิจัย

ตัวอย่างจุดที่ต้องอาศัยการตัดสินใจร่วมกันของทั้งสามฝ่ายคือ จุดเชื่อมฉาก หากในการแสดงจากฉาก 1 ไปฉาก 2 ฝ่ายเทคนิคไม่สามารถไม่สามารถเปลี่ยนฉากได้ภายในเวลาที่ผู้ประพันธ์ดนตรีได้ประพันธ์ดนตรีเชื่อมฉากไว้ ประกอบกับปัจจัยอีกประการคือตัวละครหลักจะต้องเปลี่ยนชุด ผู้กำกับดนตรีจะต้องตัดสินใจว่าจะเล่นบางห้องซ้ำ เล่นซ้ำทั้งหมด หรือจะบรรเลงให้ช้าลง เพื่อให้ความยาวของเพลงเชื่อมฉาก 10 วินาที กลายเป็น 20 วินาที เพื่อให้ทีมงานฝ่ายอื่นๆทำงานได้ ในขณะที่บนเวทีจะต้องไม่ว่างเปล่า ผู้ชมจะต้องไม่รู้สึกรอกคือนักแสดงเปลี่ยนชุด โดยผู้กำกับลีลาและผู้กำกับการแสดงก็ต้องทำงานเพิ่มเติมในส่วนของ 10 วินาทีที่เพิ่มขึ้นว่า บนเวทีจะเกิดอะไรขึ้น จะ

เป็นภาพจากวีดิทัศน์ แสง ฉาก และนักแสดงคนอื่น ๆ กล่าวคือจะทำอย่างไรให้อีก 10 วินาทีที่เพิ่มมานั้นสมเหตุสมผลและทำให้เรื่องราวเดินไปข้างหน้าอย่างเนียบเนียนที่สุด

หากกล่าวถึงรายละเอียดเพิ่มเติมของการทำงานทั้งสามฝ่าย สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้กำกับการแสดง (Director)

ผู้กำกับการแสดงเป็นผู้เล่าเรื่องหลักและเป็นศูนย์กลางระหว่างนักแสดง ผู้กำกับดนตรี ผู้กำกับลีลา และศิลปินผู้เชี่ยวชาญด้านภาพ ไม่ว่าจะเป็นผู้ออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย แสง หรือวีดิทัศน์ โดยมีฝ่ายเทคนิคและฝ่ายกำกับเวทีบริหารงานด้านการจัดการให้ศิลปะเหล่านั้นสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างปลอดภัย แม่นยำ และควบคุมให้การแสดงในทุกรอบการแสดงเป็นไปตามที่ทุกคนได้ฝึกซ้อมมา

3.3.2 ผู้กำกับดนตรี (Music Director)

ผู้กำกับดนตรีเป็นผู้กำหนดทิศทางการร้องและการบรรเลงดนตรีในเรื่องทั้งหมด ว่าจุดไหนควรจะถูกถ่ายทอดออกมาอย่างไรในทางดนตรี การทำงานระหว่างผู้กำกับดนตรีและผู้กำกับการแสดงเป็นเรื่องของการหาจุดร่วมกันว่าจะผสมผสานระหว่างเรื่องของการแสดง การเล่าเรื่อง กับดนตรี ทั้งดนตรีบรรเลงผ่านวาทยากรและนักดนตรี และการขับร้องของนักแสดง อยากรให้ออกมาดีที่สุดในการร้องเพลงของนักแสดง การเลือกว่าจะให้เน้นร้อง ๆ ออกมาในแบบไหนก็ขึ้นอยู่กับทิศทางที่ผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับดนตรีมองเห็นเรื่องราว และตัวละคร

สรุปงานของผู้กำกับดนตรีมีหน้าที่ ดังนี้

1. ฝึกซ้อมเพลงให้กับนักแสดง
2. ปรับบันไดเสียงที่เหมาะสมสำหรับนักแสดงแต่ละคนในเพลง
3. ปรับดนตรีเชื่อมฉาก (Segue) สำหรับการเปลี่ยนฉาก
4. ประสานงานและปรับดนตรีคลอบทเจอร์จา (Underscore) กับฉากนั้น ๆ
5. ประสานงานและปรับลำดับการแสดงรวมถึงการพัฒนาการเรียบเรียงเพลงสำหรับการออกแบบลีลาใหม่ได้
6. ฝึกซ้อมและเตรียมวงดุริยางค์
7. ควบคุมดูแลการจัดการวงดุริยางค์

8. รักษาความเป็นเอกภาพทางดนตรีของทั้งการแสดง
9. อำนวยเพลงวงดุริยางค์
10. ส่งเสริมและช่วยนักแสดงในทางดนตรี ไม่ว่าจะระดับความสามารถในการขับร้องของนักแสดงจะอยู่ในระดับใด (Deer, 2014: 62)

3.3.3 ผู้กำกับลีลา (Choreographer / Movement Director)

ผู้กำกับลีลา เป็นผู้ออกแบบลีลา การเต้น และการเคลื่อนไหวของนักแสดงทั้งหมดส่วนใหญ่แล้ว กระบวนการออกแบบลีลาจะเริ่มต้นหลังจากการตีความจากผู้กำกับการแสดง และร้องเพลงนั้น ๆ กับผู้กำกับดนตรี จากนั้นผู้กำกับลีลาจะทำงานร่วมกับผู้กำกับการแสดงว่า ในช่วงนั้น ๆ ของเรื่อง ผู้กำกับการแสดงต้องการสื่อสารอะไร ก่อนจะถ่ายทอดออกมาเป็นลีลาของนักแสดงที่สอดคล้องกับการร้องเพลง

โดยปกติ ผู้กำกับการแสดงจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ออกแบบลีลา ผู้มีหน้าที่ในการสร้างสรรค์การเต้นรำและการเคลื่อนไหวบนเวที ... โดยทั่วไปผู้กำกับการแสดงมีวิสัยทัศน์เป็นผู้ตีความบท ในที่นี้หมายถึงดนตรี เนื้อเพลงและบทละคร ในขณะที่ผู้ออกแบบลีลาสร้างสรรค์งานทั้งหมดที่เกี่ยวกับการเต้นและลีลาลึกลับเป็นสิ่งที่จะต้องเข้าใจตั้งแต่แรกเริ่มเพราะผู้กำกับการแสดงเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้เรียบเรียง และที่ปรึกษาผ่านการสร้างงานของผู้กำกับลีลา โดยมากแล้ว มักไม่มีการกำหนดลำดับการเต้นเป็นลายลักษณ์อักษรในบท ดังนั้นผู้ออกแบบลีลาจึงเป็นผู้ที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับผู้กำกับการแสดงอย่างมาก เรียกได้ว่าเป็นผู้กำกับการแสดงร่วม

การเต้นในมิวสิคัลต่างจากการเต้นประกอบการร้องในการแสดงดนตรีสด (Concert Dance) แม้ว่าทั้งการเต้นทั้งสองอาจใช้เทคนิคการเต้น รูปแบบการออกแบบท่า หรือแม้แต่ท่าเต้นเดียวกัน ความแตกต่างคือ การเต้นในมิวสิคัลต้องสามารถถ่ายทอด... การเต้นเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ทรงพลังและเป็นอวัจนภาษา ที่กระตุ้นความรู้สึกของผู้ชมได้มาก การเต้นสามารถถ่ายทอดความเปรมปรีดิ์ ความสิ้นหวัง ความเดือดดาลและความรู้สึกอื่น ๆ ด้วยความหลงใหลและลึกซึ้ง ซึ่งแม้แต่การขับร้องอาจไปไม่ถึงในจุดนั้น ...ในมิวสิคัล

เรามักจะเห็นการเดินในช่วงที่อารมณ์ความรู้สึกส่งไปสู่จุดสูงสุดในเรื่อง (Deer, 2014: 59-60)

3.3.4 งานด้านทัศนศิลป์ในมิวสิคัล

การทำงานของผู้ออกแบบด้านภาพ ไม่ว่าจะเป็นผู้ออกแบบฉาก ผู้ออกแบบเสื้อผ้า การแต่งหน้า ผู้ออกแบบทรงผม ผู้ออกแบบแสง ผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหวบนจอ การรวมกันขององค์ประกอบด้านการออกแบบต่าง ๆ นี้ สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ใจความสำคัญ สภาพสังคม สถานการณ์ และโลกของเรื่องที่น่าเสนอได้

การรวมกันขององค์ประกอบด้านการออกแบบต่าง ๆ นี้ สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ใจความสำคัญ ประวัติศาสตร์และรูปแบบในโลกของเรื่องที่น่าเสนอได้ ...ความล้มเหลวในการทำงานร่วมกับฝ่ายออกแบบจะทำให้ผู้กำกับการแสดงต้องใช้เวลาอย่างมากในการต่อสู้กับสิ่งที่ได้ตัดลिनใจไปแล้ว บางอย่างในการออกแบบสามารถนำมาปรับใช้ในภายหลัง แต่สิ่งที่สำคัญมากกว่าคือความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

รายการสำรวจ เพื่อการออกแบบที่ได้ผล

ฉาก

- ส่งเสริมมุมมองในการเล่าเรื่อง
- แสดงออกถึงมุมมองในเรื่องสไตล์หรือรูปแบบของเรื่อง
- จัดให้เกิดพื้นที่บนเวทีที่มีความหลากหลาย
- แบ่งสรรให้เกิดความลื่นไหลของทางที่นำไปสู่สถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ ในเรื่องทำงานภายในพื้นที่และงบประมาณที่จำกัดของเวที

เครื่องแต่งกาย

- ส่งเสริมมุมมองในการเล่าเรื่อง
 - แสดงออกถึงมุมมองในเรื่องสไตล์หรือรูปแบบของเรื่อง
 - ทำให้คุณลักษณะตัวละครชัดเจนขึ้น
 - ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวละครหนึ่งกับตัวละครอีกตัวหนึ่ง
- (รวมถึงบทบาทหลากหลายที่เล่นโดยนักแสดงคนเดียว)

- ทำให้นักแสดงสามารถเปล่งเสียงและเคลื่อนไหวได้อย่างสะดวกในการ

แสดง

แสง

- ส่งเสริมมุมมองในการเล่าเรื่อง
- แสดงออกถึงมุมมองในเรื่องสไตล์หรือรูปแบบของเรื่อง
- กำหนดระดับความสมจริงในแต่ละโอกาสสำคัญ
- นำและส่งเสริมจุดสนใจทางภาพในการจัดวางองค์ประกอบบนเวที

(Deer, 2014: 93-94)

การออกแบบที่ได้ผลดี จะช่วยส่งเสริมมุมมองในการเล่าเรื่อง แสดงออกถึงมุมมองในเรื่องสไตล์หรือรูปแบบของเรื่อง ทำให้เกิดพื้นที่บนเวทีที่มีความหลากหลาย ช่วยเกิดความตื่นไหวของทางที่นำไปสู่สถานที่เกิดเหตุต่าง ๆ ในเรื่องการแต่งกายจะช่วยทำให้คุณลักษณะตัวละครชัดเจนขึ้น สร้างความแตกต่างระหว่างตัวละครหนึ่งกับตัวละครอีกตัวหนึ่ง รวมถึงบทบาทหลากหลายที่เล่นโดยนักแสดงคนเดียวกัน แสงบนเวทีนอกจากจะช่วยกำหนดระดับความสมจริงในแต่ละฉากตามที่ผู้กำกับการแสดงต้องการ เช่น ฉากไฟไหม้ ในเรื่อง ชีรราชา เดอะมิวสิคัล ยังช่วยให้ผู้ชมรู้ว่าจุดสนใจทางภาพตอนนี้อยู่ที่ไหน บนเวทีละครเพลงที่มักมีขนาดใหญ่ ประกอบกับโรงละครที่ทำให้ผู้ชมและผู้แสดงอยู่ห่างกันอย่างมาก

3.4 สรุปการทำงานในการสร้างสรรค์บทละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ชีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

การทำงานร่วมกัน (Collaboration) เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตละครเพลงร่วมสมัย เพราะต้องอาศัยการสื่อสาร ปรัชญาหรือกันหลายฝ่าย ทั้งฝ่ายคิดสร้างสรรค์ ด้านบทละครเพลง ซึ่งประกอบด้วยผู้ประพันธ์บทละครเพลง ผู้ประพันธ์ดนตรี ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ทั้งสามคนต้องคิดงาน บทละครเพลงร่วมกัน หรือบางเรื่องอาจมีผู้อำนวยการแสดงและผู้กำกับการแสดงมาร่วมคิดด้วย

ส่วนงานสร้างสรรค์ด้านการแสดงบนเวที ซึ่งประกอบด้วย ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับดนตรี ผู้กำกับลีลา ซึ่งทั้งสามต้องคิดงานร่วมกัน เพราะละครเพลงดำเนินเรื่องด้วยเพลงและดนตรี ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้กำกับการแสดงต้องทำงานร่วมกับผู้กำกับดนตรีและผู้กำกับลีลาอย่างใกล้ชิด

ในส่วนงานสนับสนุนการแสดงคือฝ่ายออกแบบต่าง ๆ เช่น ผู้ออกแบบฉาก ผู้ออกแบบเสื้อผ้า ผู้ออกแบบการแต่งหน้า ผู้ออกแบบทรงผม ผู้กำกับเทคนิค ผู้ออกแบบสื่อวีดิทัศน์ ผู้ออกแบบแสง ผู้ควบคุมเสียง

ฝ่ายการแสดง คือ นักแสดง วาทยกร นักดนตรี นักเต้น ผู้ฝึกลีลา ผู้ฝึกเสียง และทีมงานกำกับเวที ซึ่งผู้กำกับเวทีคือผู้ประสานและกำกับดูแลเบื้องหลังและทีมงาน ผู้ควบคุมเสียง ผู้ควบคุมแสง ผู้ควบคุมสื่อวีดิทัศน์ หรือ ผู้ควบคุมภาพเคลื่อนไหวบนจอ

การทำงานของผู้วิจัยในฐานะผู้ประพันธ์ดนตรี เกี่ยวข้องกับผู้ประพันธ์บทละครเพลง ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับลีลา วาทยกร และผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหวบนจอ

3.4.1 การทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์บทละคร ผู้วิจัยได้ร่วมปรึกษาหารือกับผู้ประพันธ์บทละคร ผู้อำนวยการผลิต ในการวางโครงเรื่องของบทละครหลังจากที่โครงเรื่องสำเร็จในระดับหนึ่ง เพื่อจะได้กำหนดตำแหน่งดนตรีและเพลงในเรื่องร่วมกัน การประชุมได้เกิดขึ้นหลายครั้ง จนถึงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2559 จึงจะลงตัว ซึ่งเป็นวันที่พบนักแสดงครั้งแรกเพื่ออ่านบทพร้อมกัน

3.4.2 การทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ผู้วิจัยได้ทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้องอย่างเข้มข้น เนื่องจากบทละครเพลงเกิดความล่าช้าด้วยหลายสาเหตุ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงโครงเรื่อง รวมถึงรายละเอียดของตัวละคร ทำให้ต้องรอให้ตัวละครนิ่งก่อนและบทชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการทำงานร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้องเกิดขึ้นอย่างราบรื่นและรวดเร็วมาก ด้วยการใช้ตารางลำดับดนตรีและเพลงของละครเรื่องนี้ตามตารางตัวอย่างด้านบน และรายละเอียดการประพันธ์ดนตรีร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้องที่จะกล่าวในบทที่ 4 ต่อไป

3.4.3 การทำงานร่วมกับผู้กำกับการแสดง ผู้วิจัยได้ทำงานกับผู้กำกับการแสดง ในการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถในการขับร้องเพลงได้ และได้ทำหน้าที่เทียบเสียงผู้สมัครทุกคน เนื่องจากผู้ประพันธ์ดนตรีจะต้องประพันธ์ให้เข้ากับเสียงของนักแสดงทุกคนที่ต้องขับร้องเพลงในเรื่องไม่ว่าจะเป็นการขับร้องเดี่ยว ขับร้องกลุ่มย่อย ขับร้องประสานเสียงในกลุ่มใหญ่ ผู้วิจัยต้องคุยกับผู้กำกับการแสดงเพื่อทราบการตีความตัวละครที่ต้องขับร้องบนเวที เพื่อประพันธ์ทำนองเพลงให้เข้ากับตัวละครแต่ละตัว ต้องทราบบุคลิกลักษณะ ความรู้สึกนึกคิดในขณะนั้นของตัวละคร ความเป็นมาของตัวละครตัวนั้น และบรรยากาศในขณะนั้นด้วย

การทำงานกับผู้กำกับการแสดง ในส่วนของการประพันธ์ดนตรีเชื่อมฉาก ตามกระบวนการของการผลิตงานมิวสิคัล ซึ่งมักเกิดขึ้นก่อนการแสดงไม่นาน เริ่มตั้งแต่การซ้อมฉากต่อฉาก จะเห็นความต้องการเสียงดนตรีเพื่อเชื่อมต่อจากฉากหนึ่งไปสู่อีกฉากหนึ่ง

3.4.4 การทำงานร่วมกับผู้กำกับลีลา การทำงานร่วมกับผู้กำกับลีลาและผู้ออกแบบท่าเต้น ผู้วิจัยได้มีการปรึกษาหารือกันสามฝ่าย คือ ผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับลีลา และตกลงร่วมกันว่าจะมีเพลงใดบ้างที่ต้องมีการกำกับลีลา ในลักษณะใด สไตล์ไหน

ผู้วิจัยได้วางแผนในการประพันธ์ดนตรีสำหรับเพลงที่ต้องมีลีลาและการเต้นรำก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากเพลงส่วนใหญ่ต้องใช้นักแสดงจำนวนมาก เช่น เพลงสยามยุคใหม่ ซึ่งเป็นเพลงหมู่เพลงแรกของเรื่อง มีกลิ่นอายความเป็นไทย เพลงอมสมิน เป็นเพลงในที่ทำงานคลังอมสมินในสมัยนั้น การประพันธ์เพลงนี้ได้มองภาพว่าจะออกมาในสไตล์ Bob Fosse เพลงเป็นสตรีโซคตี เป็นเพลงที่ขับร้องโดยสาวใช้ในบ้านของคุณหญิงเขื่อน ใช้เพลงที่มีกลิ่นอายไทย มีจังหวะที่รวดเร็วเร้าแรงและต่อด้วย ความเคร่งขรึมเรียบร้อย เพลงเป็นชายเชื้อชาติแก้ว เป็นเพลงที่ขับร้องโดยหลวงเทิดบดินทรและกลุ่มทหาร มีความหนักแน่นในครั้งแรกของเพลง และมีลีลาอ่อนโยนที่เต้นรำกับผู้หญิงในครึ่งหลังของเพลง เพลงนี้ได้มีการตัดและยึดดนตรีในช่วงที่หลวงเทิดบดินทรเต้นรำกับผู้หญิง ส่วนเพลงในลักษณะเพลงรวมฉาก หรือ Musical Scene เช่น เพลงต้นแบบ จำเป็นต้องใช้เวลาในการประพันธ์ เนื่องจากมีการดำเนินเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ทั้งต้องคุยกับผู้กำกับการแสดง ผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหวบนจอ เพื่อจะทราบความยาวและอารมณ์ในแต่ละช่วงของฉาก

การทำงานร่วมกับผู้ออกแบบท่า ผู้วิจัยได้อยู่ดูการซ้อม เพื่อจะทราบว่าต้องตัดดนตรีออกขนาดไหน หรือเพิ่มเติมยึดเพลงออกไปมากเพียงใด เมื่อได้จังหวะและอารมณ์ตามที่ตกลงกัน ผู้วิจัยได้กลับมาแก้ไขทันทีเพื่อการฝึกซ้อมครั้งต่อไป ซึ่งผู้ออกแบบท่าต้องนำไปฟังและทบทวนให้นักแสดงอีกหลายครั้ง

3.4.5 การทำงานร่วมกับวาทยากร การทำงานร่วมกับวาทยากรหรือผู้อำนวยเพลง ผู้วิจัยได้เรียนเชิญพลเรือตรีวีระพันธ์ วอกลาง เป็นผู้อำนวยเพลงในการแสดงครั้งนี้ โดยได้ร่วมกับวงดุริยางค์ประชาคมกรุงเทพ มีนักดนตรีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาร่วมบรรเลง และวงดนตรีไทยร่วมการแสดงในครั้งนี้ ได้ร่วมกับวาทยากรตกลงเรื่องวันฝึกซ้อมร่วมกันเองก่อน 1 ครั้ง ฝึกซ้อมร่วมกับวงดนตรีไทย 1 ครั้ง ฝึกซ้อมร่วมกับนักแสดงบนเวที 3 ครั้ง ก่อนการซ้อมใหญ่ และการแสดง

การทำงานร่วมกันระหว่างฝึกซ้อม คือ การกำหนดจังหวะความเร็วของแต่ละเพลง การเรียงลำดับและความต่อเนื่องของเพลงและดนตรีในช่วงเชื่อมฉากและช่วงเพลงคลอบทเจรจา

3.4.6 การทำงานร่วมกับผู้ออกแบบภาพวิดิทัศน์ การทำงานร่วมกับผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหวบนจอ เป็นการทำงานที่ไม่ได้คุยกันโดยตรง ซึ่งผู้กำกับเวทีได้ขอเพลงตัวอย่างไปให้ผู้ออกแบบภาพเคลื่อนไหวบนจอ เพื่อตัดต่อภาพ ไม่ว่าจะเป็เพลงโหมโรง เพลงเปิดเรื่อง เพลงต้นแบบ เพลงธีรราชา และดนตรีเชื่อมฉากหลายจุด

บทที่ 4

กระบวนการสร้างสรรค์นาฏดุริยางค์ในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’

การศึกษานาฏดุริยางค์ที่ใช้ในการแสดงละครเพลงไทย เกี่ยวข้องกับการเข้าใจทั้งเรื่อง โครงสร้างของดนตรีในการเล่าเรื่องราว และ การประพันธ์ทำนองให้สอดคล้องกับภาษาหรือเนื้อร้อง จากการประพันธ์ดนตรีสำหรับละครเพลงเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ผู้วิจัยใช้หลักคิดและวิธีการ จากมุมมองของผู้ที่มีเบื้องหลังทางด้านดนตรีตะวันตก ประกอบกับทำงานด้านละครเวทีและละคร เพลงตะวันตกมา ได้พบหลักในการประพันธ์เพลงโดยใช้โครงสร้างของเพลงสำหรับละครเพลงร่วม สมัยไทย ดังนี้

- 4.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล
- 4.2 การกำหนดประเภทของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล
- 4.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของเพลง
- 4.4 การประพันธ์ทำนองเพลง ร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง
- 4.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง
- 4.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์
- 4.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี
- 4.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์
- 4.9 การประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดิทัศน์

4.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ผู้วิจัยได้กำหนดตำแหน่งเพลงโดยใช้วิธีการดูภาพรวมของการดำเนินเรื่องและหาจุดที่สำคัญ ต่อความรู้สึกของตัวละคร จุดสำคัญที่ต้องมีเพลง ตามหลักการของ Allen Cohen และ Steven L. Rosenhaus จากหนังสือเรื่อง Writing Musical Theatre คือ

4.1.1 ‘เมื่อเปิดเรื่อง’ ผู้วิจัยได้กำหนดให้เพลงรับอรุณ เป็นเพลงเปิดเรื่องและต่อด้วยเพลงสยามยุคใหม่เลย และต่อด้วยเพลงอมสิน ซึ่งทั้งสามเพลงที่ต่อเนื่องกันนั้น เป็น 3 เพลงที่มีความแตกต่างกันด้วยจำนวนตัวละครที่ขับร้อง ในเพลงรับอรุณมีหลวงชัยพิเทศเพียงคนเดียว ในจังหวะ 3 ตามด้วยเพลงสยามยุคใหม่ ซึ่งเป็นเพลงหมู่ ที่มีตัวละครหลายตัวในเพลงนี้ และมีส่วนที่เป็นการเปิดตัวประยงค์ ขับร้องเดี่ยว เพลงนี้จบด้วยการขับร้องหมู่ ต่อด้วยเพลงที่ 3 คือเพลงอมสิน ที่มีจังหวะในสไตล์แจ๊ส ตัวละครเป็นกลุ่มจำนวนน้อย ดังนั้น ทั้งสามเพลงเมื่อมาต่อเรียงกัน ทำให้ไม่น่าเบื่อ และตรงตามหลักการกำหนดตำแหน่งเพลงของมิวสิคัลอีกด้วย

4.1.2 ‘เมื่อจบองค์ที่ 1’ คือ เพลงไม่ใช่ที่คิด หรือ เพลงเกินกว่าที่คิด (Reprise) การกำหนดให้เพลงจบองค์ 1 เป็นเพลงที่ทิ้งท้ายให้ผู้ชมอยากรู้เรื่องราว เมื่อพักการแสดง 15 นาที จะทำให้ผู้ชมอยากรีบกลับเข้ามาชมการแสดงต่อ

4.1.3 ‘จุดสูงสุดของการแสดงในองค์ที่ 2 หรือ 11 o'clock’ คือ เพลงเปิดใจ เป็นเพลงที่ตัวละครหลักทั้งสามคนเปิดใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง หลังจากนั้นต่อด้วยเพลงที่ใช้ทำนองเพลงเดียวกันแต่มีเนื้อเพลงที่ต่างกันโดยนักแสดงทุกคนในเรื่อง เข้ามาขับร้องเป็น เพลงจบเรื่อง คือ เพลงธีรราชา หรือ เพลงเปิดใจ (Reprise)

จะเห็นได้ว่าเพลงสำคัญในเรื่องทั้งสามจุด เมื่อเป็นไปตามหลักการกำหนดตำแหน่งเพลงในเรื่องจะทำให้การกำหนดตำแหน่งเพลงอื่น ๆ ง่ายขึ้น ต่อไปนี้เป็นเพลงอื่น ๆ ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ซึ่งมีแนวคิดดังนี้

- หลังจากจบสามเพลงแรกในการเปิดเรื่องแล้ว มีบทเจรจาของเจ้าพระยาเสนาภักดีกับหลวงชัยพิเทศ พระบริรักษ์รักษาและขวัญ เปลี่ยนฉาก เข้าฉากบ้านคุณหญิงเอื้อน ซึ่งเป็นบ้านของประยงค์ เริ่มเพลงเป็นสตริงโซคตีต่อด้วยเพลงค่านิยมห้าประการ ซึ่งทั้งสองเพลงต่อเนื่องกัน โดยเพลงเป็นสตริงโซคตี เป็นเพลงที่ประกอบการเต้นโดยสาวใช้ในบ้าน ช่วงก่อนเข้าเพลงค่านิยมห้าประการซึ่งคุณหญิงเอื้อนขับร้อง จะมีบทร้องเชื่อม โดยผู้วิจัยได้ประพันธ์ให้มีการขับร้องในลักษณะ Responsive คือสาวใช้ร้องตอบรับที่คุณหญิงเอื้อนสอนให้ ‘ปอกมะพร้าว รั้วต้องงามงาม’ ‘อบร้าเทียนปิดฝาให้ไว’ ซึ่งการร้องตอบรับจะเป็นการร้องประสานเสียงหญิงล้วนแบบ a Cappella คือไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ

- เมื่อจบเพลงค่านิยมห้าประการที่คุณหญิงเอื้อนร้องคู่กับประยงค์ลูกสาว จะมีดนตรีเชื่อมฉากในบันไดเสียง Bb Major เพื่อส่งเข้าเพลงถัดไปในบันไดเสียง F Major คือ เพลงต้องแต่งงาน ในฉากบ้านหลวงชัยพิเทศ โดยคุณนายหยกและเจ้าสัวซัง

- แล้วต่อเข้าเพลงทองย่อนบรรเลงในงานเลี้ยง ซึ่งมีลีลาประกอบในเพลงนี้ และมีภาพขึ้นจอ เป็นภาพวาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับข่าว ‘งานเอ็กโปส่งเสริมการพาณิชย์และเกียรติภูมิของสยามสู่สากล’ ต่อด้วยเพลงเป็นชายเชื้อชาติแกล้ว ซึ่งเป็นเพลงจากบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 ทั้งภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และ ภาษาอังกฤษ เมื่อจบเพลงนี้แล้วเป็นบทเจรจาของเจ้าพระยาเสนาภักดีกล่าวเปิดงาน

- ต่อด้วยเจ้าพระยาเสนาภักดีขับร้องเริ่มเพลงราชพลี ซึ่งเป็นเพลงหม่อมวลขับร้องว่าจะทุ่มเทด้วยใจและกายมอบถวายเป็นราชพลี แต่ในหลวงด้วยความรักดีโอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ ในช่วงกลางเพลงเป็นตอนที่เปิดตัวทองคำและกำไล เพลงนี้มีทั้งดนตรีคลอบทเจรจา หรือ Underscore จัดเป็นเพลง Musical Scene

- ต่อด้วยเพลงเอ็กโป เห็นการร่วมแรงร่วมใจของทุกฝ่าย ขับร้องทำนองเดี่ยวซ้ำ แต่มีกิจกรรมในการเตรียมงานเอ็กโป เพลงนี้อยู่ในโครงสร้างเพลงแบบ AAA โดยมีดนตรีคลอบทเจรจาด้วย หลังจากจบเพลงนี้ มีบทเจรจาระหว่างคุณพระบริรักษ์รักษาและขวัญกับหลวงชัยพิเทศ

- เมื่อทุกคนออกไปหมดแล้ว หลวงชัยพิเทศมีความตื่นเต้นและมีความหวัง รู้สึกถึงความฝันเป็นจริง จนร้องออกมาเป็น เพลงเกินกว่าที่คิด

- ต่อด้วยฉากซ้อมละคร แต่มี Segue เปลี่ยนฉาก

- หลังจากบทเจรจาของผินและประยงค์ที่โรงละครบริเวณบ้านเจ้าพระเจ้าเสนาภักดี เห็นการฝึกซ้อมของชัยและเทิด โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้จุดนี้เป็นการขับร้องเพลงไทยเดิม อัญเชิญพระราชนิพนธ์ *ความเอ๋ยความรัก* ให้เห็นความแตกต่างเพราะฉากนี้เป็นละครซ้อนละคร หลังจากฉากซ้อมละคร จะมีบทเจรจาค่อนข้างยาว แต่ไม่เกิน 10 นาที

- เข้าเพลงวิถีคนกรุง เพลงนี้มีลักษณะเป็น Montage เป็นฉาก 3 ฉากในเพลงนี้ โดยในแต่ละฉากเกิดขึ้นในสถานที่ที่ต่างกัน มีลีลาประกอบ โดยทั้งสามฉากทำให้เห็นวิถีคนกรุง มีดนตรีเชื่อมแต่ละฉาก มีบทเจรจาและดนตรีคลอบทเจรจา ทำให้เห็นความขัดแย้งของหลวงเทิบดินทร กับ หลวงชัยพิเทศ ที่เพิ่มความขัดแย้งมากขึ้นตามลำดับ

- เข้าฉากซ้อมละครอีกครั้ง หลวงเทิบดินทรแสดงออกว่ารักประยงค์โดยการชวนคุย แต่กำไลได้เข้ามาขัด อีกทั้งเทิดและชัยมีความขัดแย้งกันมากขึ้น ทำให้เข้าสู่เพลง นี้แหละผู้ชายประยงค์ขับร้องคนเดียว

- Segue เข้าบ้านหลวงชัยพิเทศ มีคนจะให้สินบนชัยและถูกข่มขู่ ทำให้ชัยร้องเพลง ไม่ใช่ที่คิด เป็นเพลงสุดท้ายก่อนจบองค์ที่ 1

- เข้าองค์ที่ 2 ด้วย เพลงบรรเลง En'tracte เป็นทำนองเพลงเกินกว่าที่คิด ในตอนจบองค์ที่ 1 และต่อด้วยเพลงเป็นสตรีโซคติ เพื่อนำเข้าสู่บ้านประยงค์

- เข้าสู่เพลงคลุมถุงชน ซึ่งเป็นตัวละครพ่อแม่ของทั้งหลวงชัยพิเทศและประยงค์ ร้องร่วมกัน โดยนำทำนองของแต่ละบ้านมาขับร้อง ดังนั้นเพลงนี้มีความเป็นไทยและจีนผสมในเพลงเดียวกัน
- เมื่อประยงค์และหลวงชัยพิเทศพบกัน ก็จำได้ว่ารู้จักกันมาก่อน คำอุทานของทั้งสองจึงเป็นควินตารี Segue ไปหอนก
- ทั้งสองคนขับร้องเพลง จะทำตามหัวใจตัวเอง ซึ่งหลวงชัยพิเทศขับร้องในอัตราจังหวะ 3 ส่วนประยงค์ขับร้องในอัตราจังหวะ 4 เมื่อจบเพลงทั้งคู่ร้องด้วยกันในอัตราจังหวะเดียวกัน
- เมื่อจบเพลงแล้ว ทั้งสองคุยกันสั้น ๆ แล้วจึงมีดนตรี Segue นำเข้าสู่ฉากที่ทำงานคลังออมสิน คุณพระบริภัณฑ์รักษาขับร้องเพลงคนเก่ง เพื่อสอนหลวงชัยพิเทศ เพราะเริ่มเห็นว่าตนเองเคยเป็นอย่างนั้นมาก่อน
- ดนตรี Segue เข้าสู่ฉากซ้อมละคร ซึ่งหลวงเทิบดินทรได้เข้าไปคุยกับประยงค์ว่าได้ยินข่าวเรื่องคลุมถุงชนของประยงค์กับหลวงชัยพิเทศ ความรู้สึกที่อัดอั้นถูกถ่ายทอดมาเป็นเพลงคนละพวก เป็นเพลงที่เทิบและประยงค์ร้องด้วยกัน
- เข้าสู่ฉากซ้อมละคร ประยงค์ร้องเพลงความรัก บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 ด้วยความรู้สึกเริ่มรักหลวงชัยพิเทศ และหลวงชัยพิเทศเข้ามาร้องต่อ หลวงเทิบดินทรแอบเห็นทั้งคู่มีใจให้กัน ส่วนกำไลแอบเห็นหลวงเทิบดินทรแอบชอบประยงค์ ความรู้สึกของกำไลที่เข้าใจสื่อออกผ่านดนตรีที่บรรเลงคลอประกอบ
- จากนั้นเข้าดนตรีบรรเลง หมาหมู่ คือ หลวงชัยพิเทศโดนรุม ดนตรีบรรเลงตลอดฉากที่สู้กัน และหลวงเทิบดินทรมาเห็นเข้า จึงเข้าไปช่วย
- ต่อด้วยดนตรีฉากไฟไหม้โรงพิมพ์
- เมื่อชัยทราบว่ประยงค์คือนิรนาม และชัยเป็นห่วงที่ตอนนี้นิรนามกำลังตกอยู่ในอันตราย ทั้งสองร้องเพลงจะทำตามหัวใจ Reprise ซึ่งเนื้อเพลงต่างจากครั้งแรกที่ร้องที่หอนก เพราะจะทำตามหัวใจตัวเองในการกลับมา Reprise มีความหมายเปลี่ยนไป ทำให้เพลงนี้มีผลต่อเรื่องมากกว่าขับร้องเพลงใหม่
- Segue เข้าไปที่บ้านเจ้าพระยาเสนาภักดี เป็นการประชุมเสื่อป่าเพื่อหาทางจับคนร้าย
- เมื่อหลวงชัยพิเทศทราบว่าตนเองไม่ได้เลื่อนตำแหน่ง รู้สึกไม่พอใจคุณพระบริภัณฑ์รักษาอย่างมาก คุณพระฯ ได้ขับร้องเพลงผู้นำที่ดี เพื่อสอนหลวงชัยพิเทศ แต่ในท่อนกลางมีช่วงที่หลวงชัยพิเทศเถียงพระบริภัณฑ์รักษา
- หลวงชัยพิเทศมีความไม่พอใจอย่างมาก ร้องเพลงเปิดโปง หรือ เกินกว่าที่คิด Reprise การขับร้องเพลงในมิวสิคัลเป็นจุดที่มีอารมณ์เข้มข้นในฉากนั้น

- ขณะที่รอซ้อมละคร ทุกคนเตรียมพร้อม ประยงค์อยู่หลังฉาก ส่วนหลวงเทิด-บดินทรและหลวงชัยพิเทศซ่อนตัวกันคนละที่ ต่างขับร้องเพลงบารมีปกเกล้า ด้วยความกังวลอย่างมาก
- เมื่อจับได้ว่าทองคำอยู่เบื้องหลัง ทองคำขับร้องเพลงนิคนิดน้อยน้อย ด้วยความสำนึกผิด
- เมื่อหลวงชัยพิเทศทราบว่าตนเองเป็นผู้เดียวที่ไม่รู้เรื่องแผนจับคนร้ายกับเสือป่า เพราะหลวงเทิดบดินทรไม่ได้แจ้งให้ทราบ จึงเกิดปากเสียงกัน ประยงค์เข้าไปห้าม ก็พลอยต้องวิวาทไปด้วย ในเพลง คนละพวก Reprise
 - เจ้าพระยาเสนาภักดีสอนทั้งสามคน ด้วยเพลงต้นแบบ ซึ่งเป็นเพลงรวมฉาก มีทั้งฉากขุนนางขัดแย้งกัน ฉากกลุ่มคนไม่ยอมรับพระองค์ ฉากสงครามโลกครั้งที่ 1 มีการใช้วีดิทัศน์ฉายขึ้นจอ เห็นถึงการทรงแก้สนธิสัญญาเพื่อสยามจะไม่ถูกเอาเปรียบอีกต่อไป ทรงตั้งคลังออมสิน ทรงใช้ละครปลูกจิตสำนึกให้รักชาติ ทรงสร้างดุสิตธานีนำร่องประชาธิปไตย ทรงตั้งลูกเสือและกองเสือป่าहनุนทหาร ทั้งหมดเกิดขึ้นในเพลงเดียว
 - ตัวละครหลักทั้งสามคนร้องเพลงเปิดใจ หลังจากที่ได้เข้าใจเหตุการณ์ทั้งหมด และหม่อมวลเข้ามาร้องเพลงธีรราชา ในรูปแบบ Double Chorus
 - เพลง Curtain Call คือเพลงที่นักแสดงทุกคนออกมาโค้งผู้ชมหลังจบละคร ผู้วิจัยเลือกให้บรรเลงเพลงสยามยุคใหม่ เพราะมีวงดนตรีไทยประสมด้วย

4.2 การกำหนดประเภทของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ประเภทของเพลงในละครเพลงตะวันตก สามารถแบ่งตามบทบาทหน้าที่ที่ดนตรีมีผลต่อเรื่อง และแบ่งตามวิธีการหรือ เทคนิคในการเล่าเรื่อง อย่างไรก็ตาม บางเพลงอาจมีบทบาทหน้าที่หลายอย่าง จึงสามารถจัดให้อยู่ในหลายประเภทได้ ประเภทของนาฏยดุริยางค์ ในละครเพลงร่วมสมัยไทย แบ่งได้ดังนี้

- 1) Ballad (เพลงบัลลาด)
- 2) Up-tempo (เพลงจังหวะเร็ว)
- 3) Character Song (เพลงของตัวละคร)
- 4) Comedy (เพลงตลกขบขัน)
- 5) Segue (ดนตรีเชื่อมฉาก)
- 6.) Underscore (ดนตรีคลอบทเจรจา)

- 7) Reprise (การซ้ำทำนอง)
- 8) Counterpoint (การใช้ทำนองสัมพันธ์)
- 9) Production Number (เพลงหมู่)
- 10) Musical Scene (เพลงรวมฉาก)

4.2.1 Ballad Song (เพลงบัลลาด) Ballad ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีหลายเพลง คือ เพลง “จะทำตามหัวใจตัวเอง” เพลงนี้เป็นเพลงที่มี 2 อัตรารัจจะในเพลงเดียวกัน เนื่องจากผู้วิจัยได้วางให้ “ชัย” ร้องในอัตรารัจจะ 3 ตั้งแต่ต้นเรื่อง ส่วน “ประยงค์” ร้องใน อัตรารัจจะ 4 ตั้งแต่ต้นเรื่อง ซึ่งทั้งสองคนมีความคิดเป็นตัวของตัวเองสูง เป็นคนรุ่นใหม่ไฟแรง สิ่งที่ทำนายของผู้ประพันธ์ คือ เพลง “จะทำตามหัวใจตัวเอง” เป็นตอนที่ทั้งสองคนต้องร้องด้วยกัน การสลับจังหวะไปมาและในท่ายที่สุดทั้งสองมีความเห็นที่พ้องกันในระดับหนึ่ง เห็นได้จากการร้องสลับจังหวะกัน ในกลางเพลงและร้องประสานกันในช่วงท่าย เหมือนทั้งสองได้ยินเสียงของกันและกันและเริ่มมีความเข้าใจกันมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 4.1 เพลง “จะทำตามหัวใจตัวเอง” (Reprise)

ชัย Moderato

โลก จะ เปลี่ยน มัน เท่า ไร แต่ สิ่ง หนึ่ง ที่ ใจ รู้ ดี ได้ เป็น สุข ทุก นา ที เมื่อ มี คุณ ช่าง

ประยงค์

กาย อาจ ไม่ เคย รู้ เกิด ขึ้น ตอน ไหน แต่ ช่าง ใน นั้น สับ สน ใจ ที่

14

ปิด ไร่ เริ่ม จะ เอ่อ ล้น เมื่อ ได้ มี อีก คน เข้า มา เดิน เคียง

Dramatic Ballad เป็นเพลงที่ตัวละครมีความรู้สึกหรืออยู่ในสถานการณ์ที่ได้เรียนรู้ อะไร บางอย่างที่มีผลต่อชีวิตของตัวละครอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มักเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของตัวละคร อาจเป็นการตัดสินใจหรือการเรียนรู้ที่ทำให้ชีวิตของตัวละครต่างไปจากเดิม เช่น เพลงเปิดใจ ใน ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ตัวอย่างที่ 4.2 เพลง “เปิดใจ” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

เพิ่งเข้าใจว่าความยิ่งใหญ่ที่แท้ใช่แค่เพียงอยู่สูงได้ยืนเด่นเหนือใครให้คนเซ็ดชู อยู่ใน
แสงจ้าปล่อยอดีตตาของตนเข้าบดบัง... เพิ่งได้รู้ตัวใจจึงพลาดหวังและยังไม่ดีพอให้คนศรัทธา
นำเสียดายที่แม้รับใช้ใกล้ชิดแต่ไม่เคยจะคิดทำตามอย่างท่านเป็นได้แต่เห็นผิดกีดกัน
ผู้อื่นและชิงชังไม่ฟังไม่เปิดใจ... อาจเห็นต่างอย่างไรสุดท้ายมีเป้าหมายร่วมกันก็เพื่อแผ่นดินที่ผ่าน

การประพันธ์เพลงประเภท Ballad มีสาระสำคัญ คือ เนื่องจากเพลง Ballad เป็นเพลงที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกได้อย่างเด่นชัด ดังนั้น ในการประพันธ์เพลงบัลลาด ต้องคำนึง ถึงว่าหน้าที่หลักของเพลงในละครเวทีคือการสื่อสารความเป็นมนุษย์ ซึ่งคนแต่ละคนมีวิธีที่ต่างกันในการถ่ายทอดความรู้สึก แม้จะเป็นความรู้สึกอย่างเดียวกัน แต่เมื่อเปลี่ยนผู้สื่อสารหรือผู้รับสาร การสื่อสารย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีผลกระทบต่อการสื่อสารอย่างมาก ในฐานะผู้ประพันธ์เพลงในละครเพลง ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเรื่องดนตรีเลย

4.2.2 Up-tempo Song หรือ Rhythm Number (เพลงจังหวะเร็ว) Up-tempo Song มีจังหวะคงที่มีพลังขับเคลื่อน เร้าอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกที่ดี สนุกสนาน หรือเป็นอารมณ์ที่ฉุนเฉียว กระตุ้นให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวทั้งต่ออารมณ์และร่างกาย

ตัวอย่างเพลง Up-tempo ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล คือ เพลง “คนละพวก” เป็นเพลงที่แสดงความขัดแย้งกันของตัวละครหลักทั้ง 3 ตัว ซึ่งฉากที่ใช้เพลงคนละพวก เป็นฉากที่ตัวละครวิวาทกัน ผู้ประพันธ์จึงประพันธ์ให้มีจังหวะเข้มข้นและรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ตัวอย่างที่ 4.3 เพลง “คนละพวก” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

♩ = 132

พี่ จะ ไม่ ยอม ใ้ น้อง ประ ยงค์ ต้อง ทน ผิน ใจ

6
กับ คน พรรัค นั้น แด่ พวก พ้อ คำ ไม่ มี ทาง จะ เหมาะ กัน สม กับ ผู้ ดี อย่าง เรา

12 **ประยงค์**
คง คิด มาก ไป และ ไม่ ไซ้ ที่ คาด เต่า เท้า ที่ ฉันท สัม ผัส มา ครอบ ครวั หลวง ชัย มี ความ

17
รู้ การ ตึก ษา กิ ริ ยา มรร ยา ท ดี... น้อง คง ไม่ รู้ แท้ ที่ จริง คน พวก นี้ ก็ แด่

4.2.3 Character Song (เพลงของตัวละคร) Character Song ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ได้แก่ เพลง “เป็นชายเชื้อชาติเกล้า” ซึ่งเป็นเพลงที่ได้อัญเชิญเนื้อร้องจากบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโคลงกาชิตนักรบโบราณ เนื่องจากเป็น เพลงเปิดตัวละครหลัก “เทิด” ที่มีความจงรักภักดีในหลวงอย่างยิ่ง เป็นทหารและเป็นผู้ชายที่มีเสน่ห์ ผู้หญิงหลงใหล เพลงต้องช่วยทำให้ตัวละครตัวนี้มีเสน่ห์ การประพันธ์ทำนองที่ไพเราะติดหูจากเนื้อร้องที่ถูกกำหนดไว้แล้วจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้ประพันธ์ทำนองอย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 4.4 เพลง “เป็นชายเชื้อชาติเกล้า” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

♩ = 120

เป็น ชาย เชื้อ ชาติ เกล้าหัว เพ็ญ ขวัญ แขน มอบ ถวาย ทรง ธรรม เวศ ทเกล้า รับ ใต้ เพื่อ ปอง
 กัน ทั่ว บาน พระ เอย เพ็ญ พระ ศง คู่ พี่า สรอน เกล้า เชา ส ขานู

♩ = 80

Mon ame au Dieu. Mon bras au roi Mon coeur aux dames
 My soul to God My arm to the King My heart to the ladies

1. 2.
 L'hon neur L'hon neur a moi me The hus band her-ner to me
 The hu - num her - nor to me me The hus - band her - nor to me

เพลง “เป็นชายเชื้อชาติเกล้า” นี้ ตัวละครจะร้องเป็น 3 ภาษา คือภาษาไทย ฝรั่งเศสและอังกฤษ เพื่อบอกคุณสมบัติของตัวละครที่มีการศึกษาและเป็นทหารยศสูง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้จังหวะ 4/4 ซึ่งเป็นจังหวะมาร์ช เพราะต้องการแสดงความเข้มแข็งของตัวละคร

4.2.4 Comedy or Point (เพลงขวนหัว) Comedy Song ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล
 ได้แก่ เพลง “นิตนิตน้อยน้อย”

ตัวอย่างที่ 4.5 ทำนองเพลง “นิตนิตน้อยน้อย” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ทรวงคำ ♩ = 144 ก้าไล ทรวงคำ

หรรษา โอ้อ้อ โห! ช่าง น่า อยู่ เช็ด ฤ บัด กวาด คง ต้อง ทำ ทั้ง วัน ได้ ผู้ ใหญ่ ส่ง
 เจาะ จง ตัว ฉัน เพราะ ฉัน มั่ง มี เพราะ ฉัน คู้น เคย เรียก ใช้ ได้ เลย นาย ทอง คำ

เพลง “นิตนิตน้อยน้อย” เป็นทำนองเปิดตัวละคร “ทรวงคำ” และ “ก้าไล” สองพ่อลูก ซึ่งมาจากต่างจังหวัดและได้รับเชิญมาในงานเลี้ยงใหญ่ของข้าราชการระดับสูง เพลงนี้ทำให้บรรยากาศทางการเปลี่ยนเป็นบรรยากาศที่ผ่อนคลายจากการแสดงออกขอตัวละครทั้งสองต่อสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย

4.2.5 Segue หรือ Bridge (ดนตรีเชื่อมฉาก) ดนตรีเชื่อมฉาก หรือ Segue ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีทั้งหมด 8 ช่วง ซึ่งส่วนใหญ่นำทำนองเพลงจากในเรื่องมาใช้ในการเปลี่ยนฉาก หรือ แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ผ่านมา หลักการในการเลือกใช้เพลง คือ ต้องทราบว่าอารมณ์ของฉากก่อนหน้าและอารมณ์ของฉากต่อไปเป็นอย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่มักจะต้องใช้ทำนองเพลงเพื่อเตรียมเข้าฉากต่อไป แต่ถ้าฉากก่อนหน้ามีความนิ่งหรือซาบซึ้ง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทิ้งช่วงหรือเริ่มจากเบาแล้วค่อย ๆ ดังขึ้น อาจต้องใช้ทำนองของฉากนั้น แล้วเชื่อมต่อเข้าทำนองใหม่ของฉากต่อไป

4.2.6 Underscore (ดนตรีคลอบทเงรจา) คือ ดนตรีที่บรรเลงคลอระหว่างที่มีการแสดง ขณะที่มีการพูด หรือ ขณะที่ฉากกำลังดำเนินเรื่องอยู่ในหลายเพลงดังตัวอย่างในเพลง “ราชพลี” หรือเพลง “ต้นแบบ” เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 4.6 ตัวอย่าง Underscore จากทำนองเพลง ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

The image displays a musical score for a scene from 'The King of Dharma'. It features two systems of music. The first system includes a vocal line (ขลุ่ยวง) and a piano accompaniment (เปียโน). The vocal line has lyrics in Thai: 'ดั่ง... งาม... หลาย... งาม... คิด... ใจ... นิ่ง...'. The piano part consists of a rhythmic accompaniment. The second system also includes a vocal line and piano accompaniment. The vocal line has lyrics: 'ชโย 1 : นิ่งอย่างไร... งดงาม... ชโย 2 : นิ่งไม่ให้นิ่ง... งามขอบคหวา...'. The piano part continues with a similar rhythmic pattern.

4.2.7 Reprise (การซ้ำทำนอง) Reprise เป็นเพลงที่ทวนกลับมา ซึ่งไม่ใช่เป็นการร้องซ้ำ โดยมักมีการเปลี่ยนเนื้อร้อง แต่ทำนองเพลงไม่เปลี่ยน และ อาจขับร้องโดยนักแสดงคนเดิมหรือเปลี่ยนคนก็ได้

ตัวอย่าง Reprise ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ได้แก่ เพลง “ไม่ใช่ที่คิด” และเพลง “เปิดโปง” Reprise ของเพลงเกินกว่าที่คิด เป็นทำนองหลักที่ “ชัย” ขับร้องเพลง “ไม่ใช่ที่คิด” เป็นการซ้ำทำนอง “เพลงเกินกว่าที่คิด” การที่นำมาทำนองมาร้องซ้ำโดยเปลี่ยนเนื้อเพลง เพราะเรื่องพาไปถึงตอนจบขององก์ 1 ด้วยเพลง “ไม่ใช่ที่คิด” จะทำให้ผู้ชมรู้สึกคุ้นต่อว่าหลังพักการแสดงจะเป็นอย่างไร

ในองก์ที่ 2 เพราะเพลง “เกินกว่าที่คิด” ฟูไว้เป็นเพลงที่ซึ้งมีความหวังและเห็นความสำเร็จอยู่แค่เอื้อม ในการซ้ำทำนองเป็นเพลง “ไม่ใช่ที่คิด” ทำให้เห็นความผิดหวังอย่างแรงจนเป็นความก้าวร้าวในช่วงท้าย ถ้าใช้ทำนองใหม่ผู้ชมจะรู้สึกเท่ากับการใช้ Reprise

ตัวอย่างที่ 4.7 เพลง “เกินกว่าที่คิด” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

เกินกว่า ที่ คิด เจ้ากว่าที่ฝัน มีแต่ตัวฉัน ที่เห็นเหนือใคร
ผู้ใหญ่เรียกหา เป็นที่เขาคิด ได้ร่วมสภาวะ ให้เห็นละคร

สติปัญญา บวกความมั่นใจ จะอยู่ตรงไหน ที่สุดจนได้ตัดใจ
บทบาทไม่พ้น บทนำแน่นอน โชคดีซ้ำซ้อนได้ แลตงผี

มิล แก่ชาวสยาม ตลอดมาทุกสิ่งที่คุณทำล้วนน่าให้ได้พบแต่สิ่งดีดี

$\text{♩} = 90$

ตัวอย่างที่ 4.8 เพลง “ไม่ใช่ที่คิด” (“เกินกว่าที่คิด Reprise”) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

$\text{♩} = 120$

ไม่ใช่ที่คิด หรือที่เคยฝัน
ทั้งเรื่องบทความ ยังถูกบีบคั้น

คิดว่าไม่นาน ก้าวหน้าสนใจ ตำแหน่งใหญ่โต ที่เคยมัน
มาสิ่งให้ฉัน หนูนพวกถือโทษ ช่างน่าสงสัย หากคิดเชื่อม

ใจโยง แต่กลับมีใครได้ขึ้นมาเทียบทัน
จะอย่างไรฉันมันคงไม่นึก เกรงไม่ว่าผู้ใด

15 *Meno mosso*

ตัวอย่างที่ 4.9 เพลง “เปิดโปง” (“เกินกว่าที่คิด Reprise”) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

จัน ไม่ เคย คิด ว่า สิ่ง ที่ ผัน
จัน จะ เปิด โปง คน ชั่ว ทั้งหลาย

ต้อง จบ ลง พลัน ใน ชั่ว พริบ ตา ทุ่ม เท แค โหน กลับ ต้อง ไร ค่า
พวก บอน ทำ ลาย ให้ ต้อง รับ กรรม ต้อง เสี่ยง ชี วิต แค โหน ก็ ตาม

16
หมด ลิ่น ทรัพย์ ธา ไร ซึ่ง ความ ชอบธรรม
แลก ได้ เพื่อความ กัก ตี ใน หัว _____ ใจ ไม่ มี ข้อ แม้ _____

เพลงเกินกว่าที่คิด มี Reprise สองครั้ง นับว่ามากที่สุดในเรื่อง แต่การกลับมาซ้ำครั้งที่ 2 กลับมาเพียงครึ่งเพลง ถือเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องกัน จึงได้นำทำนองเพลงเกินกว่าที่คิดกลับมาใช้และได้ผลมาก เนื่องจากเริ่มด้วยความหวังในเพลง เกินกว่าที่คิด เมื่อมี Reprise ครั้งแรก เรื่องราวเปลี่ยนไปเพราะเริ่มรู้ว่าไม่ใช่สิ่งที่หวังไว้ และ Reprise ครั้งที่ 2 คือผิดหวังและต้องการเปิดโปงเป็นลำดับขึ้นไป ในความเป็นจริงชื่อเพลงควรเป็นเพลงเกินกว่าที่คิด (Reprise) ทั้ง 2 ครั้งที่มีการซ้ำทำนอง แต่เนื่องจากการทำงานในครั้งนั้น เกิดขึ้นในเวลาจำกัดและเพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วชัดเจนในการทำงาน จึงตั้งชื่อเพลงไว้เพื่อจะได้ไม่สับสนในระหว่างการฝึกซ้อม อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ในโน้ตเพลงและเอกสารต่าง ๆ ได้ใส่วงเล็บระบุไว้เป็น เพลงเกินกว่าที่คิด (Reprise)

อีกเพลงหนึ่งที่เป็นประเด็นในเรื่อง Reprise คือ เพลง “นิดนิดหน่อยหน่อย” ที่ทองคำและกำไลร้อง ตอนที่เข้ามาในงานเลี้ยง เป็นการเปิดตัวทองคำและลูกสาว คือ กำไล ด้วยจังหวะเร็วมีความรู้สึกตื่นเต้นที่ได้เข้ามาในงานใหญ่ขนาดนั้น มีความสดใสมีความหวัง ถือเป็นช่วงชวนหัว (Comedy) ทำนองนี้อยู่ในบันไดเสียง F Major

ตัวอย่างที่ 4.10 เพลง “นิตนิตน้อยน้อย” (จากช่วงกลางของเพลงราชพลี)

นิต นิต น้อย น้อย ขอ แค นิต น้อย น้อย น้อย บ้อย บ้อย ขอ แค คำ น้ำ ชา ผน แค เปาะ เปะ ยัง และ ทัว ฟ้า

57 กำไล
คิด จะ รำ รวย ไม่ ต้อง ขวย อยาย เม็ด เงิน มาก มาย อยู่ รอบ ตัว หล่อ ไป หมด พวก หมุ่ม ใน บาง กอก

63
หมุ่ม บ้าน นอก ไม่ มี ใคร เข้า ตา บุญ เหลือ เกิน โชค ดี ที่ได้ มา จัน อาจ คว่า สัก คน สม ใจ

เมื่อนายทองคำถูกจับ ผู้วิจัยได้เลือกทำนองเพลงที่เปิดตัวนายทองคำกับกำไลในเพลง “ราชพลี” มาใช้โดยเปลี่ยนจังหวะให้ช้าลงและให้เครื่องสายใช้นิ้วดีด Pizzicato โดยบรรเลงร่วมกับเครื่องเป่าลมไม้ มีการเปลี่ยนการประสานเสียงให้หม่นลงในบันไดเสียง D minor

ตัวอย่างที่ 4.11 เพลง “นิตนิตน้อยน้อย (Reprise)” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

$\text{♩} = 86$

6 นิต นิต น้อย น้อย กุก แค นิต น้อย ที่ เดียว อย่า บ้อย ขอ ให้ ดิด ไม่ นาน ท่าน ผู้ ใหญ่ ปล่อย

ล่อย แพ ตัว จัน เมื่อ จัน เลือก เอง ก็ ต้อง รับ ไป แล้ว จะ โทษ ใคร นาย ทอง คำ

สังเกตได้ว่าทำนองเพลงนี้มีความสนุกสนาน แต่เมื่อถูกจับก็ยังคงใช้ทำนองเพลงนี้อยู่ อาจฟังแล้วดูไม่เศร้าในความคิดของหลายคน แต่ผู้วิจัยตั้งใจเปลี่ยนบรรยากาศและอารมณ์ให้หม่นลงเท่านั้น ไม่เปลี่ยนทำนองเป็นเศร้า ผู้วิจัยเห็นว่าตัวละครตัวนี้ ไม่ใช่เป็นตัวละครหลัก แม้ว่าจะมีส่วนคล้ายปมของเรื่อง แต่ที่สำคัญคือในอนาคตต่อไปจะเริ่มเข้าสู่เรื่องสำคัญ คือพระมหากษัตริย์คุณของพระมหาธีรราชาเจ้า ดังนั้น ในส่วนของดนตรี จึงต้องการเก็บความรู้สึก หรืออารมณ์เศร้าสะเทือนใจที่สุดไว้ตอนที่ราชกุมารบ่าวการสวรรคต โดยใช้วงดนตรีไทยบรรเลงเพลงลมพัดชายเขา ท่อน 1 ในช่วงกลางของเพลงสุดท้าย เป็นการพลิกความรู้สึกเล็ก ๆ ดังนั้น เรื่องของนายทองคำจึงให้เป็นเรื่องที่ไม่หนักเกินไป เพื่อเตรียมเข้าสู่เรื่องใหญ่กว่าในอนาคตต่อไปมากกว่า

4.2.8 Counterpoint (ทำนองสัมพันธ์) Counterpoint คือ ลักษณะการประพันธ์เพลงที่มีแนวทำนองหลักตั้งแต่ 2 แนวขึ้นไปดำเนินไปพร้อม ๆ กัน หรือเหลื่อมซ้อนกัน โดยแต่ละแนวมีความสำคัญทัดเทียมกันและเป็นอิสระจากกัน แต่กลมกลืนกันในเชิงเสียงประสาน ซึ่งในทางละครอาจใช้ทำนองสัญลักษณ์ (Leitmotiv)

ตัวอย่าง Counterpoint ใน ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ได้แก่ เพลง “คลุมถุงชน” มีการนำทำนองหลักของครอบครัว “ชัย” และทำนองหลักของครอบครัว “ประยงค์” มาสอดประสานทำนองในเพลงนี้ โดยที่ต่างขับร้องทำนองของตนเอง แต่ในที่สุดตอนท้ายของเพลง ทั้งสองคู่ได้ร้องประสานกัน ทำให้เห็นถึงการลงรอยตกลงร่วมกัน

ตัวอย่างที่ 4.12 เพลง “คลุมถุงชน” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

The image shows a musical score for the song 'คลุมถุงชน' (Clumsy Wedding). It features two vocal parts, likely for a man and a woman, with Thai lyrics underneath. The lyrics describe a wedding scene where the groom's family is surprised by the bride's family's demands. The score includes notes, rests, and bar lines for both parts.

ตัวอย่างที่ 4.13 เพลง “ต้องแต่งงาน” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

The image shows a musical score for the song 'ต้องแต่งงาน' (Must Get Married). It features two vocal lines with Thai lyrics. The lyrics express a man's frustration with his family's expectations. The score includes notes, rests, and bar lines for both parts.

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า เจ้าสัวและคุณนายหยกขับร้องทำนองเพลง “ต้องแต่งงาน”

ในขณะที่เดียวกันจะเห็นว่า คุณหญิงและพระยาปริชาราชกิจขับร้องทำนองเพลง “ค่านิยมห้าประการ”

ตัวอย่างที่ 4.14 เพลง “ค่านิยมห้าประการ” จากเรื่อง ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ส่วน ข้อ สอง งามจ ริต น้า ไหล ชัด และ ต้อง ไว้ ทำ ก็ ริ ธา เรียบ ร้อย นุ่ม นวล ยวน ยั่ว แยม

ยม ให้ พอง งาม แล หัว ใจ ระ รัว ข้อ สาม งาม จาก ช่าง ใน ผัก ผน ใจ ไม่ ให้ หมอง

เพลง “คลุมถุงชน” เป็นตอนที่ฝ่ายพ่อแม่ผู้หญิงขับร้องทำนองเพลง “ค่านิยมห้าประการ” ซึ่งเป็นทำนองสำเนียงไทย ส่วนพ่อแม่ฝ่ายชายขับร้องเพลง “ต้องแต่งงาน” ซึ่งมีเป็นทำนองทางจีน ในละครเพลงเรื่อง ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ต่างมาปรึกษาหารือเรื่องจะคลุมถุงชนลูกของตน สังเกตว่าทำนองเหล่านี้ก็น่ากลับมาอีกในลักษณะ Reprise เพื่อให้เห็นความแตกต่างของสองครอบครัว ขณะเดียวกันมีความตั้งใจพยายามจะดองเป็นครอบครัวเดียวกัน เพลงนี้นับเป็นเพลง Comedy ด้วยเช่นกัน

4.2.9 Production Number (เพลงหมู่) Production Number คือ เพลงที่ต้องใช้คนจำนวนมาก หรือ เป็นเพลงคอรัส มักใช้ในการแนะนำสถานที่ เวลา สภาพสังคม และ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่มีคนจำนวนมาก ส่วนใหญ่ละครเพลงจะใช้เพลงหมู่ในการเปิดหรือปิดองค์ เพลงประเภทนี้ยังสามารถแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในโครงเรื่องหรือในสถานที่นั้น ๆ

ตัวอย่างเพลง Production Number ในละครเพลงเรื่อง ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ได้แก่ เพลง “สยามยุคใหม่” ซึ่งเป็นเพลงหมู่เพลงแรกของเรื่อง

ตัวอย่างที่ 4.15 เพลง “สยามยุคใหม่” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

4.2.10 Musical Scene (เพลงรวมฉาก) เป็นลำดับหรือชุดการแสดงที่ไม่ได้ประกอบด้วยเพลงเพียงหนึ่งเพลง แต่อาจประกอบด้วย Underscore และอาจมี Reprise เพลงรวมฉากมีประโยชน์เมื่อมีคนหลายคน หรือสิ่งที่มีอิทธิพลขัดแย้งกันอย่างมากบนเวทีในเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นฉากการแสดงที่มีทั้งเพลงบัลลาด เพลงเน้นจังหวะ เพลงซวนหัว อยู่ในเพลงรวมฉากนี้ Musical Scene มักมีตัวละครตัวหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาบางอย่าง หรือเผชิญกับความขัดแย้ง ในฉากอาจมีตัวละครหลายตัวดำเนินการกระทำอยู่ มักประกอบด้วยดนตรีที่ต่อเนื่องกันโดยไม่มีการหยุดสำหรับการพูด หรือ อาจมีเพียงพูดสั้นประโยคสองประโยค

สำหรับ Musical Scene ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ได้แก่ เพลง “ต้นแบบ” มีการนำเสนอทำนองหลัก โดย เจ้าพระยาเสนาภักดี จากนั้นขับร้องโดยหม่อมวลหรือกลุ่มคน มีฉากการถกเถียงกันของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มีความเห็นแตกต่าง ในเรื่องการก่อตั้งมหาวิทยาลัย การนำเสนอคณิศรวิดิทัศน์สงครามโลกครั้งที่ 1 และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น การเปลี่ยน จังหวะในช่วงสงคราม ซึ่งทั้งหมดที่ปรากฏเป็นฉากที่ต้องการเล่าถึงการที่ทรงเป็นต้นแบบผู้นำที่ดี เพลง “ต้นแบบ”

Verse 1: A สิ่งที่เคยพูดกันว่าจงรักภักดี ทั้งชีวิตยอมพร้อมพลี บัดนี้เป็นเช่น
ไรเป็นทหารขึ้นตรง แต่ยังมีหัวใจให้อึดตื้อน่าหัวใจ ตัดสินใคร
ด้วยความชิงชัง มีความรู้มากมาย แต่ไม่เคยรับฟัง ยึดแต่ตนเป็น
ที่ตั้ง จึงต้องปลั่ง พลาดไป เธอมุ่งหวังเสรีแต่มั่นคงยิ่งไกล เธอ
ปิดบังกันหัว ใจโดยไม่ยอมรับความเป็นจริง

Chorus: B เปิดใจเรียนรู้ศรัทธา แบบอย่างแห่งองค์ราชาเพื่อจะเห็น เข้า
ใจความยิ่งใหญ่แท้จริง เปี่ยมด้วยเมตตาถ่อมตน อดทนเผชิญ
ทุกสิ่ง
ความสุขพร้อมยอมทั้ง พลีให้ได้เพื่อบ้านเมืองชนชาวไทย

ผู้ยิ่งใหญ่ที่แท้จริงองค์ราชา

Bridge: C พวกเราราษฎร ยิ่งฉลาดมากเท่าไร ชาตีดึงวุ่นวายหนักหนาถ้าได้
เรียนสูงขึ้นกฎกันขึ้นมา เดียวจะควบคุมไม่ไหวอย่างไรต้องมี
มหาวิทยาลัย ให้คนไทยได้ศึกษา ชาตีดึงรุ่งเรือง บ้านเมืองย่อม
พัฒนา หากประชามีความรู้ คอยดูแลกัน ถ้ายังตั้งขึ้นเมื่อไร
หากว่าผมตายไม่ต้องมาเผากัน

Verse 2: A กลุ่มผู้คนมากมาย ไม่ยอมรับพระองค์ ยิ่งคงค้ำไม่ต้องการสิ่งที่
ทรงคิดทำ ต่างรวมหัวสร้างข่าว ป่าวประกาศคุกคาม
ข้าบองร้ายต่อพระองค์ นกเหลือเกินที่ทรงเผชิญ

Chorus: B ถูกคนกล่าวหาว่าขาน ท่านมีอำนาจมากไป
ทำให้ขวางถ่วงความศิวิไลซ์บ้านเมือง
ไม่ทรงเคืองแค้นอดทน นำพาชาติพ้นพาลภัย
ให้สยามก้าวไปอย่างมั่นคง ในหลวงทรงพระปรีชา
ชาติจึงก้าวไกลด้วยพระราโชบาย

Verse 3: A' ส่งทหารร่วมศึกในมหาสงคราม
ชาติสยามได้ผงาด ไม่แพ้ชาตินานา
ชัยชนะยิ่งใหญ่ทำให้เรารุดหน้า
ท่านส่งคนเจรจา แก่สัญญาที่ไม่เป็นธรรม

Chorus: B สิ่งดีที่ทรงสร้างสรรค์ ประทานเพื่อผองชาวไทย
ได้หล่อหลอมจิตใจ ไทยทั้งชาติร่มเย็น
แบบอย่างแห่งความเมตตา เปี่ยมด้วยปัญญาชัดเจน
เป็นเครื่องหมายแห่งปราชญ์ ผู้ยิ่งใหญ่ในหลวงธีรราชา

การแบ่งประเภทของเพลงจึงเป็นเครื่องมือพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประพันธ์เพลงเห็นถึง
ตัวเลือกที่หลากหลายที่ดนตรีสามารถช่วยสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ และพาผู้ชมให้เข้าถึงแก่นของเรื่องได้
มากกว่าตามที่บทละครถูกสรรค์สร้างมา

ความยาวของละครเพลงร่วมสมัยไทยนั้น ส่วนใหญ่อยู่ที่ 2-3 ชั่วโมง ผู้ประพันธ์เพลงจึงควร
คำนึงถึงความหลากหลายของเพลงที่ทำให้การดำเนินเรื่องมีเอกภาพ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่จำเจ การ

หีบยกประเภทต่าง ๆ ของเพลง รวมถึงวิธีการเล่าเรื่องที่หลากหลาย จึงเป็นตัวช่วยที่ทำให้ดนตรีในละครเพลงทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ในการสร้างสรรค์งานละครเพลงร่วมสมัยไทยในโครงสร้างของละครเพลงตะวันตก ดนตรีหรือนาฏยดุริยางค์มีส่วนสำคัญอย่างมาก เพราะการสื่ออารมณ์ของตัวละครทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านเพลง การนำทำนองเพลงเดียวกันแต่สื่อสารในความรู้สึกที่แตกต่างของตัวละคร และการสะท้อนให้เห็นความลุ่มลึกหรือความซับซ้อนของตัวละครผ่านดนตรีได้ เหล่านี้คือสิ่งที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการเป็นผู้กำกับดนตรีในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ซึ่งก่อนที่จะเริ่มประพันธ์เพลง ต้องเข้าใจประเภทต่าง ๆ ของเพลงในละครเพลงก่อนและสามารถระบุในแต่ละเพลงได้ว่าตรงจุดดังกล่าวควรใช้เพลงประเภทใด โครงสร้างเพลงแบบใด ฤกษ์แจเสียงอะไร ตัวละครตัวใดขับร้องบ้าง ใช้การซ้ำทำนอง (Reprise) หรือไม่ ตรงจุดใด เพื่ออะไร

4.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของเพลง

การเลือกใช้โครงสร้างของเพลงเพื่อการสื่อสารเรื่องราว ต้องเข้าใจเรื่องโครงสร้างของเพลงเป็นสำคัญ โครงสร้างหรือรูปแบบของเพลง (Song Structure) มีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องผ่านเพลงให้เหมาะสมตามบทละคร (Book) โครงสร้างที่พบมากในละครเพลงมิวสิคัล มี 3 แบบ คือ

4.3.1 โครงสร้าง AABA

โครงสร้างเพลงแบบ AABA มักใช้ในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกและความคิดของตัวละคร จึงเป็นโครงสร้างเพลงที่ได้รับความนิยม ทั้งในละครเพลงร่วมสมัยและเพลงสมัยนิยมทั่วไป ในปัจจุบันโครงสร้างเพลง AABA มีลักษณะดังนี้ (ตัวอย่างที่ 1)

A1 คือ ทำนองหลัก

A2 คือ การซ้ำทำนองหลักของ A1 ด้วยเนื้อเพลงที่อาจเปลี่ยนไป

B คือ ทำนองที่แตกต่างตรงข้ามกับทำนองหลัก

A3 คือ การกลับมาของทำนองหลัก และอาจมีเนื้อเพลงที่เปลี่ยนไป

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างเพลงแบบ AABA

ตัวอย่างที่ 4.16 โครงสร้างเพลงแบบ AABA เพลง *คนเก่ง* จาก *ฉีรราชา* เดอะมิวสิคัล

A1

คำ พูด นี้ คุ่น จริง ยิง มอง จ้อง ตา ยิง เคย คุ่น กว่า สะ ท่อน ให้ เห็น ไบ หน้า อ่อน เขียว เมื่อ ครั้ง ยิง หนุ่ม ฉ กรรจ

ฉัน ที่ เคย มั่น ใจ ไม่ เห็น หัว ใคร ไม่ เคย ไหว ห้วน จวบ วัน ที่ ฉัน สะ ดุด จุด ตัว ลิ่น ล้ม ไม่ อาจ โทษ ใคร

A2

คน เก่ง คน มั่น ใจ อาจ มี มาก มาย วาย ไม่ ถึง ผิง ถ้อย คำ นาย สอน นาย สิ่ง ยัง ดั่ง ก้อง ชัด กระ ทั้ง วัน นี้

เธอ ไม่ ไซ่ ศูนย์ กลาง ต้อง มอง รอบ ด้าน ไตร่ ตรอง ถ้วน ถี่ รับ ร้อน ไม่ คิด ให้ ดี อาจ ทำ ซี วิด ตน ผิด พลาด ไป

B

ต้อง พัง ให้ รัว ต้อง ดู ให้ เห็น หยุตรอ ให้ เป็น และ เข้า ใจ โลก ไม่ได้ หมุน รอบ ตัว ของ ใคร อย่า บล่อย ให้ ใจ โดน บด บัง

A3

คน เก่ง คน ถือ ดี อาจ มี เส้น แบ่ง ที่ ดู ไม่ ออก ต่อ ให้ ใคร สอน ใคร บอก ก็ มอง ไม่ เห็น ไม่ เชื่อ ไม่ ฟัง

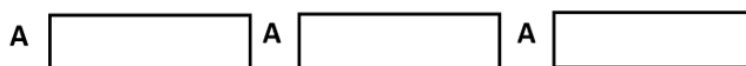
คน เก่ง คน มั่น ใจ อาจ มี มาก มาย ที่ ต้อง พลาด พลัง รับ ไป ไม่ คิด ระ วัง เมื่อ มอง กลับ หลัง ก็ ไม่ เหลือ ใคร

ตัวอย่าง โครงสร้างเพลง AABA เพลง *คนเก่ง* เรื่อง ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล การเดินเรื่องหรือการพัฒนาของเรื่องด้วยโครงสร้าง AABA นั้น จะช่วยในการถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครออกมาได้อย่างดี ทำให้เพลงโดยส่วนใหญ่ในโลกใช้โครงสร้างแบบ AABA

นอกจาก AABA ที่เป็นที่นิยมมากในมิวสิคัลแล้ว โครงสร้างเพลงอื่น ๆ ที่อยู่ในรูปแบบ ABAC, ABACABA หรือ AAA ซึ่งเป็นการเสนอทำนองเพลงที่ละทำนองในลักษณะต่าง ๆ นี้ ได้มีใช้ในการเล่าเรื่องในมิวสิคัลเช่นกัน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างเพลงแบบ ABAC

ภาพที่ 4.3 โครงสร้างเพลงแบบ AAA

ตัวอย่างที่ 4.17 โครงสร้างเพลงแบบ AAA ในเพลง *เอ็กโซ*

มา ร่วม แร่ ร่วม ใจ ใน ความ ลา มี ค ดี ทำ หน้า ยี่ ตน เอง เร่ มือ ให้ ร้อง ใจ
 เรา ไม่ แบ่ง แยก กัน ช่วย กัน ทุก ทุก ฝ่าย ตูจ ฟัน เหนือ น้อย ไหญ่ เคลื่อน ไป พรอม หน้า กัน

มา ร่วม แร่ ร่วม ใจ ใน ความ ลา มี ค ดี ทำ หน้า ยี่ ตน เอง เร่ มือ ให้ ร้อง ใจ
 เรา ไม่ แบ่ง แยก กัน ช่วย กัน ทุก ทุก ฝ่าย ตูจ ฟัน เหนือ น้อย ไหญ่ เคลื่อน ไป พรอม หน้า กัน

4.3.2 โครงสร้างแบบ Verse - Chorus

โครงสร้างเพลงแบบ Verse - Chorus หรือแบบท่อนส่ง - ร้องรับ มักใช้ในการบรรยายหรือเล่าเรื่อง และเหมาะกับฉากที่มีตัวละครหลายตัว มีลักษณะดังนี้

Verse 1	ข้อที่ 1	อาจเป็นการเกริ่นนำ หรือ บางเพลงอาจเริ่มด้วย Chorus ก่อน
Chorus	ร้องรับ	ทำนองต่างจากข้อ 1 เป็นการสรุปสิ่งที่พูดถึงหรือสรุปความคิด
Verse 2	ข้อที่ 2	ทำนองเพลงเหมือนกับข้อที่ 1 แต่มีการเปลี่ยนเนื้อเพลง
Chorus	ร้องรับ	กลับมาใหม่เหมือนเดิมทั้งทำนองเพลงและเนื้อร้องหรือเนื้อร้องเหมือนเดิมเฉพาะบรรทัดสุดท้ายหรือบรรทัดแรก
Verse 3	ข้อที่ 3	ทำนองเพลงเดียวกับข้อที่ 1 แต่มีการเปลี่ยนเนื้อร้อง

Chorus ร้องรับ ทำนองเพลงและเนื้อร้องเหมือนเดิม เนื้อร้องอาจเหมือนเฉพาะ บรรทัดสุดท้าย หรือ บรรทัดแรก อาจมีการเพิ่มข้อต่อไปด้วย โครงสร้างเดียวกัน

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างเพลงแบบ Verse - Chorus

ตัวอย่าง โครงสร้างเพลง Verse - Chorus ใน เพลงสยามยุคใหม่ จาก ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล การใช้โครงสร้างเพลงแบบ Verse - Chorus สามารถบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี เพลงนี้เป็น เพลงหมู่เพลงแรกของเรื่อง ให้ผู้ชมเห็นถึงความคิดและค่านิยมของคนในสมัยรัชกาลที่ 6 ช่วงการ เปลี่ยนแปลงการประเทศและการศึกษา นอกจากนั้น เพลงนี้ยังใช้ในการเปิดตัวประยงค์ นางเอกของ เรื่อง ซึ่งมีความคิดที่ก้าวหน้าและแตกต่างจากผู้คนในสมัยเดียวกัน

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างเพลงแบบ Verse-Chorus เพลง สยามยุคใหม่

4.3.3 โครงสร้างแบบ Compound

เพลงที่มีโครงสร้างแบบ Compound หรือ ลูกผสม จะมีความซับซ้อนมากขึ้น เป็นการผสมผสานโครงสร้างแบบ Verse-Chorus หรือ Verse-Refrain และ AABA เข้าด้วยกัน หมายความว่า ใช้รูปแบบ AABA ในโครงใหญ่ แต่เป็นการผสมผสานรูปแบบ Verse-Chorus เช่น Verse1 - Chorus - Verse 2 - Chorus - Bridge - Verse 3 - Chorus ในข้อ 3 มักได้รับการยกเว้น เป็น Verse1 - Chorus - Verse 2 - Chorus - Bridge - Chorus บางครั้ง เราอาจเรียกโครงสร้างแบบนี้ว่า โครงสร้างเพลง “Compound-AABA”

ภาพที่ 4.5 โครงสร้างเพลงแบบ Compound

ตารางที่ 4.2 โครงสร้างเพลงแบบ Compound จากเพลง ราชพลี

Verse 1 $\text{♩} = 118$ เจ้าพระยา

เมื่อ ราชใหญ่ โกล มา ต้อง มุ่ง หน้า รวมใจ ใช้ ความ สว มัค คี ทวี หน้า ที่ ของ คน ขอ ทุก คน ชาย กัน

มัน อยู่ ค้าง กรม กอง คือ ไร แบ่ง ชน ชื่น ให้ เป็น เหมือน พี่ น้อง ที่ หมุน ไป ทวี ธร กับ มุ่ง ท้า งาน เพื่อ แค้น

Chorus $\text{♩} = 128$ หม่อม

นี้ จะ พุ่ม เถ ด้วย ใจ และ กาย มอบ ก ราช เป็น รา ช พลี แต่ ไหว หลวง ด้วย ความ รัก ดี โอ กาส

Verse 2 $\text{♩} = 118$ ขุนนาง หน้า

นี้ ที่ เรา เฝ้า รอ 2. เรา ต้อง จิต โห่ ใจ ไท ไท พัง ไท ต้น ศา ต้อง น ราช ฝัน ตา จะ เฝ้า ไร เท่า กัน เรา ไม่

เคย เฝ้า ตาย ต้อง เฝ้า แต่ง ไม้ งาม เพื่อ เป็น หน้า เป็น ตา เรา จะ พุ่ม เถ ลา และ ยี่ อว แรง ลง ไป รว ม นร ใจ เพื่อ งาน

Chorus $\text{♩} = 128$ หม่อม

นี้ จะ พุ่ม เถ ด้วย ใจ และ กาย มอบ ก ราช เป็น รา ช พลี แต่ ไหว

หลวง ด้วย ความ รัก ดี โอ กาส นี้ ที่ เรา เฝ้า รอ

ท่อน Bridge

ท่อนคำ $\text{♩} = 144$ [ก้ำไล] ท่อนคำ

หุรหฺรา โธ อ่า โห! ช่าง น้า อยู่ เช็ด ธุ ปิด กวาด คง ต้อง ทำ หั้ ง วัน ได้ ผู้ ใหญ่ ส่ง

เงาะ จง ตัว ฉั้น เพราะ ฉั้น มั่ง มี เพราะ ฉั้น คู่ น เคย เรยก ใช้ ได้ เลข นาย ทอง คำ

นิต นิต หมอก หมอก ขอ แด่ นิต หมอก น้อ ก น้อ ก บ่อย บ่อย ขอ แด่ คำ น้า ซา ฝน แด่ เปาะ เปาะ ยัง และ หัว ฟ้า

57 [ก้ำไล]

คิด จะ ร้า รวย ไม่ ต้อง ขวย าย เม็ด เงิน มาก มาย อยู่ รอบ ตัว หล่อ ไป หมต พก หม่ม ไน บาง กอก

61

หม่ม บ้าน นอก ไม่ มี ใคร เซ้า ตา บุญ เหลือ เกิน โชค ดี ที่ ได้ มา ฉั้น อาจ คว่า สัก คน สม ใจ

หลังจากท่อนนี้ จะมีการกลับมาของท่อน Verse-Chorus อีกแต่ในเนื้อเพลงที่เปลี่ยนไป ขับร้องโดย “ชัย”

เพลงนี้อยู่ในฉากงานเลี้ยงที่มีผู้คนหลากหลายเป็นการแนะนำตัวละคร ท่อนคำและก้ำไลในท่อนกลาง คือ Bridge หรือ ช่วง B ในขณะเดียวกัน ทำให้ผู้ชมเห็นว่าคำว่า ราชพลี หรือ ประโยคที่ร้องซ้ำว่า “จะทุ่มเทด้วยใจและกาย มอบถวายเป็นราชพลี แต่ในหลวงด้วยความรักดี โอกาสนี้ที่เราเฝ้ารอ” ของแต่ละคนนั้น ในแต่ละข้อจะเห็นความคิดเห็นหรือความเป็นตัวตนของ ตัวละครแต่ละตัวด้วย ดังนั้น โครงสร้างของเพลงนี้ จึงสรุปได้ ดังนี้

Verse 1 - Chorus	=	A (เจ้าพระยาเสนาภักดี - ทุกคน)
Verse 2 - Chorus	=	A (ข้าราชการ พ่อค้า กลุ่มคนในงาน - ทุกคน)
Bridge	=	B (ท่อนคำ และ ก้ำไล)
Verse 3 - Chorus	=	A (ชัย - ทุกคน)
Verse 4 - Chorus'	=	A' (เทิด - ทุกคน - ชัย)

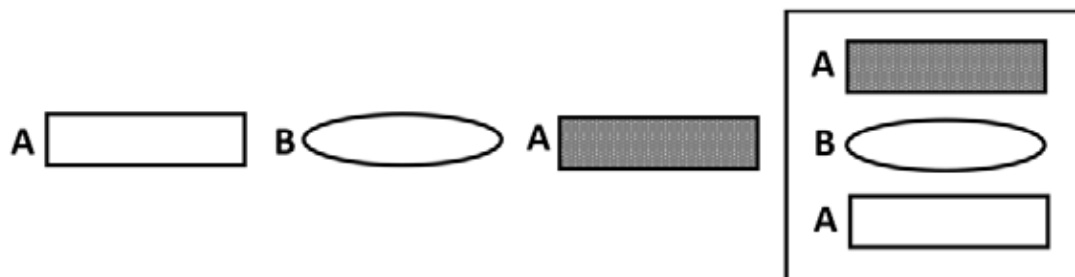
โครงสร้างเพลงในลักษณะนี้ มักใช้กับเพลงประเภท Musical Scene หรือ เพลงรวมฉาก เพราะมีโครงสร้างที่มีความซับซ้อน สำหรับเรื่อง ‘จิรราชชา’ เดอะมิวสิคัล เพลง ราชพลี จึงมีโครงสร้างเพลงแบบ Compound

4.3.4 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมชั้น (Kanom Chan)

โครงสร้างเพลงแบบนี้ มีลักษณะต่างจากโครงสร้างเพลงทั่วไป ผู้วิจัยได้ สร้างจากการที่ ตัวเอกทั้งสามคนร้องในสถานที่ที่ต่างกัน แต่ต่างกังวลและกลัว เป็นความรู้สึกที่เหมือนกำลังจะออกศึก แม้มีความกลัวแต่รู้ว่าสำคัญและจำเป็นต้องผ่านไปให้ได้ เมื่อร้องเพลงนี้จำเป็นต้องเปลี่ยนจากความกลัว เป็นความกล้า เพราะรู้ว่ามิพระบารมีของในหลวงคุ้มครองอยู่ ดังนั้นในช่วงท้ายของเพลงผู้วิจัยจึงได้ เพิ่มแนวข้อร้องประสานเสียงคลอประกอบ เพื่อให้เกิดความรู้สึกอีกเข็มและมั่นใจ

โครงสร้างเพลงแบบนี้เหมาะกับตัวละครหลายตัว ต่างอยู่ในสถานที่ที่ต่างกัน แต่มีความรู้สึกที่เหมือนกัน เพราะดนตรีสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ สามารถรวมเวลาให้สั้นลงได้โดยที่ผู้ชม ไม่รู้สึกผิดปกติแต่อย่างใด การร้องพร้อมกันในเรื่องที่ต่างกันสามารถทำได้ในมิวสิคัล เพราะมีการนำ เสนอทำนองและเนื้อร้องไปก่อนหน้านี้แล้ว

ลักษณะโครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือมีชื่อเล่นว่า “ขนมชั้น” เนื่องจากโครงสร้างเพลงแบบนี้ มีการนำเสนอทำนองเพลงของตัวละครแต่ละตัว โดยที่มีเนื้อร้องที่ แตกต่างกันตามบท และในช่วงท้ายต้องนำทำนองทุกทำนองมาประสานพร้อมกันในแนวตั้ง โดยมี กลุ่มคอรัสร้องคลอประกอบเป็นฉากหลัง เปรียบได้กับขนมชั้นของไทยที่มีกลิ่นใบเตยฟุ้งอยู่ ดูภาพ ประกอบ

ภาพที่ 4.6 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมชั้น

ในเรื่อง ธีรราชา เดอะมิวสิคัลนี้ เพลงบารมีปกเกล้า เป็นฉากที่ตัวละครเอกสามตัว ดังนั้น ผู้เขียนจึงใช้รูปแบบขนมชั้น ดังภาพข้างบน

ตารางที่ 4.3 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification เพลง *บารมีปกเกล้า*

Lead A
แม้ฉันต้องเสียดสีกเท่าไรไม่หวั่น เพื่อบ้าน เมือง ตัวฉัน พร้อม พลี แผนการทุกอย่างให้พระบาร มี โปรด หนุน นำ ตั้ง ที่ ตั้ง ใจ

Chorus B
ซี วิต วัน นี้ อาจ ไม่ มี ต่อ ไป ต้อง เสี่ยง ภัย เพื่อ สลัด คน ร้าย แต่ ใจศรัท ธาจะไม่ยอมหวั่นไหว ให้ พระ บาร มี คู่ม ครง

Solo A
แม้ ฉัน ต้อง เสี่ยง ก็พร้อม ทำทุกอย่างปกป้องเธอผู้ เป็น หัว ใจ ไม่ยอมแพ้ยภัยให้พระ บาร มี โปรด คู่ม ครงให้รอดปลอดภัย

Chorus B
2.ซี วิต วัน นี้ อาจ ไม่ มี ต่อ ไป ต้องเสี่ยง ภัย เพื่อ สลัด คน ร้าย แต่

Solo A
1.แม้ ฉัน ต้อง เสี่ยง ก็ พร้อม ทำ ทุก อย่าง ปกป้อง เธอ ผู้ เป็น หัว ใจ ไม่
3.แม้ ฉัน ต้อง เสี่ยง สัก เท่า ไร ไม่ หวั่น เพื่อบ้าน เมือง ตัว ฉัน พร้อม พลี แผน

Harmonium
อู อู อู อู

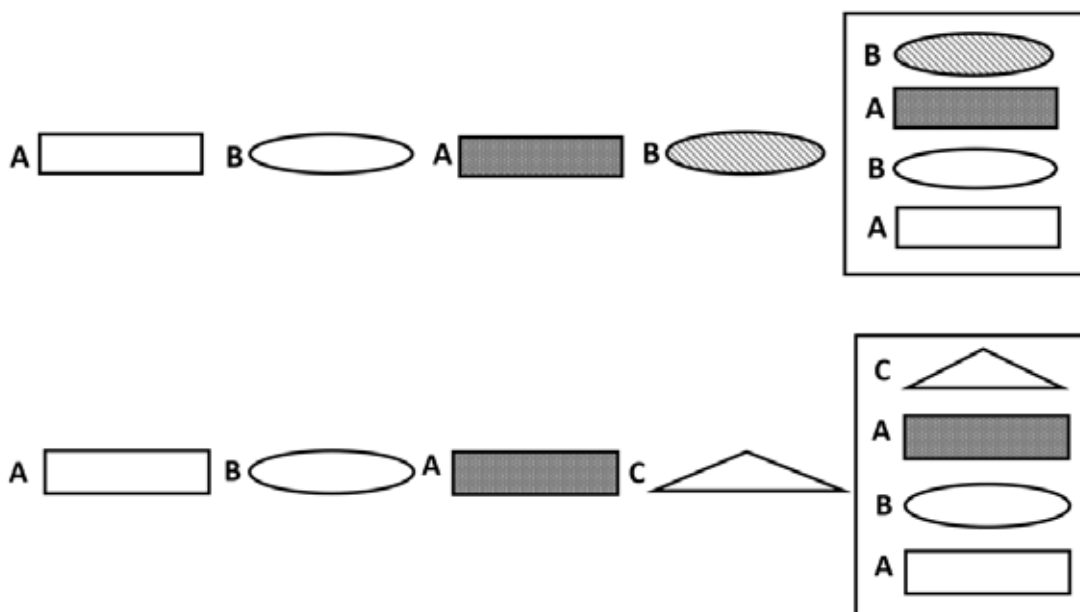
// //

Chorus B
ใจ ศรัท ธา จะ ไม่ ยอม หวั่น ไหว ให้ พระ บา ร มี คู่ม ครง

Solo A
ยอม แพ้ ภัย ให้ พระ บา ร มี โปรด คู่ม ครง ให้ รอด ปลอดภัย

Harmonium
การ ทุก อย่าง ให้ พระ บา ร มี โปรดหนุน นำ ตั้ง ที่ ตั้ง ใจ
อู อู อู อู

โครงสร้างเพลงแบบ *Informatic Stratification* หรือ *ขนมชั้น* ยังสามารถใช้กับตัวละคร 4 ตัว ในลักษณะ 2 ทำนองเพลง หรือ 3 ทำนองก็ได้ แต่ต้องมีแนวเสียงคอรัสในช่วงทำนองร่วมกัน

ภาพที่ 4.7 โครงสร้างเพลงแบบ Informatic Stratification หรือ ขนมนชั้น สำหรับตัวละคร 4 ตัว

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทย มีสิ่งที่จะต้องตระหนักคือ โครงสร้างของเพลง ซึ่งเปรียบดังโครงกระดูกของเพลงในการสื่อสารของตัวละครและการเล่าเรื่อง เพราะมิวสิคัลเป็นละครที่มีรูปแบบและโครงสร้าง ดังนั้น ในการสร้างสรรค์ละครเพลงประเภทนี้ จำเป็นต้องเข้าใจโครงสร้างตั้งแต่ระดับใหญ่ไปจนถึงโครงสร้างในระดับย่อย ผู้เขียนได้คิดโครงสร้างของเพลงแบบใหม่ขึ้นชื่อ *Informatic Stratification* หรือ *ขนมนชั้น* ใช้ในฉากที่มีตัวละครมีความต้องการอย่างเดียวกันแต่อยู่ในสถานที่หรือวาระที่ต่างกัน

4.4 การประพันธ์ทำนองเพลง ร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง

4.4.1 ลักษณะทำนองเพลง (Melody) ในมิวสิกัล ต้องทำให้สามารถจดจำได้ง่าย เพื่อสามารถนำมาใช้ในภายหลังในฉากอื่น ๆ ได้ ในลักษณะ Leitmotif แม้คำนี้จะใช้ในอุปรากรเท่านั้น ในมิวสิกัล อาจจะใช้ว่า Reprise แต่มีความหมายไม่เหมือนกัน ซึ่ง Reprise คือการซ้ำทำนอง แต่ Leitmotif คือ ทำนองสัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวละคร เหตุการณ์ หรือ ความคิดก็ได้ อย่างไรก็ตาม ทำนองเพลงที่จดจำง่ายนับว่าสำคัญมากในการเล่าเรื่องราวในมิวสิกัล

นอกจากทำนองเพลงที่ต้องจดจำได้ง่ายแล้ว จังหวะที่ใช้ก็เช่นเดียวกัน อาจมีเอกลักษณ์หรือสิ่งที่ทำให้จดจำได้ โดยเฉพาะเพลงประเภท Up-tempo หรือ เพลงเน้นจังหวะ

4.4.2 การประพันธ์ทำนองเพลง หลักการในการประพันธ์ทำนองเพลงของผู้วิจัย คือ เมื่อทำนองมีทิศทางไปทางหนึ่ง โน้ตถัดไปมักจะไปอีกทิศทางหนึ่ง ถ้ามีการกระโดด (Leap) ของทำนองไปในทิศใด โน้ตถัดไปมักจะไปอีกทิศทางหนึ่งแต่เป็นในลักษณะ Stepwise อย่างไรก็ตาม การประพันธ์ทำนองสำหรับนาฏดุริยางคศิลป์ จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทในขณะนั้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามหลักการนั้นเสมอไป เช่นในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิกัลนี้ มียกเว้น ในเพลง “บารมีปกเกล้า” เนื่องจากเป็นตอนที่ตัวละครหลักทั้งสามคน อธิษฐานวิงวอนของการคุ้มครอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงประพันธ์ทำนองให้มีการกระโดดของทำนองอย่างมากและไปทิศทางเดียวกัน ซึ่งเพลงนี้ นับว่าเป็นข้อยกเว้น เนื่องจากเมื่อความรู้สึกลึก ๆ ในใจอยากได้สิ่งใดมาก ๆ การวิงวอนการขอ ผู้วิจัยมักจะให้มีการกระโดดของทำนอง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 4.18 ลักษณะการกระโดดของทำนอง (Leap)

แม่ ฉัน ต้อง เลี้ยง สัก เท่า ไร ไม่ หวัน เพื่อ บ้าน เมือง ตัว ฉัน พร้อม พล

แขน การ ทุก อย่าง ให้ พระ บา ร มี โปรด หนุน นำ ดั่ง หี ดั่ง ใจ

เพลงสำหรับมิวสิกัล เรียกว่า Song เพราะเหมือนเพลงร้องทั่วไป ไม่ต้องใช้เทคนิคหรือ การฝึกฝนเท่ากับการขับร้องเพลงอาเรีย (Aria) ในอุปรากร

4.4.3 การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องในละครไทย ศิลปะทางวรรณกรรมในบทเพลงของละครเพลงเป็นสิ่งที่ยากไม่ได้ เนื่องจากเนื้อร้อง เป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารเรื่องราว ความรู้สึกของตัวละครและทำให้ผู้ชมติดตามเรื่องราวได้ด้วยความเข้าใจ

นาฏยดุริยางค์ไทยที่มีมาแต่สมัยโบราณนั้น มาจากการใช้ทำนองซ้ำเหมือนอุปรากรจีน แต่มีการเปลี่ยนเนื้อร้องในทำนองนั้น ๆ ไปตามท้องเรื่อง ในปัจจุบัน เพลงละครร่วมสมัยไทยได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น จากเพลงไทยเดิมที่เป็นวงดนตรีไทยล้วนมาเป็นการใช้วงดนตรีสากล ตั้งแต่ช่วงท้ายของละครร้อง โดยพรานบุรุษ หรือ จวงจันทร์ จันทรคณา เป็นผู้ปฏิรูปรูปแบบเพลงไทย โดยการตัดลูกเอื้อนและใช้วงดนตรีสากลในการบรรเลงประกอบ ในปัจจุบัน เพลงไทยสากลเป็นที่แพร่หลายมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปจากทำนองไทยเดิมจนได้มีการใช้ทำนองสากลมากขึ้น การใส่เนื้อเพลงไทยในทำนองสากลหรือการใส่ทำนองสากลไปในเนื้อร้องภาษาไทยไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์มีระดับเสียงอยู่ และทำนองเพลงก็มีระดับเสียงอยู่เช่นกัน การที่จะทำให้อำนาจเสียงในภาษาไทยสอดคล้องกับทำนองเพลง หรือ การทำให้ทำนองเพลงสอดคล้องกับเสียงในภาษาไทยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะถ้าไม่สัมพันธ์กัน อาจจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจสิ่งที่ขับร้องและอาจเปลี่ยนความหมายของเพลงไปได้

การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้อง มี 3 วิธีด้วยกันคือ

วิธีที่ 1 การประพันธ์ทำนองเพลงก่อนการประพันธ์เนื้อร้อง

สำหรับเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัลนั้น ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์การประพันธ์ทำนองก่อน แล้วจึงให้ผู้ประพันธ์เนื้อร้องประพันธ์เนื้อร้องภายหลัง ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้ในการผลิตละครเพลงตะวันตก เนื่องจากในโครงสร้างของเพลงมีการซ้ำของทำนองเพลงอยู่ ดังนั้น วิธีที่รวดเร็วกว่าที่สุดในการประพันธ์เพลงคือนำทำนองเพลงมาก่อน โดยที่การทำเช่นนี้ จะทำให้ทำนองเพลงสามารถสื่ออารมณ์ของตัวละครที่ต้องร้องเพลงนั้น ๆ ได้อย่างมาก โดยเฉพาะในการผลิตละครเพลงเรื่องนี้ต้องผลิตเพลงในเวลาอันสั้น

ตัวอย่างที่ 4.19 เพลง “ผู้นำที่ดี” (เพลง *คนเก่ง Reprise*) จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

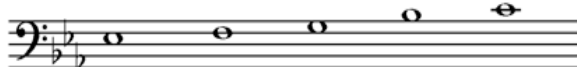
คุณพระ

คน เก่ง คน มั่น ใจ หาก ตัด สิ้น ใคร ว่า ดู ด้อย ค่า เชิด ชู ตน สูง ยิ่ง กว่า กต คน อื่น ซ้ำ ให้ ตก ต่ำ ลง

วัน ที่ อยู่ เหนือ ใคร เติบ โต ยิ่ง ใหญ่ ได้ ยศ สูง ส่ง ก็ คง ไม่ พ้น คน หมาย คน ช่าง ผิด พลัง เขา จ้อง ซ้ำ เติม

เพลง คนเก่ง Reprise ขับร้องโดยพระภิกษุรักษ์รักษา สื่อสารความรู้สึกถึงการอนุรักษนิยม ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะให้เพลงสื่อบรรยากาศแบบไทย การทำให้ทำนองเพลงมีกลิ่นอายแบบไทยนั้น สามารถทำได้โดยใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคทางไทย หรือ Thai Pentatonic Scale ซึ่งเป็นบันไดเสียงที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัวใน 1 ช่วงคู่แปด คือ ระดับเสียงที่ 1 2 3 5 และ 6 ของบันไดเสียงเมเจอร์ ผู้วิจัยได้ใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคทางไทยตามตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 4.20 บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย

ดังนั้น การประพันธ์ทำนองเพลงขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวละคร โอกาสที่ใช้ในเรื่องความรู้สึกหรืออารมณ์ของตัวละครในขณะนั้น และยังคงคำนึงถึงวัฒนธรรมเชื้อชาติของตัวละคร หรือ สถานที่และเวลาที่เรื่องราวเกิดขึ้นอีกด้วยในบางครั้ง จากตัวอย่างเพลงคนเก่ง จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยเลือกจังหวะที่เท่ากันเดินทำนองเพลง ดูเหมือนว่าไปเรื่อย ๆ แต่เป็นเพราะผู้ขับร้องเพลงนี้เป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานด้านการเงินระดับหัวหน้า มีความตรงไปตรงมาและต้องพูดกับผู้บังคับบัญชาคือชาย ทำให้ต้องเน้นสิ่งที่พูดให้ฟังดูจริงจัง ผู้วิจัยจึงเลือกจังหวะที่เท่ากันเกือบทั้งหมดในทำนองเพลง เพื่อจะได้สะท้อนบุคลิกของตัวละครตัวนี้ที่เป็นคนตรง พูดตรง มีหลักการ แต่ขณะที่ขับร้องต้องไม่ขับร้องเป็นคำ ๆ เนื่องจากดนตรีและทำนองเพลงได้สื่อแล้ว ดังนั้น นักแสดงต้องขับร้องให้เป็นประโยคเพลง และสื่อความหมายเป็นหลัก

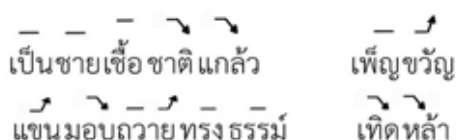
วิธีที่ 2 การประพันธ์ทำนองเพลงจากเนื้อร้องที่มีอยู่แล้ว

เพลงที่ประพันธ์จากเนื้อร้องที่มีอยู่แล้ว คือ เพลงเป็นชายเชื้อชาติแกล้ว ซึ่งได้อัญเชิญจากบทพระราชนิพนธ์ โคลงภาษิตนักรบโบราณ

ขั้นตอนในการประพันธ์ทำนองจากบทโคลงภาษิตนักรบโบราณ มีดังนี้

1) **หาทิศทางของเสียงในเนื้อร้อง** การหาทิศทางของเสียงในแต่ละพยางค์ที่จะนำมาใส่ทำนอง เป็นไปตามหลักการที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถเขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 ทิศทางของเสียงในเนื้อร้อง เป็นชายเชื้อชาติแกล้ว

2) กำหนดระดับเสียงตามทิศทางนั้น การกำหนดระดับเสียงตามทิศทางของเสียงในแต่ละพยางค์ เป็นการกำหนดทิศทาง ของระดับเสียงในทำนองที่จะสร้างขึ้น

ตัวอย่างที่ 4.21 ทิศทางของระดับเสียงบนบรรทัดห้าเส้นในเพลง “เป็นชาติเชื้อชาติเกล้า”

3) คำนึงถึงความสอดคล้องของทำนองเพลง หลักในการประพันธ์ทำนองเพลงคือการกำหนดทิศทางของระดับเสียงให้สอดคล้องกันทั้งประโยคราวกับมีการถามตอบ หรือ การเจรจาของทำนองเพลงอยู่ เมื่อทิศทางของทำนองกำลังไปทางสูงขึ้น ก็ควรรหาทางลงสลับกันไป

ตัวอย่างที่ 4.22 ประโยคเพลงและการดำเนินของทำนองเพลง “เป็นชาติเชื้อชาติเกล้า”

วิธีที่ 3 การประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องแบบผสมผสาน

การประพันธ์ไปพร้อมกัน หรือ การกำหนดทำนองให้เข้ากับเนื้อร้องที่มีคำสำคัญในต้นเพลง จากนั้นประพันธ์ทำนองต่อไป โดยให้สอดคล้องกับคำสำคัญนั้น แล้วประพันธ์เนื้อร้องตามไปภายหลัง เช่น เพลง นี้แหละผู้ชาย เริ่มประพันธ์ทำนองที่คำว่า “นี้แหละผู้ชาย” ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในบท หลังจากนั้นจึงประพันธ์ทำนองที่เหลือ เพื่อเปิดให้ผู้วิจัยเนื้อร้องประพันธ์ต่อ แต่ยังคงเก็บแก่นทำนอง (Motif) โดยใช้วิธีการซ้ำเปลี่ยนระดับ (Sequence) ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4.23 ประโยคและวลีเพลงในเพลง “นี่แหละผู้ชาย”

ประยงค์

1.นี่แหละผู้ชาย นี่แหละผู้ชาย เหมือนกันทุกราย ไม่ว่าจะหน้าไหน ทำตัวเหนือ
2.นี่แหละผู้ชาย นี่แหละผู้ชาย แสนจะวุ่นวาย ด้วยความดี รื่นเอาแต่คิด

เก่งกว่าใคร และชอบใช้ แต่กำลังไม่ยอมรับฟังทั้งนั้น
จะกัดกัน ชอบแข่งขัน ไม่เคยเว้น จันไม่เห็นใครจะดี

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยไทยในรูปแบบของมิวสิคัลนั้น มีสิ่งที่จะต้องตระหนักหลายอย่าง ทั้งการสร้างสรรค์ทำนองเพลง การสร้างสรรค์เนื้อร้องในโครงสร้างของเพลงที่มีวัฒนธรรมตะวันตกให้ผู้ชมฟังรู้เรื่องว่าต้องการสื่อสารอะไรผ่านเพลง และ ผู้ชมสามารถติดตามเรื่องได้อย่างไม่สะดุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากละครเพลงเรื่องนี้ เป็นละครย้อนยุค ดังนั้นจึงต้องมีบรรยากาศแบบไทย การสร้างสรรค์ทำนองที่ยังคงกลิ่นอายความเป็นไทย ทำได้โดยการใช้ บันไดเสียงเพนทาโทนิคทางไทย และ การใช้วงดนตรีไทยประสมในวงดุริยางค์ ทำให้นาฏดุริยางค์ ในละครเพลงร่วมสมัยไทยมีเอกลักษณ์และน่าติดตาม

4.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง

โดยปกติ แนวขับร้องประสานเสียงในมิวสิคัล ไม่มีความซับซ้อนเท่าในการแสดงแบบอุปรากร แต่สำหรับ ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ผู้วิจัยตั้งใจให้มีความหลากหลายของการขับร้องประสานเสียง เนื่องจากมีนักแสดงหนุ่มฉกรรจ์จำนวนมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้มีการประสานเสียงในหลายบทเพลง ดังนี้

4.5.1 การขับร้องเพลงประสานเสียงหญิงล้วน ได้มีการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียงแบบหญิงล้วนในเพลงเป็นสตรีโซคตี ในรูปแบบ SSA ซึ่งประกอบด้วยแนวเสียง Soprano 1 Soprano 2 และ Alto เป็นกลุ่มบ่าวไพร่ในบ้านคุณหญิงเอื้อนและพระยาปริษาราชกิจขับร้อง

ตัวอย่างที่ 4.24 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “เป็นสตรีโชคดี”

69
คุณหญิง
บ่าวไพร่
ปอก มะ ปราง ริว ต้อง งาน งาน
อบ รำ เทียน ปิด ผา โห้ ไว

76
คุณหญิง
บ่าวไพร่
ทุก รายละเอียด ต้องเอาใจ ใส่หวัง เทียง ขอ ให้บ้านเรา ชื่นบาน
ผา โห้ ไว
อา
อา
อา

♩ = 100

4.5.2 การขับร้องเพลงประสานเสียงชายล้วน ได้มีการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียงแบบชายล้วนในเพลงวิถีคนกรุง ในรูปแบบ TTB ซึ่งประกอบ แนวเสียง Tenor 1 Tenor2/Baritone และ Bass ผู้วิจัยตั้งใจให้มีเสียงประสานที่แปลกออกไปโดยให้นักแสดงร้องเป็นจังหวะสั้น ๆ ที่แยกคำออกจากกัน เพราะการแสดงในฉากนี้เป็นฉากที่กลุ่มคนรุ่นใหม่มาพบกันที่สโมสร ผู้วิจัยต้องการสื่อถึงการที่ดนตรีสามารถสะท้อนให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่มีความต้องการสิ่งแปลกใหม่

ตัวอย่างที่ 4.25 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “วิถีคนกรุง” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

Tenor
Bass
I.
B.

ส โม สร สุ ภาพ นุ รุข ช่าง รื่น รมย์ แผลง สิ่ง ตม ตน รุน ใหม่ ได้ สน-ท-นา
ปรา - ศรีย กัน ตาม ประ ลา ปัญญา ชน ไทย ได้ หย่อนใจ อย่าง ผู้ ดี ทัว ไป

4.5.3 การขับร้องเพลงประสานเสียงแบบผสมชายหญิง ได้มีการเรียบเรียงเสียงประสาน สำหรับการขับร้องประสานเสียงแบบผสมชายหญิง ในเพลงต้นแบบ ส่วนใหญ่เป็นการขับร้องเสียงเดียวกัน เพราะเป็นเพลงรวมฉาก มีการเล่าเรื่อง และต้องการบรรยากาศการรวมพลังของกลุ่มคน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีขับร้องประสานเสียง 4 แนวเสียง (SATB) สลับกับการขับร้องแนวเสียงเดียวกัน (Unison)

ตัวอย่างที่ 4.26 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “ต้นแบบ” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

4.5.4 การขับร้องเพลงประสานเสียงแบบ Double Chorus ซึ่งหมายถึงการขับร้องประสานเสียงโดยแยกเป็น 2 กลุ่ม สำหรับเพลงธีรราชา มีการขับร้องประสานเสียงทั้งหมด 9 แนวเสียง คือ แนวเสียงนักร้องนำ 1 แนวเสียง และการขับร้องประสานเสียงโดยหม่อมหลวงทุกคนในฉาก ในลักษณะ Double Chorus โดยใช้แนวการขับร้องประสานเสียง SATB 2 กลุ่ม ดังในตัวอย่าง ซึ่งมักไม่พบในการแสดงมิวสิคัลทั่วไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวประสานเสียงให้ส่งขนาน (Parallel) กันขึ้นไปทั้งหมด ทำให้เกิดการประสานเสียงที่ได้เสียงพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเพื่อส่งจบอย่างยิ่งใหญ่ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 4.27 แนวขับร้องประสานเสียงในเพลง “ธีรราชา” จากเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

The image shows a musical score for two violin parts. The top part is labeled 'Violin 1' and is written in treble clef. The bottom part is labeled 'Violin 2' and is written in bass clef. Both parts consist of a single melodic line with various note values and rests, ending with a double bar line.

4.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ จากเครื่องดนตรีในวงดุริยางค์ประชาคมกรุงเทพดังนี้

4.6.1 เครื่องสาย ได้แก่

- Violin 1 จำนวน 2 คัน
- Violin 2 จำนวน 2 คัน
- Viola จำนวน 1 คัน
- Cello จำนวน 1 คัน
- Double Bass จำนวน 1 คัน

4.6.2 เครื่องลมไม้ ได้แก่

- Flute จำนวน 1 เครื่อง
- Oboe จำนวน 1 เครื่อง
- Clarinet จำนวน 1 เครื่อง

4.6.3 เครื่องลมทองเหลือง ได้แก่

- French Horn จำนวน 2 เครื่อง
- Trumpet จำนวน 1 เครื่อง

4.6.4 เครื่องกระทบ ได้แก่

- Timpani จำนวน 2 ชิ้น
- Percussion และ กลองชุด

4.6.5 เครื่องเคียบอร์ด จำนวน 2 เครื่อง

4.6.6 วงดนตรีไทย ประกอบด้วย

- ซับร้องไทย
- ระนาดเอก
- ซอด้วง ซออู้
- ฉิม
- ซลุ่ม
- โทน รำมะนา
- ฉิ่ง

จากบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในมิวสิคัลมีความหลากหลาย ทั้งเสียงแบบจุลอุปากร ที่มีการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ด้วยเครื่องดนตรีในวงดุริยางค์มากขึ้นในกระบวนแบบคลาสสิก และเสียงบรอดเวย์ ซึ่งเป็นเสียงที่ผสมผสานจากวงโยธวาทิตแบบทหารและวงแบบ Vaudeville สำหรับละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ที่มีเสียงเฉพาะ ผู้วิจัยได้ใช้ความรู้พื้นฐานในสายคลาสสิกในการทำงานด้านมิวสิคัล มาเป็นเวลานาน และได้ใช้เสียงแบบไทยเข้ามามีส่วนในการเรียบเรียงเสียงประสานและใช้เครื่องดนตรีไทยร่วมประสมในการแสดง ผู้วิจัยตั้งใจให้มีกลิ่นอายย้อนยุค เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการประสมวงเครื่องสายไทยกับเครื่องดนตรีตะวันตก เช่น เปียโน หรือ ออร์แกน เป็นต้น ดังนั้น ในฉากที่เป็นการแสดงในงานเลี้ยง ผู้วิจัยได้ตั้งใจเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในเพลงทงย่อน 2 ชั้นประสมเปียโนกับวงเครื่องสายตะวันตกแต่มีเสียง French Horn ด้วย โดยใช้วิธีในสมัยนั้นที่เน้นความกลมกลืนของเสียง ดังนั้น การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในเพลงนี้จึงมีความเป็นเอกลักษณ์ แม้จะดูเป็นการเลียนแบบ แต่ผู้วิจัยได้ตั้งใจให้มีเสียงที่แตกต่างออกไปเพราะได้ประสมเครื่องลมทองเหลืองด้วย

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์มีความแตกต่างกันไปในแต่ละเพลง ขึ้นอยู่กับสไตล์ของเพลงนั้น เช่น เพลงอมสิน ซึ่งผู้วิจัยตั้งใจให้มีสไตล์แบบแจ๊ส จึงได้มีการประสมกลองชุด เสียงเพลงที่แตกต่างเพื่อให้เห็นบรรยากาศที่ต่างออกไปจากฉากอื่น ๆ มีความทันสมัยในที่ทำงานในสมัยนั้น ส่วนเพลงเป็นสตรีโซคดี เพลงค่านิยม เพลงสยามยุคใหม่ ผู้วิจัยตั้งใจให้มีกลิ่นอายความเป็นไทยอยู่ ส่วนเพลงต้องแต่งงาน ซึ่งผู้ซบร้องคือเจ้าสัวซังและคุณนายหยก ดังนั้น ผู้วิจัยได้ประพันธ์ให้มีกลิ่นอายแบบเพลงจีน เป็นต้น

การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล มี 3 ประเภทดังนี้

1. Story การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์สำหรับการดำเนินเรื่องราว ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นการบรรเลงประกอบการขับร้อง ซึ่งต้องทำให้เนื้อร้องมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยปกติ ผู้วิจัยจะไม่ให้มีแนวเครื่องดนตรีเล่นทำนองเพลงเดียวกับผู้ขับร้อง แต่เนื่องด้วยการฝึกซ้อมในเวลาอันสั้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจให้มีแนวทำนองเพลงที่ขับร้องอยู่ในแนวเครื่องดนตรีบางชิ้น

2. Dance การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์สำหรับนาฏศิลป์ มีหลายเพลงในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องของจังหวะ ดังนั้น บางบทเพลงมีการใช้กลองชุดในการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ เช่น เพลงออมสิน การใช้เครื่องดนตรีไทยประสมวงดุริยางค์เป็นการสร้างกลิ่นอายแบบไทย ล้อไปกับการออกแบบท่าเต้นไทยประยุกต์ เป็นต้น คุรรายละเอียดในหัวข้อ 2.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์

3. Concert การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในส่วนของโหมโรง ดนตรี Entr'acte หรือดนตรีเปิดออร์เกิ้ล 2 Segue หรือ ดนตรีเปลี่ยนฉาก และดนตรี Curtain Call ซึ่งใช้เพลงสยามยุคใหม่ โดยส่วนใหญ่แล้วดนตรีประเภทนี้ในเรื่องนี้ มีการเลือกทำนองเพลงจากในเรื่องและนำมาเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ให้เข้ากับการใช้งาน โดยการบรรเลงไม่มีการขับร้อง ดังนั้น จึงมีแนวเครื่องดนตรีบางชิ้นที่สลับกันบรรเลงทำนองหลักของเพลงนั้น

4.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี

เรื่องราวของเหตุการณ์ในละครเพลงเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 ดังนั้น รูปแบบของวงดุริยางค์ที่ใช้บรรเลงประกอบของเรื่องนี้ จึงเป็นวงดนตรีประสมที่มีทั้งวงดุริยางค์ตะวันตก และวงปี่พาทย์ไม้นวม โดยเฉพาะในฉากที่เป็นงานเลี้ยงตามท้องเรื่อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ บันไดเสียง Pentatonic และการใช้วงดนตรีประสมในวงดุริยางค์ ซึ่งมีนักดนตรีไทย 5 คนร่วมบรรเลงกับวงดุริยางค์ในเพลง *สยามยุคใหม่* เพลง *ค่านิยมห้าประการ* ดนตรีบรรเลงในงานเลี้ยง ซึ่งเป็นทำนองเพลงทองย่อน 2 ชั้นประสมวงเครื่องสายตะวันตกและเปียโน นอกจากนี้ อีก 2 จุดซึ่งต้องใช้ดนตรีไทยล้วน คือ เพลง *ลมพัดชายเขา ท่อน 1* ตอนประชาชนทราบข่าวสวรรคตของรัชกาลที่ 6 ในท่อนกลางของเพลง *ธีรราชา* และอีกจุดหนึ่งคือ เพลง *ความรัก* มีการขับร้องทำนองไทยเดิมกับวงปี่พาทย์ เพราะเป็นตอนที่อยู่ในฉากซ้อมละคร เป็นละครซ็อนละคร จึงต้องทำเพลงให้แตกต่างไปจากเพลงในเรื่อง เครื่องดนตรีที่ใช้ในเรื่องธีรราชามีมากกว่าวงดนตรีที่ใช้

ทั่วไปในละครเพลงร่วมสมัยไทยโดยวงดุริยางค์ประชาคมกรุงเทพ กล่าวคือ ไวโอลิน 1 จำนวน 2 คน ไวโอลิน 2 จำนวน 2 คน วิโอลา เชลโล เบส ฟลูท โอโบ คลาริเน็ต ฮอรั่น ทรัมเปต ทิมปานี เครื่องเคาะ เปียโน คีย์บอร์ดและนักดนตรีไทยอีก 5 คน นักร้องไทยเดิม 1 คน รวมนักดนตรีทั้งหมด 23 คน นับว่าเป็นการใช้วงดนตรีสำหรับละครเพลงร่วมสมัยไทยที่ค่อนข้างเต็มรูปแบบสำหรับหน้าทับที่ใช้ในละครเรื่องนี้ คือ หน้าทับปรบไก่ และ หน้าทับสองไม้ชั้นเดียว แต่มีเครื่องดนตรีไทยหลายชิ้น

สรุปในส่วนของนาฏดุริยางค์ในละครเพลงร่วมสมัยไทย โครงสร้างของเพลงและการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์มีส่วนในการสื่อสาร สร้างบรรยากาศและดำเนินเรื่องได้อย่างราบรื่น

4.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีหลากหลายรูปแบบอีกด้วย เพลงที่ใช้ประกอบนาฏศิลป์ในเรื่อง “ธีรราชา” เดอะมิวสิคัล ได้แก่ “เพลงสยามยุคใหม่” “เพลงอมลิน” “เพลงเป็นสตรี” “เพลงเป็นชายเชื้อชาติแก้ว” “เพลงตอนต้นของคลุมถุงชน” นอกนั้นเป็นการเคลื่อนไหวบนเวทีมากกว่า กำกับและออกแบบลีลา โดย ปริญญา ต้องโพทอง

ประเภทของเพลงที่ใช้ประกอบนาฏศิลป์ ในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีดังนี้

4.8.1 เพลงประเภท Up-tempo เช่น เพลงสยามยุคใหม่ เพลงนี้เป็นเพลง Production Number เพลงแรก นับว่าเป็นเพลงเปิดตัวหม่อมวลและตัวละครนำหลายตัว แม้ว่าเพลงเปิดเรื่องคือเพลง “รับอรุณ” ที่ขับร้องโดยหลวงชัยพิเทศคนเดียว การเข้าสู่เพลงสยามยุคใหม่ด้วยความสดใสของหม่อมวล ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ด้วยการประสมวงดนตรีไทย การใช้จังหวะที่เน้นจังหวะยก และการใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคไทย ผู้ออกแบบท่าเต้นได้สร้างสรรค์ท่าเต้นที่เป็นเอกลักษณ์ของเรื่องนี้ คือ มีการยืดจังหวะท่าเต้นให้ช้าลงในบางช่วง ทั้ง ๆ ที่ดนตรีมีการบรรเลงในจังหวะเร็ว ซึ่งลักษณะเช่นนี้ได้กลับมาในเพลงอื่น ๆ เช่น เพลงเป็นชายเชื้อชาติแก้ว เพลงต้นแบบและเพลงเป็นสตรี โชคดี ซึ่งเพลงเป็นสตรีโชคดี เป็นฉากบ้านประยงค์ หมู่บ่าวไพร่ร้องเพลงและรำระบำกัน เพลงนี้มีกลิ่นอายความเป็นไทย เนื่องจากฉากเป็นบ้านของคุณหญิงเยื้อง โดยมีการประสานเสียงสำหรับกลุ่มหญิงล้วน ในขณะที่ขับร้องนักแสดงต้องมีท่าทางประกอบด้วย นับว่าเป็นฉากที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะเพลงนี้มีลักษณะของเพลงรวมฉาก มีการใช้อัตราความเร็วทั้งช้าและเร็ว รวมถึงมีการร้องประสานเสียงและมีการขับร้องเดี่ยว

4.8.2 เพลงประเภทแจ๊ส (Jazz) เช่น เพลงออมลิน เป็นฉากที่ทำงานที่คลังออมลิน การประพันธ์ดนตรีสำหรับฉากนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งใจให้ทำให้เกิดเสียงที่ต่างจากเพลงอื่น ๆ กล่าวคือ ให้มีลักษณะแบบเพลงแจ๊ส เนื่องจากผู้วิจัยได้นึกถึงการเต้นแบบ Bob Fosse เพื่อให้เห็นการทำงานเจ้าหน้าที่คลังออมลินที่มีความทันสมัยในยุคนั้น ซึ่งเป็นเพลงในลักษณะที่เล่นกับจังหวะด้วยกลองชุด ดังนั้นในเพลงนี้ ผู้วิจัยจึงได้ประพันธ์เพลงในจังหวะที่ต่างจากเพลงอื่นอย่างมาก

4.8.3 เพลงประเภทคlopประกอบงานเลี้ยง ในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีเพลงประเภทคlopประกอบงานเลี้ยง โดยผู้วิจัยต้องการให้เป็นเพลงที่มีกลิ่นอายย้อนยุคในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงใช้เพลงทงย่อน 2 ชั้น เรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์คlop ในฉากงานเลี้ยง โดยใช้เปียโนบรรเลงประสมวงดนตรีไทย ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 6 แต่ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมในวงดุริยางค์คlop ประกอบการบรรเลง ฉากนี้มีการเคลื่อนไหวบนเวที เป็นการเต้นรำในงานเลี้ยง

4.8.4 เพลงประเภท Character Song เช่น เพลงเป็นชายเชื้อชาติแก้ว ซึ่งเป็นเพลงเปิดตัวหลวงเทิบดินทร เพลงนี้เป็น character song คือเป็นเพลงที่ทำให้เห็นลักษณะเฉพาะของตัวละคร ในที่นี้หลวงเทิบดินทรผู้เป็นทหารที่มีเสน่ห์เป็นที่หมายตาของหญิงสาวมากมาย ดังนั้นเพลงนี้จึงเริ่มด้วยจังหวะมาร์ชชับร้องกับกลุ่มทหารมหาดเล็ก แล้วตามด้วยจังหวะเต้นรำกับกลุ่มผู้หญิง ซึ่งการประพันธ์ดนตรีสำหรับเพลงนี้ ผู้วิจัยต้องเข้ามาดูการฝึกซ้อมและต่อท่าของผู้ออกแบบท่า เพื่อจะได้ปรับส่วนที่ต้องบรรเลงเพลงเพิ่ม

4.8.5 เพลงประเภท Comedy เช่น เพลงคลุ้มฉุน ซึ่งเป็นเพลงแรกขององก์ 2 ในฉากบ้านของประยงค์ กลุ่มสาวใช้เข้าแถวออกมาเรียบร้อย เพื่อเตรียมต้อนรับแขกที่จะมาเยือน คือเจ้าสัวซึ่งกับคุณนายหยก ต่างกับองก์ที่ 1 ที่กลุ่มสาวใช้ร้องเพลงเรีงระบำในเพลงเป็นสตรี

4.9 การประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดิทัศน์

นอกจากนาฏดุริยางค์มีความสัมพันธ์อันแนบแน่นกับนาฏศิลป์คือลีลา การร่ายรำแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องกับภาพฉายบนจอด้านหลังฉาก เพราะเมื่อประพันธ์ดนตรีหรือเพลงเรียบร้อยแล้ว ในส่วนที่ต้องมีภาพดิจิทัลหรือภาพยนตร์สั้นแทรกนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเพลงที่ประพันธ์ขึ้นไปเป็นโครงให้สื่อดิจิทัลดังกล่าว นำไปใช้เป็นแบบเพื่อให้จังหวะภาพสอดคล้องกับเพลง การใช้สื่อดิจิทัลข้างหลังฉากเป็นสิ่งที่นิยมในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฉายภาพบนผ้าบางด้านหน้า ในเพลงที่ 1 คือ เพลงรับอรุณ ขณะที่เรือกำลังแล่นไป เป็นภาพแม่น้ำที่มีการเคลื่อนไหว ดังนั้น ฝ่ายเทคนิค ต้องนำบท

เพลงไปเพื่อหาภาพหรือสร้างสรรค์ภาพให้ตรงตามจังหวะและมีความยาวเพียงพอกับบทเพลงที่นำเสนอในฉากนั้น

การนำเสนอในลักษณะนี้เกิดขึ้นหลายครั้งใน “ธีรราชา” เดอะมิวสิคัลนี้ และมีตลอดทั้งเรื่อง เพลงที่มีภาพประกอบมากที่สุด คือ เพลง “ต้นแบบ” นอกจากนี้ การนำเสนอภาพดิจิทัลยังมีปรากฏพร้อมกับเพลง Segue เพื่อเชื่อมฉากอีกด้วย

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างการประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวีดิทัศน์ จากเพลง “ต้นแบบ”

หม่อมวลที่ไม่เห็นด้วย ถูกคนกล่าวหาว่าท่าน ท่านมีอำนาจมากไป
ทำให้ขวางถ่วงความศิวิไลซ์บ้านเมือง

- กบฏที่ถูกจับถูกปล่อยไม่ทรงเคืองแค้น อดทน นำพาชาติพ้นพาลภัย ให้สยามก้าวไปอย่างมั่นคง ในหลวงทรงพระปรีชา ชาติจึงก้าวไกลด้วยพระราชาไชบาย

(Introduce ภาพและ Sound Effect ภาพและบรรยากาศสงคราม)

(บนสกรีน และพระราชดำรัส

“...ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ดูโดยถี่ถ้วนแล้วรู้สึกว่าการที่กรุงสยามจะเฟื่องเฉยละเลยอยู่อีกต่อไปนั้น หาได้ไม่ แลเมื่อคำนึงถึง ผลประโยชน์แห่งสยามแลสันติภาพแห่งโลกแล้ว ก็ไม่มีหนทางอย่างอื่นที่จะเลือกได้ นอกจากต้องประกาศสงครามต่อประเทศ เยอรมนี แลอสเตเรีย ฮังการี”)

ภาพทหารไทยร่วมสวนสนามที่กรุงปารีสที่ Screen ชาวบ้านมารับทหาร รวมกลุ่มกันร่วมกันโบกธงชาติไทย MEDIA เปลี่ยนเป็นถนน

หม่อมวล (ชาวบ้าน) สงทหารร่วมศึกในมหาสงคราม
ชาติสยามได้ผงาด ไม่แพ้ชาตินานา ชัยชนะยิ่งใหญ่
นำให้เราหลุดพ้น ท่านส่งคนเจรจา แก่สัญญาที่ไม่เป็น
ธรรม สงทหารร่วมศึกในมหาสงคราม ชาติสยามได้
ผงาด ไม่แพ้ชาตินานา ชัยชนะยิ่งใหญ่ นำให้เรา
หลุดพ้น ท่านส่งคนเจรจา แก่สัญญาที่ไม่เป็นธรรม

- ชัย ประยงค์ เทิด เดินนำขึ้นมาด้านหน้า Scrim
- Scrim ลง เห็นภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ “ตั้งคลังออมสิน กู้วิกฤติชาติ” “ใช้ละครสร้างชาติ ปลุกจิตสำนึกชาตินิยม” “สร้างดุสิตธานี นำร่องประชาธิปไตย” “ตั้งลูกเสือและกองเสือป่า หนุนทหาร” “แก้สนธิสัญญา สยามไม่ถูกเอาเปรียบอีกต่อไป”

หม่อมวล

สิ่งดีที่ทรงสร้างสรรค์ ประทานเพื่อมองชาวไทย ได้
 หล่อหลอมจิตใจไทยทั้งชาติร่มเย็น แบบอย่างแห่ง
 ความเมตตา เปี่ยมด้วยปัญญาชัดเจน เป็น
 เครื่องหมายแห่งปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ ในหลวง ธีรราชา
 ผู้ยิ่งใหญ่ ในหลวง ธีรราชา

- ไฟค่อย ๆ เฟดลง เหลือแต่ไฟไฟที่ชัยคนเดียว

ตัวอย่างดนตรีประกอบวีดิทัศน์ในช่วงนี้ ผู้วิจัยได้ประพันธ์ในรูปแบบโน้ตเพลงอยู่ที่ภาคผนวก หน้า 367-380 จากตัวอย่างนี้ เห็นได้ว่าในบทละครเพลงได้กำหนดให้มีภาพทหารไทยร่วมสงคราม ผู้วิจัยได้ประพันธ์ดนตรีประกอบวีดิทัศน์ในช่วงนี้โดยเปลี่ยนจังหวะในเพลงมาใช้จังหวะมาร์ชและให้มีอัตราความเร็วที่เร็วขึ้น

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ดุษฎีนิพนธ์นาฏยดุริยางค์: ‘ฉีรราชา’ นวัตกรรมละครเพลงร่วมสมัยไทย สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง ‘ฉีรราชา’ เดอะมิวสิคัล ประกอบด้วยบทเพลงทั้งสิ้น 40 บทเพลง ได้แก่

1. โหมโรง
2. รับอรุณ
3. สยามยุคใหม่
4. ออมสิน
5. เป็นสตรีโชคดี
6. ค่านิยม 5 ประการ
7. Segue 1
8. ต้องแต่งงาน
9. เพลงบรรเลงในงานเลี้ยง
10. เป็นชายเชื้อชาติแก้ว
11. ราชพลี
12. เอ็กโป
13. เกินกว่าที่คิด
14. Segue 3
15. ความรัก (ไทยเดิม)
16. วิถีคนกรุง
17. นี่แหละผู้ชาย
18. Segue 4
19. ไม่ใช่ที่คิด (เกินกว่าที่คิด Reprise)
20. Entr’acte
21. คลุมถุงชน (ต้องแต่งงานและค่านิยม Reprise)
22. จะทำตามหัวใจตัวเอง
23. Segue 5

24. คนเก่ง
25. Segue 6
26. คนละพวก
27. ความรัก
28. Underscore โกลาหล
29. จะทำตามหัวใจตัวเอง Reprise
30. Segue 7
31. ผู้นำที่ดี (คนเก่ง Reprise)
32. เปิดโปง (เกินกว่าที่คิด Reprise)
33. Segue 8
34. บารมีปกเกล้า
35. นิดนิตน้อยน้อย (Reprise)
36. คนละพวก Reprise
37. ต้นแบบ
38. เปิดใจ
39. อีรราชา
40. Curtain Call – เพลงสยามยุคใหม่

ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและหลักการในการประพันธ์ดังนี้

5.1.1 การกำหนดตำแหน่งของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘อีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ผู้วิจัยได้กำหนดตำแหน่งตามกระบวนแบบมิวสิคัลในจุดสำคัญ 3 จุด ได้แก่ การเปิดเรื่อง การจบองค์ที่ 1 และเพลง 11 o'clock ซึ่งถือว่าเป็นเพลงหลักของเรื่อง โดยการคำนึงถึงบันไดเสียงของแต่ละเพลงที่มีความสัมพันธ์กัน และจำนวนนักแสดงในแต่ละเพลงเป็นหลัก

5.1.2 การกำหนดประเภทของเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทย ‘อีรราชา’ เดอะมิวสิคัล

ผู้วิจัยได้กำหนดประเภทของเพลงจากบทบาทหน้าที่ของเพลง อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และสถานการณ์ของเรื่องเป็นหลัก

5.1.3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของเพลง

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบและโครงสร้างของเพลงจากการวิธีดำเนินเรื่องเป็นหลัก

5.1.4 การประพันธ์ทำนองเพลงร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้อง

ผู้วิจัยได้กำหนดหลักการประพันธ์ทำนองเพลงร่วมกับผู้ประพันธ์เนื้อร้องใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การประพันธ์ทำนองก่อนเนื้อร้อง การประพันธ์เนื้อร้องก่อนทำนองเพลง และการประพันธ์ทำนองเพลงและเนื้อร้องแบบผสมผสาน

5.1.5 การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัยได้กำหนดการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้องประสานเสียงใน 4 รูปแบบ ได้แก่ การขับร้องประสานเสียงหญิงล้วน การขับร้องประสานเสียงชายล้วน การขับร้องประสานเสียงแบบผสมชายหญิง การขับร้องประสานเสียงร่วมกันแบบ Double Chorus

5.1.6 การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์

ผู้วิจัยได้กำหนดการเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ตะวันตกสำหรับเครื่องดนตรีทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ เครื่องสาย เครื่องลม เครื่องลมทองเหลือง เครื่องกระทบ และเครื่องคีย์บอร์ด นอกจากนี้ยังได้เรียบเรียงเสียงสำหรับวงดนตรีไทย ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ระนาดเอก ซอด้วง ซออู้ ขิม ขลุ่ย โทน รำมะนา ฉิ่ง และการขับร้อง การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มี 3 ประเภทดังนี้ Story (เรื่องราวและการดำเนินเรื่อง) Dance การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์สำหรับนาฏศิลป์ และ Concert การเรียบเรียงเสียงวงดุริยางค์ในส่วนของโหมโรง ดนตรี Entr’acte หรือ ดนตรีเปิดองค์ 2 Segue หรือ ดนตรีเปลี่ยนฉาก และดนตรี Curtain Call

5.1.7 การสร้างกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการประพันธ์เพลงเพื่อสร้างกลิ่นอายความเป็นไทย ได้แก่ การใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิค และการใช้วงดนตรีไทยประสมวงดุริยางค์ เพื่อทำให้เกิดกลิ่นอายความเป็นไทยในดนตรี

5.1.8 การประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการประพันธ์ดนตรีประกอบนาฏศิลป์ โดยพิจารณาจากการดำเนินเรื่องของบทละคร ลักษณะนิสัยและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเป็นหลัก ในเรื่อง ‘ธีรราชา’ เดอะมิวสิคัล มีดนตรีประกอบนาฏศิลป์ 5 ประเภท คือ เพลงประเภท Up-tempo, เพลงแจ๊ส, เพลงคลอประกอบงานเลี้ยง, เพลงประเภท Character Song และเพลงประเภท Comedy

5.1.9 การประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดิทัศน์

สำหรับการประพันธ์ดนตรีประกอบภาพวิดิทัศน์ มีลักษณะเป็นการประพันธ์ดนตรีให้แล้วเสร็จก่อน แล้วจึงนำไปประกอบภาพวิดิทัศน์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาบทละครในแต่ละช่วงว่าต้องมีดนตรีในช่วงที่ต้องใช้ประกอบภาพวิดิทัศน์ในช่วงใดบ้าง จึงได้ประพันธ์ดนตรีให้ได้บรรยากาศในช่วงนั้นขึ้นมาก่อน จากนั้นได้มีการประสานงานกันกับผู้ออกแบบภาพวิดิทัศน์เพื่อให้ความสอดคล้องกันมากที่สุด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย นอกเหนือจากการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยพบประเด็นที่เป็นแนวคิดใหม่ในการประพันธ์เพลง ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายเพิ่มเติมได้ในประเด็นดังนี้

5.2.1 การกำหนดโครงสร้างของเพลงในรูปแบบใหม่ กล่าวคือ การกำหนดโครงสร้างของเพลงโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นการนำเสนอแนวทำนองแต่ละทำนองเป็นหลัก แต่ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของเพลงในรูปแบบ Informatic Stratification ซึ่งผู้วิจัยได้เปรียบเทียบโครงสร้างลักษณะดังกล่าวนี้ว่า “โครงสร้างแบบขมชั้น” กล่าวคือ เป็นโครงสร้างที่มีการกำหนดท่อนเพลงเป็นลำดับชั้น โดยในการประพันธ์เพลงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบฉากที่ตัวละครอยู่ต่างสถานที่กัน แต่มีความคิดเห็นหรือความรู้สึกเดียวกันนี้ เป็นการนำเสนอแนวทำนองแต่ละทำนองที่ตัวละครสามารถขับร้องพร้อมกันได้

การกำหนดโครงสร้างของเพลงในรูปแบบใหม่นี้ทำให้การดำเนินเรื่องมีความกระชับชัดเจน และสามารถสื่อสารกับผู้ชมให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

5.2.2 การเรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบ Double Chorus กล่าวคือ โดยทั่วไปการขับร้องประสานเสียงในละครเพลงมิวสิคัลจะมีรูปแบบการขับร้องที่ไม่ซับซ้อน และเป็นคณะนักร้องประสานเสียงเพียงคณะเดียว แต่ผู้วิจัยได้แบ่งคณะนักร้องประสานเสียงออกเป็น 2 คณะ เพื่อสร้างมิติใหม่ของเสียง และทำให้เกิดความหนาแน่นของเสียง (Density) มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดังกล่าวนี้ในบทเพลงช่วงท้ายของเรื่อง เพื่อแสดงความสง่างามและความยิ่งใหญ่ตามบริบทของเรื่อง

5.3.3 การประพันธ์ทำนองเพลงในรูปแบบใหม่ กล่าวคือ การประพันธ์ทำนองเพลงมิวสิคัลในประเทศไทยส่วนมากมักประพันธ์ทำนองเพลงตามบทละคร แต่การประพันธ์ทำนองเพลงในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ประพันธ์ทำนองเพลงจากลักษณะนิสัยและความรู้สึกของตัวละครเป็นหลัก โดยไม่

คำนึงถึงทำนองสัญลักษณ์ แต่ผู้วิจัยให้ความสำคัญและเลือกใช้อัตราจังหวะที่แตกต่างกันให้กับตัวละคร

จากประเด็นของการอภิปรายผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เป็นผลการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยตาม que ผู้วิจัยได้นำเสนอว่า การประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทย เรื่อง 'ฉัตรราชา' เดอะมิวสิคัล ได้เสนอแนวทางในการประพันธ์ดนตรีในรูปแบบใหม่ของละครเพลงร่วมสมัยไทย

5.3 ข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ามีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ในประเด็นดังนี้

5.3.1 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทประพันธ์ดนตรีประกอบละครเพลงในรูปแบบเดียวกันได้

5.3.2 สามารถนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการประพันธ์ดนตรีในละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่องอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบกับละครเพลงร่วมสมัยของต่างประเทศได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จารุณี หงส์จารุ. *ปริทัศน์ศิลปการละคร บทที่ 6*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. *สังคีตนิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ราชบัณฑิตยสภา. *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสภา, 2545.

ราชบัณฑิตยสภา. *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสภา, 2545..

สำนักราชบัณฑิตยสภา. *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2560.

สำนักราชบัณฑิตยสภา. *พจนานุกรมศัพท์ดนตรีสากล ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561.

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. *Bangkok Music Forum ครั้งที่ 10: “The Musical Theatre ปรากฏการณ์ละครเพลงในประเทศไทย โดย สรวุฒ เลิศปัญญาชูช”* [VDO File]. การเสวนาในงาน Bangkok Music Forum ครั้งที่ 10 วันที่ 24 ตุลาคม 2558
ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, รหัสเอกสาร 01AAC-03-2015-17-VDO-01, 14 กุมภาพันธ์ 2561. สืบค้นจาก <https://www.bacc.or.th/archive/555.html>

Thisis CatRadio. *แมวกั๊กคน - แน่น สรวุฒ เลิศปัญญาชูช (12 Jan 2017)*. *YouTube* [VDO File], 12 มกราคม 2560. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=KjlfMqSM5YU>

ภาษาอังกฤษ

Barnett, Lisa A., (Editor). *The Stage directions: Guide to musical theater*. New Hampshire: Heinmann, 2008.

Chiego, John. *The Musical Experience*. 2nd Edit. Iowa: Kendall Hunt Publishing Company, 2010.

- Cohen, Allen & Steven Rosenhaus. *Writing Musical Theater*. New York, USA: Palgrave Macmillan. 2007.
- Croton, Guy. *Musicals: The Definitive Illustrated Story*. London: Penguin Random House, 2015.
- Cuden, Steve. *Beating Broadway: How to create stories for Musicals that get standing ovations*. USA: Cudwerks Productions, 2013.
- Deer, Joe. *Directing in Musical Theatre: An Essential Guide*. New York: Routledge, 2014.
- DeVenney, David P. *The New Broadway Song Companion*. Maryland, USA: Scarecrow Press, Inc., 2009.
- Frankel, Aaron. *Writing the Broadway Musical*. (Revised and updated edition) Da Capo Press, 2000.
- Henson, David. & Kenneth Pickering. *Musical Theatre: A Workbook*. Hampshire, UK: Palgrave Macmillan, 2013.
- Kenrick, John. *Musical Theatre, A History*. 2nd Edit. USA: Bloomsbury Methuen Drama, 2017.
- Laster, James H. *So You're the New Musical Director!* Maryland: Scabecrow Press, 2001.
- McWaters, Debra. *Musical Theatre Training: The Broadway Theatre Project Handbook*. Florida: University Press of Florida, 2009.
- Spencer, David. *The Musical Theatre Writer's Survival Guide*. New Hampshire, USA: Heinemann, 2005.
- Peithman, Stephen & Neil Offen. (Editors) *Stage Direction: Guide to Musical Theater*. New Hampshire, USA: Heinemann, 2002.
- Suskin, Steven. *The Sound of Broadway Music: A Book of Orchestrators and Orchestrations*. New York: Oxford University Press, 2009.

Symonds, Dominic. Chapter 19 Orchestration and Arrangement: Creating the Broadway Sound In Knapp, Raymond, Mitchell Morris, & Stacy Wolf. *The Oxford Handbook of the American Musical*. pp. 266-280. London: Oxford University Press, 2011.

Wilson, Edwin. *The Theatre Experience*. 7th ed. New York: McGraw-Hill Company, 1998.

Winer, Laurie. *Theater; Orchestrators are Tired of Playing Second Fiddle*. New York Times, July 29, 1990. Citing Jonathan Tunick.

Woolford, Julian. *How Musicals work*. London: Nick Hern Books, 2013.

สัมภาษณ์

ถาวร ศรีฝ่อง, อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ โรงเรียนจิตรลดา. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2562.

ประพล สุขสันต์สมภพ, อาจารย์พิเศษ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 6 เมษายน 2562, 10 พฤษภาคม 2562.

ประสาร วงศ์วิโรจน์รักษ์. ศิลปินอิสระและสมาชิกวงดนตรีไทย “กอไผ่”. สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2562.

สรารุช เลิศปัญญาณูช. นักประพันธ์เพลงและศิลปินอิสระ. สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2562.

วิรัช สงเคราะห์, อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2562.

Wantofsky, Michael, Professor at Tisch School of the Arts, New York University and Berklee College of Music, personal communication, April 10, 2019.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สารบัญลำดับดนตรีและเพลงในละครเพลงร่วมสมัยไทยที่มีกล่าวในวิทยานิพนธ์
จากเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

	หน้า
1. เพลงรับอรุณ	197
2. เพลงสยามยุคใหม่	208
4. เพลงเป็นสตรีโชคดี-เพลงคำนิยมห้าประการ.....	230
5. เพลงต้องแต่งงาน	258
6. เพลงราชพลี	272
7. เพลงเกินกว่าที่คิด.....	302
8. เพลงนี้แหละผู้ชาย.....	309
9. เพลงคนเก่ง	318
10. เพลงจะทำตามหัวใจตัวเอง Reprise	328
11. เพลงบารมีปกเกล้า	337
12. เพลงต้นแบบ	347
13. เพลงเปิดใจ	381
14. เพลงธีรราชา (เพลงเปิดใจ Reprise)	389

2. รั้วอรุณ

โดย ชื่นชม ทรัพย์สิทธิ์

เรียบเรียง : ชื่นชม ทรัพย์สิทธิ์ & ชัยฤทธิ์ นิลรัตน์

วงดุริยางค์ & วงดนตรี : วิทยาลัยนาฏศิลป์

Moderato

The musical score is arranged in a system with the following instruments and parts:

- Flute:** Melodic line in the upper register.
- Oboe:** Rested.
- Clarinet in B:** Rested.
- Bassoon:** Bass line with rhythmic accompaniment.
- Horn in F:** Rested.
- Trumpet in B:** Rested.
- Timpani:** Rested.
- Harmonica Solo:** Solo part in the bass register.
- Piano:** Accompanying part with complex rhythmic patterns.
- Keyboard:** Accompanying part with chords and arpeggios.
- Violin 1:** Melodic line in the upper register.
- Violin 2:** Melodic line in the upper register.
- Viola:** Melodic line in the middle register.
- Violoncello:** Bass line in the lower register.
- Double Bass:** Bass line in the lower register.

Moderato

2

Fl

Ob

Cl

Bsn

Hn

Tpr

Tomp

Bar. Sax.

Bsn

Pno

Kbd

Vln I

Vln II

Vla

Vcl

Db

but we're in a big city and we're in a big city

16 5

Fl

Ob

Cl

Bsn

Hn

Tpr

Timp

Bar. Sax.

Bsn

KkL

Vln. I

Vln. II

Va

Vcl

Ds

er währt, lug / Er wet er le / der W'le / der an d' W'

This musical score page contains measures 1 through 8. The instruments and their parts are as follows:

- Flute (Fl):** Rests in all measures.
- Oboe (Ob):** Plays a melodic line starting in measure 1, with a fermata in measure 8.
- Clarinet (Cl):** Rests in all measures.
- Bassoon (Bsn):** Plays a rhythmic accompaniment of eighth notes.
- Horn (Hrn):** Rests in all measures.
- Trumpet (Tpr):** Rests in all measures.
- Tompano (Tomp):** Rests in all measures.
- Baritone/Soprano (Bar. Solo):** Rests in measures 1-7, then has a vocal line in measure 8.
- Piano (Pno):** Plays a complex accompaniment with sixteenth and thirty-second notes.
- Kick Drum (Kkl):** Plays a rhythmic pattern of eighth notes.
- Violin I (Vln I):** Plays a melodic line.
- Violin II (Vln II):** Plays a melodic line.
- Viola (Vla):** Plays a melodic line.
- Violoncello (Vcl):** Plays a melodic line.
- Double Bass (Ds):** Plays a rhythmic accompaniment of eighth notes.

Fl

Oboe

Cl

Bsn.

Hrn

Trp

Timp

Bar. Sax.

Bsn.

Pno

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vcl.

Db.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

Fl
Ob
Cl
Bsn
Hrn
Tpr
Timp
Bar Solo
Pss
Kkl
Vln I
Vln II
Vla
Vcl
Cb

For Kl. Fl. 1st 2nd 3rd 4th
Gtr. Kl. Fl. 1st 2nd 3rd 4th

Detailed description: This page of a musical score contains 15 staves. The top five staves (Fl, Ob, Cl, Bsn, Hrn) are mostly empty, indicating rests for these instruments. The Tpr staff is also empty. The Timp staff contains a series of rests. The Bar Solo staff features a vocal line with lyrics: "For Kl. Fl. 1st 2nd 3rd 4th" and "Gtr. Kl. Fl. 1st 2nd 3rd 4th". The Pss staff shows a piano accompaniment with a complex rhythmic pattern. The Kkl staff contains a keyboard part with chords and arpeggios. The string section (Vln I, Vln II, Vla, Vcl, Cb) has active parts with various rhythmic figures. The bottom staff (Cb) has a simple bass line.

42

Fl

Ob

Cl

Bsn

Hrn

Tpr

Tomp

Bar. Sax.

Pno

Kkl.

Vln. I

Vln. II

Vla

Vcl

Db.

con amore e in un'quella

con unguale e spicciatissimo

in m.

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn.
 Hrn.
 Tpr.
 Timp.
 Bar. Solo.
 Pss.
 Kkl.
 Vln. I
 Vln. II
 Vla.
 Vcl.
 Cb.

Fl, Ob, Cl, and Timp. parts are mostly rests. Bsn. and Hrn. have rhythmic patterns. Tpr. has a steady accompaniment. Bar. Solo. has lyrics: "đó là 2/2 của cô ấy" and "cả mặt trăng là anh ấy và em". Pss., Kkl., Vln. I, Vln. II, Vla., Vcl., and Cb. have complex melodic and harmonic lines.

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn.
 Hrn.
 Tpr.
 Timp.
 Bar. Solo.
 Pns.
 Kbd.
 Vln. I
 Vln. II
 Vla.
 Vcl.
 Cb.

The
 we have de-ferred,
 to what we
 have been de-ferred to
 we will do.

Musical score for page 205, featuring various instruments and a vocal line with lyrics. The score includes parts for Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Horn, Trumpet, Timpani, Baritone Soloist, Piano, Keyboard, Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Double Bass. The lyrics are: "The we have de-ferred, to what we have been de-ferred to we will do."

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn
 Hn
 Trp
 Tmp
 Bar. Sax.
 Pno
 Kbd.
 Vln. I
 Vln. II
 Vla
 Vcl.
 Dbl.

Musical score for page 206, featuring various instruments including Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Bassoon (Bsn), Horn (Hn), Trumpet (Trp), Trombone (Tmp), Baritone Saxophone (Bar. Sax.), Piano (Pno), Keyboard (Kbd.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.). The score is written in 3/4 time and includes lyrics for the Baritone Saxophone part: "WU", "WU WU WU WU", "WU WU WU WU", and "WU WU WU".

Fl
Ob
Cl
Bsn
Hn
Tpr
Tomp
Bar Solo
Pno
Kbd
Vn I
Vn II
Va
Vcl
Ds

in, in an se te, in, in, in

3. สยามยุคใหม่

เนื้อร้อง : ศิริพงษ์ นันทวี & วิมล วิเศษกุล
- - 132

ทำนอง : วิมล วิเศษกุล

เรียบเรียง : วิมล วิเศษกุล

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following parts from top to bottom:

- Flute**: Treble clef, playing a melodic line with many sixteenth notes.
- Oboe**: Treble clef, playing a similar melodic line to the flute.
- Clarinet in Bb**: Treble clef, playing a melodic line.
- Bassoon**: Bass clef, playing a melodic line.
- Horn in F 1&2**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Trumpet in Bb**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Soprano**: Treble clef, vocal line.
- Alto**: Treble clef, vocal line.
- Tenore**: Treble clef, vocal line.
- Bass**: Bass clef, vocal line.
- Timpani**: Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Voice**: Treble clef, vocal line.
- Piano**: Grand staff (treble and bass clefs), playing a complex accompaniment.
- Violin I**: Treble clef, playing a melodic line.
- Violin II**: Treble clef, playing a melodic line.
- Viola**: Bass clef, playing a melodic line.
- Violoncello**: Bass clef, playing a melodic line.
- Double Bass**: Bass clef, playing a melodic line.

The score includes a tempo marking of $\text{♩} = 132$ at the beginning and end of the piece.

This page of a musical score includes the following parts:

- Flute (Fl):** Melodic line with various ornaments and trills.
- Oboe (Ob):** Melodic line with trills and ornaments.
- Clarinet (Cl):** Melodic line with trills and ornaments.
- Bassoon (Bso):** Melodic line with trills and ornaments.
- Horn I (Hr. I):** Melodic line with trills and ornaments.
- Horn II (Hr. II):** Melodic line with trills and ornaments.
- Trumpet (Tpt):** Melodic line with trills and ornaments.
- Trombone (Tbn):** Melodic line with trills and ornaments.
- Drum (Drum):** Rhythmic accompaniment.
- Timpani (Timp):** Rhythmic accompaniment.
- Violin I (Vln. I):** Melodic line with trills and ornaments.
- Violin II (Vln. II):** Melodic line with trills and ornaments.
- Viola (Vla):** Melodic line with trills and ornaments.
- Cello (Vcl):** Melodic line with trills and ornaments.
- Double Bass (Cb):** Melodic line with trills and ornaments.
- Percussion (Perc):** Rhythmic accompaniment.

The score is written in a common time signature (C) and features a variety of musical notations, including trills, ornaments, and dynamic markings. The percussion part includes a drum and timpani. The string parts include Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass. The woodwind parts include Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Horn I, Horn II, Trumpet, and Trombone.

This musical score page features a variety of instruments and a vocal soloist. The top section includes woodwinds: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Horn (Hr.), Trumpet (Trp.), Trombone (Tromb.), and Double Bass (Kontrabaß). The middle section includes strings: Violin I (Vcl. I), Violin II (Vcl. II), Viola (Vcl.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Kontrabaß). The bottom section includes a vocal soloist (Soprano) and Piano (Pian.). The vocal line includes lyrics in German: "aus der Welt der Welt", "aus der Welt der Welt", and "aus der Welt der Welt". The piano accompaniment features a complex, rhythmic pattern in the right hand and a more melodic line in the left hand. The score is written in 3/4 time and includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

This musical score page includes the following parts and sections:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Horns (Hr.), Trumpets (Trp.), Trombones (Tromb.), and Double Basses (Kontrabaß).
- Strings:** Violins I (Vln. I), Violins II (Vln. II), Violas (Vla.), Cellos (Vcl.), and Double Basses (Kontrabaß).
- Vocal Soloist:** A vocal line with lyrics in German: "den von ihm geschickten Boten" and "da mich der Welt die Schwere der Lasten mir sage".
- Tempo:** A section with a bass clef, likely for the double basses.
- Other:** A Piano (Pian.) section with a treble and bass clef.

The score is written in a standard musical notation with various clefs and time signatures, including a 3/4 time signature at the beginning.

Fl

Ob

Cl

Bso

Hr

Tr

Tbn

Sax

SC1

SC2

perc

Tim

Vcl

Viol. I

Viol. II

Viola

Vcllo

Db

Lyrics:

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...

Fl

Ob

Cl

Bso

Hr

Tr

Trp

Trbn

Violin I

Violin II

Viola

Violoncello

Double Bass

Piano

Voice

da un po' lei il fido di un' anima immortale, la luce all'obscuro

This musical score page features a variety of instruments and a vocal soloist. The instruments are arranged in a standard orchestral layout from top to bottom: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bso.), Horn (Hr.), Trumpet (Tr.), Trombone (Tbn.), Double Bass (Vcllo), Double Bass (Vcllo), Cello (Vcllo), Double Bass (Vcllo), Timpani (Timp.), Violin (Vcllo), Viola (Vcllo), Violoncello (Vcllo), Double Bass (Vcllo), and Double Bass (Vcllo). The vocal soloist part is positioned between the Trombone and Cello staves. The score includes vocal lyrics in both Russian and English. The Russian lyrics are: "и не смейте вы, не смейте вы / и не смейте вы, не смейте вы". The English lyrics are: "do not dare, do not dare / do not dare, do not dare". The music is written in a 2/4 time signature with a key signature of one flat. The vocal line is marked with a forte dynamic and includes a fermata at the end of the phrase. The instrumental parts feature complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, and various rests.

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn
 Trp
 Tromp
 Sax
 Violin I
 Violin II
 Viola
 Vcllo
 Cb
 Bass
 Cello
 Double Bass

Musical score for page 217, featuring various instruments including Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Trumpet, Trombone, Saxophone, Violin, and Viola. The score is written in 2/4 time and includes a variety of musical notations such as rests, notes, and dynamic markings. The instruments listed are Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Bassoon (Bsn), Trumpet (Trp), Trombone (Tromp), Saxophone (Sax), Violin I (Violin I), Violin II (Violin II), Viola, Violoncello (Vcllo), and Double Bass (Cb). The score is divided into systems, with the first system containing Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Trumpet, Trombone, Saxophone, and Violin I. The second system contains Violin II, Viola, Violoncello, and Double Bass. The third system contains Violoncello and Double Bass. The fourth system contains Violoncello and Double Bass. The fifth system contains Violoncello and Double Bass. The sixth system contains Violoncello and Double Bass. The seventh system contains Violoncello and Double Bass. The eighth system contains Violoncello and Double Bass. The ninth system contains Violoncello and Double Bass. The tenth system contains Violoncello and Double Bass.

Fl

Ob

Cl

Bs

Tr

Tb

Hr

Viol. I

Viol. II

Viola

Vcllo

Db

Voc.

Das ist ein armer Mann, der die Welt nicht kennt, und ich bin ein armer Mann, der die Welt nicht kennt.

Das ist ein armer Mann, der die Welt nicht kennt, und ich bin ein armer Mann, der die Welt nicht kennt.

Fl

Ob

Cl

Bso

Hr

Tr

Tbn

perc

perc II

Tim

Vcl

Viol

Viol

Vla

Vcl

Db

σου και δεξ' Αγαπών σου
 σου και δεξ' Αγαπών σου

σου και δεξ' Αγαπών σου
 σου και δεξ' Αγαπών σου

Solo

This page of a musical score includes the following parts:

- Flute (Fl):** Active part with melodic lines and trills.
- Oboe (Ob):** Active part with melodic lines.
- Clarinet (Cl):** Active part with complex rhythmic patterns.
- Bassoon (Bso):** Active part with complex rhythmic patterns.
- Horn (Hr):** Rested part.
- Trumpet (Tr):** Rested part.
- Trombone (Tbn):** Rested part.
- Drum Major (DrMaj):** Rested part.
- Snare (Sc):** Rested part.
- Double Bass (DblB):** Rested part.
- Timpani (Timp):** Rested part.
- Violin (Vln):** Active parts for Violin I and Violin II.
- Viola (Vln):** Active part.
- Cello (Vcl):** Active part.
- Double Bass (Vcl):** Active part.
- Percussion (Perc):** Active part with complex rhythmic patterns.

The score is written in 7/8 time and features a variety of rhythmic textures, including complex patterns in the woodwinds and percussion, and more melodic lines in the strings.

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn
 Hn
 Trp
 Trbn
 Vln I
 Vln II
 Vla
 Vcl
 Cb
 Soloist
 Vcl
 Cb

a trong lòng tôi là một niềm tin vững chắc

Fl.
 Ob.
 Cl.
 Bass
 Hrn.
 Trp.
 Tromp.
 Trombone
 Tuba
 Euphonium
 Bass
 Violin I
 Violin II
 Viola
 Cello
 Double Bass

Soloist
 septième, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première

Soloist
 septième, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première

Soloist
 septième, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première, sixième, cinquième, quatrième, troisième, deuxième, première

Fl II

Ob

Cl

Bsn

Hr

Tr

Tbn

Sax

Violin I

Violin II

Viola

Vcllo

Db

Voice

The way that you are
 đi về nơi đó
 In the
 In the

This musical score page, numbered 226, features a variety of instruments and a vocal soloist. The woodwind section includes Flute I, Oboe, Clarinet, Bassoon, and Bass Clarinet. The string section consists of Violins I and II, Viola, Violoncello, and Double Bass. The brass section includes Trumpet, Trombone, and Tuba. A vocal soloist part is also present, with lyrics in German: "a-ma-ri-ga-ten, die die Welt er-schaf-fen, sind die die uns er-zie-hen, sie sind die die uns er-zie-hen". The score is written in a common time signature and includes dynamic markings such as *mp* and *mf*. The vocal line is accompanied by piano accompaniment, and the instrumental parts are arranged in a standard orchestral layout.

Fl
 Ob
 Cl
 Bsn
 Hrn
 Trp
 Cor
 Fagot
 Klarinett II
 Tromp
 Violen
 Violon
 Violen I
 Violon II
 Viola
 Violon III
 Kontrabaß

Musical score for page 227, featuring woodwinds, strings, and brass instruments. The score includes parts for Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Bassoon (Bsn), Horn (Hrn), Trumpet (Trp), Cor Anglais (Cor), Bassoon (Fagot), Clarinet II (Klarinett II), Trombone (Tromp), Violin I (Violen I), Violin II (Violon II), Viola (Viola), Violin III (Violon III), and Double Bass (Kontrabaß). The score is written in 7/8 time and includes a vocal line with lyrics in Russian: "мы в твоем сердце и твои мечты". The woodwinds and strings play complex rhythmic patterns, while the brass instruments provide harmonic support. The vocal line is accompanied by a piano part.

Fl I

Ob

Cl

Bso

Hr

Tr

Tbn

PERC

SC

CONTR

Tim

Vcl

Pns

Vln. I

Vln. II

Vla

Vc

Db

includes

Musical score for page 229, featuring woodwinds, strings, and percussion. The score is arranged in systems, with each instrument part on a separate staff. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The score is divided into three measures by vertical bar lines. The instruments and their parts are:

- Flute (Fl):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Oboe (Ob):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Clarinet (Cl):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Bassoon (Bso):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Horn (Hr):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Trumpet (Tr):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Violin I (Vln I):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Violin II (Vln II):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Viola (Vla):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Cello (Vcl):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Double Bass (Vcb):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Percussion (Perc):** Playing a rhythmic pattern with eighth notes.
- Timpani (Timp):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Violoncello (Vcl):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Piano (Pno):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Violin I (Vln I):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Violin II (Vln II):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Viola (Vla):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Cello (Vcl):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Double Bass (Vcb):** Playing a melodic line with eighth notes.
- Oboe (Ob):** Playing a melodic line with eighth notes.

4-5. เป็นสตรีโซคลดี - คำนิยมห้าประการ

ผู้ประพันธ์: ศิริคุณนิพนธ์ วิเศษกุล ผู้เรียบเรียง: อากะโศก ธีรราชวาท เรืองปรีดิฉัตร

ทำนอง: ๘ เป็นเสียง: ๓๓๖ โฟลต์ ๑

Flute *Flute (Solo)*

Oboe

Clarinet in Bb

Horn in F

Trumpet in Bb

Saxophone

Alto Saxophone

Tenor Saxophone

Baritone Saxophone

Timpani

Trunk

ฆ้องวงใหญ่

ฆ้องวงเล็ก

พิณ

Piano

Keyboard

String

Violin I

Violin II

Viola

Violoncello

Double Bass

Fl
Ob
Cl
Hr
Tr
Tm
Perc
Tim
Sn
Cym
Vn I
Vn II
Vla
Vcl
Cb

231

Fl

Ob

Cl

Fg

Tpt

Tbn

Perc

Sn

Bd

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

232

233

234

235

4

Fl

Ob

Cl

Bn

Tr

Tb

Perc

Sn

Bd

Timp

Cy

Soprano

Alto

Tenor

Bass

thi e w' lai e ju con ang (Soprano)
 (Alto)
 (Tenor)
 (Bass)

5

Fl

Ob

Cl

Hr

Tr

Tbn

Perc

Sn

Bd

Cy

Vn 1

Vn 2

Vla

Vcl

Cb

Soprano

non è un'isola, è un'isola di isole

6

6

Fl

Ob

Cl

Hr

Tr

Tbn

Perc

Timp

Sn

Bd

Vn I

Vn II

Vla

Vcl

Cb

Soprano

đó là sự sống của tôi đó là sự sống của tôi

This musical score page contains the following parts and staves:

- Flute (Fl):** Treble clef, playing a melodic line.
- Clarinet (Cl):** Treble clef, playing a melodic line.
- Trumpet (Tr):** Treble clef, playing a melodic line.
- Violin (Viol):** Treble clef, playing a melodic line.
- Viola (Vla):** Treble clef, playing a melodic line.
- Cello (Vcl):** Bass clef, playing a melodic line.
- Double Bass (Cb):** Bass clef, playing a melodic line.
- Woodwinds:** Includes Piccolo (Pic), Flute (Fl), Clarinet (Cl), Bassoon (Fag), and Contrabassoon (Cbass). They play a rhythmic accompaniment.
- Strings:** Violin I (Vln I), Violin II (Vln II), Viola (Vla), Cello (Vcl), and Double Bass (Cb). They play a rhythmic accompaniment.
- Tempo/Tutti (Temp/Tu):** Bass clef, indicating tempo and dynamics.
- Chorus:** Includes Soprano (Sopr), Alto (Alto), Tenor (Ten), and Bass (Bass). They sing the vocal parts.
- Soloist:** A vocal soloist part with lyrics in Cyrillic script: "ap le sti i li ni ru ap le sti su scu vs su li vs sic lu voros tu ru".
- Conductor's Part:** A large staff at the bottom with various markings and dynamics.

8

$\text{♩} = 70$

57

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Trp.

ซอด้วง

ระนาดเอก

ซออู้

กลองแขก

Timp.

Tri.

คุณหญิง

พุ่มพวง

ป๊าวโพ

ป๊าวโพ

Pno.

Kbd.

$\text{♩} = 70$

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

เป็นสตรีไซค์ ที่ไม่ค่อยวุ่นวาย อยู่เรือนรื่องฆางกับตัวมัน รื่องสหายท่าชายค้ำ ทำทุกวันที่วัน ช้า

Fl
 Ob
 Cl
 Bb
 Tr
 Tb
 Tim
 Tam
 Vln I
 Vln II
 Vla
 Vcl
 Cb

Soprano
 Tenor

μενεχθῆκεν ἡ καρδιά μου, ὡς
 ἐν ὄρει κρημνῶν

ἡ ψυχή μου, ὡς ἀπὸ ἀνάθυρου ἡ ψυχή μου, ὡς ἀπὸ ἀνάθυρου
 μενεχθῆκεν ἡ καρδιά μου, ὡς

81
 88

10

Fl - - - - - 3/4

Ob - - - - - 3/4

Cl - - - - - 3/4

Bb - - - - - 3/4

Tr - - - - - 3/4

Tb - - - - - 3/4

Perc - - - - - 3/4

Sn - - - - - 3/4

Bd - - - - - 3/4

Td - - - - - 3/4

Soprano: *no hay* *ta thoi anh em cua anh ta ta anh em cua ta anh em cua anh em* 3/4

Alto: *au chi anh em anh ta ta* 3/4

Flute: *au chi anh em anh ta ta* 3/4

Vn 1 *au chi anh em anh ta ta* 3/4

Vn 2 - - - - - 3/4

Va - - - - - 3/4

Vc - - - - - 3/4

Cb - - - - - 3/4

11

Fl = 100

Fl
Ob
Cl
Bn
Tr
Tbn
Perc
Violin 1
Violin 2
Viola
Violoncello
Contrabasso

Fl
Ob
Violin 1
Violin 2
Viola
Violoncello
Contrabasso

Fl
Ob
Violin 1
Violin 2
Viola
Violoncello
Contrabasso

15

Fl

Ob

Cl

Fg

Tup

Tbn

Perc

Sn

Bd

Cb

Soprano

Alto

Violin 1

Violin 2

Viola

Violoncello

Double Bass

Lyrics (Soprano):

Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp

Lyrics (Alto):

Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp
Đến đây tôi thấy một cảnh đẹp

13

Fl

Oboe

Cl

Bsn

Trp

Tbn

Perc

Snare

Bass

Cym

Tim

Ten

Vcl

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

14

Fl
Ob
Cl
Bn
Trp
Tbn
Tm
Perc
Tim
Tm

Vcln I
Vcln II
Vla
Vcl
Cb

Soloist
Lyrics: *Thi 4 5 - a - Chua den qua ma ta co thi uoi diu diu bi noi su uoi thi ly va - di thi ngu qua - thi thi*

Musical score for brass and woodwinds. The score includes parts for Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Horn (Hr), Trumpet (Tr), Trombone (Tb), Saxophone (Sax), Bassoon (Fag), and Double Bass (Kontrabaß). The Flute part features a melodic line with a long note at the end. The Oboe part has a similar melodic line. The Clarinet part is mostly rests. The Horn, Trumpet, and Trombone parts are mostly rests. The Saxophone part has a melodic line. The Bassoon part has a melodic line. The Double Bass part has a melodic line. The score is in 4/4 time and contains 15 measures.

Musical score for strings. The score includes parts for Violin (Vln) and Viola (Vla). The Violin part has a melodic line. The Viola part has a melodic line. The score is in 4/4 time and contains 15 measures.

Musical score for strings. The score includes parts for Violin 1 (Vln 1), Violin 2 (Vln 2), Viola (Vla), Violoncello (Vcl), and Double Bass (Cb). The Violin 1 part has a melodic line. The Violin 2 part has a melodic line. The Viola part has a melodic line. The Violoncello part has a melodic line. The Double Bass part has a melodic line. The score is in 4/4 time and contains 15 measures.

Tr

Fl
Clarinet
Bassoon
Saxophone
Trombone
Percussion
Tempo
Tuba

Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Double Bass

The image shows a page of a musical score for a large ensemble. The top section is for woodwinds and brass, including Trumpet (Tr), Flute (Fl), Clarinet (Cl), Bassoon (Bs), Saxophone (Sax), Trombone (Tbn), and Tuba (Tu). Below this is the percussion section with a snare drum (Temp) and a cymbal (Cy). The next section is for strings, with Violin I (Vln I), Violin II (Vln II), Viola (Vla), Violoncello (Vcl), and Double Bass (Cb). The score includes musical notation for each instrument, with some instruments having rests. There are also some lyrics written under the Violin I staff.

Fl
Ob
Cl
Fg
Tpt

Trp
Tuba
Euphonium
Trombone
Tuba
Tpt

Chorus
Vocal
Piano

hup hi da ca ma hi hi hi ca f hi da ca ma da ma ca ma da ma hi hi da

Pno
Kbd

Vn 1
Vn 2
Vla
Vcl
Cb

15

Fl
Ob
Cl
Bsn
Tpt
Tbn
Perc
Snare
Cym

Violin I
Violin II
Viola
Vcllo
Cb

Fl
Ob
Cl
Bsn
Tpt
Tbn
Perc
Snare
Cym

Violin I
Violin II
Viola
Vcllo
Cb

65

Fl 1
Fl 2
Cl
Bsn
Trp
Tbn
Pno
Vln I
Vln II
Vla
Vcl
Cb

68

20

Fl
 Ob
 Cl
 Bn
 Trp
 Tromb
 Tromp
 Perc
 Snare
 Cym
 Timp
 Tom
 Bass
 Vln 1
 Vln 2
 Vla
 Vcl
 Cb

The musical score for page 20, measures 1 through 8, is presented below. The score is in 3/4 time and features a variety of instruments. The woodwinds (Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon) and brass (Trumpet, Trombone) parts are mostly silent in these measures. The percussion section (Snare, Cymbals, Timpani, Tom-tom, Bass Drum) provides a rhythmic accompaniment. The strings (Violin 1, Violin 2, Viola, Cello, Double Bass) play a melodic and harmonic line, with the Violin 2 part featuring a prominent eighth-note pattern in the final measure.

The musical score on page 250 is arranged in a standard orchestral format. It begins with a series of rests for the woodwinds and brass sections. The percussion section, including snare drum, cymbals, and timpani, also has rests. The strings (Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Double Bass) enter with a rhythmic pattern of eighth notes. The woodwinds and brass sections then enter with various melodic lines, some featuring slurs and ties. The score is written in 3/4 time and includes dynamic markings such as *mf* and *f*. The page number 250 is located in the top right corner.

25

♩ = 100

Fl

Ob

Cl

Bsn

Trp

Tbn

Perc

Timp

Tom

Vln I

Vln II

Vla

Vcl

Db

Soprano

за нѣдѣлю до кончины ея она съѣхала въ домъ брата своего въ село

♩ = 100

Vln I

Vln II

Vla

Vcl

Db

The musical score is arranged in systems. The first system includes Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Horn (Hr), Trumpet (Tr), Trombone (Tbn), Percussion (Perc), and Timpani (Timp). The second system includes Violin I (Vln I), Violin II (Vln II), Viola (Vla), and Cello/Double Bass (Vcl/Vbn). The vocal soloist part (Soprano) includes lyrics in Vietnamese: "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi", "đến đây là hết của đời tôi". The score continues with Violoncello (Vcl), Double Bass (Vbn), and a string quartet section (Violin I, Violin II, Viola, and Cello/Double Bass).

24

Fl
Ob
Cl
Bn
Tr
Tbn
Perc
Snare
Cym
Tom
Tim
Tub

Violin I
Violin II
Viola
Violoncello
Double Bass

וְלֹא יָדָעוּ עַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו
וְלֹא יָדָעוּ עַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו וְעַל מַלְאָכָיו

25

Fl
Ob
Cl
Fag
Tromp
Tromb
Perc
Timp
Sn
Bass

Vln I
Vln II
Vla
Vcl
Cb

Soloist

mai hoi thu vu # thoi ma # to Ai aoi khu da an...
il ge aoi thoi B. Co # thoi de nam de ti

26

7

Fl
Ob
Cl
Fag
Tromp
Tromb
Perc
Timp
Tf
Vln I
Vln II
Vla
Vcl
Cb

Вставай на ступени славы, встань на ступени славы, встань на ступени славы, встань на ступени славы.

The musical score is arranged in several systems. The first system includes Flute (Fl), Oboe (Ob), Clarinet (Cl), Horn (Hr), and Trombone (Tb). The second system includes Trumpet (Tr), Trombone (Tb), and Percussion (Perc). The third system includes Timpani (Timp) and Trombone (Tb). The fourth system features a vocal soloist (Soprano) with lyrics in Greek: "ἀναστήτω ἡ ἀρχὴ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα καὶ ἡ ἀρούρα καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ζῴων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἁετῶν καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀσθενῶν καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἁγίων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀσεβῶν καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ἀκαθάρτων". Below the soloist are staves for Soprano (Sopr) and Alto (Alto). The fifth system includes Double Bass (Dob) and Cello/Double Bass (Kb). The sixth system includes Violin I (Vn 1), Violin II (Vn 2), Viola (Vla), Violoncello (Vcl), and Double Bass (Db).

7. ต้องแต่งงาน

เพลงไทยโบราณ (เพลงระบำ)

เนื้อร้อง : พิเศษ นันทวัฒน์ (พิเศษ นันทวัฒน์)

ท่วงทำนอง : พิเศษ นันทวัฒน์ (พิเศษ นันทวัฒน์)

♩ = 118

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It begins with a tempo marking of ♩ = 118. The instruments listed on the left are: Flute, Oboe, Clarinet in Bb, Horns in F (two staves), Trumpet in Bb, Timpani, Triangle, Cymbals, Alto Solo, Piano, Violin 1, Violin 2, Viola, Violoncello, and Double Bass. The Alto Solo part features a vocal line with Thai lyrics: 'ต้องแต่งงาน ต้องแต่งงาน ต้องแต่งงาน คุณก็อย่าลืมฉัน อย่าลืมฉัน'. The piano accompaniment consists of a right-hand melody and a left-hand bass line. The string section (Violins, Viola, Cello, and Double Bass) provides harmonic support with rhythmic patterns.

2

Fl

Ob

Cl

Hr

Hr

Tr

Tim

Tn

Cym

A Solo

Pno

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

C'est un monde merveilleux
 C'est un monde merveilleux
 C'est un monde merveilleux
 C'est un monde merveilleux

1

Fl

Oboe

Cl

Hr

Hr

Trp

Trom

Trb

Cym

A Solo

вспомогите / изобретите / чтобы / полагаясь на доброту / не могли / увидеть, что вы

Pno

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

4

Fl

Ob

Cl

Hr

Tr

Tbn

Timp

Sn

Cym

A Solo

Db

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

Flute: f f f f
 Oboe: f f f f
 Clarinet: f f f f
 Horns: f f f f
 Trumpets: f f f f
 Trombones: f f f f
 Timpani: f f f f
 Snare Drum: f f f f
 Cymbals: f f f f
 A Solo: f f f f
 Double Bass: f f f f
 Violin 1: f f f f
 Violin 2: f f f f
 Viola: f f f f
 Cello: f f f f
 Double Bass: f f f f

Fl

Oboe

Cl

Hr

Hr

Trp

Timp

Tn

Cym

A Solo

Pno

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

Il cantabile, il core di un solo cantabile
 Il cantabile, il core di un solo cantabile
 Cantabile, cantabile
 Cantabile

Fl
Ob
Cl
Hh
Hh
Trp
Timp
Tru
Cmtr

A Solo
V. 1
V. 2
Vn
Vc
Cb

musical score for page 264, featuring woodwinds, strings, and solo voices. The score is written in 4/4 time and includes parts for Flute, Oboe, Clarinet, Horns, Trumpet, Timpani, Trombone, Contrabass, Solo Voice, Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Double Bass. The Solo Voice part includes the lyrics: "V. 1: Per il tuo bene, per il tuo bene. V. 2: Per il tuo bene, per il tuo bene." The score is divided into measures by vertical bar lines, and the page ends with a double bar line and repeat dots.

ดนตรีงานเลี้ยง

จากเรื่อง นิทานพื้นบ้านอีสาน

ทำนอง เพลงกล่อมเด็ก 2 ชั้น
วิมลศิลป์ อรุณศรี นนทบุรี

Adagio

The musical score is arranged in two systems. The first system includes parts for Flute (ฟลูต), Clarinet (คลาริเน็ต), Trumpet (ทรัมเป็ต), Trombone (ทรอมโบน), Piano (เปียโน), and Keyboard (คีย์บอร์ด). The second system includes parts for Horn in F (ฮอร์นใน F), Violin I (ไวโอลิน I), Violin II (ไวโอลิน II), Viola (ไวโอลิน), Violoncello (ไวโอลินเชลโล่), and Double Bass (ดับเบิลเบส). The tempo is marked 'Adagio' and the key signature is one flat (F major or D minor). The score shows the beginning of the piece with various melodic and harmonic lines for each instrument.

This page of a musical score, numbered 266, contains the following parts and staves:

- Flute (Fl.)**: Staff 1, treble clef, 3/4 time signature.
- Violin I (Vln. I)**: Staff 2, treble clef, 3/4 time signature.
- Violin II (Vln. II)**: Staff 3, treble clef, 3/4 time signature.
- Viola (Vla.)**: Staff 4, alto clef, 3/4 time signature.
- Cello (Vcl.)**: Staff 5, bass clef, 3/4 time signature.
- Double Bass (Db.)**: Staff 6, bass clef, 3/4 time signature.
- Piano (Pno.)**: Staves 7 and 8, grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature.
- Keyboard (Kbd.)**: Staves 9 and 10, grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature.
- Drum (Dr.)**: Staff 11, percussion clef, 3/4 time signature.
- Timpani (Tym.)**: Staff 12, percussion clef, 3/4 time signature.

The score is written in 3/4 time and features a variety of musical notations, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings. The piano part includes complex chordal textures and arpeggiated figures.

71

Fl. I

Fl. II

Ob.

Clar.

Pno.

Kbd.

Hr.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vcl.

Db.

The image displays a page of a musical score, numbered 267 in the top right corner. The score is written for a full orchestra and piano accompaniment. The instruments listed on the left are Flute I (Fl. I), Flute II (Fl. II), Oboe (Ob.), Clarinet (Clar.), Piano (Pno.), Keyboard (Kbd.), Horn (Hr.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Db.). The score is in 3/4 time and features a variety of musical notations, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings. The piano part includes both treble and bass clefs. The woodwind and string parts are primarily composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The horn part is mostly silent, indicated by a horizontal line with a flat sign. The violin and viola parts have some sustained notes and rests. The double bass part has a steady rhythm of eighth notes.

70

71

72

73

Fl.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Cb.

Pno.

Kbcl.

Viol. III

Viol. IV

This page contains a musical score for measures 70 through 73. The score is written for a full orchestra and piano. The instruments and their parts are as follows:

- Flute (Fl.):** Measures 70-71 are silent. In measure 72, it plays a half note G4. In measure 73, it plays a half note A4.
- Violins I (Vln. I) and Violins II (Vln. II):** Play a rhythmic pattern of quarter notes: G4, A4, B4, C5 in measures 70-71. In measure 72, they play a half note G4. In measure 73, they play a half note A4.
- Viola (Vla.):** Measures 70-71 are silent. In measure 72, it plays a half note G3. In measure 73, it plays a half note A3.
- Violoncello (Vc.) and Double Bass (Cb.):** Play a rhythmic pattern of quarter notes: G2, A2, B2, C3 in measures 70-71. In measure 72, they play a half note G2. In measure 73, they play a half note A2.
- Piano (Pno.) and Keyboard (Kbcl.):** Play a complex accompaniment with chords and moving lines in both hands.
- Violin III (Viol. III) and Violin IV (Viol. IV):** Play a rhythmic pattern of quarter notes: G2, A2, B2, C3 in measures 70-71. In measure 72, they play a half note G2. In measure 73, they play a half note A2.

This page of a musical score contains the following staves and parts:

- Flute (Fl.)**: A single staff with a treble clef and a key signature of two flats.
- Woodwinds (Wd.)**: A grand staff consisting of two staves, both with treble clefs and a key signature of two flats.
- Piano (Pno.)**: A grand staff consisting of two staves, both with treble clefs and a key signature of two flats.
- Keyboard (Kbd.)**: A grand staff consisting of two staves, both with treble clefs and a key signature of two flats.
- Horn (Hr.)**: A single staff with a treble clef and a key signature of two flats.
- Violin I (Vln. I)**: A single staff with a treble clef and a key signature of two flats.
- Violin II (Vln. II)**: A single staff with a treble clef and a key signature of two flats.
- Viola (Vla.)**: A single staff with an alto clef and a key signature of two flats.
- Cello (Vcl.)**: A single staff with a bass clef and a key signature of two flats.
- Double Bass (Vcl. B.)**: A single staff with a bass clef and a key signature of two flats.

The score is written in a key signature of two flats and a 3/4 time signature. The woodwinds and piano parts feature complex rhythmic patterns, while the strings play a more harmonic role.

72

Fl.

Cl.

Sax.

Trpt.

Tbn.

Pno.

Kbd.

Hr.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vcl.

Db.

Detailed description: This page of a musical score, numbered 270, contains measures 72 through 75. The score is arranged in a standard orchestral format with multiple staves. At the top, the Flute (Fl.) and Clarinet (Cl.) parts are shown with a treble clef and a key signature of two flats. The Saxophone (Sax.) part is also in the treble clef. The Trumpet (Trpt.) and Trombone (Tbn.) parts are in the bass clef. The Piano (Pno.) and Keyboard (Kbd.) parts are shown with both treble and bass clefs. The Horns (Hr.) part is in the bass clef. The Violin I (Vln. I) and Violin II (Vln. II) parts are in the treble clef. The Viola (Vla.) part is in the bass clef. The Violoncello (Vcl.) and Double Bass (Db.) parts are in the bass clef. The music consists of rhythmic patterns and melodic lines across these instruments, with some parts featuring sustained notes and others having more active rhythmic figures.

This musical score page, numbered 271, contains the following instruments and parts:

- Flute (Fl.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Clarinet (Cl.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Bassoon (Bs.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Trumpet (Tr.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Trombone (Tbn.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Piano (Pno.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Keyboard (Kbd.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Violin (Vln.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Viola (Vla.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Cello (Vcl.)**: Part 1, starting at measure 19.
- Double Bass (Db.)**: Part 1, starting at measure 19.

The score is written in a 3/4 time signature and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The page concludes with a double bar line at the end of the system.

7. ราชพอลี

จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอนวิษณุ

เนื้อร้อง : ศักดิ์สิทธิ์ ถิ่นศรี ๓ โยธา ๓ โยธา ๓

ทำนอง : ศักดิ์สิทธิ์ ถิ่นศรี ๓ โยธา ๓

♩ = 90

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following parts from top to bottom:

- Flute:** Treble clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line.
- Oboe:** Treble clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line.
- Clarinet in B:** Treble clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line.
- Horn in F:** Treble clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line.
- Trompet in B:** Treble clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.
- Trombon:** Bass clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line.
- Voice:** Treble clef, 3/4 time signature. It has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line. The lyrics "ราชพอลี" are written below the staff.
- Piano:** Grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature. It provides harmonic support with chords and arpeggios.
- Keyboard:** Grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature. It provides harmonic support with chords and arpeggios.
- Violin I:** Treble clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.
- Violin II:** Treble clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.
- Viola:** Alto clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.
- Violoncello:** Bass clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.
- Double Bass:** Bass clef, 3/4 time signature. It plays a rhythmic accompaniment throughout the piece.

The score is in 3/4 time and begins with a tempo marking of ♩ = 90. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The piece consists of 8 measures.

Fl.
Ob.
Cl.
Hr.
Tp
Tbn
Timp

Voice
Pno
Kbd
Vln 1
Vln 2
Vla
Vcl
Db

2

Flute

Oboe

Clarinet

Horn

Trumpet

Trombone

Voice

Piano

Kbd

Vln 1

Vln 2

Viola

Cello

Db

我 們 是 一 個 多 種 多 樣 的 社 會 ， 我 們 有 不 同 的 文 化 背 景 和 價 值 觀 。
 We are a diverse society, we have different cultural backgrounds and values.

♩ = 128

Fl.

Ob.

C.

Hr.

Tpt.

Trmp.

Voce

Pno

Rht.

♩ = 128

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Vcl.

Db.

This page of a musical score includes the following parts and staves:

- Flute (Fl.)**: Staff 1, playing a melodic line with some rests.
- Oboe (Ob.)**: Staff 2, playing a melodic line with some rests.
- Clarinet (Cl.)**: Staff 3, playing a melodic line with some rests.
- Horn (Hr.)**: Staff 4, playing a melodic line with some rests.
- Trumpet (Tpt.)**: Staff 5, playing a melodic line with some rests.
- Drum (Drum.)**: Staff 6, showing a drum pattern with rests.
- Voice**: Staff 7, featuring vocal lines with lyrics: "Veni, veni, veni / ...".
- Piano (Pno.)**: Staves 8 and 9, showing a complex piano accompaniment with many sixteenth notes.
- Violin 1 (Vln. I)**: Staff 10, playing a melodic line.
- Violin 2 (Vln. II)**: Staff 11, playing a melodic line.
- Viola (Vla.)**: Staff 12, playing a melodic line.
- Cello (Vcl.)**: Staff 13, playing a melodic line.
- Double Bass (Vcb.)**: Staff 14, playing a melodic line.

This page contains a musical score for page 277. The score is arranged in a multi-staff format. At the top, there are six empty staves for woodwinds: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horn (Hr.), Trumpet (Tp), and Trombone (Tromp.). Below these is the vocal line with lyrics: "Let the world be a garden of flowers, / Let the world be a garden of flowers." The vocal line includes dynamic markings like *mf* and *rit.*. The piano accompaniment consists of a grand piano (Pno) and a keyboard instrument (Kbd). The string section includes Violin 1 (Vln 1), Violin 2 (Vln 2), Viola (Vcl), Violoncello (Vcllo), and Double Bass (Db). The score is written in a key signature of two flats and a 3/4 time signature.

This page of a musical score includes the following parts and markings:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horn (Hr.), and Trombone (Tbn.).
- Strings:** Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vcl.), Violoncello (Vcllo), and Double Bass (Dbl.).
- Piano (Pno.) and Keyboard (Kbd.):** Includes both grand and upright piano staves.
- Voice:** Features a vocal line with lyrics in German: "Weil ich dich nicht mehr sehe, weil ich dich nicht mehr sehe, weil ich dich nicht mehr sehe, weil ich dich nicht mehr sehe." The score includes dynamic markings like *rit.* and *rit. molto*.
- Tempo/Speed:** A marking of $\text{♩} = 128$ is present at the top right of the page.
- Rehearsal Markings:** Vertical dashed lines indicate the start of measures 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

4

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Timp.

Viol.

Vcl.

Cello

Cb.

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Cello

Cb.

This page of a musical score includes the following parts and markings:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horn (Hr.), and Trombone (Tbn.).
- Strings:** Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vcl.), Violoncello (Vcllo), and Double Bass (Dbb.).
- Piano (Pno.) and Keyboard (Kbd.):** Includes both grand piano and keyboard parts.
- Voice:** A vocal line with lyrics: "I see a light" and "I see a light".
- Tempo/Rehearsal Markings:** A tempo marking of $\text{♩} = 144$ is present at the beginning of the page and again in the Violin I part.
- Page Number:** The page number "280" is located in the top right corner.

14

Fl. 1
 Fl. 2
 Clarinet
 Bassoon
 Trumpet
 Trombone
 Tuba
 Snare Drum
 Cymbal
 Tom-tom
 Triangle
 Gong
 Chimes
 Piano
 Harp
 Violin I
 Violin II
 Viola
 Cello
 Double Bass

Voice
 The first of the flowers of the garden is the first of the flowers of the garden.

The first of the flowers of the garden is the first of the flowers of the garden.

15

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Vcl.

Dbl.

Was ist das, was ist das? / Was ist das, was ist das? / Was ist das, was ist das?

10

The musical score for measures 10-14 includes the following parts:

- Flute (Fl):** Treble clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Oboe (Ob):** Treble clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Clarinet (Cl):** Treble clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Horn (Hr):** Treble clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Trumpet (Tp):** Treble clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Timpani (Timp):** Bass clef, 2/4 time, rests in all measures.
- Voice:** Treble clef, 4/4 time, rests in all measures.
- Piano (Pno):** Treble and Bass clefs, 2/4 time. Treble part has a melodic line with eighth notes and quarter notes. Bass part has a steady eighth-note accompaniment.
- Kbd:** Treble and Bass clefs, 2/4 time. Treble part has a melodic line with eighth notes and quarter notes. Bass part has a steady eighth-note accompaniment.
- Vln 1:** Treble clef, 2/4 time, *mf* dynamic. Melodic line with eighth notes and quarter notes.
- Vln 2:** Treble clef, 2/4 time, *mf* dynamic. Melodic line with eighth notes and quarter notes.
- Vcl:** Bass clef, 2/4 time, *mf* dynamic. Melodic line with eighth notes and quarter notes.
- Vc:** Bass clef, 2/4 time, *mf* dynamic. Melodic line with eighth notes and quarter notes.
- Db:** Bass clef, 2/4 time, *mf* dynamic. Melodic line with eighth notes and quarter notes.

15

The musical score for measures 15-17 is as follows:

- Flute 1:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Flute 2:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Clarinet:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Oboe:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Bassoon:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Trumpet:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Trombone:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Voice:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Piano:** Measure 15: Rest. Measure 16: Rest. Measure 17: Rest.
- Keyboard:** Measure 15: Treble clef has notes G4, A4, B4. Bass clef has notes G3, A3, B3. Measure 16: Treble clef has notes A4, B4, C5. Bass clef has notes A3, B3, C4. Measure 17: Treble clef has notes B4, C5, D5. Bass clef has notes B3, C4, D4.
- Violin 1:** Measure 15: Notes G4, A4, B4. Measure 16: Notes A4, B4, C5. Measure 17: Notes B4, C5, D5.
- Violin 2:** Measure 15: Notes G4, A4, B4. Measure 16: Notes A4, B4, C5. Measure 17: Notes B4, C5, D5.
- Viola:** Measure 15: Notes G3, A3, B3. Measure 16: Notes G3, A3, B3. Measure 17: Notes G3, A3, B3.
- Cello:** Measure 15: Notes G2, A2, B2. Measure 16: Notes G2, A2, B2. Measure 17: Notes G2, A2, B2.
- Double Bass:** Measure 15: Notes G2, A2, B2. Measure 16: Notes G2, A2, B2. Measure 17: Notes G2, A2, B2.

18

Fl 1

Fl 2

Cl

Oboe

Bsn

Trp

Tbn

Voice

Pno

Kbd

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Dbl

Detailed description of the musical score: The score is for page 18, measures 11 through 18. It features a variety of instruments. The woodwinds (Flute 1, Flute 2, Clarinet, Oboe, Bassoon) and brass (Trumpet, Trombone) parts are mostly silent, indicated by long horizontal lines. The strings (Violin 1, Violin 2, Viola, Cello, Double Bass) play a rhythmic accompaniment of eighth notes. The piano part has a bass line with eighth notes and chords. The keyboard part has a treble clef staff with eighth notes and chords. The voice part is silent. The score is written in a common time signature with a key signature of one flat.

♩ = 128 19

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Vcl.

Dbl.

29

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Trp.

Tbn.

Perc.

Voice

Pno

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vcl.

Db.

The musical score for page 291, measures 17-19, is presented in a standard orchestral layout. The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 3/4. The score includes parts for the following instruments: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horn (Hr.), Trumpet (Trp.), Trombone (Tbn.), Percussion (Perc.), Voice, Piano (Pno), Keyboard (Kbd.), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Cello (Vcl.), and Double Bass (Db.). The music features a variety of rhythmic patterns and melodic lines, with some instruments playing sustained notes and others playing more active parts. The score is divided into three measures, with a double bar line at the end of the third measure.

117 $\text{♩} = 118$ 23

Fl 1

Fl 2

Cl

Ob

Bsn

Trp

Voice

Pno

Kbd

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

22

Fl 1

Fl 2

Cl

Ob

Bsn

Trp

Tbn

Voice

Pno

Kbd

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Db

23

24

25

26

27

28

29

121 $\text{♩} = 128$ 24

M.
Ob.
C.
Tr.
Tpt.
Timp.

Voice

Pno.

KL.

Vln. I $\text{♩} = 128$
Vln. II
Vc.
Cb.

21

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Cv.

Db.

What a lovely day
The sun is shining

127 $\text{♩} = 124$
1st time & 2d time

Fl

Cl

Bsn

Trp

Tbn

Voice

Pno

Kbd

Vln 1

Vln 2

Vla

Vcl

Dbl

128

29

$\text{♩} = 90$

Fl. 1

Fl. 2

Cl.

Ob.

Trp.

Tromp.

Voice

Pno

Kbd

Vln 1

Vln 2

Vla.

Vcl.

Db.

$\text{♩} = 90$

L'été parvient à son déclin

And.

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Tbn.

Voice

Pno.

KNU

Vln 1

Vln 2

Vcl.

Vcl.

Dbl.

Ich hab' die Erde nicht
 verlassen, ich hab' die Erde nicht

28 $\text{♩} = 128$

M.

Ob.

C.

Hr.

Tpt.

Trmp.

Voce

Pno

Rkl.

$\text{♩} = 128$

Vln. I

Vln. II

Vcl.

Vc.

Db.

Detailed description of the musical score: The score is for page 299, measures 28-31. It features a variety of instruments. The woodwinds (M., Ob., C., Hr., Tpt., Trmp.) and brass (Trmp.) parts consist of chords and melodic lines. The strings (Vln. I, Vln. II, Vcl., Vc., Db.) play rhythmic patterns. The piano (Pno) and keyboard (Rkl.) parts provide harmonic support. The vocal part (Voce) includes lyrics: "poco", "poco", "poco", "poco", "poco", "poco", "poco", "poco". The tempo is marked as quarter note = 128. The key signature has one flat. The score includes dynamic markings such as 'p' and 'f'.

This page of a musical score, numbered 300, contains the following parts and staves:

- Flute (Fl.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Oboe (Ob.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Clarinet (Cl.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Horn (Hr.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Trumpet (Tpt.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Drum (Drum.)**: Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Voice**: Treble and Bass clefs, with lyrics: "What a lovely day" and "What a lovely day".
- Piano (Pno.)**: Treble and Bass clefs, playing a complex accompaniment.
- Keyboard (Kbd.)**: Treble and Bass clefs, playing a complex accompaniment.
- Violin 1 (Vln. 1)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Violin 2 (Vln. 2)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Viola (Vla.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Cello (Vcl.)**: Bass clef, playing a melodic line.
- Double Bass (Vcl. db.)**: Bass clef, playing a melodic line.

301

The musical score for page 301 includes the following parts:

- Flute (Fl.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Oboe (Ob.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Clarinet (Cl.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Horn (Hr.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Trumpet (Tpt.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Timpani (Timp.)**: Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Piano (Pno.)**: Treble and Bass clefs, playing a complex accompaniment.
- Violin 1 (Vln. I)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Violin 2 (Vln. II)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Viola (Vcl.)**: Treble clef, playing a melodic line.
- Cello (Vcl.)**: Bass clef, playing a melodic line.
- Double Bass (Vcl. B.)**: Bass clef, playing a melodic line.

13. เกินกว่าที่คิด

บทเพลงประกอบละครโทรทัศน์

จำนวน ๗ เรียบเรียงโดย จางลี่ หลี่

เนื้อร้อง : สิริคุณ พันธุ์ และ อธิมา เมืองงาม

♩ = 80

The musical score is arranged in systems. The first system includes Flute, Oboe, Clarinet in B, and Bassoon. The second system includes Horn in F, Trumpet in B, and Trombone. The third system includes Piano and Keyboard. The fourth system includes Violin 1, Violin 2, Viola, Violoncello, and Double Bass. The score includes various musical notations such as rests, notes, and stems across multiple staves.

The musical score is arranged in systems. The first system includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), and Bassoon (Bsn.). The second system includes Horn (Hr.), Trumpet (Tpt.), and Trombone (Timp.). The third system features a vocal soloist with lyrics in Chinese: 他 (he), 心 (xin), 已 (yi), 随 (sui) / 已 (yi), 随 (sui) / 已 (yi), 随 (sui) / 已 (yi), 随 (sui). The fourth system includes Piano (Pno.). The fifth system includes Keyboard (Kbd.). The sixth system includes Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Db.).

♩ = 60

Fl.

Ob.

Cl.

Bso.

Hr.

Tpt.

Timp.

Bso.

αὐτὸς ἄνθρωπος ὁμοιωθεὶς ἡμῶν, ὡς ἡμεῖς ἀνθρώποι.

Pno.

Kbd.

♩ = 60

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

Fl. $\text{♩} = 80$
 Ob.
 Cl.
 Bsn.

Hrn.
 Trp.

Tromp.

Su.
 Your faith is strong and
 You will see
 Great things

Pno.
 Kb.

$\text{♩} = 80$
 Viol. 1
 Viol. 2
 Vla.
 Vcl.
 Cb.

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hr.

Trp.

Comp.

Dr.

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

Fl.

Ob.

Cl.

Bso.

Hr.

Tpu.

Timp.

Db.

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

17. น้ําทะเลผู้ชาย

เพลงประกอบภาพยนตร์

ผู้ประพันธ์เพลง: ศาสตราจารย์ ดร. วิมลศรี วัชชรพงษ์

ทำนอง

ผู้เรียบเรียง: ศาสตราจารย์ ดร. วิมลศรี วัชชรพงษ์

The musical score is written for a full orchestra and includes the following parts:

- Flute:** Features a melodic line with a *Allegro* tempo marking.
- Oboe:** Mirrors the flute's melodic line.
- Clarinet in B:** Provides harmonic support with a similar melodic contour.
- Horn in F:** Plays a rhythmic accompaniment.
- Trumpet in B:** Provides a rhythmic accompaniment.
- Timpani:** Provides a rhythmic accompaniment.
- Drum 16:** Provides a rhythmic accompaniment.
- Piano:** Features a complex accompaniment with a *Allegro* tempo marking. It includes a section with *arco* and *arco* markings, and a section with *arco* and *arco* markings.
- Keyboard:** Provides a rhythmic accompaniment.
- Strings:** Includes Violin 1, Violin 2, Viola, Violoncello, and Double Bass, all playing a rhythmic accompaniment.

2

This page of a musical score features a vocal soloist and a full orchestra. The vocal part is in the key of D major and 3/4 time, with lyrics in both French and Russian. The French lyrics are: "Et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air." The Russian lyrics are: "и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха." The orchestration includes woodwinds (Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Horn, Trumpet), percussion (Timpani), strings (Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, Double Bass), keyboard (Piano, Keyboard/Strings), and a Double Bass. The score is written in a standard musical notation style with a vertical bar line on the left side.

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Trp.

Temp.

Double Bass

Pno.

Kbd. Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

Et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air, et de l'air.

и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха, и воздуха.

This page of a musical score includes the following parts and staves:

- Flute (Fl.)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Oboe (Ob.)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Clarinet (Cl.)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a rhythmic accompaniment of eighth notes.
- Horn (Hr.)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a simple harmonic accompaniment.
- Trumpet (Tpt.)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a simple harmonic accompaniment.
- Timpani (Timp.)**: Bass clef, 3/4 time signature. Features a simple rhythmic accompaniment.
- Double Bass (Dubaß)**: Treble clef, 3/4 time signature. Includes a vocal line with lyrics: "b. du zu se", "bi zu se", and "ev".
- Piano (Pno.)**: Grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature. Features a complex accompaniment with sixteenth notes.
- Keyboard and Strings (Kbd. Str.)**: Grand staff (treble and bass clefs), 3/4 time signature. Features a complex accompaniment with sixteenth notes.
- Violin 1 (Vln. 1)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Violin 2 (Vln. 2)**: Treble clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Viola (Vla.)**: Alto clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Violoncello (Vc.)**: Bass clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.
- Double Bass (Dbs.)**: Bass clef, 3/4 time signature. Features a melodic line with a first ending bracket.

This page of a musical score, numbered 313, contains the following parts and staves:

- Flute (Fl.)**: Treble clef, playing a melodic line with some rests.
- Oboe (Ob.)**: Treble clef, playing a melodic line similar to the flute.
- Clarinet (Cl.)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Horn (Hr.)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Trumpet (Tpt.)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Timpani (Timp.)**: Bass clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Drum (Drum)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Piano (Pno.)**: Grand staff (treble and bass clefs), playing a complex rhythmic accompaniment.
- Keyboard (Kbd. Str.)**: Grand staff (treble and bass clefs), playing a complex rhythmic accompaniment.
- Violin 1 (Vln. 1)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Violin 2 (Vln. 2)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Viola (Vla.)**: Treble clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Cello (Vc.)**: Bass clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Double Bass (Db.)**: Bass clef, playing a rhythmic accompaniment.

The score is written in a key signature of two flats and a 3/4 time signature. The music features a mix of melodic lines and rhythmic accompaniment across various instruments.

b

This musical score page contains measures 314 through 317. The instruments and their parts are as follows:

- Flute (Fl.)**: Measures 314-315 feature a sixteenth-note pattern, while measures 316-317 are silent.
- Oboe (Ob.)**: Measures 314-315 feature a sixteenth-note pattern, while measures 316-317 are silent.
- Clarinet (Cl.)**: Measures 314-315 feature a sixteenth-note pattern, while measures 316-317 are silent.
- Horn (Hr.)**: Measures 314-315 feature a melodic line, while measures 316-317 are silent.
- Trumpet (Tpt.)**: Measures 314-315 feature a melodic line, while measures 316-317 are silent.
- Timpani (Timp.)**: Measures 314-315 feature a rhythmic pattern, while measures 316-317 are silent.
- Drum Major (Drum Maj.)**: Measures 314-315 are silent, while measures 316-317 feature a melodic line with the lyrics "I will be true" and "I will be true".
- Piano (Pno.)**: Features a complex accompaniment with sixteenth-note patterns in both hands.
- Keyboard (Kbd.) and Strings (Str.)**: Features a complex accompaniment with sixteenth-note patterns in both hands.
- Violin 1 (Vln. 1)**: Features a melodic line with sixteenth-note patterns.
- Violin 2 (Vln. 2)**: Features a melodic line with sixteenth-note patterns.
- Viola (Vla.)**: Features a melodic line with sixteenth-note patterns.
- Violoncello (Vcl.)**: Features a melodic line with sixteenth-note patterns.
- Double Bass (Db.)**: Features a melodic line with sixteenth-note patterns.

71

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Tpt.

Timp.

Fagot
von der Zauber des Lebens al'lezeit

Pno.

Kbd.
Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

5

Fl. f

Ob.

Cl.

Hr.

Trp.

Temp.

Double Bass
of the... ..

Pno.

Kbd.
Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

Detailed description: This is a page of a musical score, page 316, marked with a '5' in the top left. The score is for a full orchestra and includes a Double Bass part. The instruments listed on the left are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horns (Hr.), Trumpets (Trp.), Timpani (Temp.), Double Bass (Double Bass), Piano (Pno.), Keyboard/Strings (Kbd./Str.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Double Bass (Db.). The music is in 3/4 time and features a variety of rhythmic patterns and dynamics. The Flute part starts with a forte (f) dynamic. The Oboe and Clarinet parts have intricate melodic lines. The Horns and Trumpets play sustained notes. The Timpani part has a simple rhythmic pattern. The Double Bass part has a melodic line with lyrics: 'of the... ..'. The Piano part provides harmonic support with chords and arpeggios. The Keyboard/Strings part has a complex texture with many notes. The Violin 1 and 2 parts play sustained notes. The Viola, Violoncello, and Double Bass parts also play sustained notes.

This musical score page, numbered 317, features a variety of instruments. At the top, the woodwind section includes Flute (Fl.), Oboe (Ob.), and Clarinet (Cl.), all playing a rhythmic eighth-note pattern. Below them are Horns (Hrn.) and Trumpets (Tpt.), which play sustained notes. The percussion section consists of a single line for Timpani (Timp.). The strings are divided into Violins 1 and 2 (Vln. 1, Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Db.). The keyboard section includes a Double Bassoon (Dobass) with lyrics "in der Nacht", Piano (Pno.), and Keyboard/Strings (Kbd. Str.). The score is written in a 3/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music concludes with a double bar line and repeat dots.

24. คนแก่

ว. 253 (ค. 1) 253

ผู้ประพันธ์: ศาสตราจารย์ ดร. วิมลศรี วัชชรพงษ์

ผู้เรียบเรียง: ศาสตราจารย์ ดร. วิมลศรี วัชชรพงษ์

♩ = 80

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following parts from top to bottom:

- Flute**: Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Oboe**: Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Clarinet in B \flat** : Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Horn in F**: Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Trumpet in B \flat** : Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Timpani**: Bass clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- ฆ้องวงเล็ก/ฆ้องวงใหญ่**: Bass clef, 2/4 time signature, rests until the end of the piece where it plays a rhythmic pattern.
- Piano**: Grand staff (treble and bass clefs), 2/4 time signature, active throughout with a complex accompaniment.
- Keyboard**: Grand staff (treble and bass clefs), 2/4 time signature, active throughout with a complex accompaniment.
- Violin 1**: Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Violin 2**: Treble clef, 2/4 time signature, rests throughout.
- Viola**: Bass clef, 2/4 time signature, active throughout with a complex accompaniment.
- Violoncello**: Bass clef, 2/4 time signature, active throughout with a complex accompaniment.
- Double Bass**: Bass clef, 2/4 time signature, active throughout with a complex accompaniment.

A **Crescendo** marking is present above the Timpani staff in the final measure of the piece.

11 3

Fl.

Ob.

Cl.

Hn.

Tpt.

Timp.

Voice

ฉัน ที่ ฉัน สะ ดุด ดุด ตัว ลิน ลิน ไม่ อาจ โทษ โทษ

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

4

15

Fl.

Ob.

Cl.

Hn.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

คน เก่ง คน มัน ใจ อาจ มี มากมาย ว่า ย ไม่ ถึง มี ings ถ้อย คำ นาย สอน นาย สั่ง ยัง ดัง ก้อง

5

Fl.

Ob.

Cl.

Hrn.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

¡vamos a ir
 en la búsqueda del amor
 y a los amores
 de los países de los
 años

5

Fl.

Ob.

Cl.

Fag.

Tpt.

Timp.

Voice

Je m'illumine ah, Serfitude, Je n'y tiens plus, m'asservir, sans le vouloir.

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

7

Fl.

Ob.

Cl.

Hr.

Trp.

Temp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

Après un moment de repos, le roi se fit

79

Fl.

Ob.

Cl.

Fag.

Tpt.

Timp.

Voice

cuối cùng tôi cũng tìm được tình yêu của mình Tôi đã chờ đợi rất lâu rồi, bây giờ...

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

80

81

10

43

Fl.

Ob.

Cl.

Hn.

Tpt.

Timp.

Voice

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

29. จะทำตามหัวใจตัวเอง Reprise

เนื้อร้อง : ศักดิ์สยาม ชิดชอบ และ วิมลดา สัตยเมธาวี
 * = 110

ทำนอง : ศักดิ์สยาม ชิดชอบ

กำกับวง : ศ. นพ. วิมลดา สัตยเมธาวี

The musical score is arranged in a standard orchestral format with the following parts from top to bottom:

- Flute**: Resting throughout the section.
- Oboe**: Resting throughout the section.
- Horn in E**: Resting throughout the section.
- Trumpet in B**: Resting throughout the section.
- Clarinet**: Resting throughout the section.
- Bass**: Features a melodic line with lyrics: "ใจ จะทำตามใจตัวเอง...".
- Piano**: Provides harmonic accompaniment with chords and arpeggios.
- Keyboard/Strings**: Features a melodic line in the right hand and a rhythmic accompaniment in the left hand.
- Violin 1**: Features a melodic line.
- Violin 2**: Features a melodic line.
- Viola**: Features a melodic line.
- Violoncello**: Features a melodic line with the word "melody" written above it.
- Double Bass**: Features a melodic line.

The score includes a tempo marking of $\text{♩} = 110$ at the beginning and end of the section.

2

Fl. 1

Ob.

Hrn.

Trp.

Singers

Pno.

Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

mea. an. | De. De. an. De. De.

re. re. re. re. re. re. re. re.

Fl.
 Ob.
 Hrn.
 Trp.
 Singers
 Pno.
 Str.
 Vln. 1
 Vln. 2
 Vln.
 Vc.
 Db.

Musical score for page 330, featuring various instruments and a vocal line. The score is written in 3/4 time and includes parts for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Horn (Hrn.), Trumpet (Trp.), Singers, Piano (Pno.), Strings (Str.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Violin (Vln.), Viola (Vc.), and Double Bass (Db.). The vocal line includes the lyrics: "Du bist die Welt der Menschen die".

4

Fl.

Ob.

Hrn.

Tbn.

Singers

Pno.

Sax.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

first to meet to witness the first dawn's sunrise on the

3

Fl. I

Ob.

Hrn.

Tr.

Singers

Pno.

Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

in terra de iherosolima iherosolima iherosolima

11

Fl.

Ob.

Hrn.

Tbn.

Singers

de geh' über's Meer hin
 über's Meer hin über's Meer hin

Pno.

Su.

Vln. 1

Vln. 2

Vln.

Vc.

Tbn.

musical score

8

Fl. I

Ob.

Hr.

Tr.

Singers

Pno.

Str.

Vln. I

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Db.

L'età la sfiora, la si ce wena n'abile ar'ca'

l'età, n'abile wena n'abile ar'ca'

9

Largo $\text{♩} = 90$

Fl.

Ob.

Hr.

Tr.

Singers

Pno.

Str.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

Miserere, Misere-re, Mi-se-re

Miserere, Misere-re, Mi-se-re

34. บารมีปกเกล้า

บทเพลงไทยโบราณสมัยสุโขทัย

เนื้อร้อง : สันติสุข นันทกุล และ สันติสุข เตชะธนา

ทำนอง : สันติสุข นันทกุล

♩ = 120

Flute

Oboe

Clarinet in B \flat

Horn in F 1

Horn in F 2

Trumpet in B \flat

Timpani
E.C.C.

ปี่พาทย์

ชาย

หญิง

Piano

♩ = 120

Violin 1

Violin 2

Viola

Violoncello

Double Bass

สวัสดี ชาวสุโขทัย สันติสุข นันทกุล สันติสุข เตชะธนา สันติสุข นันทกุล

Fl.
 Ob.
 Cl.
 Hrn.
 Hrn.
 Trp.
 Imp.
 Violini
 Vcllo
 Contrabb.
 Piano
 Vln. I
 Vln. II
 Vla.
 Vcllo
 Cb.

Musical score for page 338, featuring various instruments and a vocal line with lyrics. The score includes staves for Flute, Oboe, Clarinet, Horns, Trumpets, Percussion, Violins, Viola, and Cello/Double Bass. The vocal line includes the lyrics:

...

This musical score page features the following instruments and parts:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Horn (Hn.), Trumpet (Tp.), and Trombone (Timp.).
- Strings:** Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Cb.).
- Vocal Soloist:** A vocal line with lyrics in Russian: "встаёт / на твои / плечи / великие / горы / и / в / твои / объятья / встает / великая / страна".

The score is written in a standard musical notation style, with each instrument part on its own staff. The vocal line includes both a melodic line and a bass line. The woodwind and brass parts show various dynamics and articulations, while the string parts provide a harmonic foundation. The overall layout is clean and professional, typical of a published musical score.

Fl.

Oboe

Cl.

Hr.

Hr.

Trp.

Imp.

Bassoon

Double Basses

Violin 1

Violin 2

Viola

Cello

Double Bass

In der Nacht / Ich sah / Wunderschöne / In der Nacht / Wunderschöne / In der Nacht

This page of a musical score includes the following parts and lyrics:

- Flute (Fl.)**: Melodic line in the upper register.
- Oboe (Ob.)**: Melodic line in the upper register.
- Clarinet (Cl.)**: Melodic line in the upper register.
- Horn (Hr.)**: Two staves, primarily playing sustained notes.
- Trumpet (Tr.)**: Melodic line in the upper register.
- Timpani (Timp.)**: Percussion part with rhythmic patterns.
- Voice (Vocal)**: Two staves with lyrics in Vietnamese:
 - Số phận của tôi đã được định sẵn.
 - Đường đời tôi đã được định sẵn.
 - Đường đời tôi đã được định sẵn.
 - Đường đời tôi đã được định sẵn.
- Piano (Piano)**: Accompanying part with chords and arpeggios.
- Double Bass (Duo.)**: Bass line for the piano accompaniment.
- Violin 1 (Vln. 1)**: Violin part with a fast, rhythmic melody.
- Violin 2 (Vln. 2)**: Violin part with a slower, harmonic melody.
- Viola (Vla.)**: Viola part with a fast, rhythmic melody.
- Cello (Vcl.)**: Cello part with a slower, harmonic melody.
- Double Bass (Cb.)**: Bass line for the string section.

This page of a musical score includes the following parts and lyrics:

- Flute (Fl.)**: Melodic line in the upper register.
- Oboe (Ob.)**: Melodic line in the upper register.
- Clarinet (Cl.)**: Melodic line in the upper register.
- Horn I (Hrn.)** and **Horn II (Hrn.)**: Harmonic support in the middle register.
- Trumpet (Trp.)**: Harmonic support in the middle register.
- Trombone (Timp.)**: Harmonic support in the lower register.
- First Soloist (1. SOLOIST)**: Vocal line with lyrics: "до ны сны / на ло рши бы / вь та гонь / ний".
- Second Soloist (2. SOLOIST)**: Vocal line with lyrics: "и, и, и / и, и, и / и, и, и".
- Chorus (ХОР)**: Vocal line with lyrics: "и, и, и / и, и, и / и, и, и".
- Piano (Pno.)**: Accompanying keyboard part.
- Violin I (Vln. I)**: Rapid sixteenth-note accompaniment.
- Violin II (Vln. II)**: Rapid sixteenth-note accompaniment.
- Viola (Vla.)**: Rapid sixteenth-note accompaniment.
- Violoncello (Vcl.)**: Rapid sixteenth-note accompaniment.
- Double Bass (Db.)**: Harmonic support in the lower register.

The musical score for page 345 includes the following parts and lyrics:

- Flute (Fl):** Treble clef, playing a melodic line.
- Oboe (Ob):** Treble clef, playing a melodic line.
- Clarinet (Cl):** Treble clef, playing a melodic line.
- Horn (Hr):** Treble clef, playing a melodic line.
- Trumpet (Tr):** Treble clef, playing a melodic line.
- Timpani (Timp):** Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Vocal 1 (V. 1):** Treble clef, with lyrics: "лю-ди-ви-ны", "и", "я", "е-сть", "е-ще".
- Vocal 2 (V. 2):** Bass clef, with lyrics: "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны".
- Chorus (Хор):** Treble and Bass clefs, with lyrics: "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны", "и", "лю-ди-ны".
- Double Bass (Дуб.):** Treble and Bass clefs, playing a rhythmic pattern.
- Violin 1 (Vln. I):** Treble clef, playing a rhythmic pattern.
- Violin 2 (Vln. II):** Treble clef, playing a rhythmic pattern.
- Viola (Vla):** Treble clef, playing a rhythmic pattern.
- Cello (Vcl):** Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Double Bass (Дуб.):** Bass clef, playing a rhythmic pattern.

This page of a musical score includes the following parts and staves:

- Flute (Fl):** Treble clef, playing a melodic line with a long note in the final measure.
- Oboe (Ob):** Treble clef, playing a similar melodic line to the flute.
- Clarinet (Cl):** Treble clef, playing a lower melodic line.
- Horn I (Hn I):** Treble clef, playing a sustained note.
- Horn II (Hn II):** Treble clef, playing a sustained note.
- Trumpet (Tp):** Treble clef, playing a melodic line.
- Timpani (Timp):** Bass clef, playing a rhythmic pattern.
- Violin I (Vln I):** Treble clef, playing a melodic line.
- Violin II (Vln II):** Treble clef, playing a melodic line.
- Viola (Vla):** Alto clef, playing a melodic line.
- Cello (Vcl):** Bass clef, playing a melodic line.
- Double Bass (Cb):** Bass clef, playing a melodic line.
- Violoncello (Vcllo):** Treble clef, containing rests.
- Violino (Vlino):** Bass clef, containing rests.
- Violini (Violini):** Treble clef, containing rests.
- Violini (Violini):** Bass clef, containing rests.
- Violini (Violini):** Treble clef, containing rests.
- Violini (Violini):** Bass clef, containing rests.

The score is written in a common time signature and features various musical notations including notes, rests, and dynamic markings.

37. ต้นแบบ

ผู้ประพันธ์: พิศนาคะ ปิณฑะเสน

เรียบเรียง: พิศนาคะ ปิณฑะเสน

Sheet music for "ต้นแบบ" (37). The score is in 4/4 time with a tempo marking of ♩ = 90. It features a key signature of one flat (B-flat major / F minor). The instruments and their parts are:

- เครื่องสาย (เครื่องสาย):** Treble clef, mostly rests with some melodic entries in the final measures.
- Piano:** Treble and Bass clefs, providing harmonic accompaniment with chords and moving lines.
- Keyboard Strings:** Treble and Bass clefs, playing a rhythmic accompaniment of chords.
- Violin 1:** Treble clef, mostly rests.
- Violin 2:** Treble clef, mostly rests.
- Viola:** Bass clef, mostly rests.
- Violoncello:** Bass clef, playing a rhythmic accompaniment.
- Double Bass:** Bass clef, playing a rhythmic accompaniment.

The score is divided into four measures. The first three measures contain rests for most instruments, with some accompaniment in the lower strings. The fourth measure features a melodic entry for the string instruments.

Violin 1

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbs.

The image shows a page of a musical score, page 348. It features seven staves of music. The top staff is for Violin 1 (Vln. 1), followed by Piano (Pno.) and Keyboard (Kbd.) which are bracketed together. Below these are Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbs.). The score is written in a key signature of one flat and a 3/4 time signature. The Violin 1 part includes first and second endings. The Piano and Keyboard parts provide harmonic support with chords and arpeggios. The Violin 2, Viola, and Violoncello parts play sustained chords. The Double Bass part provides a steady bass line with some rhythmic movement.

34

The musical score for measures 34-37 is arranged in a system with seven staves. The top staff is for the Piano (Pno), followed by the Keyboard (Kbd.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Double Bass (Dbl.). The Piano part features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The Keyboard part has a sustained chord in the right hand and a bass line in the left hand. The Violin 1 and Violin 2 parts play sustained chords. The Viola part has a sustained chord. The Violoncello part has a melodic line. The Double Bass part has a bass line. The score is in 3/4 time and the key signature has one flat.

This musical score page, numbered 350, features a 7-staff arrangement. The top two staves are for Piano (Pno), with a grand staff (treble and bass clefs). The next two staves are for Klns. (Klarnete), also in a grand staff. The bottom three staves are for strings: Vln. 1 (Violin I), Vln. 2 (Violin II), and the lower strings (Vla., Vcl., and Dbl.). The score is written in a key signature of two flats and a 3/4 time signature. The Piano part includes a melodic line with some grace notes and a bass line with a steady eighth-note accompaniment. The Klns. part consists of sustained chords. The string parts are primarily sustained chords, with the Violin I part having a few moving notes. A bracket above the Vln. 1 staff indicates a first ending. The page concludes with a double bar line.

This musical score page contains measures 22, 23, and 24. The instruments and their parts are as follows:

- Flute (Fl.):** Measure 22 has a whole rest. Measure 23 has a sixteenth-note scale starting on G4. Measure 24 has a whole rest.
- Oboe (Ob.):** Measure 22 has a whole rest. Measure 23 has a sixteenth-note scale starting on G4. Measure 24 has a whole rest.
- Clarinet (Klarinet):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.
- Piano (Pno):** Measure 22 has a piano accompaniment with chords and moving lines in both hands. Measure 23 continues this accompaniment. Measure 24 has a piano accompaniment with chords and moving lines in both hands.
- Keyboard (Kbd):** Measure 22 has a piano accompaniment with chords and moving lines in both hands. Measure 23 continues this accompaniment. Measure 24 has a piano accompaniment with chords and moving lines in both hands.
- Violin 1 (Vln. 1):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.
- Violin 2 (Vln. 2):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.
- Viola (Vla):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.
- Cello (Vcl):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.
- Double Bass (Dbs):** Measure 22 has a whole note G4. Measure 23 has a whole note G4. Measure 24 has a whole note G4.

Wooden

Pno

Kbd

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

The image shows a page of a musical score, page 352. It features six staves of music. The top staff is for Woodwind (Wooden), the second for Piano (Pno), the third for Keyboard (Kbd), and the bottom three for Strings (Vln. 1, Vln. 2, Vla., Vcl., and Dbl.). The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. The music consists of several measures across three systems. The Piano and Keyboard parts are highly active, with many notes and chords. The String parts are more sparse, with some sustained notes and rhythmic patterns. The Woodwind part has a few notes and rests.

72

Violino

Violoncello

Ph.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Dbl.

The image shows a page of a musical score, page 353, starting at measure 72. The score is for a symphony or concerto, featuring a variety of instruments. At the top, there are staves for Violino (Violin) and Violoncello (Cello), both in treble clef. Below these are the Piano (Ph.) and Keyboard (Kbd.) staves, which are grand staves with treble and bass clefs. The bottom section of the score includes staves for Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Double Bass (Dbl.). The music is in a key with one flat (B-flat major or D minor) and a 2/4 time signature. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings. The page number 353 is located in the top right corner.

12

Fl.

Hr.

Trp.

鋼琴

Prno.

Kbd

Vln. 1

Vln. 2

Vla

Vc

Dbl.

Detailed description: This page of a musical score covers measures 12 through 15. The score is arranged in a standard orchestral format. At the top, the Flute (Fl.) part is mostly silent, with a few notes at the end of measure 15. The Horns (Hr.) and Trumpet (Trp.) parts have melodic lines starting in measure 12. The Piano (Prno.) part features a complex, rhythmic accompaniment with many sixteenth notes. The Keyboard (Kbd) part provides harmonic support with chords and arpeggios. The Violin 1 (Vln. 1) and Violin 2 (Vln. 2) parts play sustained notes. The Viola (Vla) part is also mostly silent. The Cello (Vc) and Double Bass (Dbl.) parts have a steady, rhythmic accompaniment. The score is written in a key signature of one flat and a 2/4 time signature.

musical score for page 356, featuring a vocal line and a string ensemble. The score is written in G major and 4/4 time. The vocal line is marked *mf* and consists of a melodic line with lyrics: "The world is full of beauty, / and the world is full of love, / and the world is full of hope, / and the world is full of life." The piano accompaniment includes a piano (Pno.) and a keyboard (Kbd.) part. The string ensemble consists of Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.).

mf

Vocal line:

The world is full of beauty,
and the world is full of love,
and the world is full of hope,
and the world is full of life.

Instrumental parts:

- Pno. (Piano)
- Kbd. (Keyboard)
- Vln. 1 (Violin 1)
- Vln. 2 (Violin 2)
- Vla. (Viola)
- Vcl. (Violoncello)
- Dbl. (Double Bass)

Cl. ^{12.} $\text{♩} = 132$

Pno.

Kbd.

Vln. 1 ^{12.} $\text{♩} = 132$

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

Fl.

Ob.

Cl.

Bsn.

Hr.

Trp.

Timp

S. Dr. H

Fl. Soloist

Pno

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

This page of a musical score includes the following parts and their general musical content:

- Ob.**: Oboe part with melodic lines in the first three measures.
- Bsn.**: Bassoon part with a rhythmic accompaniment.
- Trmp.**: Trumpet part with a rhythmic accompaniment.
- S. D.**: Snare Drum part with a rhythmic accompaniment.
- Clarinet**: Clarinet part with melodic lines in the first three measures.
- Pno.**: Piano part with a complex accompaniment.
- Kbd.**: Keyboard part with a complex accompaniment.
- Vln. 1**: Violin 1 part with a rhythmic accompaniment.
- Vln. 2**: Violin 2 part with a rhythmic accompaniment.
- Vla.**: Viola part with a rhythmic accompaniment.
- Vc.**: Violoncello part with a rhythmic accompaniment.
- Dbl.**: Double Bass part with a rhythmic accompaniment.

92

Cl.

Bsn.

Timp.

S. 10

Cl. Bb

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

The musical score for page 360, measures 92-95, is presented in a standard orchestral layout. The score is in 3/4 time and features a variety of instruments. The Clarinet (Cl.) part begins with a melodic line in measure 92, while the Bassoon (Bsn.) and Trombone (Timp.) parts are mostly silent, with the Timp. part showing a drum roll in measure 95. The Saxophone (S. 10) part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Clarinet in B-flat (Cl. Bb) part has a melodic line with some dynamics markings. The Piano (Pno.) part provides harmonic support with chords and arpeggios. The Keyboard (Kbd.) part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Violin 1 (Vln. 1) and Violin 2 (Vln. 2) parts play a rhythmic pattern of eighth notes. The Viola (Vla.) part plays a rhythmic pattern of eighth notes. The Violoncello (Vc.) and Double Bass (Db.) parts play a rhythmic pattern of eighth notes.

Fl. ^{7th}

S. D. H

Clarinet

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It begins with a Flute part (7th) in the top staff, followed by a Saxophone (S.D. H) part. The Clarinet part includes Thai text: "พินทุชาติ" and "พินทุชาติ พินทุชาติ พินทุชาติ". The Piano (Pno.) part consists of two staves (treble and bass clef) with chords and arpeggios. The Keyboard (Kbd.) part also has two staves with chords and arpeggios. The string section includes Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.). The score is divided into measures by vertical bar lines.

This page of a musical score contains the following instruments and parts:

- Fl. (Flute):** Part 1, starting with a melodic phrase in the first measure.
- Bsn. (Bassoon):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Hr. (Horn):** Part 1, playing a sustained chord.
- Trp. (Trumpet):** Part 1, playing a sustained chord.
- Temp. (Timpani):** Part 1, playing a rhythmic pattern.
- S. D. (Snare Drum):** Part 1, playing a rhythmic pattern.
- Perc. (Percussion):** Part 1, playing a rhythmic pattern.
- Kbd. (Keyboard):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Vln. 1 (Violin 1):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Vln. 2 (Violin 2):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Vla. (Viola):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Vcl. (Cello):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.
- Dbl. (Double Bass):** Part 1, playing a rhythmic accompaniment.

The score is written in a common time signature and features a variety of musical notations, including melodic lines, rhythmic patterns, and sustained chords. The page number 362 is located in the top right corner.

This musical score page, numbered 363, contains the following parts and staves:

- Fl.** (Flute): Starts with a *mf* dynamic marking. The staff shows melodic lines with slurs and accents.
- Cl.** (Clarinet): Mirrors the flute's melodic line.
- Bsn.** (Bassoon): Remains silent for most of the page, with a few notes appearing at the end.
- Temp.** (Timpani): Shows a rhythmic pattern of notes.
- S. D.** (Snare Drum): Shows a rhythmic pattern of notes.
- Pno.** (Piano): A grand staff with both treble and bass clefs, showing complex chordal textures.
- Kbd.** (Keyboard): A grand staff with both treble and bass clefs, showing rhythmic accompaniment.
- Vln. 1** (Violin 1): Shows a rhythmic accompaniment.
- Vln. 2** (Violin 2): Shows a rhythmic accompaniment.
- Vla.** (Viola): Shows a rhythmic accompaniment.
- Vc.** (Violoncello): Shows a rhythmic accompaniment.
- Dbl.** (Double Bass): Shows a rhythmic accompaniment.

178

Ob.

Bsn.

Timp.

S. D.

Trp.

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

The musical score is for page 364, starting at measure 178. It features a woodwind section with Oboe and Bassoon, a Percussion section with Timpani, a Drum section with Snare Drum, a Trumpet section, a Piano section, a Keyboard section, and a string section with Violin 1, Violin 2, Viola, Violoncello, and Double Bass. The score is written in 2/4 time and includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

114

Ob.

พิณตะกร

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

This musical score page contains measures 114 through 118. The instruments are arranged vertically from top to bottom: Oboe (Ob.), Pin Tak-Gr (พิณตะกร), Piano (Pno.), Keyboard (Kbd.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vc.), and Double Bass (Db.). The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 4/4. The Oboe part has a melodic line with some grace notes. The Pin Tak-Gr part has a similar melodic line. The Piano and Keyboard parts play chords in the right hand and a rhythmic pattern in the left hand. The Violin 1 and Violin 2 parts play sustained chords. The Viola part plays a sustained chord. The Violoncello part plays a rhythmic pattern. The Double Bass part plays a sustained chord.

124

Violino

Prno.

Kbd.

Vcl. 1

Vcl. 2

Vla.

Vc.

Dbl.

1. 2.

1. 2.

135

ตัวละคร

ทำ ว่า ขน ฟันมี อำนาจ มาก ไป ทำ โพธิ์วงค์ ดำ ความ คิ ้ โส่ บำ

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

The image shows a musical score for page 135. It includes a vocal line with Thai lyrics and a piano accompaniment. The score is written in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 4/4 time signature. The vocal line starts with a treble clef and a key signature of two flats. The piano accompaniment is written for a grand piano (Pno.) and includes both treble and bass clefs. The score is divided into systems, with the vocal line and piano accompaniment in the first system, and the keyboard (Kbd.), violin 1 (Vln. 1), violin 2 (Vln. 2), viola (Vla.), violin 3 (Vc.), and double bass (Db.) in the second system. The lyrics are: 'ทำ ว่า ขน ฟันมี อำนาจ มาก ไป ทำ โพธิ์วงค์ ดำ ความ คิ ้ โส่ บำ'. There is a first ending bracket (1.) above the piano accompaniment in the second system.

142

ตัวละคร

เมื่อ ไม่ ทรง เคือง แค้น อค ทร น้า พฯ ซฯ ดี

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vc.

Db.

131

ΚΑΡΑΟΣ

Πνο.

Κβδ.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

The musical score is for page 370, starting at measure 131. It features a vocal line for ΚΑΡΑΟΣ and piano accompaniment. The vocal line is in treble clef with a key signature of one flat and a 7/8 time signature. The piano accompaniment includes parts for Piano (Πνο.), Keyboard (Κβδ.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.). The piano accompaniment is in bass clef with the same key signature and time signature. The score consists of five measures, with a double bar line at the end of the fifth measure.

136 ♩ = 120

Ob. Cl. Bsn. Fl. Trp. S. D. Bassoon Ph. Kbd. Vln. 1 Vln. 2 Vla. Vcl. Dbl.

♩ = 120

Detailed description: This page of a musical score covers measures 136 to 140. The tempo is marked as ♩ = 120. The score is arranged in a system with multiple staves. The woodwind section includes Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Flute (Fl.), and Trumpet (Trp.). The string section includes Solo Drum (S. D.), Bassoon (Bassoon), Piano (Ph.), Keyboard (Kbd.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.). The woodwinds and strings play rhythmic patterns, often with triplets. The piano part features chords and arpeggiated figures. The brass section (Vln. 1, Vln. 2, Vla., Vcl., Dbl.) is mostly silent, indicated by rests.

107 11. 112

Ob.

Cl.

Bsn.

Hr.

Trp.

S. D.

Flute

Pno.

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

Detailed description: This is a page of a musical score, page 372, containing measures 107 through 112. The score is for a full orchestra and strings. The instruments listed on the left are Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), Horn (Hr.), Trumpet (Trp.), Saxophone (S. D.), Flute, Piano (Pno.), Keyboard (Kbd.), Violin 1 (Vln. 1), Violin 2 (Vln. 2), Viola (Vla.), Violoncello (Vcl.), and Double Bass (Dbl.). The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). The music is divided into two systems, with measures 107-110 in the first system and measures 111-112 in the second. The woodwinds and strings have active parts, while the brass instruments (Hr., Trp., S. D.) and some keyboard instruments (Pno., Kbd.) have rests. The piano part features complex chordal textures and arpeggiated figures. The strings play a rhythmic pattern of eighth notes. The score includes various musical notations such as stems, beams, slurs, and dynamic markings.

169

Ob.

Cl.

Bsn.

Hn.

Tpt.

S. D.

Fl.

Pno.

Kbd.

Vc.

Db.

170

171

172

173

174

119

S. D. H. E.

Flauto

Pno.

Kbd.

Vln. I

Vln. II

Vla.

Vc.

Dbl.

197 II. $\text{♩} = 80$

Fl.

Ob.

Cl.

S. D.

Flauto

Prnc.

Kbd.

Vln. 1 $\text{♩} = 80$

Vln. 2

Vla.

Vc.

Dbl.

This page of a musical score includes the following parts and staves:

- Fl.** (Flute): Treble clef, 2nd staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Ob.** (Oboe): Treble clef, 3rd staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Cl.** (Clarinet): Treble clef, 4th staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Flauto Piccolo** (Flauto Piccolo): Treble clef, 5th staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Pro.** (Piano): Grand staff (treble and bass clefs), 6th staff. Features a complex accompaniment with many sixteenth notes.
- Kbd.** (Keyboard): Grand staff (treble and bass clefs), 7th staff. Features a complex accompaniment with many sixteenth notes.
- Vln. 1** (Violin 1): Treble clef, 8th staff. Features a dense texture of sixteenth notes.
- Vln. 2** (Violin 2): Treble clef, 9th staff. Features a dense texture of sixteenth notes.
- Vla.** (Viola): Treble clef, 10th staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Vc.** (Violoncello): Bass clef, 11th staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.
- Dbl.** (Double Bass): Bass clef, 12th staff. Features a melodic line with a fermata at the end of the first measure.

This page of a musical score includes the following parts and measures:

- Flute (Fl.)**: Treble clef, 2nd measure.
- Oboe (Ob.)**: Treble clef, 2nd measure.
- Clarinet (Cl.)**: Treble clef, 2nd measure.
- Violin I (Vln. 1)**: Treble clef, 2nd measure.
- Violin II (Vln. 2)**: Treble clef, 2nd measure.
- Viola (Vla.)**: Treble clef, 2nd measure.
- Violoncello (Vcl.)**: Bass clef, 2nd measure.
- Double Bass (Db.)**: Bass clef, 2nd measure.
- Keyboard (Kbd.)**: Treble and Bass clefs, 2nd measure.
- Piano (Pno.)**: Treble and Bass clefs, 2nd measure.

The score is written in a common time signature (C) and a key signature of one flat (B-flat). The woodwinds and strings play sustained notes, while the keyboard and piano parts feature more complex rhythmic patterns.

277

Fl.

Ob.

Cl.

Bassoon

Pno

Kbd.

Vln. 1

Vln. 2

Vla.

Vcl.

Dbl.

Detailed description: This page of a musical score covers measures 277 to 284. The score is arranged in a standard orchestral format. At the top, the Flute (Fl.), Oboe (Ob.), and Clarinet (Cl.) staves are grouped together. Below them is the Bassoon staff. The Piano (Pno) part is shown in grand staff notation. The Keyboard (Kbd.) part is also in grand staff notation. The Violin 1 (Vln. 1) and Violin 2 (Vln. 2) staves are grouped together. The Viola (Vla.) staff is positioned below the Violins. The Violoncello (Vcl.) and Double Bass (Dbl.) staves are grouped at the bottom. The music is in 3/4 time and features a variety of rhythmic patterns and melodic lines across the instruments. Measure numbers 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, and 284 are indicated at the beginning of their respective staves.

Ctr.

 Bass

 Hr.

 Trmp.

 Vcllo

 Vllo

 Vln. I

 Vln. II

 Vcllo

 Vcllo

 Tbn.

The page contains a musical score for page 383. The score is written for a full orchestra and includes a vocal line. The instruments listed are Contrabassoon (Ctr.), Bass, Horn (Hr.), Trumpet (Trmp.), Violin (Vcllo), Viola (Vllo), Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Violoncello (Vcllo), Double Bass (Vcllo), and Trombone (Tbn.). The vocal line includes the lyrics: "de l'été nous va vers le ciel à la fin de l'été". The score is in 3/4 time and features various musical notations including notes, rests, and dynamic markings.

Fl.
 Ob.
 Hu.
 Trp.
 Tromp.
 Voice
 Bass
 Kbn.
 Vln. 1
 Vln. 2
 Vla.
 Vcl.
 Cb.

r u a n i U a s e b u k i t a n g Z u a s t i r u s t u h i n d u t i t e
 a s e r a b u z a n a n i g a t e E C

Fl 1

Fl 2

Trp.

Timp.

Voice

Piano

Keyboard

Vln 1

Vln 2

Vla.

Vcl.

Db.

Музыкальная редакция: В. В. Соловьев

42. ธีรราชา

♩ = 72

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It begins with a tempo marking of quarter note = 72. The score is divided into two systems. The first system includes Oboe, Clarinet in Bb, Bassoon, Horn in F (2nd), Horn in F (1st), Trumpet in Bb, Trombone, Piano (Right and Left Hand), and String Quartet (Violin 1, Violin 2, Viola, and Violoncello). The second system includes Violin 1, Violin 2, Viola, Violoncello, and Double Bass. The music is in 3/4 time and features a variety of melodic and harmonic textures across the instruments.

This page contains a musical score for page 391. The score is written in 3/4 time and includes the following parts:

- Drum:** A simple rhythmic pattern consisting of quarter notes.
- Clarinet (Cl):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Bassoon (Bas):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Flute (Fl):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Trumpet (Trp):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Voice:** A vocal line with the lyrics: "The night is dark and dreary, the night is dark and dreary, the night is dark and dreary, the night is dark and dreary." The lyrics are written in a stylized font.
- Piano (Pno):** A piano accompaniment with chords and moving lines in both hands.
- Violin (Viol):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Viola (Vla):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Cello (Vcl):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.
- Double Bass (Db):** A melodic line with eighth and sixteenth notes.

The score is divided into four measures by vertical bar lines. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4.

♩ = 38 **♩ = 72**

Soprano
Alto
Tenor
Bass

Flute 1
Flute 2
Piccolo

Trumpet
Trombone

Voice

Harmonica

Le Chœur

Violin I
Violin II

Viola
Cello
Double Bass

♩ = 38 **♩ = 72**

Fl.
 Ob.
 Cl.
 Bass

Euph.
 Euph.
 Tromp.
 Tromp.

Tuba

Piano

Kbd.

Violin I
 Violin II
 Viola
 Violoncello
 Double Bass

5

Fl

Oboe

Cl

Bass

Hr

Hr

F

Trp

Voice

Viol

Vcl

Viol I

Viol II

Vcl

Db

For the Kaiser of the Germans shall it be, who his realm through the world extends

15

Violin I
Violin II
Viola
Cello
Double Bass

Flute
Clarinet
Bassoon

Trumpet
Trombone

Voice

Music for Piano 1

Music for Piano 2

Drum

Kick

Cornet 1
Cornet 2
Saxophone
Tuba
Euphonium

Detailed description: This page of a musical score covers measures 15 through 18. It features a full orchestral and vocal ensemble. The string section (Violin I, Violin II, Viola, Cello, Double Bass) plays a rhythmic pattern of eighth notes. The woodwind section includes Flute, Clarinet, and Bassoon. The brass section consists of Trumpet, Trombone, Cornet 1, Cornet 2, Saxophone, Tuba, and Euphonium. A vocal line is present with lyrics in both English and Chinese. Two piano accompaniment parts (Music for Piano 1 and 2) are shown with chordal textures. A drum part includes a kick drum. The score is divided into four measures by vertical bar lines.

This page of a musical score contains the following staves and parts:

- Woodwinds:** Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Bsn.), and Contrabassoon (Cb.).
- Brass:** Trumpet (Trp.), Trombone (Tbn.), and Tuba (Tuba).
- Strings:** Violin I (Vln. I), Violin II (Vln. II), Viola (Vla.), Violoncello (Vcllo), and Double Bass (Cb.).
- Other:** Percussion (Perc.), Voice, and Piano (P).

The score is divided into four measures. The woodwind and brass sections play rhythmic patterns, while the strings provide harmonic support. The voice part includes lyrics: "et se-quitur". The piano part features complex chordal textures.

11

Flute
Oboe
Clarinet
Bassoon
Horn E-flat
Horn E-flat
Horn F
Trombone
Voice
Piano left
Piano right
Drum
Cymbal
Trumpet 1
Trumpet 2
Violin 1
Violin 2
Viola
Violoncello
Double Bass

Flute

Oboe

Clarinet

Bassoon

Trumpet

Trombone

Tuba

Euphonium

Violin I

Violin II

Viola

Violoncello

Double Bass

Piano

Cymbals/Tam-tam

11

ภาคผนวก ข

ภาพบรรยากาศการฝึกซ้อมและแสดง ละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

การฝึกซ้อมร้องเพลงครั้งแรกกับนักแสดง โดยนักแสดงทั้งหมดแบ่งเป็นแนวเสียงกลุ่มนำร้องนำ และ Double Chorus คือแบ่งหมู่มาลงเป็น 2 กลุ่ม

การบันทึกเสียง เพลง “ความรัก” ทำนองจากไทยเดิม “ทองย่อน สองชั้น”

ภาพการฝึกเสียงร้อง (Warm Up) บทเวทีก่อนการแสดง

ภาพบรรยากาศจากมุมมองของผู้ชมในระหว่างการแสดงจริง
ณ เมืองไทยรัชดาลัย เธียเตอร์

ภาพผู้วิจัยร่วมกับคณะทำงานละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

ภาพผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มนักแสดงนำจากละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

ภาคผนวก ค

ปกแผ่นบันทึกภาพดิจิทัลการแสดง ละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

ภาคผนวก ง

รายนามนักแสดงและขับร้องละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล

เรียงตามลำดับการปรากฏตัวของตัวละคร

หลวงชัยพิเทศ	กรกันต์ สุทธิโกเศศ
นพ	วีระพงษ์ ฟุ้งสันเทียะ
ขวัญ	ทัฬหวัฒน์ ธนาคุณวัฒน์
ประยงค์	หนึ่งธิดา โสภณ
ผิน	กัญจกรินทร์ อิงคุลานนท์
พระบริภัณฑ์รักษา	ไชยวัฒน์ อนุตระกูลชัย
เจ้าพระยาเสนาภักดี	วสุ แสงสิงแก้ว
คุณหญิงเอื้อน	ธนพร แวกประยูร
พระยาปรีชาราชกิจ	เทพธนะ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
เจ้าสัวซัง	ธานี พูนสุวรรณ
คุณนายหยก	สุกัญญา สมไพบูลย์
ร้อยเอกหลวงเทิดบดินทร	ภัทรภณ โตอุ่น
เพื่อนเทิด	ภัครวิทย์ อิศรานนท์
เพื่อนเทิด	ชัณณัช จรรย์ศาสตร์
เพื่อนเทิด	สันติหัทธ์ สันติชัยอนันต์
ทองคำ	เลอวิทย์ สังข์สิทธิ์
กำไล	ชลเลษา ละงู
ชด	รัชย์อาภาภักดิ์ ต้นศิริวัลลภ
หม่อมวล	กลุ่มนักแสดงสมทบ

(ที่มา: สุจิตร์การแสดงละครเพลงร่วมสมัยไทยเรื่อง 'ธีรราชา' เดอะมิวสิคัล)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	จารุณี หงส์จาร์
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2530 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532 Master of Arts in Music and Music in Education, Columbia University, New York. พ.ศ. 2562 ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
ผลงานตีพิมพ์	จารุณี หงส์จาร์. เสียงในละคร. ใน นพมาส แว่วหงส์, บรรณาธิการ. <i>ปริทัศน์ ศิลปการละคร</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553. จารุณี หงส์จาร์. บทเพลงประกอบบัลเลต์ เรื่อง <i>The Rite of Spring</i> ของ นักประพันธ์ชาวรัสเซีย Igor Stravinsky, 2554. จารุณี หงส์จาร์. การฝึกเสียงพูดในการแสดงและชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ: ประชุมทองปรีนติง กรุ๊ป, 2560.